

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

RVP ZV

ŠKOLA PRO VŠECHNY

PLATNÝ OD 1. 9. 2023

ZŠ A MŠ CHOMUTICE, OKRES JIČÍN

č.j. 335/2023

OBSAH

Obsah	2
1. Identifikační údaje	3
2. Charakteristika školy a ŠVP	4
Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními	9
3. Učební plán	13
4. Poznámky k učebnímu plánu	15
5. Jazyk a jazyková komunikace	16
5.1. Český jazyk a literatura	16
5.2. Anglický jazyk	64
5.3. Německý jazyk	89
6. Matematika a její aplikace	102
6.1. Matematika	102
6.2. Informatika	138
7. Člověk a jeho svět	156
7.1. Prvouka	156
7.2. Přírodověda	173
7.3. Vlastivěda	184
8. Člověk a společnost	193
8.1. Dějepis	193
8.2. Občanská výchova	226
9. Člověk a příroda	242
9.1. Fyzika	242
9.2. Chemie	256
9.3. Přírodopis	265
9.4. Zeměpis	280
10. Umění a kultura	295
10.1. Hudební výchova	295
10.2. Výtvarná výchova	309
11. Člověk a zdraví	335
11.1. Tělesná výchova	335
11.2. Výchova ke zdraví	364
12. Člověk a svět práce	376
12.1. Pracovní činnosti	376
13. Hodnocení výsledků vzdělávání žáků	403
14. Poznámky ke vzdělávacím oblastem	411
15. Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných situací	421
16. Realizace průřezových témat v ŠVP	422

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název programu:	Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání, zpracován dle RVP ZV Škola pro všechny
Název školy:	Základní škola a mateřská škola, Chomutice, okres Jičín
Adresa školy:	Chomutice 162, 507 53 Chomutice
Ředitel:	Mgr. Hana Tulková
Koordinátor ŠVP:	Mgr. Hana Tulková
Kontakty:	
Telefon:	604 753 310
Email:	zschomutice@seznam.cz
Web:	www.zschomutice.cz
Zařazení do sítě škol:	
IZO:	102206121
Redizo:	650060369
IČO:	70983216
Zřizovatel:	Obec Chomutice, okres Jičín
Adresa:	Chomutice 4, 507 53 Chomutice
Starosta	Jana Šťastná
Kontakty:	
Telefon:	493 691 725
Email:	starosta@ouchomutice.cz
IČO	00271594
Platnost dokumentu od:	1. 9. 2016 Zpracováno dle Opatření ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, kterým se mění Rámcový vzdělávací program pro základní vzdělávání Č.j: MŠMT-28603/2016. Aktualizace 1. 2. 2017, projednáno pedagogickou radou dne 23. 1. 2017 a Školskou radou dne 23. 1. 2017.

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY A ŠVP

Charakteristika školy

Základní škola a mateřská škola Chomutice, okres Jičín poskytuje základní vzdělávání v denním studiu, délka studia je 9 let. Škola je plně organizovaná se všemi ročníky. Výuka probíhá ve dvou budovách. V hlavní budově č. p. 162 je sídlo ředitelství školy. V této budově se vzdělávají všichni žáci druhého stupně a tři třídy žáků prvního stupně. V druhé budově č. p. 53 jsou umístěny dva ročníky prvního stupně. V roce 2013 proběhla revitalizace hlavní budovy – výměna oken, topení a zateplení fasády. V roce 2023 byl ukončen projekt „Výstavba odborných učeben v ZŠ Chomutice“. V rámci tohoto projektu bylo vybudováno 3. nadzemní podlaží s odbornými učebnami (přírodopisu, zeměpisu, fyziky a chemie a jazyková učebna). Zároveň se podařilo vybudovat nové zázemí pro vyučující (sborovna a 3 nové kabinety), sociální zařízení a sprchy. V hlavní budově se dále nachází 7 kmenových učeben, místnost se šatnou pro oddělení školní družiny, žákovská knihovna, učebna výpočetní techniky (rekonstrukce 2015), 3 kabinety, tělocvična, školní kuchyň s jídelnou. Všechny učebny jsou vybaveny interaktivní tabulí, škola doplňuje vybavení pomůckami a dalším materiálem. Všechny učebny jsou vybaveny PC s připojením k internetu, žáci mohou pracovat na mobilních zařízeních (notebooky, tablety). Všechny třídy jsou vybaveny nastavitelným nábytkem.

Školní družina

V areálu školy je vybudované dětské hřiště (2012), na školním pozemku je umístěn rekonstruovaný altán (2014). Pro výuku TV se využívá hřiště na míčové hry, doskočiště, travnatá část školní zahrady.

Škola nabízí rodinou atmosféru, všichni žáci, vyučující i rodiče se většinou vzájemně znají. Zaměřujeme se na individuální přístup k žákům, rozvíjíme jejich tvořivost a nadání. Usilujeme o vytvoření podnětného prostředí, které pobízí žáky nadané, podporujeme žáky s individuálními potřebami a specifickými poruchami učení. Vzdělávání je založeno na poznávání, respektování a rozvíjení individuálních potřeb, zájmů, možností každého žáka. Chceme žáky motivovat k aktivitě, poznání a k řešení problémů, neboť někdy je nutné překonat překážky, neúspěchy a prohry. Zároveň je naším cílem dát možnost zažít úspěch každému žákovi.

Charakteristika pedagogického sboru

Ve škole je zaměstnáno většinou 13 učitelů a 1 vychovatelka ŠD. Počet vyučujících je ovlivněn počtem kolegyň na mateřské a rodičovské dovolené. Na zástup se ne vždy podaří získat pracovníka na celý úvazek, dochází tak k zaměstnávání učitelů na částečný úvazek. Škola je personálně stabilizovaná, generačně téměř rovnoměrně zastoupena, s výraznou převahou žen. Pozornost je věnována DVPP zejména v oblasti ICT technologií, pedagogiky, psychologie. Všichni pedagogové splňují kvalifikační podmínky pro výkon na základní škole nebo si studium doplňují. Ve škole působí výchovný poradce a metodik prevence. Všichni pedagogové se účastní mimoškolní práce s dětmi.

Dlouhodobé projekty

Ovoce do škol

Evropský projekt Ovoce do škol byl zahájen v roce 2009/2010 s cílem podpořit zdravé stravovací návyky žáků, přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit správné stravovací návyky ve výživě a tím také bojovat proti dětské obezitě. Cílovou skupinou tohoto projektu jsou žáci prvního stupně.

Recyklohraní

Školní recyklační program pod záštitou MŠMT České republiky, jehož cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů, umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení.

Nenech to být

Webová platforma a mobilní aplikace funguje jako online schránka důvěry, pomocí které mohou žáci anonymně upozornit na problematické vztahy v kolektivu.

Vánoční prodejní výstava

Ve spolupráci s Obecním úřadem Chomutice pořádáme Vánoční prodejní výstavu v budově školy, děti z MŠ a žáci ZŠ vystupují v kostele.

Velikonoční dílna

V týdnu před Velikonocemi pořádáme pro žáky a veřejnost Velikonoční dílnu. Z připraveného materiálu si přichodí mohou vyrobit velikonoční dekorace.

Dětský den

Při příležitosti Mezinárodního dne dětí je organizováno soutěžní dopoledne pro žáky I. stupně. Na jeho organizaci se podílejí žáci deváté třídy a vychovatelka ŠD.

Dětský karneval

V měsíci únoru se mladší žáci účastní karnevalu, který pomáhají organizovat žáci 9. ročníku a vychovatelka ŠD.

Čarodějnický čtyřboj

Učíme se společně

Tento projekt je založen na spolupráci žáků školy. Každá třída z druhého stupně si připraví celodenní program pro třídu z I. stupně. Ti starší si zkusí naučit mladší něco nového, pomáhají jim při plnění úkolů a řešení úloh.

Prezentace žákovských prací

Žáci devátého ročníku si začátkem školního roku vyberou téma, které pod vedením učitele zpracují v závěrečné práci. Tato práce je prezentována před spolužáky a žáky 8. třídy. Součástí výstupu je prezentace v Power Point.

Školní akademie

Školní akademie se koná při různých příležitostech (výroční vzniku republiky, výročí školy, vánoce, závěr školního roku...)

Pořádání je nepravidelné.

Projekty realizované každoročně

V průběhu školního roku jsou realizovány třídní projekty. Na I. stupni bývá tématem těchto projektů roční období, svátky, významné dny. Vychází také z probíraného učiva a místních a regionálních souvislostí. Jsou součástí měsíčních plánů školy.

Na II. stupni projekty vychází z probíraného učiva, využívají místní podmínky.

Pro žáky školy organizuje účast na divadelní představeních, exkurzích a výletech.

Spolupráce s rodiči

Protože tuto spolupráci považujeme za klíčovou pro úspěšnou realizaci cílů školy, klademe na její kvalitu zásadní důraz. Probíhá formou třídních schůzek, individuálních konzultací na úrovni třídních učitelů, výchovného poradce či ředitelky školy a to dle úrovně daného problému. Za velmi důležité považujeme věcné jednání pedagogů s rodiči v okamžiku jakýchkoliv problémů a nejasností s cílem hledání řešení vzniklé situace.

Spolupráce se zřizovatelem

Úroveň spolupráce se zřizovatelem lze doposud označit za velmi úzkou a kvalitní. Ředitelka školy je pravidelně zvána na jednání Zastupitelstva obce Chomutice, zásadní otázky rozvoje školy jsou konzultovány se starostou obce. Zástupci obce jsou aktivními členy Školské rady. Vedení obce se soustavně zajímá o dění ve škole, materiálně podporuje školu v jejím rozvoji. Škola se aktivně zapojuje do akcí pořádaných obcí Chomutice (vítání občanů, rozsvěcení vánočního stromu, akce společenských organizací obce).

Spolupráce se školskou radou

Školská rada se vyjadřuje dle svých kompetencí k dění v ZŠ, pravidelně projednává zákonem stanovené dokumenty.

Spolupráce s poradenskými zařízeními

Pracovníci PPP a SPC Jičín přijíždějí na pravidelné schůzky do naší školy, konzultují s jednotlivými učiteli a asistentem pedagoga problémy žáků se specifickými poruchami učení a IVP žáků. Spolupracujeme také s dalšími poradenskými zařízeními.

Spádová oblast školy

Základní škola poskytuje vzdělání žákům z Chomutic a obcí Třtěnice, Staré Smrkovice, Lískovice, Tereziny Dary, Ohnišťany, Kovač, Sobčice, ale i dalších obcí (Domoslavič, Sylvárův Újezd).

Charakteristika ŠVP

ŠVP Škola pro všechny je zpracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím projektem pro základní vzdělávání. Vychází z podmínek školy, možností a potřeb žáků. Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání. V základním vzdělávání se proto usiluje o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů;
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci; rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých;
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti;
- vytvářet u žáků potřebu projevovat pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací; rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě;
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědný;
- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi;
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci;
- pomáhat žákům orientovat se v digitálním prostředí a vést je k bezpečnému, sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, při učení, ve volném čase i při zapojování do společnosti a občanského života.

Výchovně vzdělávací strategie

Při získávání všeobecného vzdělání pomáhají žákům klíčové kompetence, které představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti.

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, který má svůj počátek v předškolním vzdělávání, pokračuje v základním a středním vzdělávání a postupně se dotváří v dalším průběhu života. Úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu.

Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nad předmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Ve vzdělávacím obsahu RVPZV je učivo chápáno jako prostředek k osvojení činnostně zaměřených očekávaných výstupů, které se postupně propojují a vytvářejí předpoklady k účinnému a komplexnímu využívání získaných schopností a dovedností na úrovni klíčových kompetencí.

V etapě základního vzdělávání jsou za klíčové považovány: kompetence k učení; kompetence k řešení problémů; kompetence komunikativní; kompetence sociální a personální; kompetence občanské; kompetence pracovní; kompetence digitální.

Kompetence k učení:

Umožňují žákům osvojit si strategii učení a motivovat je pro celoživotní učení. Během výuky klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem, vyhledávání informací. Vedeme žáky k sebehodnocení. Individuálním přístupem maximalizujeme šanci prožít úspěch. Umožňujeme žákům realizovat jejich nápady, podněcujeme jejich tvořivost.

Na konci základního vzdělávání žák:

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě, operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplánuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení a diskutuje o nich.

Kompetence k řešení problémů:

Podněcujeme žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů. Výuka je vedena tak, aby žáci hledali různá řešení problémů, svoje řešení dokázali obhájit. V projektových dnech řeší žáci problémové úlohy z praktického života, podílejí se na přípravách, plánování a hodnocení těchto projektů. Podle svých možností se zapojují do soutěží.

Na konci základního vzdělávání žák:

- vnímá nejrůznější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplánuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí.

Kompetence komunikativní:

Vedeme žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo ni. Učíme žáky prezentovat a obhajovat svůj vlastní názor a zároveň vyslechnout názor druhých. Těchto kompetencí využijí při obhajobě závěrečné práce, kterou vypracovávají žáci 9. ročníků.

Na konci základního vzdělávání žák:

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi.

Kompetence sociální a personální:

Rozvíjejí u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci vlastní a druhých. Ve výuce využíváme metod skupinové práce, vedeme žáky ke vzájemné pomoci. Usilujeme, aby žáci prokázali schopnost střídat role ve skupině. Vedeme je k respektování dohodnutých pravidel chování, na jejichž formulaci se sami podílejí. Učíme je schopnosti odmítavého postoje ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky.

Na konci základního vzdělávání žák:

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty.

Kompetence občanské:

Připravujeme žáky jako svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňující svá práva a plnící své povinnosti. Ve třídních kolektivech se žáci podílejí na stanovování pravidel chování, která vycházejí ze školního řádu. Klademe důraz na environmentální výchovu.

Na konci základního vzdělávání žák:

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit
- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti.

Kompetence pracovní:

Pomáhají žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti při profesní orientaci. Vedeme žáky k sebehodnocení a objektivnímu posouzení jejich možností při uplatnění na trhu práce. Spolupracujeme s úřadem práce v oblasti volby povolání. Výuka je doplněna exkurzemi.

Na konci základního vzdělávání žák:

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence digitální:

Digitální kompetence představují teoretické znalosti, praktické dovednosti, schopnosti a postoje člověka využitelné v oblasti digitálních technologií. Podporujeme schopnosti žáků používat znalosti a dovednosti v oblasti digitálních technologií zodpovědně, samostatně a vhodným způsobem v kontextu práce, zábavy či vzdělávání

Na konci základního vzdělávání žák:

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je žák, který k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Tito žáci mají právo na bezplatné poskytování podpůrných opatření z výčtu uvedeného v § 16 školského zákona. Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření se podle organizační, pedagogické a finanční náročnosti člení do pěti stupňů. Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola nebo školské zařízení i bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (PLPP). Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením ŠPZ. Začlenění podpůrných opatření do jednotlivých stupňů stanoví Příloha č. 1 vyhlášky č. 27/2016 Sb.

Škola má stanovená pravidla pro průběh tvorby, realizaci a vyhodnocení PLPP a pravidla pro průběh tvorby, realizce a vyhodnocení IVP.

Podmínky vzdělávání žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními

- uplatňování principu diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností a při stanovování obsahu, forem i metod výuky;
- zohlednění všech stanovených podpůrných opatření při vzdělávání žáků;
- při vzdělávání žáka, který nemůže vnímat řeč sluchem, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho potřebám a s jehož užíváním má zkušenost¹;
- při vzdělávání žáka, který při komunikaci využívá prostředky alternativní nebo augmentativní komunikace, jako součást podpůrných opatření vzdělávání v komunikačním systému, který odpovídá jeho vzdělávacím potřebám²;
- v odůvodněných případech odlišnou délku vyučovacích hodin pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami nebo dělení a spojování vyučovacích hodin
- pro žáky uvedené v § 16 odst. 9 školského zákona případné prodloužení základního vzdělávání na deset ročníků;
- spolupráci se zákonnými zástupci žáka, školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství (zejména při tvorbě IVP);

Podpůrná opatření 1. stupně

Škola volí podpůrná opatření prvního stupně tehdy, pokud žák má při vzdělávání takové obtíže, že je nezbytné jeho vzdělávání podpořit prostředky pedagogické intervence (změny v metodách a výukových postupech, změny v organizaci výuky žáka, úpravy v hodnocení, v začleňování do sociální a komunikační sítě školní třídy); pokud se jedná o drobné úpravy v rámci výuky jednoho předmětu, je úprava věcí individualizace výuky a práce jednoho pedagoga. Pokud úpravy vyžadují spolupráci více pedagogů, vytváří škola Plán pedagogické podpory (PLPP) - stručný písemný dokument, ve kterém jsou uvedeny potřeby úprav ve vzdělávání žáka, návrh jak se bude vzdělávání žáka upravovat a v čem. Tento plán sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli konkrétních vyučovacích předmětů a za pomoci výchovného poradce, který organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným. Budou v něm také stanoveny metody práce s žákem, způsob kontroly osvojených dovedností a znalostí a dovedností. Škola nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování PO vyhodnocuje naplňování cílů PLPP, efektivitu zvolených úprav. Pokud se ani s dodatečnou podporou pedagogů vzdělávání žáka nezlepší a nemá trend zlepšovat, nebo je jeho stav naopak setrvalý, nebo se horší - pak je vhodné žákovi a zákonným zástupcům doporučit, aby navštívili školské poradenské zařízení. Škola zajistí předání PLPP školskému poradenskému zařízení, aby se předešlo uplatňování neúčinných podpůrných opatření.

Podpůrná opatření 2. - 5. stupně

Pokud žák navštíví Školské poradenské zařízení, obdrží škola Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálními vzdělávacími potřebami. Podpůrná opatření škola poskytuje bezodkladně po obdržení doporučení školského poradenského zařízení a udělení písemného informovaného souhlasu zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Při posuzování speciálních vzdělávacích potřeb vychází ŠPZ ze sdělení rodiče a žáka, ze závěrů školy a PLPP pokud byl zpracováván, dále ze závěrů vyšetření lékařů a dalších odborníků, kteří se do té doby nebo i následně podíleli na péči o žáka. Pokud bude příprava Doporučení ke vzdělávání žáka vyžadovat informace školy (zajištění pomůcek, přítomnost asistenta pedagoga ve třídě v případě, že již ve třídě asistent působí, uzpůsobení dalších podmínek pro vzdělávání žáka, tj. velikost třídy, organizace vzdělávání atd.) – pak před vydáním doporučení zástupce ŠPZ konzultuje se školou. Pokud rodič přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání žáka a způsobil tak žákovi obtíže při vzdělávání, protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže, v této situaci se může škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost. Tato varianta je považována za mezní. Doporučení ke vzdělávání žáka se speciálně vzdělávací potřebou vystavuje školské poradenské zařízení.

Individuální vzdělávací plán (IVP) zpracovává škola pro žáka od druhého stupně podpůrných opatření a to na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádosti zletilého žáka nebo zákonného zástupce. IVP vychází ze školního vzdělávacího programu, je závazným dokumentem pro zajištění speciálních vzdělávacích potřeb žáka a je součástí dokumentace žáka ve školní matrice (vyhláška 27/2016 Sb.).

IVP obsahuje údaje o skladbě druhů a stupňů podpůrných opatření poskytovaných v kombinaci s tímto plánem, identifikační údaje žáka a údaje o pedagogických pracovnících podílejících se na vzdělávání žáka. V individuálním vzdělávacím plánu jsou dále uvedeny zejména informace o úpravách obsahu vzdělávání žáka, o časovém a obsahovém rozvržení vzdělávání, o úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka, případné úpravy výstupů vzdělávání žáka. V případě podpůrného opatření (spočívajícího v úpravě očekávaných výstupů) pro žáky s LMP od třetího stupně podpory, bude pro tvorbu IVP využívána minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů. Minimální doporučená úroveň, která je stanovena v RVP ZV pro 3., 5. a 9. ročník, bude na základě Doporučení školského poradenského zařízení rozpracována pro konkrétní ročník v IVP žáka s přiznaným podpůrným opatřením. Postup tvorby, realizace a vyhodnocování IVP je stejný jako v případě IVP ostatních žáků. IVP může být v průběhu roku upravován podle potřeb žáka. Při tvorbě IVP bude využívána metodická podpora na Metodickém portálu RVP.CZ.

Individuální vzdělávací plán je zpracován bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 1 měsíce ode dne, kdy škola obdržela doporučení a žádost zletilého žáka nebo zákonného zástupce žáka. Individuální vzdělávací plán může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka.

Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Specifikace provádění podpůrných opatření žáků se SVP

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v naší škole využívána podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory zejména:

V oblasti metod výuky:

- respektování odlišných stylů učení jednotlivých žáků
- metody a formy práce, které umožní častější kontrolu a poskytování zpětné vazby žákovi
- důraz na logickou provázanost a smysluplnost vzdělávacího obsahu
- respektování pracovního tempa žáků a poskytování dostatečného času k zvládnutí úkolů
- podpora poznávacích procesů žáka (osvojování učiva, rozvoj myšlení, pozornosti, paměti)
- respektování míry nadání žáka a jeho specifika
- orientace na rozvíjení informačně receptivních metod zaměřených na rozvoj vnímání, na práci s textem a obrazem
- orientace na reproduktivní metody upevňující zapamatování, které vedou k osvojování vědomostí a dovedností pomocí opakování a procvičování
- individualizace výuky (zohledňování individuálních potřeb žáka, respektování pracovních specifík žáka, stylů učení, doplňující výklad nebo procvičování, přístupu, nastavení dílčích cílů tak, aby žák mohl prožívat úspěch, opakované vracení se ke klíčovým pojmům a dovednostem aj.
- zadávání domácích úkolů zohledňuje možnosti žáka a podmínky, které má žák k jejich plnění, zohledňování sociálního statusu a vztahových sítí žáka a prostředí, ze kterých žák přichází do školy

V oblasti organizace výuky:

- střídání forem a činností během výuky, u mladších žáků využívání skupinové výuky
- zařazení předmětu speciálně pedagogické péče (dle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory). Vzdělávací obsah tohoto předmětu bude přizpůsoben vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními v rámci IVP.
- v případě doporučení může být pro žáka vložena do vyučovací hodiny krátká přestávka

V oblasti hodnocení žáka:

- využívání různých forem hodnocení žáka
- hodnocení vychází ze zjištěných specifík žáka (např. neznalost vyučovacího jazyka)
- práce s kritérii hodnocení v závislosti na charakteru žákova problému, s důrazem na podporu rozvoje dovedností a vědomostí žáka
- podpora autonomního hodnocení (sebehodnocení)
- zohlednění sociálního kontextu hodnocení, hodnocení směřuje nejen k vyhodnocení úspěšnosti žákova učení, ale také k posílení jeho motivace pro vzdělávání
- z hodnocení jsou zřejmé konkrétní individuálně specifické podoby činnosti vyžadované po žákovi, jsou jasně a srozumitelně formulována hodnotící kritéria
- formativní hodnocení směřuje k zpětnovazební podpoře efektivního učení žáka a je pro něj informativní a korektivní
- celkové hodnocení žáka se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňuje jak omezení žáka, tak zejména jeho pokroky ve vzdělání

Zabezpečení výuky žáků nadaných a mimořádně nadaných

Nadaným žákem se rozumí jedinec, který při adekvátní stimulaci vykazuje ve srovnání s vrstevníky vysokou úroveň v jedné či více oblastech rozumových schopností, intelektových činností nebo v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech. Mimořádně nadaným žákem se rozumí v souladu s vyhláškou č. 27/2016 Sb. žák, jehož nadání dosahuje mimořádné úrovně při vysoké tvořivosti v celém okruhu činností nebo v jednotlivých oblastech rozumových schopností, v pohybových, manuálních, uměleckých nebo sociálních dovednostech.

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává.

Vzdělávání nadaného a mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle IVP, který vychází ze ŠVP školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce. Individuální vzdělávací plán nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavování IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamenána do školní matriky. Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Pravidla a průběh tvorby plánu pedagogické podpory pro mimořádně nadaného žáka

- při zjištění nadání a mimořádného nadání informuje vyučující daného předmětu třídního učitele a výchovného poradce
- učitel daného předmětu je zodpovědný za vytvoření plánu pedagogické podpory žáka, který vytváří za metodické podpory výchovného poradce a ostatních vyučujících, v jejichž předmětech se nadání žáka projevuje
- s PLPP seznámí zákonného zástupce a všechny vyučující daného žáka, kteří toto potvrdí svým podpisem
- poskytování podpory učitel daného předmětu ve spolupráci s ostatními průběžně vyhodnocuje a aktualizuje v souladu s potřebami žáka nejpozději po 3 měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření podle PPLP výchovný poradce vyhodnotí, zda dochází k jejich cílům. Pokud se zdají nedostatečná, doporučí zákonnému zástupci návštěvu poradenského zařízení
- pokud je PLPP dostačující, pokračuje se nadále v realizaci dle potřeb žáka

Postup při tvorbě individuálního vzdělávacího plánu mimořádně nadaného žáka

Zjišťování mimořádného nadání včetně vzdělávacích potřeb žáka provádí školské poradenské zařízení ve spolupráci se školou, která žáka vzdělává.

Vzdělávání nadaného a mimořádně nadaného žáka se může uskutečňovat podle IVP, který vychází ze ŠVP školy, závěrů psychologického a speciálně pedagogického vyšetření a vyjádření zletilého žáka nebo zákonného zástupce. Individuální vzdělávací plán nadaného a mimořádně nadaného žáka sestavuje třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. IVP mimořádně nadaného žáka má písemnou podobu a při jeho sestavování spolupracuje třídní učitel s rodiči mimořádně nadaného žáka. Při sestavování IVP vycházíme z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavě IVP jsou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je sestaven nejpozději do jednoho měsíce od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. Součástí IVP je termín vyhodnocení naplňování IVP a může též obsahovat i termín průběžného hodnocení IVP, je-li to účelné. IVP může být zpracován i pro kratší období než je školní rok. IVP může být doplňován a upravován v průběhu školního roku.

Výchovný poradce zajistí písemný informovaný souhlas zákonného zástupce žáka, bez kterého nemůže být IVP prováděn. Výchovný poradce po podpisu IVP zákonným zástupcem žáka a získání písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce žáka předá informace o zahájení poskytování podpůrných opatření podle IVP ředitelce školy, která je zaznamenána do školní matriky. Škola seznámí s IVP všechny vyučující žáka a současně zákonného zástupce žáka, který tuto skutečnost potvrdí svým podpisem. Poskytování vzdělávání podle IVP lze pouze na základě písemného informovaného souhlasu žáka nebo zákonného zástupce žáka.

Specifikace provádění podpůrných opatření žáků nadaných a mimořádně nadaných

V oblasti metod výuky:

- obohacení dílčích výstupů školního vzdělávacího programu nad rámec učiva vyučovacích předmětů a oblastí školního vzdělávacího programu pro nadané a mimořádně nadané žáky
- povzbuzovat procesy objevování a vyhledávání dalších souvislostí a vazeb, které dané téma vzdělávání nabízí
- pestrá a podnětná výuka, která umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činorodost (nabídka nestandardních problémových úloh)
- respektování pracovního tempa a zájmů žáka
- podpora hledání dalších možných postupů řešení problémů
- napomáhání osobnostnímu rozvoji těchto žáků, zapojovat je do kolektivních činností, vést je k rovnému přístupu k méně nadaným spolužákům, k toleranci, ochotě pomáhat slabším

V oblasti organizace výuky:

- předčasný nástup dítěte ke školní docházce
- vzdělávání skupiny mimořádně nadaných žáků v jednom či více vyučovacích předmětech;
- specializované třídy pro vzdělávání mimořádně nadaných žáků
- účast žáka na výuce jednoho nebo více vyučovacích předmětů ve vyšších ročnících školy nebo v jiné škole;
- občasné (dočasné) vytváření skupin pro vybrané předměty s otevřenou možností volby na straně žáka;
- obohacování vzdělávacího obsahu
- zadávání specifických úkolů, projektů
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol
- nabídka volitelných vyučovacích předmětů, nepovinných předmětů a zájmových aktivit

V oblasti úpravy obsahu vzdělávání:

- obohacování učiva nad rámec školního vzdělávacího programu podle charakteru nadání žáka
- prohloubení učiva, rozšíření a obohacení o další informace
- zadávání specifických úkolů, projektů (na složitější a abstraktnější úrovni)
- příprava a účast na soutěžích včetně celostátních a mezinárodních kol

3. UČEBNÍ PLÁN

Tabulka učebního plánu pro I. stupeň, 1. – 5. ročník

Oblasti:	Počet hodin	Předměty	1. ročník	2. ročník	3. ročník	4. ročník	5. ročník	součet
Jazyk a jazyková komunikace	42 + 8	Český jazyk	7 + 1	7 + 2	7 + 1	6 + 1	6 + 1	33 + 6
		Anglický jazyk	-	-	3	3 + 1	3 + 1	9 + 2
Matematika a její aplikace	20 + 5	Matematika	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	4 + 1	20 + 5
Informatika	2	Informatika	-	-	-	1	1	2 + 0
		Prvouka	2 + 0	2 + 0	2 + 0	-	-	6 + 0
Člověk a jeho svět	11 + 3	Vlastivěda	-	-	-	1 + 1	2 + 0	3 + 1
		Přírodověda	-	-	-	1 + 1	1 + 1	2 + 2
Umění a kultura	12	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5 + 0
		Výtvarná výchova	1	2	2	1	1	7 + 0
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10 + 0
Člověk a svět práce	5	Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5
Celkem	118		20	22	24	26	26	118

Tabulka učebního plánu pro II. stupeň, 6. – 9. ročník

Oblasti:	Počet hodin	Předměty	6. ročník	7. ročník	8. ročník	9. ročník	součet
Jazyk a jazyková komunikace	33 + 5	ČJ a literatura	4 + 1	4 + 1	4	3 + 1	15 + 3
		Anglický jazyk	3 + 1	3 + 1	3	3	12 + 2
		Německý jazyk	-	-	3	3	6 + 0
Matematika a její aplikace	15 + 4	Matematika	4	4 + 1	3 + 2	4 + 1	15 + 4
Informatika	4	Informatika	1	1	1	1	4 + 0
Člověk a společnost	10 + 2	Dějepis	2	2	2	2	8 + 0
		Občanská výchova	0 + 1	0 + 1	1	1	2 + 2
Člověk a příroda	20 + 6	Fyzika	2	2	2	2	8 + 0
		Chemie	-	-	2	1 + 1	3 + 1
		Přírodopis	1 + 1	1 + 1	2	1 + 1	5 + 3
Umění a kultura	9	Zeměpis	1 + 1	1 + 1	1	1	4 + 2
		Hudební výchova	1	1	1	1	4 + 0
		Výtvarná výchova	2	1	1	1	5 + 0
Člověk a zdraví	10	Tělesná výchova	2	2	2	2	8 + 0
		Výchova ke zdraví	1	1		-	2 + 0
Člověk a svět práce	3 + 1	Pracovní činnosti	1	1	1	0 + 1	3 + 1
Celkem	122		30	30	31	31	122

4. POZNÁMKY K UČEBNÍMU PLÁNU

V učebním plánu pro I. a II. stupeň jsou začleněny všechny vzdělávací oblasti a obory dané dokumentem RVP ZV s platností od 1. 9. 2021.

Vyučovací předmět český jazyk je zařazen ve všech ročnících, na 1. stupni posílen o 6 vyučovacích hodin z disponibilní dotace, na 2. stupni je vyučovací předmět český jazyk a literatura posílen o 3 vyučovacích hodiny.

Vzdělávací obsah vycházející ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk je povinně zařazen ve 3. – 9. ročníku. Ve 3., 8. a 9. ročníku je časová dotace 3 hodiny týdně, ve 4. – 7. třídě je časová dotace 3 hodiny týdně. Výuka cizího jazyka na 1. stupni je posílena o 2 hodiny týdně z disponibilní dotace, na 2. stupni také o 2 hodiny týdně.

Vzdělávací oblast Další cizí jazyk je realizována v 8. a 9. ročníku výukou německého jazyka, časová dotace je 3 hodiny týdně v každém ročníku.

Vzdělávací obsah Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepší zájmu žáka – cizince vzdělávacím obsahem vzdělávacího oboru Cizí jazyk nebo vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka. V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření individuálního vzdělávacího plánu.

Vyučovací předmět Matematika je posílen na 1. stupni o 5 vyučovacích hodin z disponibilní časové dotace, na 2. stupni o 4 hodiny z disponibilní časové dotace.

Vyučovací předmět Informatika je realizován ve 4. – 9. ročníku v rozsahu 1 hodina týdně.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je realizována v předmětu Prvouka v 1. – 3. ročníku, v předmětech Přírodověda a Vlastivěda ve 4. a 5. ročníku. Tato vzdělávací oblast je posílena o 3 hodiny z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací oblasti Umění a kultura, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce na 1. stupni jsou realizovány v rozsahu povinné časové dotace v předmětech Hudební výchova, Výtvarná výchova, Tělesná výchova a Pracovní činnosti ve všech ročnících.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost je realizován v předmětu Dějepis v 6. – 9. třídě v rozsahu 2 hodiny za týden. Předmět Občanská výchova je realizován v 6. – 9. třídě v rozsahu 1 hodina za týden, 2 hodiny jsou z disponibilní dotace.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda je realizován v předmětech Fyzika v 6. – 9. třídě v rozsahu 2 hodiny za týden. V předmětu Chemie v 8. a 9. třídě v rozsahu 2 hodiny za týden, jedna hodina je z disponibilní dotace. V předmětu Přírodopis v 6. – 9. třídě v rozsahu 2 hodiny za týden, 3 hodiny jsou z disponibilní dotace. V předmětu Zeměpis v 6. a 7. třídě v rozsahu 2 hodiny za týden, 2 hodiny jsou z disponibilní dotace, v 8. a 9. třídě v rozsahu 1 hodina za týden.

Vzdělávací oblast Umění a kultura je realizována v 6. – 9. třídě v předmětu Hudební výchova v rozsahu 1 hodina za týden. Předmět Výtvarná výchova je realizován v 6. třídě v rozsahu 2 hodiny za týden, v 7. – 9. třídě 1 hodina za týden.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je realizována v předmětu Tělesná výchova v 1. – 9. třídě v rozsahu 2 hodiny za týden. Předmět Výchova ke zdraví je realizován v 6. a 7. třídě v rozsahu 1 hodina za týden.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce je realizována v předmětu Pracovní činnosti v 1. – 9. třídě v rozsahu 1 hodina za týden. 1 hodina je z disponibilní časové dotace.

Celková povinná dotace na I. stupni je 118 hodin, na II. stupni 122 hodin. Disponibilní dotace byla použita na I. stupni (16 hodin) k posílení hodin Českého jazyka (6 hodin), Anglického jazyka (2 hodiny), Matematiky (5 hodin), Vlastivědy (1 hodina), Přírodovědy (2 hodiny) a Pracovních činností (1 hodina). Na II. stupni (18 hodin) byla disponibilní dotace využita k posílení hodin Českého jazyka (3 hodiny), Anglického jazyka (2 hodiny), Matematiky (4 hodiny), Občanské výchovy (2 hodiny), Přírodopisu (3 hodiny), Chemie (1 hodina), Zeměpisu (2 hodiny), Pracovních činností (1 hodina).

Průřezová témata se realizují integrací do jednotlivých předmětů a formou výchovně vzdělávacích projektů.

Minimální časová dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti je dodržena. Týdenní hodinová dotace pro jednotlivé ročníky je také dodržena.

Základní škola nabízí druhý jazyk Německý jazyk v rozsahu 3 hodiny týdně v 8. a 3 hodiny týdně v 9. ročníku.

5. JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace je realizována v povinných vyučovacích předmětech – Český jazyk a literatura, Anglický jazyk, Německý jazyk. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Další cizí jazyk je možné nahradit v nejlepším zájmu žáka – cizince vzdělávacím obsahem oboru Cizí jazyk nebo vzdělávacím obsahem Češtiny jako druhého jazyka (lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání). V těchto případech se nejedná o podpůrné opatření, vzdělávací obsah se nahrazuje bez vytváření IVP.

Všechny tyto vyučovací předměty mají vybavit žáky dovednostmi, vytvořit jim odpovídající nástroje pro jejich další vzdělávání. Jazyk chápeme především jako prostředek komunikace, prostředek pro sdělování myšlenek a pocitů. Je také jedním z prostředků myšlení.

U žáků s nedostatečnou znalostí vyučovacím jazyka je důležité rozvíjet jejich jazykové kompetence tak, aby bylo možné je plnohodnotně zapojit do výuky v běžných třídách. Druhý jazyk se oproti cizímu jazyku liší především významem v životě žáka, neboť jde o jazyk, na kterém je žák závislý z hlediska školní docházky a integrace do společnosti. V souvislosti s tím jsou v případě druhého jazyka také zvýšené nároky na míru rozvoje sociokulturní kompetence. Výuka se zpočátku zaměřuje především na výuku základních jazykových funkcí (pozdravy, poděkování, prosba apod.) a kompenzačních strategií (umí říct, že nerozumí, požádat o zopakování). Z komunikačního hlediska převládá v první fázi vyučování obvykle výuka mluvení a poslechu nad výukou čtení a psaní a výuka základní slovní zásoby nad výukou gramatiky. Specifikem češtiny jako druhého jazyka je především to, že je žák vystaven silné potřebě naučit se už na velmi nízké úrovni pokročilosti specifickou slovní zásobu, která je určující pro školní prostředí. Rozdíl mezi druhým a cizím jazykem je v neposlední řadě také v tom, že žák je velmi záhy vystaven různým variantám češtiny jak na rovině slovní zásoby, tak stylistické a fonetické. Jako podpůrný materiál lze využít Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro základní vzdělávání.

5.1. Český jazyk a literatura

Charakteristika vyučovacím předmětu

Předmět Český jazyk a literatura vychází ze vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Cílem jazykové výuky je podpora rozvoje jazykových kompetencí. Výuka vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a uplatňovat výsledky svého poznávání. Poskytuje vědomosti a dovednosti nutné pro zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, vytváří prostor pro samostatné získávání informací z různých zdrojů. Směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě, k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností.

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru Český jazyk a literatura jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci tohoto vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání.

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty.

Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	8	9	8	7	7	5	5	4	4

Organizační vymezení

Žáci pracují během vyučování především v kmenové učebně. K výuce využívají různé formy a metody práce, vyučující používá dostupné pomůcky.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah je rozdělen do tří složek, které se vzájemně prolínají:

Jazyková výchova

- získávání vědomostí a dovedností potřebných k osvojování spisovné podoby českého jazyka, žák se učí poznávat a rozlišovat další jeho formy
- jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je předpokladem jasného a srozumitelného vyjadřování
- uplatňování a prohlubování obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třdit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění

Literární výchova

- získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky
- umí číst s porozuměním
- tvořivě interpretují text
- žáci prostřednictvím četby poznávají základní literární druhy
- vnímají literaturu jako specifický zdroj poznání a prožitků
- učí se poznat literární fikci od skutečnosti
- dospívají k poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje

Komunikační a slohová výchova

- žáci vnímají a chápou různá jazyková sdělení
- umí mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k různým situacím, analyzovat jej
- rozvíjení kultivovaného písemného i ústního projevu
- pochopení role v různých komunikačních situacích

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- učitel vede žáky k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- učitel zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků, sleduje pokrok všech žáků
- žáci jsou motivováni k aktivnímu zapojování se do vyučovacího procesu

Kompetence k řešení problémů

- žáci navrhuji různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- učitel hodnotí práci žáků způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k výstižnému a kultivovanému projevu
- vede žáky k výstižné argumentaci
- žáci dovedou prezentovat své myšlenky a názory
- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu
- naslouchají promluvám druhých lidí a vhodně na ně reagují
- žáci se účinně zapojují do diskuze a vhodně obhajují své názory

Kompetence sociální a personální

- učitel organizuje práci ve skupinách, aby žáci spolupracovali při řešení problémů
- učitel vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a k vzájemnému respektu
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- žáci respektují pokyny pedagogů

Kompetence občanské

- učitel využívá literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci zvládnou komunikaci i ve vyhraněných situacích
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- samostatné získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k organizování a plánování učení
- učitel se zajímá, jak žákům vyhovuje jeho způsob výuky
- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů

Kompetence digitální

- učitel dává žákům prostor ke čtení elektronických textů s hlubším porozuměním, včetně porozumění významu obrazných symbolů
- učitel vede žáky ke zjištění, které čtenářské strategie jsou vhodné pro digitální čtení, a k využívání grafických organizérů pro třídění a uspořádání informací
- učitel vede žáky k využívání navigace v různých prostředích obrazovky (šipky, mapy stránek, nelineární navigace)
- učitel klade důraz na hodnocení důvěryhodnosti digitálních informací, které žáci vyhledávají, a na jejich ověřování z více zdrojů
- učitel podporuje žáky v získání dovedností a návyků spojených s psaním na dotykovém displeji a v orientaci v rozložení jednotlivých znaků, velkých a malých písmen, číslic a symbolů na klávesnici
- učitel vede žáky ke vhodnému výběru technologie s ohledem na zvolený formát sdělení a pro sdělení výsledků samostatné nebo společné práce
- učitel motivuje žáky k tvorbě příběhů prostřednictvím digitálního storytellingu
- učitel umožňuje žákům využívání on-line slovníků
- učitel vede žáky k odlišení vlastního a cizího obsahu, k vnímání problematiky autorství
- učitel vede žáky k samostatnému a skupinovému kritickému posuzování spolehlivosti informačních zdrojů a informací, k dodržování zásad ochrany duševního vlastnictví
- učitel navozuje různé modelové komunikační situace a vytváří příležitosti, aby žáci rozvíjeli komunikační strategie a techniky s ohledem na komunikační situaci a záměr a volili vhodné jazykové a technologické prostředky
- vede je k praktickému využívání nových technologií a aplikací podle jejich aktuální vzdělávací a komunikační potřeby
- učitel vede žáky ke slušnému chování, respektu k ostatním

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura**

Ročník: 1.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	žák zná jednotlivá písmena tiskací a psací, malá a velká umí jednotlivá písmena a hlásky, správně přečíst, vyslovit a napsat umí skládat slabiky, slova čte slabiky, slova tvoří jednoduché věty rozumí pokynům přiměřené složitosti žák dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a správné dýchání dbá na správnou intonaci žák dovede přednést krátký projev ve vhodném tempu	Vyvozování písmen Hláska x písmeno Slabiky, slova, věty Technika čtení Zdvořilostní obraty Respektování pokynů Dodržování pravidel Základní techniky mluveného projevu Čtení textů přiměřené náročnosti Tvorba jednoduchých vět Vyjadřovací schopnosti	V rámci výuky jsou realizovány krátkodobé projekty na aktuální témata. VDO – občanská společnost a škola – výchova k demokrat. myšlení v rámci třídního kolektivu, výchova k samost., k sebekritice a odpovědnosti OSV – prosociální chování, interpersonální a sociální empatie, EGS –Evropa a svět nás zajímá- rozvoj jazykových dovedností, poznávání evropských kultur (Projekty Advent, Velikonoce) EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí MDV - vést žáky k výběru kvalitních pořadů, literatury a tisku (Pohádky)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-04p ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	žák dokáže vyjádřit svůj názor dokáže naslouchat ostatním dokáže hlasem a pohybem vyjadřovat základní emoce a rozpoznávat je u druhých dokáže vyprávět krátký příběh dovede popsat situaci správně drží psací náčiní dodržuje správnou polohu těla při psaní zná uvolňovací cviky umí napsat všechna písmena malé i velké abecedy umí napsat všechna čísla do 20 umí napsat velká tiskací písmena umí spojovat písmena a slabiky vázaným písmem rozlišuje délku samohlásek při psaní žák si dovede zkontrolovat napsaný text převede jednoduchý mluvená text do psaného žák si dovede zkontrolovat napsaný text	Sociální dovednosti Vypravování, popis Hygienické návyky při psaní Správné sezení, držení psacího náčiní Technika psaní Základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi Psaní písmen, číslic, slabik, slov, vět Diktát slov, vět	Vv – doplnění textu obrázkem OSV – rozvoj schopnosti poznávání a sebepoznávání. Mezilidské vztahy, komunikace, kreativita. Řešení problémů a rozhodovacích dovedností MV – multikulturalita, etnický původ

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodrží poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-09p dorazuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	dokáže vyprávět pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy účastní se dramatizace příběhu umí přepsat text dle zadání umí opsat text zvládne napsat jednoduchý diktát zná význam slova pozná slova opačného významu, dovede je přiřadit	Zážitkové čtení a naslouchání Poslech literárních textů přepis opis diktát	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	rozlišuje slova nadřazená, podřazená vytváří slova dle významu umí přečíst text přiměřené délky a obsahu umí zhodnotit působení textu umí přednést básně přiměřené délky a obsahu umí převyprávět krátký příběh	Význam slov Slova opačného významu Slova nadřazená a podřazená Čtení a práce s textem Přednes vhodných literárních textů Dramatizace Vlastní výtvarný doprovod	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-02p rozumí pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	žák zvládá číst plynule s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu před zahájením práce s digitálními technologiemi si připraví své pracovní místo po dokončení práce s digitálními technologiemi provede relaxační cviky s pomocí učitele žák umí naslouchat druhému, respektuje základní pravidla rozhovoru žák umí obhájit svůj vlastní názor, vhodně reaguje žák dovede přednést mluvený projev přiměřené délky ve vhodném tempu	čtení textu přiměřeného věku dítěte základní hygienické návyky při práci s digitálními technologiemi základní zdvořilostní obraty (např. pozdrav, oslovení, rozloučení, poděkování) respektování mluveného projevu druhé osoby, vyslechnutí krátkého textu, snaha o vytvoření doplňující otázky, střídání role mluvčího a naslouchajícího základy společenského chování, rozvoj sociálně komunikačních dovedností, vyjadřování závislé na komunikační situaci,	MV-tvorba mediálního sdělení OSV-komunikace, mezilidské vztahy

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky	žák umí použít vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích žák umí vyprávět jednoduchý příběh či událost; popsat osoby, místa a věci ze svého každodenního života žák umí podle obrázkové osnovy vyprávět jednoduchý děj žák umí rozlišovat a vyjmenovat samohlásky a souhlásky, umí rozdělit slova na slabiky	komunikační žánry (pozdrav, oslovení, omluva, prosba, vzkaz) jednoduchý popis zvířete, věci denní potřeby krátký příběh dle obrázkové osnovy věta, slovo, slabika, hláska vybrané slovní druhy-podstatná jména a jejich tvary (názvy zvířat, osob, věcí), slovesa a jejich tvary, předložky, spojky druhy vět podle postoje mluvčího slovo, slabika, hláska, písmeno	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	žák umí mluvit ve správných gramatických tvarech žák pozná a rozliší větu oznamovací, tázací, rozkazovací, přací a píše za větami správná interpunkční znaménka žák rozlišuje slabiky, hlásky, určuje počet slabik žák píše správně slova se skupinou dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě žák správně píše a odůvodňuje i/y po měkkých a tvrdých souhláskách žák správně odůvodňuje a píše ú/ů žák umí určit nadřazenost a podřazenost žák správně odůvodňuje a píše párové souhlásky na konci slov žák rozlišuje obecná a vlastní jména žák porovnává a třídí slova podle zobecněného významu-děj, věc, okolnost, vlastnost žák umí plynule číst text přiměřené délky a obsahu	lexikální pravopis (y/i po tvrdých a měkkých souhláskách) slovo nadřazené, podřazené, souřadné pravopis ě, ú/ů, pořadí vět v textu, pořádek slov ve větě párové souhlásky na konci slov (b/p, d/t, d'/t', v/f, h//ch, z/s, ž/š) vlastní jména osob a zvířat slovní druhy-podstatná jména, slovesa, předložky čtení textu s porozuměním povídání nad literárním textem nebo knihou	Pr- rodina, domov, domácí zvířata MV-tvořivé činnosti s literárním textem EGS-Evropa a svět nás zajímá MV-multikulturalita, etnický původ

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací - při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost	žák dokáže vyjádřit své pocity a názory žák umí vyjádřit postoj k přečtenému, poznává postavy z pohádek, seznamuje se s postavami ze života dětí, zvířat žák umí souvisle vyprávět o své oblíbené knížce		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyka literatura

Ročník: 3.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	 žák si osvojuje a rozvíjí čtenářské dovednosti žák umí reprodukovat obsah přiměřeně složitě sdělení a pamatuje si z něj podstatná fakta žák umí naslouchat druhému, respektuje základní pravidla rozhovoru Žák umí obhájit svůj vlastní názor, vhodně reaguje žák dbá na správnou výslovnost, mluví přiměřeným tempem	 zdokonalování plynulého a rychlého čtení, orientace v textu, podpora zájmu o individuální četbu, orientace v abecedních rejstřících základní zdvořilostní obraty (např. pozdrav, oslovení, rozloučení, poděkování) respektování mluveného projevu druhé osoby, vyslechnutí krátkého textu, snaha o vytvoření doplňující otázky, střídání role mluvčího a naslouchajícího správná výslovnost všech hlásek, koncovky podstatných a přídavných jmen základní komunikační pravidla-oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování	 MKV-lidské vztahy, princip slušného chování, tolerance, empatie a vžití se do role druhého Kladní a záporní hrdinové v literatuře MKV-lidské vztahy, kulturní diferenciac

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-10p opisuje a přepisuje krátké věty ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	žák umí požit verbální i neverbální komunikaci při krátkém rozhovoru žák vybírá vhodné výrazy, používá mimiku, rozvíjí kultivovaný mluvený projev, souvisle vyjadřuje a klade otázky žák umí vyprávět jednoduchý příběh či událost; popsat osoby, místa a věci ze svého každodenního života žák se umí vyjadřovat v jednoduchých formách psaného projevu, umí napsat krátký dopis, blahopřání, zprávu před zahájením práce s digitálními technologiemi si připraví své pracovní místo dodrží čas vymetený pro práce s digitálními technologiemi pracuje s textem v textovém editoru po dokončení práce s digitálními technologiemi provede relaxační cviky s pomocí učitele žák umí podle obrázkové osnovy vyprávět jednoduchý děj žák využívá digitální technologie při tvorbě vlastního sdělení	jednoduchý popis zvířete, věci denní potřeby žánry písemného projevu-adresa, pozdrav z prázdnin, krátké blahopřání, pozvánka, zpráva, jednoduchý popis věci vyprávění krátkého příběhu dle obrázkové osnovy, tvoření osnovy	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev;	žák správně používá slova podobná a protikladná, pozná slova příbuzná, rozlišuje slova nadřazená, souřadná a podřazená; rozlišuje kořen, část předponovou a část příponovou ve slovech žák dokáže porovnat a třídít slova podle zobecněného významu žák dokáže řadit slova podle abecedy, vyhledávat slova v rejstříku žák rozlišuje slovní druhy, skloňuje podstatná jména, časuje slovesa žák odlišuje větu jednoduchou a souvětí, užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje žák se seznamuje s přehledem i užíváním vyjmenovaných slov, píše správně i/y po	slova nadřazená, podřazená, slova opačná, slova souznačná, vyhledává v textu slova příbuzná, význam slov, stavba slova-kořen, část předponová, část příponová třídění slov podle významu třídění a řazení slov podle abecedy slovní druhy, tvary slov, slovní druhy ohebné a neohebné, rozlišuje typické zástupce jednotlivých slovních druhů podstatná jména-určování čísla, rodu a pádu slovesa-určování osoby, čísla a času věta jednoduchá a souvětí psaní i/y po obojetných souhláskách, slova vyjmenovaná a příbuzná správné psaní párových souhlásek uvnitř slov psaní vlastních jmen základní literární pojmy-literární druhy a žánry-báseň, pohádka, hádanka, bajka,	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	obojetných souhláskách, zná vyjmenovaná slova a jejich pravopis žák umí rozpoznat znělé a neznělé souhlásky uvnitř slov, osvojuje si jejich pravopis žák píše velká písmena v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování žák umí rozeznat a poznat pohádku, hádanku, báseň; rozumí pojmům spisovatel, kniha, čtenář, básník ilustrátor, divadlo, herec, režisér žák v básni dokáže rozeznat, co je verš, sloka a slova, která se rýmují žák dokáže určit čas a prostředí děje žák dle pokynu učitele a podle svých schopností dokáže domyslet příběh	povídka, říkanka; spisovatel, básník, kniha, čtenář; divadelní představení, herec, režisér; verš rým, sloka Tvořivé činnosti s literárním textem-přednes vhodných literárních textů, volně reprodukuje text podle svých schopností, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod	VV - ilustrace k textu Kladní a záporní hrdinové

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět - Český jazyk a literatura**

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	na základě přečteného posoudí pravdivost/nepravdivost tvrzení navrhne vhodný nadpis přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu porozumí významu piktogramu	praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu); věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) čtení elektronických textů, význam piktogramů vypravování zážitku převyprávění textu	MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení -reklama
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	při vypravování se dokáže držet hlavní dějové linky a neodbočuje, dokáže si zaznamenat podstatné informace z textu	technika psaní (úhlednost, čitelnost, formální úprava textu) žánry písemného projevu: adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka; zpráva, oznámení, pozvánka, vzkaz, inzerát, dopis, popis; jednoduché tiskopisy (příhláška, dotazník), vypravování	MKV- kulturní difference - poznávání vlastního kulturního zakotvení - lidské vztahy - uplatňování principu slušného chování, tolerance, solidarita, empatie
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	sestaví a napíše adresu, zprávu, pozvánku sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržением dějové posloupnosti	základní komunikační pravidla (oslovení, zahájení a ukončení dialogu, střídání rolí mluvčího a posluchače, zdvořilé vystupování)	
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování	umí se vyjádřit v běžných situacích – vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz napíše SMS	pravidla bezpečnosti elektronické komunikace	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa	v mluveném projevu volí vhodnou intonaci, dodržuje přízvuk a volí vhodné tempo řeči píše správně po stránce obsahové i formální, dodržuje základní pravidla v písemné komunikaci vybere z nabídky slovo, které se nejvíce podobá ke slovu zadanému nahradí slovo v textu významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovným se slovem spisovným stavba slova, dokáže ve slově označit kořen slova, jeho předponovou i příponovou část zařadí plnovýznamové slovo v textu ke slovnímu druhu (podstatná jména, přídavná jména, slovesa) vybere z nabídky větu, která obsahuje/neobsahuje	základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost), vyjadřování závislé na komunikační situaci tvořivá činnost slovo slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma stavba slova (kořen, předponová část, příponová část, koncovka)	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik, určuje samohlásky a souhlásky, seřadí slova podle abecedy, správně vyslovuje a píše	zadaný slovní druh zná vzory podstatných jmen, umí určit jejich pád, číslo, rod a vzor a umí je podle vzorů skloňovat umí časovat slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím seznámí se s jazykem jako s prostředkem komunikace pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary, umí užívat slova spisovná, výstižná, slova citově zabarvená, dokáže je v textu najít určí základní skladební dvojice ve větě jednoduché seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách správně vyslovuje a píše skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně umí uvést příklady užití ve větách	morfologický pravopis (koncovky podstatných jmen) tvarosloví – slovní druhy, tvary slov, podstatná jména a jejich rody a vzory, slovesný způsob oznamovací mateřský jazyk národní jazyk mluvené projevy, mimojazykové prostředky syntaktický pravopis – shoda přísudku s holým podmětem skladba – věta jednoduchá, souvětí, základní skladební dvojice pravopis i/y po obojetných souhláskách lexikální pravopis – skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně opakování vyjmenovaných slov	MKV - etnický původ - rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost OSV – rodina, ve které žijeme, etika, lidské hodnoty, multikulturní tolerance k lidem jiných ras, kultur, náboženství a jiných názorů MKV - lidské vztahy - vztahy mezi kulturami

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě, správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-01p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy, určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše, rozlišuje pohádkové prostředí od reálného, ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu	dokáže si vybrat četbu podle svého zájmu a udělat zápis do deníku řekne, jak na něho přečtená/vyslechnutá ukázka působí a jaký v něm vyvolala dojem reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy seznámí se s autory dětských knih: spisovatelé a básníci - B. Němcová, K. J. Erben, J. Seifert, F. Halas, Z. Kriebel, M. Macourek, H. Ch. Andersen, A. Lindgrenová, R. Kipling	čtenářský deník čtení – praktické čtení (technika čtení, čtení pozorné, plynulé, znalost orientačních prvků v textu), věcné čtení (čtení jako zdroj informací, čtení vyhledávací, klíčová slova) zážitkové čtení, přednes, dramatizace tvořivé činnosti s literárním textem – volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu, vlastní výtvarný doprovod základní literární pojmy – literární druhy a žánry (rozpočítadlo, říkanka, pohádka, spisovatel, čtenář, herec, režisér, rým, přirovnání)	OSV – kreativita, komunikace VV – ilustrace k textu

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura**

Ročník: 5

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	žák zvládá praktické čtení žák zvládá věcné čtení žák přečte s porozuměním elektronický text přiměřeného rozsahu	technika čtení vyhledávání klíčových slov čtení elektronických textů	Komiks (projekt) OSV – Kreativita a komunikace, poznávání lidí (vypravování, popis prožitků o víkendu či o prázdninách, komunikační hry, říkanky)
ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	žák dovede najít v textu důležité informace dokáže s informacemi pracovat vyhledává základní informace v doporučených digitálních zdrojích porovnává informace z různých zdrojů	zdroj informací	
ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	žák posoudí úplnost text, dokáže doplnit text neúplný	práce s textem	VDO - Občanská společnost a škola EGS - Evropa a svět nás zajímá
ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	ovládá techniky mluveného projevu dovede vybrat fakta z textu žák reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	vypravování reprodukce textu	Objevujeme Evropu a svět (odlišný životní styl v jiných zemích, tradice)
ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	žák vede správně dialog, telefonický rozhovor SMS využívá vhodné komunikační prostředky	pozdrav oslovení omluva prosba vzkaz zpráva, SMS zpráva oznámení	MKV - Lidské vztahy (sociální a komunikativní hry zaměřené na toleranci, empatii a harmonii společenského soužití)
ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích			EV - Vztah člověka k prostředí
ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování			
ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci	žák dovede posoudit reklamní text	reklama	MV - Kritické čtení a vnímání

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
v reklamě ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje ČJL-5-1-09p opisuje a přepisuje jednoduché texty ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti	rozporná manipulativní komunikaci žák ovládá mluvený projev – základy techniky mluveného projevu dovede rozlišit spisovnou a nespisovnou výslovnost dovede posoudit vhodnost použití dle situace žák ovládá žánry písemného projevu dovede je použít ve správné situaci využívá vybrané formy elektronické komunikace, respektuje pravidla bezpečného chování při elektronické komunikaci zaznamenává si vhodnou formou informace a data využije pro záznam a porovnání informací digitální technologie vhodně se zapojí do jazykové komunikace napíše-mail vyplní jednoduchou elektronickou přihlášku žák sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti žák sestaví popis objektu	manipulativní text techniky mluveného projevu komunikativní slohové žánry spisovný a nespisovný jazyk hovorová čeština slova citově zabarvená komunikační slohové žánry zpráva, e-mail oznámení pozvánka inzerát dopis jednoduché tiskopisy e-mail elektronický formulář vypravování popis	mediálních sdělení (rozbor denního tisku, časopisy, internet) Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Stavba mediálních sdělení Vnímání autora mediálních sdělení Fungování a vliv médií ve společnosti (internet) Tvorba mediálního sdělení Vv – ilustrace Osobnost a dílo Eduarda Štorcha (regionálně zaměřený projekt)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplně základní skladební dvojici označuje základ věty ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů,	žák rozlišuje slova zná význam slov určuje slova podle významu dovede určit stavbu slova dovede určit slovní druhy dovede určit mluvnické kategorie zná a využívá gramatická pravidla dokáže rozlišit mezi slovy spisovnými a nespisovnými dovede rozlišit použití slov spisovných a nespisovných dle situace určí základní skladební dvojici rozliší větu jednoduchou, souvětí dokáže spojit do souvětí	slova jednoznačná a mnohoznačná, antonyma, homonyma a synonyma slovní zásoba a tvoření kořen slova část předponová, příponová a koncovka morfologický pravopis slova spisovná, nespisovná, hovorová, citově zabarvená stavba věty věta x souvětí spojky vyjmenovaná slova	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
podle potřeby projevu je obměňuje ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a	zná a aplikuje pravidla vyjmenovaných slov aplikuje znalost shody přísudku s podmětem čte text s porozuměním přiměřené texty, včetně textů elektronických zaznamenává průběh děje a dojmy z četby dokáže reprodukovat vhodný text	shoda přísudku s podmětem pohádka, pověst, bajka, dobrodružná činnost Poezie x próza Tvořivé činnosti s literárním textem	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
reprodukuje je podle jednoduché osnovy ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	rozlišuje různé typy uměleckých textů dokáže použít základní literární pojmy rozlišuje literární žánry	Dramatizace, výtvarný doprovod Bajka, povídka, spisovatel, režisér, představení, přirovnání	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura

Ročník: 6.

Očekávaný výstup z RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kursy
JAZYKOVÁ VÝCHOVA ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-08: rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-03: samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu	Rozlišuje útvary národního jazyka Odliší spisovný a nespisovný jazykový projev Zkvalitní schopnost užívání a rozeznávání spisovného jazyka a dalších jazykových útvarů, především obecné češtiny a nářečí Pracuje s ukázkami spisovného a nespisovného jazyka Tvoří spisovné tvary slov a umí je používat ve vhodné komunikační situaci Dokáže pracovat se základními jazykovými příručkami (slovníky, Pravidla českého pravopisu)	Jazyk a jeho útvary Nářečí a nadnářeční útvary Seznámení s některými jazykovědnými příručkami Zvuková stránka jazyka Hláskosloví (Hláska a písmeno, spisovná výslovnost samohlásek, spisovná výslovnost souhlásek) Slovní přízvuk Zvuková stránka věty (větná melodie, důraz, tempo a pauzy) Nauka o slově	D, Z – orientace v mapě ČR, místní odlišnosti v nářečí OV – místní regiony - jazykově správný a výrazný projev při ústním zkoušení

Očekávaný výstup z RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kursey
ČJL-9-2-02: rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémách ČJL-9-2-07: v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem ČJL-9-2-04: správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	Umí rozlišit hlásky a písmena Zná pravidla správné výslovnosti a zdokonaluje svůj mluvní projev Upevní si učivo o zvukové stránce jazyka (s důrazem na spisovnou výslovnost a správou větnou melodii) Zná význam slova slovní zásoba Provádí rozbor slovotvorný a rozbor stavby slova Ovládá pravopisné jevy lexikální, slovotvorné, syntaktické Dokáže rozpoznat ohebné slovní druhy Určí mluvnické kategorie u podstatných jmen Pozná podstatné jméno konkrétní a abstraktní	Tvoření slov (odvozování, slovotvorný rozbor, slova příbuzná) Stavba slova (morfemický rozbor, tvarotvorný rozbor) Střídání hlásek při odvozování (střídání samohlásek, střídání souhlásek) Pravopis slova (Zdvojené souhlásky, Skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně, Předpony s- /se- z-, ze-, vz-/vze-, Předložky s/se, z/ze, Psaní i/i, y/ý) Tvarosloví Slovní druhy	Z – místopisné názvy Př – názvy rostlin a zvířat D – názvy historických postav a událostí F, M – odborné názvy

Očekávaný výstup z RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy
ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa	Rozezná podstatné jméno pomnožné, hromadné, látkové Rozezná jméno obecné a vlastní Zařadí jméno správně ke vzorům Seznámí se s odchylkami od pravidelného skloňování Pozná přídavná jména Dovede určovat jejich druhy Zná spisovné tvary skloňování Umí přídavná jména stupňovat Vyhledává zájmena v textu, dokáže je zařadit k jednotlivým druhům Používá správné tvary zájmen jak v mluveném, tak psaném projevu Rozlišuje použití delších a kratších tvarů Rozlišuje zájmeno v roli větného členu Rozlišuje správné použití zájmena svůj a můj Vyhledá číslovky v textu, umí je zařadit k jednotlivým druhům a vzorům Správně zapisuje jejich podobu Rozlišuje číslovku v roli větného členu Vyhledá v textu slovesa	Podstatná jména (Druhy podstatných jmen, podstatná jména konkrétní a abstraktní, podstatná jména pomnožná, hromadná, látková, podstatná jména obecná a vlastní) Přídavná jména (Druhy přídavných jmen, Skloňování příd. jmen, Stupňování příd. jmen) Záměna (Druhy zájmen, Skloňování zájmen, tvary zájmena já, ten, náš, váš, on, ona, ono, můj, tvůj, svůj) Číslovky (Druhy číslovek, skloňování číslovek) Slovesa (Mluvnické významy sloves – slovesný způsob, slovesný čas)	HV – tvary zájmen v českých lidových písních TV – správné užití číslovek při měření a zaznamenávání sportovních výkonů M, Z – využití číselných záznamů

Očekávaný výstup z RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy
ČJL-9-2-06: rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	Dovede určovat jejich tvary a mluvnické kategorie Umí rozeznat a správně použít podmiňovací způsob Ovládá pravopis sloves Pozná a správně určuje základní a rozvíjející větné členy Rozlišuje a správně určuje souvětí a věty jednoduché Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí Graficky znázorňuje věty jednoduché Graficky znázorní jednoduchá souvětí Osvojí si pravidla užívání přímé řeči	Skladba Skladba větná Základní větné členy (přísudek, podmět, shoda přísudku s podmětem, shoda přísudku s několikanásobným podmětem) Rozvíjející větné členy (předmět, příslovečné určení, přívlastek) Věta jednoduchá a souvětí Tvoření vět Stavba textová (opakování o přímé řeči)	D – poznání a užití logiky ve větě, nalezení jádra sdělení

Očekávaný výstup z RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurisy
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA ČJL-9-1-09: uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma ČJL-9-1-04: dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05: odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-09: uspořádá informace v textu	Osvojí si základní postupy vypravování Samostatně připraví vypravování Umí sestavit osnovu vypravování Využívá vhodné vyjadřovací prostředky k oživení (dějová slovesa, ich -forma, přímá řeč, přídavná jména, příslovce) Dokáže odlišit a použít přímou a nepřímou řeč Osvojí si základní postupy popisu Ovládá grafickou úpravu – odstavce, členění Dokáže vytvořit logicky uspořádaný návod Využívá vhodné vyjadřovací prostředky (přídavná jména, přirovnání) Zná komunikační normy Používá základní mluvené žánry podle komunikační situace	Vypravování Popis Popis předmětu Popis osoby Popis dějový a popis pracovního postupu Popis a vypravování Práce s informacemi Výpisky a výtah Encyklopedická hesla Reklamní a propagační texty	OSV – rozvoj kreativity, komunikačních schopností (mluvní cvičení) MKV – kulturní diferenciacie, multikulturalita Čj (lit.) - práce s lit. texty - popis postav Možnost projektu: tvorba Lexikonu strašidel. Pč – domácnost a vaření Naukové předměty

Očekávaný výstup z RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kursy
s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-08: využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-01: odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-02: rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-03: rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj LITERÁRNÍ VÝCHOVA ČJL-9-3-01: uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	Je schopen odlišit údaje, které jsou podstatné a které jsou pouze doplňkové Vyhledá klíčová slova, hlavní myšlenky textu Pořizuje si výpisky z odborného textu Sestavuje výtah z odborného textu Pracuje s encyklopedickými hesly Odhalí, co znamenají zkratky užívané v heslech Rozpozná manipulativní působení projevu Umí kriticky naslouchat Najde hlavní myšlenku textu.	Mýty, báje, pohádky, pověsti (E. Petiška, K. Bednář, I. Olbracht, H. Lisická, R. Mertlík, V. Cibula, ...) Z české literatury 19. století (B. Němcová, K. J. Erben, J. Neruda, A. Jirásek, ...)	Možnost projektu: tvorba vlastního mediálního sdělení. MDV – kritický přístup ke zpravodajství a k reklamě

Očekávaný výstup z RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurisy
ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03: formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního představení nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-02: Rozeznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	Vlastními slovy vyjádří děj příběhu. Vede si čtenářský deník. Vytváří vlastní výtvarný doprovod k literárním textům. Přednese vhodný literární text. Charakterizuje literárního hrdinu. Určí námět a téma díla. Popíše kompozici literárního příběhu. Vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je Popíše strukturu literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu) a jeho jazyk Zvládá dramatizaci jednoduchého textu Dokáže vytvořit krátký literární text	Na cestě (J. Augusta, M. Polo, F. L. Čelakovský, Z. Svěrák, J. Brukner, ...) Příběhy odvahy a dobrodružství (J. Verne, Z. Grey, J. Foglar, ...) Svět lidí a svět zvířat (R. Těsnohlídek, K. Čapek, J. Steinbeck, J. Kainar, G. Durell, ...) Maléry a patálie (F. Župan, J. Hašek, K. Poláček, ...) Úsměvy a šibalství (Nonsensová poezie, Moudří blázni, ...)	

Očekávaný výstupy z RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy
ČJL-9-3-07: rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	Rozlišuje základní literární druhy a žánry (poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické), porovná i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami, ovládá pravopis vyjmenovaných slov, zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem	pozná slova, která jsou slovtvorně příbuzná, k danému slovu doplní slova odvozená, vytvoří slova složená, nahradí vyznačená slova přejatými českými ekvivalenty, ovládá zásady tvoření slov určuje slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a dokáže je použít v komunikaci využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace v pís. projevech nedělá základní pravopisné chyby určí větný člen vybere z nabízených schémat stavbu souvětí a přiřadí ji k danému souvětí	Slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby Tvarosloví – ohebné a neohebné slovní druhy Pravopis - (i/y, s/z, souhláskové skupiny) Nauka o slově: (význam slov, slovní zásoba, tvoření slov) Skladba - větná stavba (věty s podmětem, bez podmětu, větný ekvivalent, větné členy a druhy vedlejších vět), stavba textová, přímá a nepřímá řeč	Z – zeměpisné názvy D – jména významných osob M – psaní číslovek řadových atd. D – významná data Informatika – práce s ICT – procvičování pravopisu, webové stránky věnující se pravopisu a češtině

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	dokáže vybrat z nabídky nespisovný/spisovný výraz, rozlišuje nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, vybere slova, která jsou slovotvorně příbuzná, rozliší i vytváří slova složená	Jazyk národní, mateřský	Mediální výchova - jednoznačnost/mnohoznačnost v médiích

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-01p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-04p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení dokáže rozpoznat očividnou manipulativní komunikaci snaží se o kultivovaný projev v připraveném projevu, odlišuje spisovný a nespisovný projev vhodně užívá spisovné jazykové prostředky zpětně hodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, vhodně frázoval a zda jeho intonace odpovídala druhům vět	Čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé), věcné (vyhledávací), kritické (hodnotící), prožitkové vypravování mluvený projev – zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu (technika mluveného projevu, prostředky nonverbální a paralingvální), komunikační žánry (projev, referát, diskuse) naslouchání – praktické (výchova k empatii), kritické (komunikační záměr mluvčího,	OSV – komunikace, kreativita MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti OSV - hodnoty, postoje, praktická etika OSV - mluvní cvičení MDV - diskuze, druhy sdělovacích prostředků, sdělovací prostředky a my VDO - úřední styk občana s úřady

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	zapojuje se do diskuse, snaží se o dodržování pravidel dialogu, dokáže řídit krátkou diskusi vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří krátké otázky a stručné poznámky z přečteného textu, s pomocí připraví a s oporou o text přednese referát	zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové) práce s textem – vyhledávání, zápis (výpisky, výtah)	EGS - vypravování z cest Mediální výchova - tvorba mediálního sdělení, vyhledávání informací

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	reprodukuje krátký přečtený text, jednoduše popisuje jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla rozporná výrazné rysy tvorby autora vyjadřuje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení, seznamuje se s významnými literárními památkami a texty tvoří, dle svých možností, záznam o textu, který přečetl rozlišuje, na základě ukázky, základní literární druhy a žánry uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	tvořivé činnosti s literárním textem, přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu základy literární teorie a historie záznam a reprodukce hlavních myšlenek, interpretace literárního textu, dramatizace vlastní výtvarný doprovod k literárním textům způsoby interpretace literárních a jiných děl, jazyk literárního díla (obrazná pojmenování, zvukové prostředky poezie: rým, rytmus, volný verš) literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické, vybrané žánry a jejich představitelé	MDV - Kritické čtení Texty, se kterými se v hodinách pracuje, tematicky zasahují do různých předmětů a oblastí lidského života Estetická výchova (hudební výchova, výtvarná výchova), Dějepis

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí	Spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova Správně tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá Pozná přejatá slova, správně je zařadí ke vzoru, umí je skloňovat Ve dvojici umí pracovat s jazykovými příručkami, orientuje se v pravidlech pravopisu a ve slovnících Správně třídí slovní druhy Tvoří spisovné tvary slov Zná význam pojmu slovesný vid, umí vid poznat a správně užívat Rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí, užívá určité typy syntaktických struktur, rozpozná a určí základní a rozvíjející větné členy, určuje druhy vedlejších vět, pozná významové poměry mezi souřadně spojenými VV, VH i mezi větnými členy, rozliší souvětí souřadné i podřadné, vhodně užívá spojovací výrazy a interpunkci, zvládne jazykový	Nauka o slově Slovní zásoba a tvoření slov Obohacování slovní zásoby: víceslovná pojmenování, slova cizího původu Tvarosloví Ohebné a neohebné slovní druhy (pravopis, procvičování) Skladba Větná stavba (věta s podmínem, věta bez podmíně, větný ekvivalent) Základní a rozvíjející větné členy Několikanásobné větné členy (významový poměr mezi jednotlivými složkami v několikanásobném větném členu)	Lit. - citáty, přísloví, rčení Čj - jména spisovatelů cizí reálie D - názvy hist. postav a událostí Cizí jazyky - jména, názvy v jazyce, z kterého jsme slovo převzali Z - názvy míst Lit. - funkce věty jednoduché a souvětí v literárním díle M - logika

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami, ovládá pravopis vyjmenovaných slov, zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	rozbor, správně určuje slovesný čas u sloves dokonavých Na základě vědomostí z nižších ročníků správně aplikuje psaní i/y v koncovkách podstatných a přídavných jmen, ve shodě podmětu a přísudku, v minulém i přítomném čase Rozl. psaní předložek podle pádů, se kterými se pojí Navazuje na učivo nižších ročníků a rozlišuje pravopis jednotlivých skupin na základě znalosti předpon a slootovorných základů slov, dále pak podle pravopisu slov příbuzných Má přehled o slovanských a světových jazycích Rozezná spisovný a nespisovný jazyk, jejich útvary Seznámí se s některými nářečími Rozliší a na příkladech v textu doloží nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby	Větné členy v přístavkovém vztahu Znázornění stavby věty jednoduché Souvětí podřadné Souřadně spojené věty vedlejší Tvoření vět Stavba textová Souvětí souřadné (významový poměr mezi větami hlavními, psaní čárek v souvětí) Věta a výpověď, stavba věty, pořádek slov ve větě Koncovky podstatných a přídavných jmen, pravopis sloves Obecné poučení o jazyce (jazyková norma a kodifikace, kultura jazyka a řeči), Čeština jako jeden ze slovanských jazyků	Ukázky z české literatury D – dějiny Národního obrození, pronikání němčiny Z – místa, kde se mluví nářečím D – Jan Hus, Národní obrození, vznik samostatného Československa

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-04p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	Umí vyjádřit své názory, postoje Nastíní možnosti řešení V mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbální, neverbální prostředky řeči Na základě vlastních poznámek a osnovy sestaví výklad o jednoduchém odborném problému Je schopen formulovat myšlenky a názory v logickém sledu, uspořádat výstižný a souvislý ústní a písemný projev Využívá poznatků o jazyce a stylu ke správnému písemnému projevu i vlastnímu tvořivému psaní Umí rozlišit charakteristiku vnitřní, vnější, přímou a nepřímou Využívá jazykové prostředky vhodné pro daný slohový útvar Vytváří jednoduché administrativní písemnosti	Diskuse, dialog, sdělení Mluvený projev – zásady dorozumívání, zásady kultivovaného projevu, prostředky verbální a nonverbální Osnova, úvaha Písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu, o základních slohových postupech a žánrech; vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu, vlastní tvořivé psaní Příhláška Objednávka Pozvánka Strukturovaný životopis Soukromý a úřední dopis	OSV – mluvní cvičení, sebepoznání, sebepojetí MDV – zpravodajství, média v každodenním životě Čj (lit.) – literární texty F, Ch, M, Př – slavné osobnosti - objevitelé a vynálezci

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	Uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla Dokáže se vyjádřit k četbě, návštěvě divadelního či filmového představení, názor si obhájí a doloží své dojmy ukázkami. Dokáže rozeznat poezii, prózu a drama, zná základní literární pojmy, porovnává funkce textů a jejich sdělení. Zná rozdíly mezi jednotlivými literárními směry, dokáže k nim přiřadit významné představitele z české i světové literatury Chápe literaturu jako odkaz našich předků přibližující dobu, ve které žili Seznámí se s jejich životním stylem a tradicí Seznámí se s dramatickým uměním	Volná reprodukce přečteného nebo slyšeného, dramatizace, interpretace literárního textu Záznam a reprodukce hlavních myšlenek Literární druhy a žánry – pojmy poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické v proměnách času Základy literární teorie a historie (literatura umělecká a věcná – populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) Osvícenství Romantismus Realismus Naturalismus Moderní umělecké směry Česká moderna a buřiči	MDV – kritické čtení EGS – Objevujeme Evropu a svět MKV – Kulturní difference D - renesance, humanismus - umělecké směry 2. pol. 19. stol. a přelomu 19. a 20. stol. (architektura, sochařství, malířství) VV, HV - umělecké směry 2. pol. 19. stol. a přelomu 19. a 20. stol. Ov - humanismus

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	Seznámí se s historickými souvislostmi vzniku děl a umí zařadit do správného kontextu doby a literární tvorby stěžejní představitele naší literatury Dokáže porovnat rozdílné ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém a filmovém zpracování		

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (jazyková výchova)

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémech samostatně vyhledává v Pravidlech českého pravopisu, dokáže si ověřit správnost písemného projevu v příručkách nebo slovnících správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	zvuková podoba jazyka – zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přízvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči (pauzy, frázování) slovní zásoba a tvoření slov – slovní zásoba a její jednotky, slohové rozvrstvení slovní zásoby, význam slova, homonyma, synonyma, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov práce s odbornou literaturou, jazykovými příručkami tvarosloví (slovní druhy, mluvnické významy a tvary slov)	MV – fungování a vliv médií ve společnosti, práce v realizačním týmu

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami, ovládá pravopis vyjmenovaných slov, zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	skladba – výpověď a věta, stavba věty, pořádek slov ve větě, rozvíjející větné členy, souvětí, přímá a nepřímá řeč, stavba textu pravopis – lexikální, morfologický, syntaktický obecné poučení o jazyce – čeština (jazyk národní, jazyk mateřský), skupiny jazyků (slovanské – především slovenština – a jiné, jazyky menšinové), rozvrstvení národního jazyka (spisovné a nespisovné útvary a prostředky), původ a základy vývoje češtiny	EGS – Evropa a svět nás zajímá Dějepis, Zeměpis V průběhu celého školního roku budou žáci připravováni na přijímací zkoušky na SŠ – v komplexních jazykových rozborech uplatní veškeré dosavadní znalosti

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (komunikační a slohová výchova)

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-01p čte plynule s porozuměním ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-04p komunikuje v běžných situacích ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-05p v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk	Umí odlišit ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, dokáže si ověřit fakta za pomoci otázek nebo porovnává informace s dostupnými zdroji rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ro rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj dokáže zvolit vhodné jazykové prostředky k dané situaci a ke komunikačnímu záměru, umí se vyjádřit výstižně rozeznává spisovný a nespisovný projev, vhodně využije spisovné prostředky a to s ohledem na komunikační záměr	Slohotvorní činitelé Mluvené a psané texty – připravený i nepřipravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek Oficiální projevy a formální vyučování Naslouchání – kritické (objektivní a subjektivní sdělení, komunikační záměr mluvčího, manipulativní působení projevu, zvukové prostředky souvislého projevu a prostředky mimojazykové Přesvědčování a manipulace, čtení jako zdroj informací mluvený projev – zásady dorozumívání (komunikační normy, základní mluvené žánry podle komunikační situace), zásady kultivovaného projevu písemný projev – na základě poznatků o jazyce a stylu (komunikační žánry: výpisek, žádost, soukromý a úřední dopis, objednávka, teze, strukturovaný životopis, pozvánka,	OSV – komunikace, kreativita MDV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, vnímání autora mediálních sdělení, fungování a vliv médií ve společnosti OSV - Hodnoty, postoje, praktická etika OSV - mluvní cvičení

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma	umí rozlišit připravený a nepřípravený projev, během kterého používá vhodné verbální, nonverbální prostředky řeči, včetně paralingválních umí se zapojit do diskuse, kterou řídí a dodržuje zásad komunikace a pravidla komunikace vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky k textu, dokáže vytvořit výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát dokáže uspořádat text s ohledem na jeho účel, tvoří souvislý, smysluplný text s dodržováním pravidel mezivětného navazování využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	charakteristika, subjektivně zabarvený popis, výklad, úvaha) připravený i nepřípravený projev na základě poznámek nebo bez poznámek referát vyjádření postoje ke sdělovanému obsahu diskuse práce s textem vlastní tvořivé psaní	MDV - diskuze, druhy sdělovacích prostředků, sdělovací prostředky a my VDO - úřední styk občana s úřady EV - vztah člověka k životnímu prostředí (reportáž) EGS - reportáž z cestování Mediální výchova - Tvorba mediálního sdělení

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět: Český jazyk a literatura (literární výchova)

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	umí reprodukovat přečtený text, dokáže popsat strukturu díla a vlastními slovy dílo interpretuje dokáže rozlišit dílo vybraného autora na základě jeho individuálních rysů a jeho stylu umí se vyjádřit ústně i písemně k přečtené knize, filmovému zpracování díla nebo k divadelnímu představení, dokáže formulovat své názory dokáže vytvořit vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie umí rozlišit hodnotu literatury, svůj názor podkládá argumenty	tvořivé činnosti s literárním textem – přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu způsoby interpretace literárních a jiných děl záznam a reprodukce hlavních myšlenek textu, interpretace literárního textu, dramatizace vytváření vlastních textů, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům jazyk literárního díla (obrazná pojmenování; zvukové prostředky poezie: rým, rytmus; volný verš)	MDV - Kritické čtení Texty, se kterými se v hodinách pracuje, tematicky zasahují do různých předmětů a oblastí lidského života Estetická výchova (hudební výchova, výtvarná výchova), Dějepis

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře	rozliší literární druhy a žánry, porovnává je a dokáže je přiřadit k jednotlivým výrazným představitelům a dokáže je uvést rozlišuje základní literární směry, jejich znaky, dokáže určit období jejich trvání a zná jejich významné představitele v české a světové literatuře umí porovnat různé druhy zpracování jednoho námětu a to v literární, dramatické i filmové podobě umí pracovat s informacemi v různých typech katalogů, v knihovně vyhledává informační zdroje, ze kterých může následně vyčíst další informace	interpretace literárních a jiných děl literatura umělecká a věcná (populárně-naučná, literatura faktu, publicistické žánry) základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu) literární druhy a žánry – poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické v proměnách času – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé Světová a česká literatura 2. poloviny 20. let Česká literatura po roce 1989 dramatizace základy literární teorie a historie – struktura literárního díla (námět a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu)	Výchova k občanství, principy demokracie jako formy vlády (obrana státu, ochrana člověka za mimořádných situací atp.) – dopad válečných konfliktů na společnost + odraz v kultuře včetně literatury

5.2. Anglický jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Anglický jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk a svým obsahem patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Výuka Anglického jazyka představuje úvod do cizojazyčného vzdělávání. Jde především o probuzení zájmu žáka o studium tohoto cizího jazyka a o vytváření pozitivního vztahu k tomuto předmětu a o pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání. Pozornost se soustřeďuje na osvojení zvukové podoby jazyka a na zvládnutí vztahů mezi jeho zvukovou a grafickou stránkou na podkladě rozvíjení základů řečových dovedností, dále na první seznámení s některými typickými jevy života a kultury zemí, příslušné jazykové oblasti. Žáci se učí jednoduše a přirozeně reagovat v nejběžnějších situacích každodenního života přiměřených jejich věku.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	-	-	3	4	4	4	4	3	3

Organizační vymezení

Žáci pracují v kmenové učebně, v učebně jazyků. Využívají různé formy práce (dialogy, výklad, poslech, četba, ústní reprodukce textu, samostatná práce, práce se slovníkem, hry, soutěže, dramatizace, zpěv, krátkodobé projekty).

Obsahové vymezení

1. stupeň

Na 1. stupni se jedná především o probuzení zájmu o učení se cizímu jazyku a vytváření pozitivního vztahu k tomuto vyučovacímu předmětu a zejména o rozvoj vhodných učebních postupů a strategií, které se mají stát základem pro celoživotní učení. Pozornost se věnuje převážně rozvoji dovedností poslechu a mluvení, pro něž se využívá audio-orální metody a jiných aktivizujících metod. K osvojování receptivních dovedností dochází rychleji než k osvojování dovedností produktivních (žák nejdříve porozumí sdělení v cizím jazyce, než začne reagovat a odpovídat na otázky).

Cizojazyčné vzdělávání na 1. stupni vede k dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

- žák se velmi jednoduše zapojuje do rozhovoru k jemu blízkým tématům;
- klade otázky a reaguje na otázky, které se týkají jeho samotného, rodiny, bydliště, školy, volného času
- rozumí jednoduchým a krátkým textům s obrazovým doprovodem;
- reaguje na jednoduché pokyny učitele
- rozumí jednoduchým pokynům v učebnici a správně na ně reaguje;
- napíše jednoduchý vzkaz, pozdrav, vyplní jednoduchý formulář se svým jménem a adresou
- hlásky vyslovuje se správnou výslovností.

2. stupeň

Na 2. stupni se věnuje pozornost rozvoji všech řečových dovedností, zvláště pak dovednostem produktivním a interaktivním, tj. dovednostem mluvení a dovednostem psaní. Ve výuce jsou používány autentické materiály nebo adaptované materiály pro danou jazykovou úroveň. Ve stále větším rozsahu se žáci seznamují s reáliemi dané jazykové oblasti včetně příslušných sociokulturních aspektů. Žáci jsou vedeni k užití ICT jako prostředku, který umožňuje rychlý přístup k informacím a snadnou a pohotovou komunikaci a tím dává prostor k rozvoji jazykových dovedností v autentickém prostředí.

Cizojazyčné vzdělávání na 2. stupni vede k dosažení úrovně A2 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky

- žák se domluví s kamarády na tom, co budou dělat, kdy, kde a případně jakým způsobem
- v konverzaci reaguje na jednoduché otázky
- rozumí obsahu jednoduchých a krátkých textů
- rozumí jednoduché promluvě, pokud mu mluvčí pomáhá
- vyhledá jednoduché a konkrétní informace v krátkých textech
- sestaví jednoduché písemné sdělení k tématům, která mu jsou blízká
- se seznamuje s důležitými prvky života a kultury zemí příslušné jazykové oblasti.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vyhledávají, třídí a propojují informace, používají naučených jazykových prostředků, poznávají smysl a cíl učení
- učitel vede žáky k posouzení vlastního učení, vybírá vhodné způsoby a metody, vhodně plánuje a organizuje proces vzdělávání
učitel vede žáky ke sledování jejich pokroku při používání vhodných online nástrojů a motivuje je k využívání těchto nástrojů k dosahování úrovně jazyka podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky

Kompetence k řešení problémů

- žáci využívají vlastního úsudku a zkušeností při řešení problémů
- využívají získané vědomosti a dovednosti při řešení úkolů
- sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů
- učitel vytváří prostor pro objevování různých variant řešení
- klade vhodné otázky
- umožňuje přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikační

- žáci se snaží vhodně formulovat a vhodně vyjadřovat myšlenky a názory
- naslouchají druhým a zapojují se do rozhovoru
- pracují s texty přiměřenými věku a znalostem a vhodně na ně reagují
- učitel umožňuje zapojení všech žáků do diskuse
- umožňuje žákům osvojit si prostředky pro komunikaci
- vytváří příležitosti k rozvoji mluveného i psaného projevu
- učitelé usilují o podporu komunikativních dovedností žáků prostřednictvím různých digitálních technologií
- učitelé vedou žáky k používání programů, aplikací, webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- učitel motivuje žáky k vyjádření jejich názoru a komentáře prostřednictvím digitálních technologií

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině, dvojicích a podílí se na pravidlech práce, na utváření příjemné atmosféry na základě ohleduplnosti, zdvořilosti a respektu
- učí se spolupracovat s druhými, respektují a oceňují práci druhých
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém
- učitel využívá hodnocení, která umožní žákům vnímat vlastní pokrok
- nechává prostor pro sebehodnocení žáků
- vytváří prostor pro poznání a vytváření různých rolí v pracovní činnosti

Kompetence občanské

- žáci respektují tradice, kulturní hodnoty, názory druhých
- učitel vede žáky ke vzájemnému naslouchání
- vede žáky ke zdravému životnímu stylu a pohybu

Kompetence pracovní

- žáci plní své povinnosti
- využívají pracovní materiály
- využívají své znalosti z jiných předmětů

- učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení
- umožní využití získaných znalostí a zkušeností
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáků

Kompetence digitální

- žáci využívají programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- využívají online aplikace pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- žáci dodržují zásady bezpečnosti při práci s online aplikacemi a dodržují zásady ochrany osobních údajů
- žáci vyhledávají a zpracovávají informace, snaží se posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- žáci digitálně zpracovávají, ukládají, zálohují a sdílejí získané informace, vytváří digitální obsah
- uvědomují si existenci autorského zákona a osvojují si zvyky uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- žáci pracují s vybranými internetovými aplikacemi pro studium cizího jazyka
- žáci využívají čtenářské strategie vhodné pro digitální čtení a k práci v prostředí elektronické obrazovky a k další práci s textem a informacemi
- žáci dovedou pracovat s klávesnicí pro cizí jazyky

• **Průřezová témata**

OSV (Sociální rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace, osobnostní rozvoj)

EGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět)

MKV (Lidské vztahy, Kulturní difference, Multikulturalita, Etnický původ)

MDV (Tvorba mediálního sdělení)

EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí)

VDO (Občanská společnost a škola)

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět – Anglický jazyk**

Ročník: 3.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
Žák CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	žák rozumí jednoduchým pokynům učitele v hodině a reaguje na ně žák poslouchá mluvené slovo nebo nahrávku a napodobuje výslovnost žák rozumí obsahu a smyslu jednoduchých autentických materiálů (obrázkových a poslechových) a využívá je při práci žák vede jednoduchý rozhovor, podá a vyžádá si jednoduchou informaci, omluví se, poděkuje, poskytne jednoduché informace o sobě a svojí rodině žák čte s důrazem na správnou výslovnost, dokáže si uvědomit rozdíl mezi fonetickou a psanou formou jazyka žák píše jednotlivá slova a krátké věty	Pravidla komunikace v běžných každodenních situacích – pozdrav, představení, poděkování Reakce na pokyny běžné při výuce (sedněte si, otevřete učebnici na straně, podívejte, ukažte, vstaňte ...) Texty z učebnice k probíraným tématům a slovní zásobě, komiksy. Zvuková a grafická podoba jazyka – základní fonetické znaky (pouze pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů Tematické okruhy – pozdravy, barvy, čísla 1–20, školní potřeby, nábytek, zvířata, nálady, pocity, části těla, rodina, oblečení, jídlo, věci denní potřeby, volnočasové aktivity a předměty,	OSV – rozvoj schopností poznávání, mezilidské vztahy, komunikace v různých životních situacích, rozšiřování sociálních dovedností, poznávání lidí MKV – multikulturalita, kulturní difference MV – osvojení základních pravidel komunikace, dialogu a práce s médii. EGS – elementární reálie Velké Británie FG – základní seznámení s měnou Velké Británie

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
		elementární výrazy týkající se orientace ve městě Gramatika – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - tvary sloves to be, to have v jednotném čísle, pořádek slov ve větách oznamovacích a tázacích, zápor, krátké odpovědi, použití what, where, otázka na počet, vazby There is, There are, základní předložky, jednoduché rozkazovací věty Reálie – elementární reálie Velké Británie (hlavní město, poloha na mapě světa, volnočasové aktivity dětí v Británii, rodina...) Seznámení s odlišnými tradicemi při oslavách Vánoc a Velikonoc, svátek Halloween, svátek sv. Valentýna	VV a PČ – vytváření názorných obrázkových materiálů a vlastních projektů TV – ztvárnění činností a slov pohybem (tanec, pantomima...) Projekty – volitelné dle probíraných témat a tematických okruhů

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace**Vyučovací předmět – Anglický jazyk**

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
Žák CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	žák porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům žák porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) žák vyslechne jednoduchou informaci a adekvátně ji využije žák porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu a informace adekvátně využije (k dispozici má vizuální oporu)	Pozdrav a loučení (několika způsoby), představení v krátkých větách, vedení krátkého dialogu, základní pravidla komunikace v běžných situacích, vyjádření souhlasu a nesouhlasu, žádost o pomoc, informaci, službu Texty z učebnice k probíraným tématům a slovní zásobě, komiksy. Zvuková a grafická podoba jazyka – jednoduché fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů práce s elektronickým slovníkem Tematické okruhy – abeceda, základní barvy, rodina, opakování číslovek 1-20,	OSV – sociální rozvoj, porozumění, spolupráce, komunikace, práce ve skupině, vedení rozhovoru, pravidla slušného chování, rozvoj kreativity MKV – mezilidské vztahy, multikulturalita, soužití s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, chápání a tolerance odlišných zájmů, respektování práva druhého, seznámení s tradicemi a kulturou v anglicky mluvících zemích, tolerance jiných kulturních hodnot, prohloubení mezinárodního porozumění MV – osvojení základních pravidel

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu) CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	žák použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) žák najde konkrétní informaci (např. o osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	číslovky 10-100, jídlo a nápoje, vyjádření času (pouze celé hodiny a půl), zvířata, základní výrazy týkající se města, elementární výrazy týkající se orientace ve městě, základní dopravní prostředky, volnočasové aktivity a koníčky, sporty, dny v týdnu, televizní pořady, elementární povolání, denní činnosti, počasí, oblečení, roční období měsíce v roce, svátky a tradice v ČR a Velké Británii (USA) Gramatika – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - základní gramatické struktury a typy vět – věta oznamovací, tázací, zápor, krátká odpověď (pouze pamětné osvojení), tázací zájmena what, where, how, who, how many - tvary sloves to be, to have (pouze jednotné číslo), čas přítomný prostý (pouze jednotné číslo), přivlastňovací zájmena (pouze jednotné číslo), 2. stupeň přídavných jmen krátkých, vazba there is/are + zápor, určení času (celé hodiny a půl), předložky,	komunikace, dialogu a práce s médii. EGS – základní realie Velké Británie a seznámení s rozdílností života v této zemi FG – seznámení s měnou Velké Británie a hodnotou cizí měny VV a PČ – vytváření názorných obrázkových materiálů a vlastních projektů TV – ztvárnění činností a slov pohybem (tanec, pantomima...)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře CJ-3-1-01p je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) žák napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, do dělá, vlastní, umí, má rád/nerad napíše jednoduchou textovou zprávu s uvedením informací o čase a místě žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, vlastní, umí, zda souhlasí či nesouhlasí) za použití zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) žák doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. číslice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává	jednoduché rozkazovací věty, čas přítomný průběhový (pouze jednotné číslo) Napíše jednoduchou textovou zprávu s uvedením informací o čase a místě Reálie – základní reálie Velké Británie (hlavní město, poloha na mapě světa, odlišné tradice při oslavách svátků, Vánoc a Velikonoc, typická jídla, trávení volného času v Británii, elementární seznámení s povoláními typickými pro Velkou Británii...), elementární seznámení s anglicky mluvícími zeměmi (poloha na mapě) terminologie jazyka pro práci s digitálními technologiemi	Projekty – volitelné dle probíraných témat a tematických okruhů

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět – Anglický jazyk

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
Žák CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů	žák porozumí krátkým a jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům žák porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) žák vyslechne jednoduchou informaci a adekvátně ji využije žák porozumí tématu velmi krátkého a jednoduchého poslechového textu a informace adekvátně využije (k dispozici má vizuální oporu)	Oslovení, pozdravy a loučení, představení v krátkých větách, vedení krátkého dialogu, základní pravidla komunikace v běžných situacích, vyjádření souhlasu a nesouhlasu, omluvy, poděkování, žádosti o pomoc, informaci či službu, jednoduchý popis obrázku, napsání pohlednice, vytvoření jednoduché objednávky v restauraci, jednoduchý rozhovor v obchodě Texty z učebnice k probíraným tématům a slovní zásobě, komiksy Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), procvičování výslovnostních návyků, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov. Slovní zásoba – osvojení a rozvíjení základní slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy – představování a osobní informace, škola, třída, školní předměty, číslovky 0-100 (i v písemné	OSV – sociální rozvoj, rozvoj kreativity, posílení sebedůvěry, porozumění, spolupráce a komunikace při práci ve skupině, vedení rozhovoru, pravidla slušného chování MKV – mezilidské vztahy, multikulturalita, soužití s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, chápání a tolerance odlišných zájmů, respektování práva druhého, seznámení s tradicemi a kulturou v anglicky mluvících zemích, tolerance jiných kulturních hodnot, prohloubení mezinárodního porozumění MV – osvojení základních pravidel

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu) CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	žák použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad za použití jednoduchých slovních spojení a vět žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) žák najde konkrétní informaci (např. o osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	podobě), abeceda a hláskování (opakování, prohlubování), státy světa, rodina, dny v týdnu, předměty každodenního používání, barvy, zvířata, určování času, každodenní činnosti, volnočasové aktivity, sporty, hudební nástroje, místnosti v domě, nábytek, věci v domě, místo mého života – moje obec, město, popis člověka, oblékání, nakupování Gramatika – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - věta oznamovací, slovosled otázky, zápor, krátká odpověď (tolerance chyb při interpretaci), instrukce a věty rozkazovací - sloveso to be, to have (včetně množného čísla), množné číslo podstatných jmen (včetně nepravidelností), přivlastňování, přivlastňovací zájmena, modální sloveso can (can't), vazby there is/are, přítomný čas prostý, otázka pomocí do/does, zápor v čase přítomném prostém, čas	komunikace, dialogu a práce s médií. EGS – základní realie anglicky mluvících zemí a seznámení s rozdílností života v jednotlivých zemích FG – měna Velké Británie, hodnota cizí měny, vzhled cizích bankovek a mincí VV a PČ – tvorba vlastních názorných výukových materiálů (obrázkové slovníky...) Projekty – volitelné dle probíraných témat a tematických okruhů

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře - je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka	žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) žák napíše jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, kde bydlí, do čeho dělá, vlastní, umí, má rád/nerád žák napíše jednoduché slovní spojení a věty, ve kterých představí své kamarády a spolužáky, uvede jejich věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/nerádi žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz či vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informace nebo se na ně zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, vlastní, umí, zda souhlasí či nesouhlasí) za použití zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) žák doplní informace číselné i nečíselné povahy (např. čísllice, slova, slovní spojení), které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává napíše email s osobními informacemi	přítomný průběhový (včetně otázky a záporu) Realie – svět a jednotlivé státy (práce s mapou), elementární realie anglicky mluvících zemí (škola, sporty, volný čas, lidé), základní realie Velké Británie (hlavní město, poloha na mapě světa, hlavní města jednotlivých zemí Velké Británie a Irska), odlišné tradice při oslavách svátků, Vánoc a Velikonoc, Halloween a dalších svátků (dle období a časových možností) elektronický formulář bezpečnost při práci s aplikacemi	

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět – Anglický jazyk

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
Žák CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)	Pozdravy, seznámení, otázky a odpovědi, krátké odpovědi, sestavení popisu pracovního postupu, tvoření jednoduchých návrhů Texty z učebnice k probíraným tématům a slovní zásobě, komiksy Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov, správná výslovnost souhlásek a samohlásek, přízvuk u slov, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby obsažené v daném ročníku a opakování již známé slovní zásoby z předchozích ročníků Slovní zásoba – osvojení a rozvíjení slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina a vztahy v rodině, přátelé, kamarádi, každodenní život, každodenní činnosti,	OSV – sociální rozvoj, rozvoj kreativity, posílení sebedůvěry, porozumění, spolupráce a komunikace při práci ve skupině, vedení rozhovoru, pravidla slušného chování MKV – mezilidské vztahy, multikulturalita, soužití s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, chápání a tolerance odlišných zájmů, respektování práva druhého, seznámení s tradicemi a kulturou v anglicky mluvících zemích, tolerance jiných kulturních hodnot, prohloubení mezinárodního porozumění MV – osvojení základních pravidel

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	žák vypráví jednoduchý příběh nebo událost jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět	zvířata, volnočasové aktivity, škola, sporty, místo, kde žijeme, moderní svět, krajina, cestování, moderní technologie a média, stravování a potraviny, vaření a příprava pokrmu, počasí, dny a měsíce v roce Gramatika – gramatické struktury a jejich využívání k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	komunikace, dialogu, práce s výpočetní technikou a médií. VDO – společnost a škola – sebeúcta, ohleduplnost, ochota pomáhat slabším, empatie, aktivní naslouchání a spravedlivé posuzování
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě využívá internetové úložiště pro materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti používá elektronické slovníky	- věta oznamovací, otázka, zápor, krátká odpověď (tolerance chyb při interpretaci) - členy určitý a neurčitý a jejich použití, řadové číslovky, čas přítomný prostý a přítomný průběhový, zájmena v předmětovém tvaru, minulý času prostý (pravidelné i nepravidelné tvary), počitatelná a nepočitatelná podstatná jména, udávání množství, soma/any, přídavná jména, stupňování přídavných jmen (i nepravidelné tvary), porovnávání, příslovce a jejich využití ve větách, vyjádření blízké budoucnosti (vazba	EGS – základní realie anglicky mluvících zemí a seznámení s rozdílností života v jednotlivých zemích FG – měna Velké Británie, hodnota cizí měny, nakupování v cizí měně, seznámení s jinými váhovými jednotkami
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu)		FG – měna Velké Británie, hodnota cizí měny, nakupování v cizí měně, seznámení s jinými váhovými jednotkami
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává žák sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale		VV a PČ – tvorba vlastních názorných výukových materiálů a projektů
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat			

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale odpoví na textovou zprávu nebo email žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života	going to), způsobové sloveso have to elektronické formuláře týkající se jeho osoby internetová úložiště a materiály k osvojení slovní zásoby, gramatiky a výslovnosti Reálie –základní reálie Velké Británie (oslavy a svátky, zvířata v Británii, trávení volného času o prázdninách, cestování, typická britská jídla, počasí, kultura), elementární geografie USA (práce s mapou), tradice při oslavách svátků, Vánoc a Velikonoc, Halloween a dalších významných dní (dle období a časových možností)	PŘ a M – čas, obíhání planety kolem Slunce, základní zvířecí klasifikace Projekty – volitelné dle probíraných témat a tematických okruhů

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět – Anglický jazyk

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
Žák CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojených témat CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojených tématech	žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou)	Popis plánů do budoucnosti, sestavení rodokmenu, udělení rady, sjednávání schůzek, sestavení rozhovoru, nakládání s volným časem, vyjádření návrhu na další možnost trávení volného času nebo vykonání volnočasové aktivity Texty z učebnice k probíraným tématům a slovní zásobě, komiksy a obrázkové příběhy Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov, správná výslovnost souhlásek a samohlásek na konci slov, přízvuk u slov a krátkých vět, správná intonace jednoduchých oznamovacích vět a otázek, ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby obsažené v daném ročníku a opakování již známé slovní zásoby z předchozích ročníků Slovní zásoba – osvojení a rozvíjení slovní zásoby v komunikačních	OSV – sociální rozvoj, rozvoj kreativity, posílení sebedůvěry, porozumění, spolupráce a komunikace při práci ve skupině, vedení rozhovoru, pravidla slušného chování MKV – mezilidské vztahy, multikulturalita, soužití s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, chápání a tolerance odlišných zájmů, respektování práva druhého, seznámení s tradicemi a kulturou v anglicky mluvících zemích, tolerance jiných kulturních hodnot, prohloubení mezinárodního porozumění MV – osvojení základních pravidel

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	žák vypráví jednoduchý příběh nebo událost jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět	situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, kultura, sport, moderní technologie, život teenagerů, mezilidské vztahy v rodině i společnosti, budoucnost a plány do budoucnosti, popis události v minulosti pravidla a povinnosti (i školní), doprava, cestování a orientace ve městě, životní prostředí, přírodní katastrofy, cíle a ambice, zdraví a nemoci	kommunikace, dialogu, práce s výpočetní technikou a médií. VDO – společnost a škola – sebeúcta, ohleduplnost, ochota pomáhat slabším, empatie, aktivní naslouchání a spravedlivé posuzování
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)	žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě	Gramatika – gramatické struktury a jejich využívání k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	EGS – základní realie anglicky mluvících zemí a seznámení s rozdílností života v jednotlivých zemích
CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. upozornění, varování, zákazu, časových údajů používá elektronické výkladové slovníky pro práci s textem	- věta oznamovací, otázka, zápor, krátká odpověď (tolerance chyb při interpretaci) - opakování a prohloubení přítomného času prostého a průběhového, využití obou časů ve větách a konverzačních situacích, minulý čas prostý, minulý čas	FG – cizí měna a její hodnota, nakupování v cizí měně
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává napíše a odpoví na email vyplní elektronický formulář týkající se jeho osoby		VV a PČ – tvorba vlastních názorných výukových materiálů a projektů
CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat			

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	žák sestaví/napiše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života	průběhový, budoucí čas, členy a/an/the a jejich použití, neurčitá zájmena a jejich složeniny, způsobová slovesa (can, must, mustn't, have to/don't have to, should/shouldn't), přítomný průběhový čas pro vyjádření dohodnutých setkání v budoucnosti, předpřítomný čas, frázová slovesa (výběr dle použitého textu) Email, výhody a nevýhody osobní komunikace, elektronický formulář Práce s elektronickými slovníky, vyhledávání slovní zásoby a významu slov Reálie –základní reálie Velké Británie (nástin historie, základní geografie, rodina, cestování, významné osobnosti, kultura), základní reálie USA (práce s mapou, hlavní město), tradice při oslavách svátků, Vánoc a Velikonoc, Halloween a dalších významných dní (dle období a časových možností)	PŘ – Sluneční soustava – základní údaje, zdraví (základní údaje o oku) Z – časová pásma ICT – bezpečnost na internetu Projekty – volitelné dle probíraných témat a tematických okruhů

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět – Anglický jazyk

Ročník: 8.

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
Žák CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co	Popis každodenních činností, popis příběhu, události v minulosti, vyjádření bývalých zvyků, sestavení zdravého jídelníčku a fitness plánu, rady a udělení rady, podstatná a přídavná jména, jednoduchý popis vlastního problému, dotazník týkající se problémů životního prostředí Texty z učebnice k probíraným tématům a slovní zásobě, komiksy a obrázkové příběhy Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov, rozvíjení správné výslovnosti souhlásek a samohlásek ve slovech, přízvuk u sloves, podobně znějící slova, správná intonace jednoduchých oznamovacích vět a otázek, intonace u tázacího dovětku, procvičování a prohlubování	OSV – sociální rozvoj, rozvoj kreativity, posílení sebedůvěry, porozumění, spolupráce a komunikace při práci ve skupině, vedení rozhovoru, pravidla slušného chování MKV – mezilidské vztahy, multikulturalita, soužití s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, chápání a tolerance odlišných zájmů, respektování práva druhého, seznámení s tradicemi a kulturou v anglicky mluvících zemích, tolerance jiných kulturních hodnot, prohloubení

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, do bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje žák poskytne a zjistí informaci týkající se běžných témat a každodenních situací (např. kde si co koupit a kolik to stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou) žák vypráví jednoduchý příběh nebo událost jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo	pravopisu slov osvojené slovní zásoby obsažené v daném ročníku a opakování již známě slovní zásoby z předchozích ročníků Slovní zásoba – osvojení a rozvíjení slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina, škola, vztahy mezi lidmi, volný čas, kultura, sport, moderní technologie, život v minulosti, současný svět, móda a odívání, přehled základních materiálů (výběr dle učebnice), život teenagerů, tělo, zdraví, nemoci a jejich léčba (výběr dle učebnice), fitness a zdravý životní styl, sláva a bohatství, představy, extrémní výkony, počasí a globální oteplování, životní prostředí Gramatika – gramatické struktury a jejich využívání k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - věta oznamovací, otázka, zápor, krátká odpověď (tolerance chyb při interpretaci)	mezinárodního porozumění MV – osvojení základních pravidel komunikace, dialogu, práce s výpočetní technikou a médií. VDO – společnost a škola – sebeúcta, ohleduplnost, ochota pomáhat slabším, empatie, aktivní naslouchání a spravedlivé posuzování EGS – základní realie anglicky mluvících zemí a seznámení s rozdílností života v jednotlivých zemích FG – měny anglicky mluvících zemí, placení v obchodě VV a PČ – tvorba vlastních názorných

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. upozornění, varování, zákazu, časových údajů rozvíjí jazykové prostředky a jazykové dovednosti prostřednictvím online výukových aplikací	- opakování přítomných časů a jejich využití ve větách a konverzačních situacích, minulý čas prostý a průběhový (rozdílné využití v různých komunikačních situacích), předpřítomný čas, předpřítomný a minulý čas (rozdílné využití v různých komunikačních situacích), budoucí časy (rozdílné využití v různých komunikačních situacích), činnosti v minulosti (použití used to), vztažná zájmena (who, which, that), sloveso + gerundium (koncovka -ing), sloveso + infinitiv, there is/are someone +-ing, podmínkové věty (do budoucnosti), trpný rod tvoření (přítomný, minulý, budoucí, předpřítomný) Pravidla diskuse online, korektní a nekorrektní vystupování, vyjádření názoru, souhlasu, podpory, nespokojenosti Softwarové aplikace, jejich ovládání, terminologie k práci s novými technologiemi v AJ Reálie –základní reálie Velké Británie (nástin historie, život teenagerů, sportovní události, trávení víkendů, Robin Hood), základní reálie Austrálie	výukových materiálů a projektů, popis uměleckého díla (obrazu) PŘ – Počasí (hurikány) OV – Evropská unie D – materiály využívané v minulosti ICT – počítače VKZ – vitamíny a minerály
CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává žák sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět		

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	napiše komentář a vyjádří souhlas nebo nesouhlas s textem blogu nebo jiným komentářem žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami, a, ale, protože, nebo žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života	(geografie – práce s mapou, města, zvířata), tradice při oslavách svátků, Vánoc a Velikonoc, Halloween a dalších významných dní (dle období a časových možností)	Projekty – volitelné dle probíraných témat a tematických okruhů

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vyučovací předmět – Anglický jazyk

Ročník: 9.

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
Žák CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby	žák zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům žák porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje	Popis člověka, téma školního a domácího násilí, šikana a její prevence, představování třetí osoby, interview, objednávání u lékaře, varovná znamení a udělení rady, inzeráty a jednoduché odpovědi na ně, návrhy činností, udání důvodu, myšlenkové mapy, cestování, objednávání jízdenek/letenek, problémové situace, krátké vzkazy Texty z učebnice k probíraným tématům a slovní zásobě, obrázkové příběhy Zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov, rozvíjení správné výslovnosti hlásek ve slovech, znělé a neznělé souhlásky, přízvuk u slov, přízvuk u jednoduchých vět, vázání slov, správná intonace jednoduchých vět a otázek, procvičování a prohlubování pravopisu slov osvojené slovní zásoby obsažené v daném ročníku a opakování již známé slovní zásoby z předchozích ročníků	OSV – sociální rozvoj, rozvoj kreativity, posílení sebedůvěry, porozumění, spolupráce a komunikace při práci ve skupině, vedení rozhovoru, pravidla slušného chování MKV – mezilidské vztahy, multikulturalita, soužití s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, chápání a tolerance odlišných zájmů, respektování práva druhého, seznámení s tradicemi a kulturou v anglicky mluvících zemích, tolerance jiných kulturních hodnot, prohloubení mezinárodního porozumění

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje žák se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, do bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje žák poskytne a zjistí informaci týkající se běžných témat a každodenních situací (např. kde si co koupit a kolik to stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět žák krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou) žák vypráví jednoduchý příběh nebo událost jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo a příslovci nejdříve, potom, nakonec žák popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo a příslovci nejdříve, potom, nakonec žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo a příslovci nejdříve, potom, nakonec žák najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech)	Slovní zásoba – osvojení a rozvíjení slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem, ukázka práce s výkladovým slovníkem Tematické okruhy – domov, rodina, škola, vztahy mezi lidmi, šikana a násilí, volný čas, kultura, sport (vybavení a místa), hudba, média a moderní technologie, problémy, povolání, čas a časové výrazy, body art, životní prostředí a problémy životního prostředí, varovné znaky, inzeráty, popis člověka, osobnost a povahové rysy, frázová slovesa (výběr dle učebnice), nakupování, cestování, místa a věci ve městě, „jak říci ne“, Romeo a Julie, Charles Dickens (Vánoční koleda) Gramatika – gramatické struktury a jejich využívání k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) - věta oznamovací, otázka, zápor, krátká odpověď (tolerance chyb při interpretaci) - opakování přítomných, minulých, budoucích časů a	MV – osvojení základních pravidel komunikace, dialogu, práce s výpočetní technikou a médií. VDO – společnost a škola – sebeúcta, ohleduplnost, ochota pomáhat slabším, empatie, aktivní naslouchání a spravedlivé posuzování EGS – základní realie anglicky mluvících zemí a seznámení s rozdílnostmi života v jednotlivých zemích FG – budování kariéry a hospodaření s vlastními úsporami, nakupování VV a PČ – tvorba vlastních názorných

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojených témat	a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě žák porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) žák odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu žák porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. upozornění, varování, zákazu, časových údajů používá digitální nástroje podporující výuku cizího jazyka žák zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává žák sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo a příslovci nejdříve, potom, nakonec žák napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět žák napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených	předpřítomného času (rozdílnost využití v různých komunikačních situacích), tvoření otázek v různých časech, krátké odpovědi, zápory, opakování a shrnutí učiva o členech, elementární gerundiální vazby, podmínkové věty (do budoucnosti, do minulosti), trpný rod (přítomný, minulý, budoucí, předpřítomný) – opakování, upevnění, způsobové sloveso would, podstatná jména, přídavná jména, slovesa (nástin tvoření některých slov), užití so...that, samostatná přivlastňovací zájmena, shrnutí učiva o předložkách, nepřímá řeč (nástin), rozdíl v použití say a tell, nepřímé otázky (nástin) Reálie –základní reálie Velké Británie (nástin politického uspořádání, trávení volného času, teenageři a peníze, města Oxford a Cambridge), základní reálie USA (elementární geografie – práce s mapou, vzdělávání, hudba, nástin politického uspořádání), nástin vzniku anglického jazyka, tradice při oslavách svátků, Vánoc a Velikonoc, Halloween	výukových materiálů a projektů EV – šikana a násilí OV – televize a média, peníze, měna D – Hedvábná cesta PŘ – biologické hodiny Z – tektonické pohyby, nástin politického zřízení anglicky mluvících zemí Projekty – volitelné dle probíraných témat a tematických okruhů

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby	např. spojkami a, ale, protože, nebo a příslovci nejdříve, potom, nakonec žák popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, protože, nebo a příslovci nejdříve, potom, nakonec žák popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami, a, ale, protože, nebo a příslovci nejdříve, potom, nakonec žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života sdílí informace o svých zájmech napíše komentář k blogu nebo příspěvku na sociální síti a v komentáři zdůvodní svůj postoj	a dalších významných dní (dle období a časových možností) digitální nástroj, znalost terminologie v daném jazyce, práce s prohlížečem vyjádření názoru, způsoby argumentace a kritiky elektronická mobilní zařízení, jejich funkce a aplikace, pravidla diskuse online, korektní a nekorektní vystupování, vyjádření názoru, souhlasu, podpory nebo nespokojenosti	

5.3. Německý jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Německý jazyk vychází ze vzdělávacího oboru Další cizí jazyk a svým obsahem patří do vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace. Ve výuce dalšího cizího (Německého) jazyka je kladen důraz na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další rozvoj jazyka. Dochází k rozvoji jazykového povědomí ve vztahu k dalšímu jazyku. Vzdělávání v Německém jazyce předpokládá dosažení úrovně A1 podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyk.

Časové vymezení

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	-	-	3	3

Organizační vymezení

Žáci pracují v kmenové učebně, v učebně jazyků. Využívají různé formy práce (dialogy, výklad, poslech, četba, ústní reprodukce textu, samostatná práce, práce se slovníkem, hry, soutěže, dramatizace, zpěv, krátkodobé projekty).

Obsahové vymezení

U žáků je třeba vzbudit zájem o učení se dalšímu cizímu jazyku a vytváření pozitivního vztahu k tomuto vyučovacímu předmětu. Pozornost se věnuje převážně rozvoji dovedností poslechu a mluvení, pro něž se využívá audio-orální metody a jiných aktivizujících metod.

- žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám
- umí tyto fráze používat
- představí sebe a ostatní
- klade jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu
- jednoduchým způsobem se domluví, mluví-li partner pomalu, zřetelně a je-li ochoten mu pomoci
- vyhledá potřebnou informaci v textu k osvojeným tématům

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vyhledávají, třídí a propojují informace, používají naučených jazykových prostředků, poznávají smysl a cíl učení
- učitel vede žáky k posouzení vlastního učení, vybírá vhodné způsoby a metody, vhodně plánuje a organizuje proces vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- žáci využívají vlastního úsudku a zkušeností při řešení problémů
- využívají získané vědomosti a dovednosti při řešení úkolů
- sledují vlastní pokrok při zdolávání problémů
- učitel vytváří prostor pro objevování různých variant řešení
- klade vhodné otázky
- umožňuje přístup k informačním zdrojům

Kompetence komunikační

- naslouchají druhým a zapojují se do rozhovoru
- pracují s texty přiměřenými věku a znalostem a vhodně na ně reagují
- učitel umožňuje zapojení všech žáků do diskuse
- umožňuje žákům osvojit si prostředky pro komunikaci
- vytváří příležitosti k rozvoji mluveného i psaného projevu

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině, dvojicích a podílí se na pravidlech práce, na utváření příjemné atmosféry na základě ohleduplnosti, zdvořilosti a respektu
- učí se spolupracovat s druhými, respektují a oceňují práci druhých
- vytvářejí si pozitivní představu o sobě samém
- učitel využívá hodnocení, která umožní žákům vnímat vlastní pokrok
- nechává prostor pro sebehodnocení žáků

Kompetence občanské

- žáci respektují tradice, kulturní hodnoty, názory druhých
- učitel vede žáky ke vzájemnému naslouchání
- vede žáky ke zdravému životnímu stylu a pohybu

Kompetence pracovní

- žáci plní své povinnosti
- využívají pracovní materiály
- využívají své znalosti z jiných předmětů
- učitel napomáhá při cestě ke správnému řešení
- umožní využití získaných znalostí a zkušeností
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu žáka

Kompetence digitální

- žáci využívají programů, aplikací a webových stránek pro osvojování slovní zásoby a správné výslovnosti
- využívají online aplikace pro seznámení s reáliemi, které se týkají probíraných témat
- žáci dodržují zásady bezpečnosti při práci s online aplikacemi a dodržují zásady ochrany osobních údajů
- žáci vyhledávají a zpracovávají informace, snaží se posoudit důvěryhodnost cizojazyčného informačního zdroje
- žáci digitálně zpracovávají, ukládají, zálohují a sdílejí získané informace, vytváří digitální obsah
- uvědomují si existenci autorského zákona a osvojují si zvyky uvádět bibliografické zdroje při šíření informací jiných autorů
- žáci pracují s vybranými internetovými aplikacemi pro studium cizího jazyka
- žáci využívají čtenářské strategie vhodné pro digitální čtení a k práci v prostředí elektronické obrazovky a k další práci s textem a informacemi
- žáci dovedou pracovat s klávesnicí pro cizí jazyky, napíší jednoduchý text v elektronické podobě

Průřezová témata

OSV (Sociální rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace, osobnostní rozvoj)

EGS (Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět)

MKV (Lidské vztahy, Kulturní difference, Multikulturalita, Etnický původ)

MDV (Tvorba mediálního sdělení)

EV (Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí)

VDO (Občanská společnost a škola)

Vzdělávací oblast: Cizí jazyk**Vyučovací předmět: Německý jazyk**

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
POSLECH S POROZUMĚNÍM DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a	zvuková a grafická podoba jazyka-fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy – domov, rodina, škola, PC, volný čas, jídlo, dny v týdnu, hodiny, zvířata	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech – internacionalismy, komunikace mezi lidmi z různých zemí MKV - Kulturní difference, Multikulturalita, Etnický původ EGS - Evropa a svět nás zajímá Český jazyk, anglický jazyk OSV - Sociální rozvoj, mezilidské vztahy, komunikace, osobnostní rozvoj EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí VDO - Občanská společnost a škola

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) rozumí jednoduchým pokynům učitel MLUVENÍ DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří	zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) zvládá základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování)	slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy – volný čas a zájmová činnost, koníčky mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární	Mediální výchova – komunikace v menších skupinkách, práce s internetem

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
souhlas a nesouhlas DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět žák zvládá informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí) za použití jednoduchých slovních spojení a vět popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění)	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
	reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět		

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci	porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informačních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) vede si elektronický slovník napiše krátkou textovou zprávu s uvedením informace o místě a čase žák zvládá známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např.	zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem interaktivní výukové materiály práce i elektronickým slovníkem terminologie jazyka pro práci s digitálními technologiemi tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), realie zemí příslušných jazykových oblastí	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kursy
PSANÍ DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě	vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) žák umí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem zapiše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho	mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění) slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy – domov, rodina, škola, PC, volný čas, jídlo, dny v týdnu, hodiny, zvířata mluvnice – základní gramatické	Možnost zařadit mini projekt „Meine Familie“, „Meine Hobbys“

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ve škole DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) zvládá písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává	struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenaruší smysl sdělení a porozumění) slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů práce se slovníkem	

Vzdělávací oblast: Cizí jazyk

Vyučovací předmět: Německý jazyk

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
POSLECH S POROZUMĚNÍM DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování	se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, káže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnosti) rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost)	zvuková a grafická podoba jazyka-fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem tematické okruhy: povolání lidské tělo, zdraví oblékání, nákupy obec, dopravní prostředky kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce) příroda, počasí realie zemí příslušných jazykových oblastí	MKV - Kulturní diference, Multikulturalita, Etnický původ OSV - Komunikace, osobnostní rozvoj EGS - Evropa a svět nás zajímá, Objevujeme Evropu a svět EV - Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí Přírodopis – biologie člověka Možnost projektu „Körperteile“ VDO - Občanská společnost a škola Možnost zařadit projekt „Meine liebste Jahreszeit“ MDV - Tvorba mediálního sdělení

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
PSANÍ DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve škole DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) zapiše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává napíše krátký email o své osobě, rodině, o svých zájmech vyplní jednoduchý elektronický formulář se základními osobními údaji	přátelé, rodina, domácí mazlíčci, předměty denní potřeby, denní činnosti bezpečné chování při práci s aplikacemi elektronické formuláře vytvoření hesla	

DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) rozumí jednoduchým pokynům učitel MLUVENÍ DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk	zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) zvládá základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět	slovní zásoba z daných tematických okruhů zdvořilostní obraty, vedení rozhovoru slovní zásoba – slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)	Mediální výchova – komunikace v menších skupinkách, práce s internetem
--	--	---	---

DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	žák zvládá informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí) za použití jednoduchých slovních spojení a vět popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět a vět např. o		
--	--	--	--

6. MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Matematiku chápeme především jako metodu ke kvantitativnímu popisu světa. Matematika je v našem pojetí jednoduchá, názorná a aplikovatelná, vychází ze zkušeností žáka a odpovídá na otázky, které mají pro něho smysl. Z toho pohledu je Matematika vnímána jako předmět, který má silné mezipředmětové vazby. Nejde o to žáka dovést pouze k používání toho předmětu, ale podporujeme řešení úloh komplexnější povahy, takových úloh, které budou podnětem pro hlubší rozvíjení matematického myšlení. Důležitými vyjadřovacími prostředky jsou i různá grafická schémata a geometrické prvky.

6.1. Matematika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Matematika vychází ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace.

Vzdělávání je zaměřeno na výchovu přemýšlivého člověka, který umí používat znalosti z matematiky v různých životních situacích. Žáci jsou motivováni k řešení matematických problémů, k matematizaci reálných situací a k posuzování věrohodnosti výsledků, k rozvíjení schopnosti správně se matematicky vyjadřovat

Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	5	5	5	5	5	4	5	5	5

Organizační vymezení

Žáci pracují během vyučovací hodiny především v kmenové učebně nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky. Během výuky jsou žákům nabízeny rozšiřující aktivity: soutěže, zájmové útvary.

Obsahové vymezení

1. stupeň

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

čísla a početní operace

- osvojení aritmetických operací ve třech složkách:
- dovednost provádět operaci
- algoritmické porozumění
- významové porozumění
- získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná
- modeluje a určí část zlomku, používá zápis ve formě zlomku
- porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel
- přečte zápis desetinného čísla a vyznačí n číselné ose desetinné dané hodnoty
- porozumí znaku - (mínus) pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose
- závislosti, vztahy a práce s daty
- rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí, jejich analyzování z tabulek, diagramů a grafů

geometrie v rovině a prostoru

- určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací
- zkoumání tvarů a prostoru

nestandardní aplikační úlohy a problémy

- uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života,

finanční gramotnost

- peníze a způsoby placení
- hospodaření domácnosti (rodinný rozpočet, příjmy, výdaje, úspory)
- finanční produkty (úspory)

2. stupeň

Na 2. stupni základního vzdělávání je nutné v matematice pokračovat v budování základů matematické gramotnosti.

Vzdělávací obsah zahrnuje čtyři tematické okruhy, které navazují na okruhy formulované pro 1. stupeň:

číslo a proměnná

- žáci porozumí pojmům přirozené číslo, celé a racionální číslo
- důkladná znalost operací s těmito čísly umožní žákům pochopit základní pojmy algebry, které jsou nezbytné pro práci s výrazy a rovnicemi

závislosti, vztahy a práce s daty

- žáci porozumí základním pojmům statistiky a umí je aplikovat v úlohách z běžného života
- využívají tabulky, diagramy a grafy jednoduchých závislostí

geometrie v rovině a v prostoru

- žáci se naučí základní orientaci v rovině a prostoru
- dokážou popsat, změřit a sestavit daný geometrický útvar, spočítat obsahy, povrchy a objemy různých geometrických útvarů v rovině a prostoru

nestandardní aplikační úlohy a problémy

- u žáků bude rozvíjeno logické myšlení, jejich argumentační dovednosti a dovednosti modelování v matematice

finanční gramotnost

- hospodaření domácnosti (rozpočet domácnosti, příjmy a výdaje, povinné platby)
- peníze (inflace)
- finanční produkty (půjčky a jejich úroky, investice, úspory)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák se učí přesně a stručně vyjadřovat užíváním mat. jazyka včetně symboliky
- prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a zdokonaluje grafický projev, rozvíjí abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení k věcné a srozumitelné argumentaci
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- srozumitelně jim vysvětluje, co se mají naučit
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- vede žáky k ověřování výsledků.

Kompetence k řešení problémů

- žák se učí rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k sebekontrolě, k systematickosti,
- vytrvalosti a přesnosti
- učí se provádět rozbor problémů a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu, vyhodnocování správnosti výsledků.
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- klade otevřené otázky a vybízí žáky k pojmenování cíle činnosti
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá, pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence komunikativní

- žáci se učí přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky.
- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu.

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování, srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů, ke kolegiální radě a pomoci
- učí se pracovat v týmu.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- podněcuje žáky k argumentaci
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanská

- při zpracovávání informací jsou žáci vedeni ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, žáci učí se hodnotit svoji práci a práci ostatních
- jsou vedeni k ohleduplnosti a taktu
- učí se vnímat složitosti světa
- učitel podle potřeby žákům v činnostech pomáhá a umožňuje jim, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky.

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k vytváření zásoby matematických nástrojů pro řešení reálných situací v životě
- učí se využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých informačních zdrojů, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede žáky ke správným způsobům užití vybavení, techniky a pomůcek
- vytváří příležitosti k interpretaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů

Kompetence digitální

- žáci rozlišují obrazné symboly, porozumění jejich významu (značky, piktogramy, šipky), odlišují symboly s jednoznačným a nejednoznačným významem
- posuzují úplnost dat s ohledem na řešený problém, dohledávají chybějící informace potřebné k řešení úloh nebo situací v doporučených online zdrojích a ověřují si informace z více zdrojů
- učitel motivuje žáky k využití digitálních technologií v situacích, kdy jim jejich použití usnadní činnost
- použití kalkulátorů při provádění kontroly odhadů
- vytváření situací, kdy využití digitálních technologií napomůže k efektivnímu řešení matematického problému
- učitel vede žáky k využívání digitálních technologií pro správu a vyhodnocení dat, prezentaci a interpretaci výsledků

Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova (OSV):

- Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností poznávání
- Kreativita; Morální rozvoj – Řešení problémů a rozhodovací dovednosti
- Hodnoty, postoje, praktická etika

Výchova demokratického občana (VDO):

- Formy participace občanů v politickém životě

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (VMEGS):

- Evropa a svět nás zajímá
- Objevujeme Evropu a svět

Environmentální výchova (EV):

- Základní podmínky života
- Vztah člověka k prostředí;
- Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Mediální výchova (MV):

- Tematické okruhy receptivních činností – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika**

Ročník: 1.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kursy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 M-3-1-03 užívá lineární usprádnání, zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísla v oboru do 20	zná číslice 1 až 20, umí je napsat a přečíst zná význam méně, více, první, poslední, větší, menší apod. porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 umí seřadit čísla podle velikosti umí zakreslit čísla do 20 na číselnou osu zná a používá matem. symboly +, -, =, <, > umí zapsat, přečíst, vyřešit příklady na sčítání a odčítání do dvaceti s přechodem přes desítku umí rozklad čísel v oboru do 20, řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel do 20	přirození čísla počítání do dvaceti zápis čísla v desítkové soustavě zápis čísla a číselné ose	VDO - Občanská společnost a škola, občan, občanská společnost a stát - výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost EV - Vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí Vv - obrázky stejného druhu podle počtu Vv, Pč – znázornění slovní úlohy FG – počítání s papírovými penězi, nákup základních potravin Vv, Pč – užití barev, vystřihování, modelování

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit	rozlišuje a umí pojmenovat jednoduché geom. útvary modeluje jednotlivé geom. útvary v rovině pozná geometrická tělesa – krychle, koule geom. útvary třídí podle tvaru, velikosti, barev orientuje se v prostoru – nahoře, dole, před, za apod.	geometrie základní útvary v rovině základní útvary v prostoru kvádr, krychle, koule	
ZÁVISLOST, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	orientuje se v kalendáři, rozumí pojmům dnes, včera, zítra rozumí časovému údaji uvedenému v digitální i ciferníkové podobě Vyjádří dobu trvání události v hodinách i minutách	Dny v týdnu, kalendář Určování času, znalos hodin odhad délky hodiny, minuty	
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek	Umí vyřešit úlohu podle předem daných pravidel Umí doplnit další člen logické řady čísel, barev, obrázků umí vyvodit např. závislost množství zboží na jeho ceně,	Slovní úlohy Logické úlohy zná značku pro litr, kilogram, metr, korunu,	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kursey
M-3-2-03 doplňuje tabulku, schémata, posloupnosti čísel M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel do v oboru do 20	ví, jaké zboží se v těchto jednotkách nakupuje zná ceny základních potravin, dokáže spočítat celkovou cenu za drobný nákup, pozná české bankovky doplní tabulku podle předem známých závislostí	Doplňování údajů do tabulky (+, -)	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika**

Ročník: 2.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 M-3-1-03 užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru do 20 M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20 a umí rozklad čísel do 20	 umí počítat do 100 umí zapsat a přečíst čísla do 100 umí porovnat čísla do sta, umí je seřadit vzestupně i sestupně umí zapsat čísla na číselnou osu umí přečíst čísla z číselné osy umí doplnit čísla na číselnou osu žák umí sčítat a odčítat do 100 s přechodem 10 umí malou násobilku umí počítat jednoduché příklady se závorkami umí provést zápis slovní úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace řeší slovní úlohy s výpočty do sta	 přirozená čísla, celá čísla procvičování sčítání a odčítání do 20 s přechodem přes dvacítku sčítá a odčítá čísla do sta zápis čísla v desítkové soustavě, jeho znázornění na číselné ose početní operace + a - početní operace . a : počítá příklady se závorkami slovní úlohy	 VDO-Občanská společnost a škola, Občan, občanská společnost a stát - výchova k samostatnosti, k sebekontrolě, smyslu pro odpovědnost, ohleduplnost a přesnost EV- Vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí OSV - využívání prvků tvořivosti při společném plnění úkolů, zbavování se strachu z neznámého řešení úkolu a z tvořivého experimentování Vv - výroba papírových mincí bankovek EV - Bramborák Vv, Pč - znázorňování, modelování

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozerná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-02p používá pravítko ZÁVISLOST, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-3-2-01orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel M-3-2-03p, zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu	umí pojmenovat základní útvary v rovině (bod, lomená čára, přímka, polopřímka, úsečka, čtverec, obdélník, trojúhelník, kruh) pozná geometrická tělesa krychli, kvádr, kouli, válec umí narýsovat úsečku dané délky, umí změřit úsečku zná jednotky délky, hmotnosti, objemu a času, jednoduché převody jednotek provádí početní operace s jednotkami pozná české mince a bankovky, uvede příklad využití platební karty, odhadne cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu jednotky, orientace v čase orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	základní útvary v rovině základní útvary v prostoru pomůcky na rýsování rýsování: lomená čára, úsečka, přímka, - popis rozdíl mezi mincemi a bankovkami	FG – hodnota peněz, hospodaření s kapesným

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika**

Ročník: 3.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 1000 M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 1000, numerace do 1000 M-3-1-02p zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat	žák umí sčítat i odčítat dvojčíselná čísla do 100 z paměti i písemně, používá komutativnost a asociativnost v řešení početních operací žák umí násobit a dělit v oboru malé násobilky, řeší slovní úlohy pomocí násobilky žák pozná jednotlivá čísla do 1000, určí počet daného čísla žák zná symboly pro násobení, dělení, sčítání a odčítání žák umí zaokrouhlovat přirozená čísla do 100 žák dokáže porovnat čísla dané skupiny, využívá znaky menší, větší, rovná se, dokáže napsat i přečíst čísla od 0-1000	sčítání a odčítání dvojčíselných čísel do 100 z paměti i písemně, počítání se závorkami násobení a dělení v oboru do 100 vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru, přirozená čísla 0-1000- určování čísel v řadě po stovkách, desítkách, jednotkách pojmy před, za hned před, hned za, postavení čísla v číselné řadě zaokrouhlování čísel na desítky a stovky v oboru do 1000 psaní a čtení jednotlivých čísel 0-1000 porovnávání čísel v daném oboru a využívání matematických znaků a symbolů	Objevujeme Evropu a svět – porovnání lidnatosti evropských států Papírové peníze a mince

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 1000 M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 1000 umí rozklad čísel v oboru do 1000	žák umí číslo vyhledat, zapsat a přečíst na číselné ose, zakreslit obraz daného čísla na číselné ose žák umí využívat matematické znaky, zapisovat příklady a provádět zkoušky správnosti výpočtu Žák umí řešit jednoduché slovní úlohy	psaní a čtení jednotlivých čísel 100-1000, číselná osa, znázorňování čísel na číselné ose, porovnávání čísel pomocí číselné osy vlastnosti početních operací s přirozenými čísly do 1000 Sčítání a odčítání z paměti násobení dvojciferných čísel jednociferným písemné sčítání a odčítání dvou trojciferných čísel, písemné násobení jednociferným číslem řešení slovních úloh	OSV – sociální rozvoj, porozumění, spolupráce, komunikace, kritické myšlení, prosociální chování, hodnocení sebe a druhých, navazování kontaktu s druhými Prvouka měření

Očekávané výstupy RVP ZC	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-02p používá pravítko M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině ZÁVOSLOST, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-3-2-1-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-1-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-03p uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	žák umí narýsovat a znázornit základní rovinné útvary (trojúhelník, kružnici, čtverec, obdélník ve čtvercové síti), zná pojem opačná polopřímka, zná rozdíl mezi kružnicí a kruhem žák umí narýsovat a označit bod, přímku, polopřímku a úsečku žák dokáže narýsovat a změřit úsečku různé délky a v různých polohách, provádí jednoduché převody žák dokáže v prostoru a v rovině vyhledat určitý geometrický tvar řeší jednoduché dynamické slovní úlohy o věku rozumí funkčnosti vztahu “jestliže A, pak B“	Základní rovinné útvary měření úseček, jednotky délky-převody rýsování-bod, přímka, úsečka, průsečík základní prostorové útvary (krychle, kvádr, koule, válec slovní úlohy peníze	OSV – sociální rozvoj, porozumění, spolupráce, komunikace, kritické myšlení, prosociální chování, hodnocení sebe a druhých, navazování kontaktu s druhými Prvouka měření Modelování – špejle, modelína, proužek papíru pracovní listy – rébusy, matematické hádanky, logické úlohy

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět - Matematika**

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	aplikuje při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	přirozená čísla, celá čísla, vlastnosti početních operací s čísly, počítání do 10 000, pamětné sčítání, pamětné násobení a dělení, orientace na číselné ose, práce s kalkulaátorem	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, komunikace, kooperace a kompetice
M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100	ovládá písemné početní operace v oboru přirozených čísel	písemné sčítání a odčítání, písemné násobení a dělení kontrola výpočtu pomocí kalkulaátoru	MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulaátor	orientuje se v textu slovních úloh, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel a dokáže je řešit	zápis slovních úloh, znázornění odpověď jednoduché složené slovní úlohy	
M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	identifikuje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	zápis zlomku, vyjádření části celku zlomkem, grafická znázornění	
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné	umí narýsovat a znázornit základní rovinné útvary		

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi	(čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce ovládá postup pro grafické sčítání a odčítání délky úsečky, s odchylkou +/- 1 mm určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran umí narýsovat rovnoběžky, kolmice, různoběžky ovládá pojmenovat základní prostorové útvary orientuje se v základních jednotkách času, hmotnosti, jejich převodech orientuje se v základních otázkách finanční gramotnosti	základní útvary v rovině (lomená čára, přímka, polopřímka úsečka. konstrukce trojúhelníku (pravoúhlý, rovnostranný), čtverce, obdélníku měření délky úsečky, (porovnávání délky, grafický součet), čtverec, obdélník, kružnice, trojúhelník, kruh poloha dvou přímek v rovině, konstrukce s využitím kolmice, rovnoběžky práce s kružítkem, jednotky délky kvádr, krychle válec, koule jednotky objemu zápis jednotek hmotnosti, času, jejich měření peníze, jejich získávání, pravidelné měsíční platby, osobní rozpočet, ceny základního zboží, odhad ceny nákupu, spoření, osobní rozpočet, kapesné orientace v tabulce, jednoduchém diagramu, praktické užití (jízdní řád, čtvercová síť)	FG – sleva

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu	umí vyhledat informace, třídít je, vyhodnocovat a využívat napříč předměty		OV – práce v týmu OSV – kritické myšlení

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100	žák umí zapsat a přečíst čísla do 1 000 000 žák se orientuje na číselné ose v oboru do milionu žák umí sčítat a odčítat z paměti i písemně do milionu žák využívá asociativnost a komutativnost sčítání a násobení umí násobit deseti, stem, tisícem žák umí zaokrouhlovat na tisíce, desetitisíce a statisíce, Žák provádí odhady, kontroluje výsledky žák násobí písemně trojciferným činitelem žák dělí jednociferným i dvouciferným dělitelem	přirozená čísla počítání do milionu sčítání, odčítání, nás., dělení dělení se zbytkem, počítání s velkými čísly, vlastnosti početních operací s čísly zaokrouhlování	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti, komunikace, kooperace a kompetice MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení OV – práce v týmu OSV – kritické myšlení FG – nákup MV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení Přírodověda – podnebí a počasí, měření teploty, výpočet průměrných teplot Dopravní výchova – tvary zákazových, výstražných dopravních značek

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-04p zapíše a řeší jednoduché slovní úlohy M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulaátor M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“ pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	žák řeší slovní úlohy v oboru do milionu, aplikuje osvojené početní operace žák umí vyhledávat údaje v jízdním řádu a řešit slovní úlohy s časovými údaji, žák vyhledává, sbírá a třídí data, čte a sestavuje jednoduché tabulky navrhne způsob uspořádání získaných dat do tabulky, diagramu, schématu žák doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel žák porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem, vypočítá část z celku žák porovnává, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel žák přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty žák porovnává, sčítá a odčítá desetinná čísla žák zaokrouhluje desetinná čísla	řešení slovních úloh zlomky, znázornění na číselné ose, výpočet části z celku počítáme se zlomky desetinná čísla, zápis v desítkové soustavě, (číselná osa) porovnávání desetinných čísel, sčítání a odčítání, násobení zaokrouhlování des. čísel záporná celá čísla	FG – sleva

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-01p vyhledá a roztřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU	žák porozumí znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose žák se orientuje v základních otázkách finanční gramotnosti zná hodnotu peněz, ví, jaké jsou pravidelné rodinné výdaje, rodinný rozpočet, půjčka, úrok, splátky, exekuce, kreditní karta žák řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky zapiše a utřídí získaná data s využitím digitálních technologií posoudí důležitost dat s ohledem na řešený problém dohledá chybějící data v doporučeném digitálním zdroji využije pro uspořádání získaných dat tabulku, diagram, schéma navrhne způsob grafického záznamu informací za pomoci digitálních technologií	rodinné výdaje, rodinný rozpočet, půjčka, úrok, splátky, exekuce, kreditní karta slovní úlohy číselné a obrázkové řady magické čtverce prostorová představivost práce s doporučenými digitálními zdroji základy práce v tabulkovém procesoru objevování a experimentování s digitálními technologiemi při řešení matematických problémů	FG – příjmy a výdaje

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa	Žák rýsuje a znázorňuje rovinné útvary (čtverec, trojúhelník, obdélník, kružnice), Žák užívá jednoduché konstrukce vypočítá obvod čtverce a obdélníka, určí obvod trojúhelníku a mnohoúhelníku součtem jeho stran žák sčítá a odčítá graficky úsečky, žák určí délku lomené čáry žák umí narýsovat rovnoběžky a kolmice zná jejich základní vlastnosti žák určí obsah obrazce pomocí čtvercové	rýsování základních rovinných útvarů grafické sčítání a odčítání délky úseček obvodu mnohoúhelníků rovnoběžky a kolmice obsahy mnohoúhelníků za použití čtvercové sítě jednotky obsahu osová souměrnost	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech	sítě a užívá základní jednotky obsahu žák rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru žák dbá na přesnost a čistotu rýsování umí řešit jednoduché slovní úlohy s praktickými náměty doplní číselné řady	slovní úlohy magické čtverce číselné a obrázkové řady	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika**

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVZ ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
ČÍSLO A PROMĚNNÁ M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01p píše písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace M-9-1-03 modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 GEOMETRIE V PROSTORU A ROVINĚ M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých	žák čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla žák zobrazuje přirozená čísla na číselné ose, rozlišuje číslo a číslici žák provádí početní operace s přirozenými čísly z paměti i písemně žák čte a zapisuje desetinná čísla řádu desetin, setin, ... žák zobrazuje desetinná čísla na číselné ose žák provádí sčítání a odečítání desetinných čísel z paměti i písemně žák charakterizuje a třídí základní rovinné útvary žák využívá při analýze praktické úlohy náčrtky, schémata, modely	Přirozená čísla - čtení a zápis v desítkové soustavě zobrazení na číselné ose porovnávání a zaokrouhlování přirozených čísel početní operace s přirozenými čísly, jejich vlastnosti dělitelnost přirozených čísel - násobek, dělitel znaky dělitelnosti sudé, liché číslo čísla soudělná a nesoudělná prvočíslo a číslo složené společný dělitel a společný násobek nejmenší společný násobek největší společný dělitel Desetinná čísla - čtení a zápis v desítkové soustavě zobrazení na číselné ose porovnávání, zaokrouhlování početní operace aritmetický průměr převody jednotek Geometrické útvary v rovině – body, úsečky, přímky, kružnice, délka a střed úsečky, obdélníky, čtverce, trojúhelníky Převody jednotek délky Základní rovinné útvary – přímka,	ČJ – čtení zápisu slovních úloh, nácvik přesného vyjadřování Fy – měření délky, řešení početních úloh OSV – odhad a určení např. ceny nákupu, ... D – Eratosthenes a prvočísla Fy – jednotky délky Fy – nakloněná rovina

Očekávané výstupy RVZ ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-02 charakterizuje a třídí základní rovinné útvary M-9-3-03 určuje velikost úhlu měřením a výpočtem M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu M-9-3-06 načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osové souměrnosti, určí	žák převádí jednotky délky žák využívá matematickou symboliku žák využívá a rozlišuje pojmy - přímka polopřímka, úsečka, rovnoběžky, různoběžky, úhel, trojúhelník, pravidelné mnohoúhelníky -ž žák rozliší typy úhlů (ostrý, tupý, pravý, přímý), typy trojúhelníku a čtyřúhelníků žák rýsuje a změří daný úhel, odhadne velikost žák umí graficky přenést úhel žák provádí početní operace s velikostmi úhlů (ve stupních a v minutách) žák určí násobek úhlu žák využívá při výpočtech součet vnitřních úhlů v trojúhelníku žák pozná dvojice úhlů vedlejších a vrcholových, souhlasných a střídavých, umí využít jejich vlastností žák umí vypočítat obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku žák umí převádět jednotky obsahu žák umí počítat obsah obdélníku, čtverce žák načrtne rovinný útvar podle slovního zadání žák umí sestrojit jednoduché konstrukce (např. osa úsečky, čtverec se zadanou stranou, trojúhelník se zadanými stranami, úhel dané velikosti, rovnoběžka a kolmice daným bodem) žák umí rozhodnout, zda je útvar osově souměrný	polopřímka, úsečka, rovnoběžka, různoběžka, úhel, trojúhelník, čtyřúhelník Úhel a jeho velikost – úhel a jeho osa, přenesení úhlů, odhadujeme a měříme velikost úhlu, úhly konvexní a nekonvexní, sčítání a odčítání úhlů početně i graficky, druhy úhlů, mnohoúhelníky Obvod čtverce, trojúhelníku, obdélníku Jednotky obsahu Obsah čtverce a obdélníku Konstrukční úlohy Osová souměrnost, shodné útvary, osově souměrné útvary	Fy- nakloněná rovina OSV – rozvoj schopností poznávání – postup při řešení slovní úlohy – obvod, obsah

Očekávané výstupy RVZ ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
osově a středově souměrný útvar M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové souměrnosti M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11p sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-12p načrtne základní tělesa M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte jednoduché technické výkresy a rozumí jim	žák určí osy souměrnosti rovinného útvaru žák umí načrtnout a sestrojit obraz rovinného útvaru v osové souměrnosti žák rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, hranol, válec, jehlan, kužel, koule) žák umí odhadnout a vypočítat povrch kvádru a krychle žák umí odhadnout a vypočítat objem kvádru a krychle žák používá a převádí jednotky objemu žák používá pojmy síť těles, plášť, podstava žák rozpozná síť základních těles žák rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno žák načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání	Kvádr a krychle – zobrazení, síť, povrch, objem	Fy – jednotky objemu, jednotky obsahu

Očekávané výstupy RVZ ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku NESTANDRADNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací	žák poznává shodné útvary žák pozná vnitřní a vnější úhly trojúhelníku žák určuje velikosti vnitřních úhlů v trojúhelníku žák rozlišuje druhy trojúhelníků podle délek stran a podle velikosti úhlů žák umí trojúhelníkovou nerovnost žák umí sestrojit výšky v trojúhelníku a zná vlastnosti žák umí sestrojit těžnice, těžiště a zná vlastnosti žák umí sestrojit kružnici opsanou a vepsanou trojúhelníku žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy žák řeší jednoduchou úlohu žák ověří výsledek úlohy žák analyzuje a řeší jednoduché problémy žák modeluje konkrétní situace účelně používá digitální technologie při řešení rutinních výpočtů	Shodnost Trojúhelník – součet vnitřních úhlů, druhy trojúhelníků (podle délek stran a podle velikosti vnitřních úhlů), trojúhelníková nerovnost, těžnice, výšky, střední příčky, kružnice vepsaná a opsaná číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie logické a netradiční geometrické úlohy	Fy – těžiště tě

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČÍSLO A PROMĚNNÁ M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento) M-9-1-04 užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	žák zapisuje zlomkem část celku žák umí zapsat zlomek na číselnou osu žák krátí a rozšiřuje zlomky žák umí zlomky porovnat žák dokáže převést zlomek na desetinné číslo a naopak žák převádí zlomky na smíšená čísla a naopak žák provádí početní operace se zlomky žák umí řešit jednoduché slovní úlohy se zlomky žák umí rozlišit kladná a záporná celá čísla žák umí zobrazit kladná a záporná čísla na číselné ose a chápe pojem opačné číslo žák určuje absolutní hodnotu a chápe její geometrický význam žák provádí početní operace s celými čísly žák umí řešit jednoduché problémy, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých čísel žák rozlišuje kladné a záporné zlomky, umí je zobrazit na číselné ose žák umí porovnat racionální čísla žák řeší jednoduché úkoly, v nichž využívá matematický aparát v oboru racionálních čísel žák umí vyjádřit poměr mezi dvěma veličinami žák umí krátit a rozšiřovat poměr žák umí dělit celek na části v daném poměru	Zlomky - zlomek jako část celku čtení, zápis porovnávání zlomku zobrazení zlomku na číselné ose zlomky, desetinná čísla, smíšená čísla převrácený zlomek smíšené číslo početní operace se zlomky složený zlomek Celá čísla - čtení a zápis čísla, zobrazení na číselné ose, opačné číslo, početní operace Racionální čísla Poměr – krácení a rozšiřování, rozdělení dané hodnoty v daném poměru Měřítko plánu a mapy	y, Ch – numerické výpočty OSV - Rozvoj schopností poznávání – cvičí pozornost a soustředění při operacích se zlomky Fy – teplota těles, teploměry, stupnice měřících přístrojů D – časová osa Fy – vztah mezi veličinami Ch – koncentrace Z – měřítko plánu, mapy

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
M-9-1-05 řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu M-9-1-06 řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti M-9-3-06 načrtne a sestojí rovinné útvary M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary	žák umí řešit situace dané poměrem žák umí pracovat s měřítky map a plánů žák chápe pojem procento žák umí užívat základní pojmy procentního počtu žák umí vyjádřit část celku pomocí procent žák dokáže řešit slovní úlohy na výpočet základu, procentní části, počtu procent – i za pomoci trojčlenky žák chápe pojem promile žák chápe pojem úroková míra, úrok žák umí řešit úlohy na procenta, promile, úrok žák rozumí pojmu přímá a nepřímá úměrnost žák určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti žák umí využívat trojčlenku při řešení slovních úloh žák umí vytvořit tabulku pro přímou a nepřímou úměrnost na základě textu úlohy žák umí sestojit trojúhelník z daných prvků žák umí rozlišit jednoduché typy čtyřúhelníků žák umí charakterizovat pojem rovnoběžník, umí rozlišit různé typy rovnoběžníku žák dokáže sestojit rovnoběžník, výšky a úhlopříčky v rovnoběžníku	Procenta – základ, procentová část, počet procent Promile Úrok Přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka Trojúhelník Čtyřúhelníky, rovnoběžníky – vlastnosti a rozdělení, výšky a úhlopříčky, konstrukce rovnoběžníků a lichoběžníku, obvod a obsah rovnoběžníku a lichoběžníku	Ev – stav a složení ovzduší, emise, přítomnost škodlivých látek, úspory energií MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – z daného mediálního sdělení (letáků) zkontroluje správnost vypočítané slevy Ch – výpočty pomocí trojčlenky OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – analyticky postupuje při konstrukci geometrického útvaru

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
M-9-3-08 načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí osově a středově souměrný útvar M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osově souměrnosti M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádrů, krychle a válce	žák umí odhadnout a vypočítat obvod rovnoběžníku žák umí sestrojít obraz v osově souměrnosti žák umí načrtnout a sestrojít obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti žák umí určit středově souměrný útvar žák používá věty sss, sus, usu při rozhodování o shodnosti trojúhelníků, sestrojí trojúhelník s využitím vět žák umí rozeznat a pojmenovat jednotlivá tělesa žák umí narýsovat síť geom. útvarů žák dokáže vypočítat povrchy geom. útvarů žák umí řešit slovní úlohy s danou tematikou	Osová souměrnost Středová souměrnost Shodnost trojúhelníků – věta sss, sus, usu Geometrická tělesa – hranoly – pojem hrano a jejich části, síť, povrch a objem, pravoúhlé promítání	Fy – převody jednotek

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy žák řeší jednoduchou úlohu žák ověří výsledek žák analyzuje a řeší jednoduchý problém, účelně používá digitální technologie při řešení rutinních výpočtů žák určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině žák využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	Nestandardní aplikační úlohy a problémy – číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie	

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vyučovací předmět: Matematika

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČÍSLO A PROMĚNNÁ M-9-1-01 provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu M-9-1-01p píše písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí víceciferná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek – část (zlomek, desetinné číslo, procento) M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace M-9-1-02 zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	žák určuje druhou mocninu i odmocninu z paměti, pomocí tabulek a kalkulačtoru žák řeší slovní úlohy z praxe či úlohy s geometrickou tematikou na určování druhé mocniny a odmocniny žák určuje mocniny s přirozeným mocnitelem a provádí operaci s nimi žák zapisuje čísla v desítkové soustavě s užitím mocnin o základu 10 žák zná Pythagorovu větu žák řeší slovní úlohy s jejím využitím	Druhá mocnina a odmocnina – čtení a zápis druhých mocnin a odmocnin, určení druhých mocnin a odmocnin Mocniny s přirozeným mocnitelem – třetí mocnina, zápis čísla pomocí mocnin deseti, početní operace s mocninami s přirozeným mocnitelem Pythagorova věta – výpočet délek stran v pravoúhlém trojúhelníku, užití Pythagorovy věty ve slovních úlohách	Fy – zápis jednotek fyzikálních veličin, vztahy mezi veličinami, řešení fyzikálních úloh

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-1-09 analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-04 odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické	žák určuje hodnotu výrazu žák sčítání, odčítání a násobí mnohočleny, dělí mnohočlen jednočlenem žák užívá vzorce pro druhou mocninu součtu a rozdílu jednočlenů a pro rozdíl druhých mocnin jednočlenů žák upravuje mnohočleny na součin vytýkáním a pomocí vzorců žák řeší lineární rovnice s jednou neznámou a užívá ekvivalentní úpravy, provádí zkoušku dosazením žák využívá lineární rovnice s jednou neznámou při řešení úloh z praxe žák používá Thaletovu větu při konstrukci tečny z bodu ke kružnici žák určí vzájemnou polohu kružnice a přímky, vzájemnou polohu dvou kružnic vypočítá obvod, obsah kruhu a délku kružnice žák užívá příslušné vzorce při řešení aplikačních úloh žák umí pojmenovat části válce	Výrazy – číselné algebraické výrazy a jejich hodnota, vzorce pro úpravu algebraických výrazů, rozklad na součin, sčítání, odčítání a násobení mnohočlenů, dělení mnohočlenů jednočlenem Lineární rovnice – ekvivalentní úpravy rovnic, řešení lineárních rovnic, slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic Kruh, kružnice – vzájemná poloha přímky a kružnice, Thaletova věta, vzájemná poloha dvou kružnic, délka kružnice, obsah a obvod kruhu	OSV – Rozvoj schopností poznávání – cvičení si pozornosti a soustředění při operacích s mnohočleny Fy, Ch – zobecňování reálných jevů, použití výrazů jako matematického nástroje Fy, Ch – použití základních pojmů a vztahů, vyjádření neznámé ze vzorce

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11p sestrojí síť základních těles M-9-3-12 načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-12p načrtne základní tělesa M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo - čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	žák načrtne a sestrojí válece a jeho síť žák vypočítá povrch a objem válce, aplikuje znalosti při řešení úloh z praxe	Válec – vlastnosti a síť válce, povrch a objem válce	F, Ch – výpočet objemu těles, odměrný válec

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
M-9-3-01 zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-05 využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce M-9-3-06 načrtne a sestojí rovinné útvary M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary M-9-2-01 vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data M-9-2-01p vyhledává a třídí data M-9-2-02 porovnává soubory dat M-9-2-02p porovnává data ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	žák užívá pravidla přesného rýsování žák užívá množiny bodů dané vlastnosti v konstrukčních úlohách žák zvládá obecný postup konstrukčních úloh žák umí pojmenovat základní množiny všech bodů dané vlastnosti (osa úhlu, osa rovinného pásu, osa úsečky, kružnice, Thaletova kružnice) žák čte výsledky statistického šetření zaznamenaného tabulkou žák čte a sestrojuje sloupcové a kruhové diagramy žák určuje četnosti, počítá aritmetický průměr žák provádí, zaznamenává a vyhodnocuje vlastní jednoduchá statistická šetření žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy žák řeší jednoduchou úlohu	Konstrukční úlohy – množiny všech bodů dané vlastnosti, konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků Základy statistiky – základní statistické pojmy, základní charakteristiky statistického souboru Nestandardní aplikační úlohy a problémy – číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – analyticky postupuje při konstrukci geometrického útvaru MV – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – čte a vyhodnocuje sdělení reálných diagramů, uvědomuje si problém objektivitu aritmetického průměru

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	žák ověří výsledek žák určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině žák využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	Nákresy, schémata, diagramy, grafy, tabulky	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti – matematické hry

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace**Vyučovací předmět: Matematika**

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČÍSLO A PROMĚNNÁ M-9-1-07 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním M-9-1-08 formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací M-9-2-03 určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti M-9-2-04 vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku	 žák určuje podmínky, za kterých má význam lomený výraz žák provádí operace s algebraickými výrazy žák řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli žák řeší slovní úlohy vedoucí k lineárním rovnicím žák řeší soustavu dvou rovnic se dvěma neznámými metodou dosazovací a sčítací žák využívá soustavu dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými při řešení úloh z praxe žák řeší úlohy různým způsobem, zdůvodní optimální řešení žák rozhodne, zda je daná závislost mezi dvěma veličinami funkcí, uvede příklady z běžného života žák určí definiční obor funkce, obor hodnot funkce, funkční hodnotu žák vyjádří lineární funkci, konstantní funkci, přímou a nepřímou úměrnost tabulkou, rovnicí, grafem žák využívá znalostí o funkcích k řešení praktických úloh	 Algebraické výrazy – operace s alg. výrazy, podmínky lomeného výrazu, početní operace s lom. výrazy, rovnice s neznámou ve jmenovateli Soustavy rovnic – řešení soustav rovnic, slovní úlohy Funkce – pravoúhlá soustava souřadnic, definiční obor funkce, lineární funkce, nepřímá úměrnost, grafické řešení soustavy dvou lineárních rovnic, goniometrické funkce	 OSV – sociální rozvoj, porozumění, spolupráce, komunikace, kritické myšlení, prosociální chování, hodnocení sebe a druhých, navazování kontaktu s druhými OSV – čtení z grafů, jízdní řády

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
- užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi M-9-2-05 matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů GEOMETRIE V ROVINĚ A PROSTORU M-9-3-07 užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků M-9-3-09 určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kváдру, krychle a válce M-9-3-11 načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-11p sestrojí síť základních těles M-9-3-13 analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	žák řeší graficky soustavy dvou lineárních rovnic s dvěma neznámými žák využívá goniometrické funkce při řešení pravoúhlého trojúhelníku žák rozlišuje shodné a podobné rovinné útvary žák umí určit poměr podobnosti žák využívá věty o podobnosti trojúhelníků žák umí rozdělit úsečku v daném poměru žák využívá podobnost při řešení slovních úloh žák pozná a popíše jehlan, kužel, kouli žák vypočítá objem a povrch jehlanu, kužele, koule žák řeší úlohy z praxe žák umí načrtnout jehlan a kužel v rovině žák umí načrtnout a sestrojít síť těles žák načrtne a sestrojí rovinné útvary, účelně používá geometrický software žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině, účelně používá geometrický software k manipulaci s modely těles	Podobnost – věty o podobnosti trojúhelníků, slovní úlohy Tělesa – jehlan, kužel, koule	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací M-9-4-01 užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací M-9-4-02 řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh	žák používá základní pojmy finanční matematiky žák umí využít tyto pojmy k řešení úloh žák zná vybrané produkty bank a peněžních ústavů žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy žák umí řešit jednoduchou úlohu žák dokáže ověřit výsledek úlohy žák umí určit reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině žák využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	Finanční matematika – základní pojmy finanční matematiky Nestandardní aplikační úlohy a problémy číselné a logické řady, číselné a obrázkové analogie, logické a netradiční geometrické úlohy OSV - Rozvoj schopností poznávání - cvičí si pozornost a soustředění při operacích s mnohočleny OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- -analyticky postupuje při konstrukci geometrického útvaru MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - čte a vyhodnocuje sdělení reálných diagramů, uvědomuje si problém objektivit aritmetického průměru	FG – orientace ve finančních otázkách, rozpočet, pravidelné platby, splátky MV – kritické přijímání mediálního sdělení – klamavá reklama OSV - Rozvoj schopností poznávání - cvičí si pozornost a soustředění při operacích s mnohočleny OSV - Řešení problémů a rozhodovací dovednosti- - analyticky postupuje při konstrukci geometrického útvaru MV - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - čte a vyhodnocuje sdělení reálných diagramů, uvědomuje si problém objektivit aritmetického průměru

6.2. Informatika

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Informatika vychází ze vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie. Umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti, získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě s nimi pracovat a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Získané dovednosti jsou nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou rozvíjení profesní a zájmové činnosti.

Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	-	-	1	1	1	1	1	1	1

Organizační vymezení

Výuka probíhá v počítačové učebně, v kmenové třídě.

Obsahové vymezení

1. stupeň

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

2. stupeň

Na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuji a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Nejdůležitější integrovaná průřezová témata:

Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobní a sociální výchova, Environmentální výchova

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- vybírá a využívá pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie, plánuje, organizuje a řídí vlastní učení, projevuje ochotu věnovat se dalšímu studiu a celoživotnímu učení
- vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na matematické, přírodní, společenské a kulturní jevy
- samostatně pozoruje a experimentuje, získané výsledky porovnává, kriticky posuzuje a vyvozuje z nich závěry pro využití v budoucnosti
- poznává smysl a cíl učení, má pozitivní vztah k učení, posoudí vlastní pokrok a určí překážky či problémy bránící učení, naplňuje si, jakým způsobem by mohl své učení zdokonalit, kriticky zhodnotí výsledky svého učení **a diskutuje o nich**

Kompetence k řešení problémů

- vnímá nejružnější problémové situace ve škole i mimo ni, rozpozná a pochopí problém, přemýšlí o nesrovnalostech a jejich příčinách, promyslí a naplňuje způsob řešení problémů a využívá k tomu vlastního úsudku a zkušeností
- vyhledá informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti k objevování různých variant řešení, nenechá se odradit případným nezdarem a vytrvale hledá konečné řešení problému
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení; užívá při řešení problémů logické, matematické a empirické postupy
- ověřuje prakticky správnost řešení problémů a osvědčené postupy aplikuje při řešení obdobných nebo nových problémových situací, sleduje vlastní pokrok při zdolávání problémů
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit, uvědomuje si zodpovědnost za svá rozhodnutí a výsledky svých činů zhodnotí

Kompetence sociální a personální

- účinně spolupracuje ve skupině, podílí se společně s pedagogy na vytváření pravidel práce v týmu, na základě poznání nebo přijetí nové role v pracovní činnosti pozitivně ovlivňuje kvalitu společné práce
- podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevňování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, oceňuje zkušenosti druhých lidí, respektuje různá hlediska a čerpá poučení z toho, co si druzí lidé myslí, říkají a dělají
- vytváří si pozitivní představu o sobě samém, která podporuje jeho sebedůvěru a samostatný rozvoj; ovládá a řídí svoje jednání a chování tak, aby dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty

Kompetence občanské

- respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí, odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy, je si vědom svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- rozhoduje se zodpovědně podle dané situace, poskytne dle svých možností účinnou pomoc a chová se zodpovědně v krizových situacích i v situacích ohrožujících život a zdraví člověka
- respektuje, chrání a ocení naše tradice a kulturní i historické dědictví, projevuje pozitivní postoj k

uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

- chápe základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektuje požadavky na kvalitní životní prostředí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti

Kompetence pracovní

- používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení, dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky, adaptuje se na změněné nebo nové pracovní podmínky
- přistupuje k výsledkům pracovní činnosti nejen z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti a společenského významu, ale i z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých, ochrany životního prostředí i ochrany kulturních a společenských hodnot
- využívá znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, činí podložená rozhodnutí o dalším vzdělávání a profesním zaměření
- orientuje se v základních aktivitách potřebných k uskutečnění podnikatelského záměru a k jeho realizaci, chápe podstatu, cíl a riziko podnikání, rozvíjí své podnikatelské myšlení

Kompetence komunikativní

- formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- naslouchá promluvám druhých lidí, porozumí jim, vhodně na ně reaguje, účinně se zapojuje do diskuse, obhájí svůj názor a vhodně argumentuje
- rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků, přemýšlí o nich, reaguje na ně a tvořivě je využívá ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení se do společenského dění
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- využívá získané komunikativní dovednosti k vytváření vztahů potřebných k plnohodnotnému soužití a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi

Kompetence digitální

- ovládá běžně používaná digitální zařízení, aplikace a služby; využívá je při učení i při zapojení do života školy a do společnosti; samostatně rozhoduje, které technologie pro jakou činnost či řešený problém použít
- získává, vyhledává, kriticky posuzuje, spravuje a sdílí data, informace a digitální obsah, k tomu volí postupy, způsoby a prostředky, které odpovídají konkrétní situaci a účelu
- vytváří a upravuje digitální obsah, kombinuje různé formáty, vyjadřuje se za pomoci digitálních prostředků
- využívá digitální technologie, aby si usnadnil práci, zautomatizoval rutinní činnosti, zefektivnil či zjednodušil své pracovní postupy a zkvalitnil výsledky své práce
- chápe význam digitálních technologií pro lidskou společnost, seznamuje se s novými technologiemi, kriticky hodnotí jejich přínosy a reflektuje rizika jejich využívání
- předchází situacím ohrožujícím bezpečnost zařízení i dat, situacím s negativním dopadem na jeho tělesné a duševní zdraví i zdraví ostatních; při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí jedná eticky

Průřezová témata:

Mediální výchova, Výchova demokratického občana, Osobní a sociální výchova, Environmentální výchova

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-5-4-01 najde a spustí aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-01p najde a spustí známou aplikaci, pracuje s daty různého typu I-5-4-02 propojí digitální zařízení, uvede možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-5-4-03 dodržuje bezpečnostní a jiná pravidla pro práci s digitálními technologiemi I-5-4-03p popíše bezpečnostní a jiná pravidla stanovená pro práci s digitálními technologiemi DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ	Žák pojmenuje jednotlivá digitální zařízení, se kterými pracuje, vysvětlí, k čemu slouží edituje digitální text, vytvoří obrázek Žák přehraje zvuk či video uloží svoji práci do souboru, otevře soubor používá krok zpět, zoom žák řeší úkol použitím schránky při práci s digitálními zařízeními propojí digitální zařízení, uvede bezpečnostní rizika, která s takovým propojením souvisejí při práci s grafikou a textem přistupuje k datům i na vzdálených počítačích a spouští online aplikace žák si pamatuje si a chrání své heslo, přihlásí se ke svému účtu a odhlásí se z něj žák rozpozná zvláštní chování počítače a případně přivolá pomoc dospělého	digitální zařízení zapnutí/vypnutí zařízení/aplikace ovládání myši kreslení čar, vybarvování používání ovladačů ovládání aplikací (schránka, krok zpět, zoom) kreslení bitmapových obrázků psaní slov na klávesnici editace textu ukládání práce do souboru, otevírání souborů propojení technologií, internet sdílené prostředí, sdílení dat práce se soubory pravidla bezpečné práce s digitálním zařízením uživatelské účty, hesla ochrana digitálního zařízení a zdraví uživatele	OSV – psychohygiena, kreativita, komunikace (péče o zdraví při práci s PC doma i ve škole), učí se bezpečnému chování na internetu MV -využívání tištěných a digitálních dokumentů jako zdroje informací, věcná správnost a přesnost sdělení kritickou analýzou existujících textů a vlastní produkce. Utváří si návyk ověřovat veškeré informace z více zdrojů OSV - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) při různých společných projektech

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu ALGORITMIZACE PROGRAMOVÁNÍ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu	žák sdělí informaci obrázkem žák předá informaci zakódovanou pomocí textu či čísel zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje text zakóduje a dekoduje jednoduchý obrázek pomocí mřížky žák složí obrázek z daných geometrických tvarů či navazujících úseček žák zakóduje/zašifruje a dekoduje/dešifruje jednoduchý obrázek, text žák vytvoří postup pro postavu ke splnění úkolu p přímo ovládá postavu a vede ji k cíli krok za krokem hledá různé postupy vedoucí k cíli žák hledá vhodný postup při omezení nástrojů či počtu kroků žák řeší problém krokováním žák používá posloupnost příkazů přečte, porozumí a upraví kroky v postupu sestaví funkční postup k vyřešení konkrétní situace	piktogramy, emodži kód Přenos na dálku, šifra pixel, rastr, rozlišení Tvary, skládání obrazce kódování vektorového obrázku řízení postavy příkazy a jejich spojování opakování příkazů krokování čtení a interpretace záznamu pohybu různá řešení daného problému	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
	posoudí, jestli daný postup vede k splnění úkolu v programu najde a opraví chyby nahradí opakující se vzor cyklem	Ověří funkčnost programu a jeho částí opakovaným spuštěním porovná svůj postup s jiným a diskutuje o něm	

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
DATA, INFORMACE, MODELOVÁNÍ I-5-1-01 uvede příklady dat, která ho obklopují a která mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na základě dat I-5-1-01p uvede příklady dat, která ho obklopují a která mu mohou pomoci lépe se rozhodnout; vyslovuje odpovědi na otázky, které se týkají jeho osoby na základě dat I-5-1-02 popíše konkrétní situaci, určí, co k ní již ví, a znázorní ji I-5-1-02p popíše konkrétní situaci, která vychází z jeho opakované zkušenosti, určí, co k ní již ví I-5-1-03 vyčte informace z daného modelu	žák pracuje s texty, obrázky a tabulkami v učebních materiálech sbírá a zaznamenává data s využitím textu, čísla, barvy, obrazu nebo zvuku žák pomocí grafu znázorní vztahy mezi objekty pomocí obrázku znázorní jev pomocí obrázkových modelů řeší zadané problémy žák chápe model jako zjednodušené znázornění skutečnosti zkoumá, porovnává, a vysvětluje jevy modelem znázorněné	data, druhy dat doplňování tabulky a datových řad řazení dat v tabulce vizualizace dat v grafu graf schéma, obrázkové modely model Využití obrazových modelů (myšlenkové a pojmové mapy, schémata, tabulky, diagramy) ke zkoumání, porovnávání a vysvětlování jevů kolem žáka	MV - fungování a vliv médií ve společnosti MV - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality MV – tvorba mediálního sdělení OSV - rozvíjí sociální dovednosti pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny) při různých společných

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-5-2-01 sestavuje a testuje symbolické zápisy postupů I-5-2-01p sestavuje symbolické zápisy postupů I-5-2-02 popíše jednoduchý problém, navrhne a popíše jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-02p popíše jednoduchý problém související s okruhem jeho zájmů a potřeb, navrhne a popíše podle předlohy jednotlivé kroky jeho řešení I-5-2-03 v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program; rozpozná opakující se vzory, používá opakování a připravené podprogramy I-5-2-03p rozpozná opakující se vzory, používá opakování známých postupů	žák sestaví funkční postup k řešení konkrétní jednoduché situace sestaví program pro ovládání postavy sestaví program řídící chování postavy žák sestaví funkční postup k vyřešení konkrétní situace žák popíše jednotlivé kroky postupu používá posloupnost příkazů přečte zápis programu a vysvětlí jednotlivé kroky žák v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví program pro ovládání postavy rozpozná opakující se vzory, používá opakování žák stanoví, co se bude opakovat a kolikrát žák vytvoří a použije nový blok	postup, jeho jednotlivé kroky, vstupy, výstupy a různé formy zápisu pomocí obrázků, značek, symbolů či textu příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy příkazy a jejich spojování opakování příkazů příklady situací využívajících opakovaně použitelné postupy události, sekvence, opakování, podprogramy, sestavení programu vlastní bloky a jejich vytváření - opakovaně použitelné postupy experimentování a objevování	OSV - bezpečně zná pravidla správné práce s počítačem. Dokáže si účelně zorganizovat čas na práci. Umí si říct o pomoc při potížích. MV - prostřednictvím poslechu rozlišuje specifické rysy jazyků a uvědomuje si jejich rovnocennost

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
I-5-2-04 ověří správnost jím navrženého postupu či programu, najde a opraví v něm případnou chybu INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-5-3-01 v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi I-5-3-01p v systémech, které ho obklopují, rozezná jednotlivé prvky I-5-3-02 pro vymezený problém zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data I-5-3-02p pro vymezený problém, který opakovaně řešil, zaznamenává do existující tabulky nebo seznamu číselná i nečíselná data	žák posoudí, jestli daný postup vede k splnění úkolu žák v programu najde a opraví chyby nahradí opakující se vzor cyklem žák nalezne ve svém okolí systém a určí jeho prvky žák určí, jak spolu prvky souvisí, a jak na sebe vzájemně působí žák umístí data správně do tabulky žák doplní prvky v tabulce, doplní posloupnost prvků v posloupnosti opakujících se prvků nahradí chybný za správný	ověřování funkčnosti porovnávání a diskuze o postupech nalezení chyb a oprava nahrazení opakujících se vzorů cyklem kombinace procedur - postupy řešící konkrétní situace systém, struktura, prvky, vztahy příklady systémů z přírody, školy a blízkého okolí žáka doplňování tabulky a datových řad řazení dat v tabulce vizualizace dat v grafu kritéria kontroly dat	

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie**Vyučovací předmět: Informatika****Ročník 6.**

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ I-9-1-02 navrhuje a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-02p zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek I-9-1-01 získá z dat informace, interpretuje data, odhaluje chyby v cizích interpretacích dat I-9-1-01p získá z dat informace, interpretuje data z oblastí, se kterými má zkušenosti INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-9-4-02 ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu s ohledem na jejich další zpracování či přenos I-9-4-02p ukládá a spravuje svá data ve vhodném formátu	Žák rozpozná zakódované informace kolem sebe, zakóduje a dekoduje znaky pomocí znakové sady. Žák ví, co jsou data, najde a opraví chyby u různých interpretací dat, odpoví na otázky na základě dat v tabulce. Žák pomocí modelu popíše alespoň jeden informační systém, s nímž se ve škole aktivně pracuje. Žák uloží textové, grafické, zvukové a multimediální soubory, vybere vhodný formát pro uložení dat. Žák vytvoří a popíše jednoduchý model domácí sítě, popíše, která zařízení jsou připojena do školní sítě. Žák spravuje sdílení souborů. Porovná různé metody zabezpečení účtů.	Možnosti kódování čísel, obrázků, barev, zvuků a jejich vlastností; jednoduché šifry Získávání, vyhledávání a ukládání dat, filtrování a řazení dat, tabulky, grafy, chyby v interpretaci dat účel informačních systémů - informační systémy ve škole, uživatelé, práva uživatelů, struktura dat, ochrana dat a uživatelů textové a grafické soubory, správa souborů, komprese a formáty souborů	OSV : komunikace - Vytváření myšlenkových map - Vytváření pojmových map, grafů a schémat MDV: tvorba mediálního sdělení - Tvorba a sdílení digitálního obsahu OSV: řešení problému a rozhodovací dovednosti - Vyhledává problém F: fyzikální veličiny, jevy

I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělé osobu ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-9-2-01 po přečtení jednotlivých kroků algoritmu nebo programu vysvětlí celý postup; určí problém, který je daným algoritmem řešen I-9-2-01p po přečtení jednotlivých kroků algoritmu vztahujícího se k praktické činnosti, kterou opakovaně řešil, uvede příklad takové činnosti I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení	Žák zkontroluje, zda jsou části počítače správně zapojeny, zkontroluje nastavení systému či aplikace, ukončí program bez odezvy. Žák po přečtení programu vysvětlí, co vykoná. Žák dokáže nalézt chybu (například krokováním) a dokáže problém vyřešit.	Počítačové sítě - typy a služby počítačových sítí, fungování sítě, struktura a principy internetu Postup při řešení problému s digitálním zařízením - nepropojení, program bez odezvy, špatné nastavení .. Tvorba, zápis a čtení algoritmů Dekompozice problému, tvorba a úprava algoritmu a programu	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ I-9-1-02 Navrhne a porovnává různé způsoby kódování dat s cílem jejich uložení a přenosu I-9-1-02p zakóduje a dekoduje jednoduchý text a obrázek I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-9-2-02 rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a navrhne a popíše kroky k jejich řešení I-9-2-02p rozdělí problém na jednotlivě řešitelné části a popíše podle návodu kroky k jejich řešení I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví	Žák zná různé možnosti kódování informací a dokáže je využít. Žák zjednoduší zápis textu a obrázku. Žák vysvětlí známé modely jevů, situací. Ve schématech najde odpověď na otázku. Vytvoří model, ve kterém znázorní více souběžných činností. Žák řeší problémy sestavením algoritmu, řeší problém jeho rozdělením na části. Žák diskutuje různé programy pro řešení problému, vybere z více možností vhodný program pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní.	Standardizované kódy, šifry a jejich limity schémata, myšlenkové a pojmové mapy, vývojový diagram, ohodnocený a orientovaný graf Krokování, dekompozice úlohy	VV: ilustrace M: geometrické útvary OSV: kreativita - Algoritmizace a programování - řešení problémů a rozhodovací dovednosti MDV - tvorba mediálního sdělení - čtení a tvorba grafů, schémat, modelů EMV: Lidské aktivity a problémy životního prostředí (grafy a porovnání) MDV:

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-9-4-01 popíše, jak funguje počítač po stránce hardwaru i operačního systému; diskutuje o fungování digitálních technologií určujících trendy ve světě I-9-4-01p rozlišuje funkce počítače po stránce hardwaru i operačního systému I-9-4-03 vybírá nejvhodnější způsob připojení digitálních zařízení do počítačové sítě; uvede příklady sítí a popíše jejich charakteristické znaky I-9-4-03p pracuje v online prostředí; propojí podle návodu digitální zařízení a na příkladech popíše možná rizika, která s takovým propojením souvisejí INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-9-3-01 vysvětlí účel informačních systémů, které používá, identifikuje jejich jednotlivé prvky a vztahy	Žák vysvětlí rozdíl mezi programovým a technickým vybavením, diskutuje o funkcích operačního systému a popíše, jak fungují vybrané technologie z okolí. Na schematickém modelu popíše princip zasílání dat po počítačové síti, vysvětlí vrstevníkovi, jak fungují některé služby internetu. Žák zvažuje možná rizika při užívání i navrhování informačních systémů, rozpozná nebezpečné aplikace a systémy. Žák pracuje s velkými soubory dat, data filtruje a řadí.	vytvoření a úprava algoritmů součásti počítače a principy jejich společného fungování; operační systémy; fungování nových technologií kolem žáka počítačové sítě: fungování sítě - klient, server, switch, IP adresa; principy cloudových aplikací Účel informačních systémů, ochrana dat a uživatelů	stavba mediálních sdělení (rozpozná roli médií v demokratické společnosti) fungování a vliv médií ve společnosti (hodnotí vliv médií na každodenní život občana)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
mezi nimi; zvažuje možná rizika při navrhování i užívání informačních systémů I-9-3-01p popíše účel informačních systémů, které používá I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce		Velké soubory dat, vzorce a funkce, práce s řetězci, řazení, filtrování, vizualizace dat	

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-9-2-03 vybere z více možností vhodný algoritmus pro řešení problém a svůj výběr zdůvodní; upraví daný algoritmus pro jiné problémy, navrhne různé algoritmy pro řešení problému I-9-2-03p navrhne různé algoritmy pro řešení problému, s kterým se opakovaně setkal I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-9-3-02 nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce, aby mohl odpovědět na položenou otázku; využívá funkce pro automatizaci zpracování dat I-9-3-02p nastavuje zobrazení, řazení a filtrování dat v tabulce	Žák řeší problémy sestavením algoritmu, dokáže hotový program upravit pro řešení podobných problémů Žák v blokově orientovaném programovacím jazyce sestaví přehledný program k vyřešení problému. Žák dokáže seřadit tabulku dat podle daného kritéria (velikost, abecedně), používá filtr na výběr dat z tabulky, sestaví kritérium pro vyřešení úlohy. Žák připíše do tabulky dat nový záznam, ověří hypotézu pomocí výpočtu nebo porovnáním dat. Žák dokáže rozeznat a vyřešit jednoduché problémy s digitálními zařízeními (nepropojení, program bez odezvy, špatné	Tvorba a úprava algoritmů, cykly Tvorba programů, autorství a licence návrh a tvorba evidence dat (škola, knihovna...), struktura tabulky, typy dat, filtrování a třídění dat v tabulce	AJ: slovní zásoba MDV: tvorba mediálního sdělení - tvorba informačních systémů MDV: fungování a vliv médií ve společnosti OSV - řešení problémů a rozhodovací dovednosti MKV: multikulturalita - aplikuje své jazykové znalosti, zdůvodní nutnost celoživotního vzdělávání

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-9-4-04 poradí si s typickými závadami a chybovými stavy počítače I-9-4-04p rozpozná typické závady a chybové stavy počítačů a obrátí se s žádostí o pomoc na dospělé osobu DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ I-9-1-04 zhodnotí, zda jsou v modelu všechna data potřebná k řešení problému; vyhledá chybu v modelu a opraví ji I-9-1-04p stanoví podle návodu, zda jsou v popisu problému všechny informace potřebné k jeho řešení	nastavení) Žák se přesvědčí o kompletnosti dat, je schopen vyhledat v daném modelu chybu a opravit ji.	Struktura dat, ochrana dat a uživatelů, účel informačních systémů postup při řešení problému s digitálním zařízením kompletnost dat, získávání, vyhledávání dat,	

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vyučovací předmět: Informatika

Ročník 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ALGORITMIZACE A PROGRAMOVÁNÍ I-9-2-05 v blokově orientovaném programovacím jazyce vytvoří přehledný program s ohledem na jeho možné důsledky a svou odpovědnost za ně; program vyzkouší a opraví v něm případné chyby; používá opakování, větvení programu, proměnné I-9-2-06 ověří správnost postupu, najde a opraví v něm případnou chybu DIGITÁLNÍ TECHNOLOGIE I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat; popíše fungování a diskutuje omezení zabezpečovacích řešení I-9-4-05 dokáže usměrnit svoji činnost tak, aby minimalizoval riziko ztráty či zneužití dat	Žák dokáže vytvořit program (příběh, hra, simulace, robot), zná svou odpovědnost a rozumí pojmům autorství, etika programátora. Žák také zvažuje přístupnost vytvořeného programu různým skupinám uživatelů a dopady na ně. Žák dokáže nalézt chybu v programu a opravit ji. Žák diskutuje o cílech a metodách hackerů, vytvoří myšlenkovou mapu prvků zabezpečení počítače a dat. Žák diskutuje, čím vším vytváří svou digitální stopu. Žák používá k výpočtům funkce pracující s číselnými a textovými vstupy (průměr, maximum, pořadí, délka) Žák vytvoří tabulky s různými typy dat,	Programovací prostředí, potřeby uživatelů, uživatelské rozhraní, etika programátora Ověření programu a jeho úprava bezpečnostní rizika - útoky, nebezpečné aplikace a systémy; zabezpečení digitálních zařízení a dat - aktualizace, antivir, firewall...; digitální identita, sociální síť	OSV: mezilidské vztahy - sociální síť OSV: komunikace - principy fungování počítačových sítí, tvorba a sdílení digitálního obsahu MDV: kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality; vnímání autora mediálních sdělení; fungování a vliv médií ve společnosti; práce v realizačním týmu OSV: kooperace a kompetice M: aritmetický průměr, číselné osy, početní operace

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
INFORMAČNÍ SYSTÉMY I-9-3-03 vymezí problém a určí, jak při jeho řešení využije evidenci dat; na základě doporučeného i vlastního návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat a nastaví pravidla a postupy pro práci se záznamy v evidenci dat I-9-3-03p na základě doporučeného návrhu sestaví tabulku pro evidenci dat I-9-3-04 sám evidenci vyzkouší a následně zhodnotí její funkčnost, případně navrhne její úpravu DATA, INFORMACE A MODELOVÁNÍ I-9-1-03 vymezí problém a určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; situaci modeluje pomocí grafů, případně obdobných schémat; porovná svůj navržený model s jinými modely k řešení stejného problému a vybere vhodnější, svou volbu zdůvodní I-9-1-03p popíše problém podle nastavených kritérií a na základě vlastní zkušenosti určí, jaké informace bude potřebovat k jeho řešení; k popisu problému používá grafické znázornění	zkontroluje správnost a použitelnost struktury. Žák zvládne vybrat relevantní údaje, sestojit z nich graf a porovnat ho s jinými typy zobrazení.	formulace požadavků, typy dat, práce se záznamy, pravidla a omezení kontrola správnosti evidence dat, nalezení a opravení chyb, úprava požadavků časté chyby v interpretaci dat, grafové úlohy	MKV: utváření hodnotového systému žáků (tabulky a grafy) M: grafy a funkce

7. ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pouze pro I. stupeň základního vzdělávání. Rozvíjí základní poznatky žáka o životě společnosti, o živé a neživé přírodě a jejich významu pro člověka. Vychází z prvotních zkušeností, znalostí a vědomostí žáka, ze specifík místa, kde žije. Žák se učí nově nabyté znalosti a dovednosti uplatňovat v běžném životě.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět pomáhá žákům utvářet citový vztah k rodné zemi, k nejbližšímu okolí. Žáci si vytvářejí základy hodnotového systému a zdravého životního stylu. Osvojují si a upevňují vhodné chování a jednání mezi lidmi, učí se chápat rozdílnosti mezi jednotlivci a tolerovat je, navzájem si pomáhat a spolupracovat.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda, Výchova ke zdraví, které jsou koncipovány pro II. stupeň.

7.1. Prvouka

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Prvouka vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět. Tato komplexní oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, techniky, kultury, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do minulosti i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Rozvíjí zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání.

Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	2	2	2	-	-

Organizační vymezení

Vyučovací hodina – skupinová práce, samostatná práce, výklad, práce s encyklopedií, výukové programy na PC, exkurze, beseda

Obsahové vymezení

Místo, kde žijeme

- poznávání nejbližšího okolí, znát riziková místa a situace
- chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti
- učí se bezpečnému pohybu v tomto světě
- důraz je kladen na dopravní výchovu, praktické poznávání místních a regionálních skutečností a utváření přímých zkušeností žáků např. v dopravní výchově

Lidé kolem nás

- osvojování a upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomění významu tolerance, pomoci, solidarity např. při mimořádných krizových situacích
- seznámení se základními právy a povinnostmi, se světem financí
- výuka směřuje k výchově občan demokratického státu

Lidé a čas

- orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody

- poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví

- základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i první pomoci a o bezpečném chování různých životních situací.
- poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti
- první pomoc, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět.
- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí
- upevňování preventivního chování
- orientace ve světě informací
- časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- učitel pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií
- učitel motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

- žáci si upevňují účelné rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávají a ovlivňují svou jedinečnost
- učitel pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učitel učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.,
- využívají různých informačních zdrojů

Kompetence komunikativní

- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech.
- jsou vedeni k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- pojmenovávají pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- přirozeně vyjadřují pozitivní city ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- učitel podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají

Kompetence sociální a personální

- žáci pracují ve skupině.
- efektivně spolupracují na řešení problémů, přijetí rozhodnutí
- učí se respektovat názory druhých, tolerovat, akceptovat jiné společenské i národnostní skupiny
- přispívají k diskusi, přiměřeně se sebeprosazují, zvládají agresivitu a soutěživost, brání se manipulaci
- učitel učí věcně argumentovat
- učitel vede děti k oceňování svých názorů a přínosů
- učí se solidaritě, poznávají sociální problémy a vyjadřují se k tomu, pomáhají rozvojovým oblastem

Kompetence občanské

- učitel utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- učitel motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- učitel vede žáky k respektování pravidel

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti.
- učitel učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- učitel zohledňuje soudobý stav poznání a technického rozvoje

Kompetence digitální

- žáci si vytváří společná pravidla chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a dodržují je
- učitel vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- učitel vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací

- učitel vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, například zařazováním relaxačních chvil
- učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- učitel dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využíváním digitálních technologií

V Prvouce budou realizována tato průřezová témata:

EV – vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy...

VDO – občanská společnost a škola – pravidla chování...

MKV – princip sociálního smíru

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 1.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
MÍSTO, KDE ŽIJEME ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-01porientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy LIDÉ KOLEM NÁS ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně	zná cestu do školy a zpět zná název školy zná jméno třídní učitelky a ředitelky školy chová se ukázněně ve škole i mimo školu rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru, uplatňuje pravidla účastníka silničního provozu, zná pravidla pohybu na komunikaci (chodec, cyklista) zná vztahy mezi rodinnými příslušníky (rodiče, děti, bratr, sestra, teta apod.) postavení jedince v rodině život a funkce rodiny žák rozlišuje formy komunikace v rodině, s kamarády, s dospělými, s učiteli, s cizími lidmi snaží se navázat přátelství, umí projevovat úctu k druhým,	domov škola, bezpečná cesta do školy, činnosti ve škole, okolí školy Osobní bezpečí pravidla silničního provozu rodina pravidla slušného chování	VDO – Občanská společnost a škola - výchova dem. občana v rámci třídního kolektivu Výchova k samostatnosti, k seberealizaci, ke smyslu pro spravedlnost, odpovědnost a ohleduplnost EGS – Evropa a svět nás zajímá -poznávání evropských kultur MKV – Kulturní difference. Etnický původ - poznávání etnických skupin EV – Lidské aktivity a problémy životního prostředí, Vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí OSV – prosociální chování OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti LIDÉ A ČAS ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	dokáže rozlišit nežádoucí formy chování, pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti zaměstnání rozlišuje mezi hrou dětí prací dospělých, pozná výsledky lidské práce, napodobuje práci hrou žák rozlišuje čas k práci a odpočinku orientuje se v čase – rok, měsíc, týden, den, hodina umí vyjmenovat dny v týdnu pozná, kolik je hodin, orientuje se v čase, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti zná čtvero ročních období a umí je charakterizovat umí vyjmenovat měsíce jednotlivých ročních období žák umí popsat změny v přírodě podle ročního období umí časově zařadit Vánoce a Velikonoce žák zná některé vánoční a velikonoční zvyky a tradice	povolání fyzická práce orientace v čase, rozlišování dějů v minulosti a přítomnosti a budoucnosti časový řád určování času roční období, měsíce státní svátky	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ROZMANITOSTI PŘÍRODY ČJS-3-4-01 pozoruje, popisuje a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popisuje některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	toleruje žáky z jiných společenských, náboženských a národnostních skupin žák umí popsat proměny přírody v závislosti na ročním období umí popsat cykly života zvířat v závislosti na ročních obdobích pozná nejběžnější druhy volně žijících zvířat zná domácí zvířata a názvy jejich mláďat pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami rozlišuje ovoce a zeleninu, zná jejich význam ve výživě dodržuje základní hygienické návyky zná základy správné životosprávy – výživa, vitamíny, odpočinek, spánek, pitný režim apod. zná zásady správného chování u lékaře	Střídání ročních období domácí zvířata volně žijící zvířata ovoce zelenina péče o zdraví lidské tělo	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebe-obsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	umí pojmenovat části lidského těla zná názvy běžných onemocnění ví, je poučen o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci, dochází k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka ví, je poučen o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci, dochází k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka dodržuje zásady zdravé práce s digitálními technologiemi žák se chová se obezřetně při setkání s neznámými lidmi, odmítne komunikaci zná telefonní čísla tísňového volání požádá o pomoc pro sebe i pro jiné, nacvičuje komunikaci s operátory krizových linek uplatňuje pravidla účastníka silničního provozu, zná pravidla pohybu na komunikaci (chodec, cyklista), umí bezpečně přejít vozovku	ochrana zdraví základy první pomoci osobní bezpečí krizové situace mimořádné události dopravní výchova	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 2.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
MÍSTO, KDE ŽIJEME ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJL-3-3-01p orientuje se v okolí svého bydliště ČJL-3-3-01p popíše a zvládne cestu do školy ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) LIDÉ KOLEM NÁS ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně	žák se umí orientovat v nejbližším okolí bydliště a okolí školy žák umí jednoduše vyznačit plán svého bydliště nebo okolí školy umí popsat a zvládnout cestu do školy žák zná příbuzenské vztahy-rodina a příbuzní (sestřenice, bratranec apod.) žák dodržuje základní pravidla slušného chování v rodině i ve společnosti, umí slušně požádat o pomoc a poděkovat, omluvit se žák se umí chovat obezřetně při setkání s neznámými jedinci	Naše obec, krajina v našem okolí, chráněná krajinná oblast Cestou do školy-bezpečná cesta do školy, činnosti ve škole Moje rodina-příbuzenské a mezigenerační vztahy rodinná oslava Umíš se chovat-ohleduplnost, pravidla slušného chování, vlastnosti lidí	Inf-práce s dotykovými médii VV-jednoduchý plánek- kresba MKV-kulturní diferenciacce, lidské vztahy, etnický původ, multikultura, princip soc. Smíru a solidarity EV-lidské aktivity

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti LIDÉ A ČAS ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti,	žák si osvojí základy pozitivního hodnocení a přijetí druhých žák umí vysvětlit, v čem spočívají některá povolání (lékař, učitel, řidič apod.) žák se umí orientovat v čase-kalendářní rok, školní rok, týdny, dny žák pozná, kolik je hodin žák zná rozvržení svých denních činností, práce a odpočinek žák pozná významné památky, zná významné osobnosti a rodáky svého bydliště	Práce dospělých Rok, měsíc, týden, hodiny Vánoce Plánování-povinnosti, volný čas Dříve a nyní-jak se mění život lidí-proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby	OSV-hodnoty postoje, praktická etika EV-vztah člověka k prostředí Projekty-Vánoce - Velikonoce

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti ROZMANITOST PŘÍRODY ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat	žák umí rozlišit minulost, přítomnost, budoucnost žák umí pozorovat, popsat a porovnat proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích žák rozlišuje a zná charakteristické znaky: les, zahrada, sad, pole, louka, rybník žák zná a umí pojmenovat běžně se vyskytující stromy keře, byliny a zemědělské plodiny Žák pozná a umí pojmenovat stromy jehličnaté a některé listnaté	Začíná podzim Začíná zima, Začíná jaro Začíná léto Životní prostředí Podzim na poli, podzim v lese, léto na poli, léto u rybníka, léto na louce, léto v lese, rostliny na jaře, jehličnaté a listnaté stromy, stromy na jaře Zvířata na jaře	EV-vztah člověka k prostředí (ochrana životního prostředí, třídění odpadu, životní styl) EV-základní podmínky života EV-ekosystémy (les, louka, pole, rybník)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu	žák zná a umí pojmenovat domácí zvířata a zvířata chovaná pro radost, chápe potřebu pravidelné péče o ně (krmení, čistota apod.) žák pozná vybraná volně žijící zvířata a ptáky Žák umí pojmenovat základní druhy ovoce a zeleniny Žák pozná běžně pěstované pokojové rostliny a chápe potřebu pravidelné péče o ně Žák zná a uplatňuje základní hygienické návyky, umí ošetřit drobná poranění Žák rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času	Domácí mazlíčci Podzim na zahradě, podzim v sadu, sklizeň ovoce, Pokojové rostliny Čistota Nemoc-péče o zdraví a prevence rizik Zdravá strava-správná výživa,	OSV-seberegulace a sebeorganizace Tv- činnosti ovlivňující zdraví

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Žák zná a uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníků silničního provozu-umí správně přecházet vozovku, zná vybrané dopravní značky, zná dopravní prostředky Žák se umí chovat obezřetně při setkání s neznámými jedinci, předvídá, co může být v jeho okolí nebezpečné, nebezpečí se snaží vyhýbat Žák ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek, rozezná život ohrožující zranění Žák umí stručně charakterizovat specifické jevy a z nich vyplývající rizika mimořádných událostí, v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	Bezpečnost cestou do školy Obezřetné chování Mimořádné situace	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Prvouka

Ročník: 3.

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
MÍSTO, KDE ŽIJEME ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) LIDÉ KOLEM NÁS ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování	žák dovede pracovat s mapou bydliště, orientuje se v místě svého bydliště a školy žák umí nalézt nebezpečná místa žák umí pojmenovat obec, kraj, stát, hlavní město žák zná významná místa v okolí vypráví o členech své rodiny, rozliší příbuzenské vztahy žák projevuje toleranci ke spolužákům s různými odlišnostmi vyslechne odlišný názor žák dodržuje základní pravidla slušného a společenského chování	domov, město, vesnice, porovnání života typy krajiny, orientace v krajině, určování světových stran obec, místní a okolní krajina minulost a současnost obce význačné budovy, představitelé obce rodina vztahy mezi lidmi	VDO - Občanská spol. a škola - vytváření pravidel chování, pravidla týmové spolupráce EV - vztah člověka k prostředí - naše obec, životní styl VDO - Občan, občanská spol. a stát, práva a povinnosti, odpovědnost za své činy

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům LIDÉ A ČAS ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činnostech ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu ČJS-3-3-02p ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti	žák určí počet sekund v minutách, minut v hodinách, počet hodin ve dnech seřadí další jednotky času zná příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí zná některé rodáky z blízkého okolí žák odlišuje současnost a minulost pojmenuje zvyky v průběhu roku zná státní svátky a jejich význam	Čas jako fyzikální veličina průběh lidského života péče o kulturní památky současnost a minulost v našem životě významné události spojené se státními svátky	M- zápis a měření jednotek

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ROZMANITOSTI PŘÍRODY ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu	žák roztrídí zeleninu do druhů, podle části, pro kterou se pěstují žák umí roztrdit ovoce na malvice, peckovice a bobule zná příklady jedlých, nejedlých a jedovatých hub umí rozlišit byliny, keře a stromy, popíše základní části jejich těl zná vybraná zvířata volně žijící v určitých přírodních společenstvích (pole, louky, les apod.) žák zná společné znaky živočichů umí rozlišit skupiny živočichů podle jejich potravy zná základní charakteristiku savců, ptáků, ryb, plazů, obojživelníků a jejich zástupce pojmenuje a charakterizuje části neživé přírody – horniny a nerosty, vzduch, půda, voda, světlo a teplo žák objasní v základech význam neživé přírody pro život a jejich ochranu nakreslí, popíše a vysvětlí koloběh vody v přírodě rozliší a pojmenuje rozdíly ve skupenství látek, vody	ovoce a zelenina rostliny – znaky života houby živočichové – znaky života, stavba těla, vnitřní orgány neživá příroda koloběh vody skupenství látek délka, hmotnost, objem, čas, teplota vlastnosti látek ochrana přírody	EV - Ekosystémy - les, pole, vodní zdroje, město, vesnice, kulturní krajina Hv - písničky o rostlinách a zvířatech

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsahu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	žák pojmenuje základní jednotky hmotnosti, teploty, objemu, času, měřidla těchto veličin, některé z těchto veličin sám změří s využitím digitální technologií žák provede pokusy s rozpustností látek uvede příklady znečištění přírody a možných řešení plánování a zaznamenávání výsledků pokusů s využitím digitálních technologií žák seřadí a pojmenuje jednotlivé etapy vývoje člověka umí pojmenovat části lidského těla přihradí základní vnitřní orgány k jejich funkcím rozliší vhodné a nevhodné návyky v životním stylu a zdravé výživy zná základy první pomoci a orientuje se v prevenci nemocí a úrazů umí ošetřit drobné úrazy dodržuje pravidla silničního provozu (chodec, cyklista) jako účastník silničního provozu vyhodnotí nebezpečnou situaci	látky a jejich vlastnosti měření veličin s využitím digitálních technologií vývoj jedince části lidského těla vnitřní orgány a jejich funkce zdravý životní styl první pomoc dopravní výchova MKV - Princip sociálního smíru a solidarity - základní lidská práva,	vývoj jedince části lidského těla vnitřní orgány a jejich funkce zdravý životní styl první pomoc dopravní výchova MKV - Princip sociálního smíru a solidarity - základní lidská práva,

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy učí se mít úctu k přírodě, ke člověku jako jedinečné bytosti, váží si svého života, poznává cizí kultury, etnika v obci a v blízkém okolí žák je seznámen se situacemi, které pro něj mohou být nebezpečné (komunikace s cizími lidmi, přijímání dárek o neznámých osob) žák zná čísla tísňového volání v modelové situaci dovede komunikovat s operátorem integrovaného záchranného systému uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a formy násilí v médiích komunikace s neznámými osobami návykové látky integrovaný záchranný systém ochrana člověka při mimořádných situacích	odstranění předsudků OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika Praktický nácvik první pomoci, obvazových technik, evakuace, evakuační zavazadlo, varovné systémy

7.2. Přírodověda

Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

Vyučovací předmět Přírodověda vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět. Navazuje na učivo Prvouky z 1. – 3. ročníku. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří si ucelený obraz světa. Učí se vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky a názory jiných. Seznamuje se s rozmanitostí přírody a podmínek života na Zemi, s ochranou zdraví, s technikou, ochranou životního prostředí.

Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	-	-	-	2	2

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových učebnách, v učebně přírodopisu, v terénu, exkurze.

Obsahové vymezení

Místo, kde žijeme

- domov, škola
- obec: poloha v krajině, minulost, dopravní síť, okolní krajina – místní oblast, region, zemský povrch, vodstvo, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů
- regiony ČR: Praha a další regiony, surovinové zdroje, výroba, služby, obchod,
- naše vlast: domov, národ, základy státního zřízení a politického systému, armáda ČR
- Evropa a svět

Lidé kolem nás

- vztahy mezi lidmi, rodina, soužití lidí, principy demokracie, chování lidí – pravidla slušného chování, osvojení si bezpečného chování a vzájemné pomoci ohleduplnost, etické zásady, zvládnutí vlastní emocionality,
- seznámení a orientace ve světě financí
- úkoly důležitých politických institucí, činnost armády, kolektivní obrana
- rizikové situace a rizikové chování, předcházení konfliktům

Lidé a čas

- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě
- regionální památky
- báje, mýty, pověsti

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
- rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů
- rizika v přírodě, mimořádné události způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, první pomoc, zdravý životní styl, prevence nemocí, první pomoc při drobných poraněních
- odpovědnost člověka za své zdraví
- upevňování preventivního chování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a chování při mimořádných událostech
- situace hromadného ohrožení
-

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- žáci získávají informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje metody, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci sami
- žáci se učí řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k používání správné terminologie
- žáci si rozšiřují slovní zásobu v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- žáci se učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- žáci pracují ve skupině, učí se spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektují názory a zkušenosti druhých
- učitel se zajímá o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

- učitel buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- žáci se učí poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

- učitel umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- učitel vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- učitel vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- žáci si utvářejí pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržují vymezená pravidla

Kompetence digitální

- žáci si vytváří společná pravidla chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a dodržují je
- učitel vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- učitel vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- učitel vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, například zařazováním relaxačních chvil
- učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- učitel dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využíváním digitálních technologií

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména EV (vztah člověka k prostředí, zodpovědnost a spoluodpovědnost za stav životního prostředí, ekosystémy, základní podmínky života) a dále OSV a VDO

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět**Vyučovací předmět: Přírodověda**

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RV ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ROZMANITOSTI PŘÍRODY ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	žák rozliší přírodniny neživé (voda, vzduch, minerály, horniny) a živé (organismy: rostliny, živočichové, houby) žák na základě pozorování uvede příklady vztahů mezi živou a neživou přírodou žák objasní základní podmínky pro život organismů životní podmínky žák pozoruje podmínky rostlin a živočichů s využitím digitálních technologií žák využije výzkumné dovednosti pro sledování změn v přírodě a způsobu života rostlin a živočichů žák pozoruje projevy života organismů při terénní výuce s využitím digitálních technologií	látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek horniny a nerosty základní společenstva rostliny, houby, živočichové (průběh a způsob života, výživa, stavba těla, životní potřeby a projevy, význam v přírodě pro člověka) voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Slunce, Země a její pohyby	EV – základní přírodní zákonitosti EV - ekosystémy-les, pole, louka, voda VV, PČ – kreslení modelování

Očekávané výstupy RV ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují	žák vysvětlí pohyby Země v souvislosti se střídáním ročních období žák na základě společných znaků roztrídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby) žák popíše dané rostliny, živočichy a houby regionu žák určí, jak jsou organismy přizpůsobeny k životu na suši, ve vodě a ve vzduchu, podle těchto znak je roztrídí žák vysvětlí potravní vztahy a vzájemně prospěšné vztahy mezi organismy jednotlivých společenstev žák pojmenuje základní projevy života žák určí organismus podle jednoduchého klíče nebo přehledu přírody žák ví, jak se ohleduplně chovat v přírodě, ví, jak přírodu chránit a v rámci svých možností se na ochraně přírody podílí žák ví, jaké činnosti člověka poškozují životní prostředí žák se dokáže pečovat o pokojové rostliny žák dokáže vysvětlit, proč je nutná ochrana přírody žák ví, které činnosti člověka způsobují znečištění životního prostředí	Země a její pohyby Živočichové, rostliny, houby – základní znaky života, znaky živých organismů, potrava, stavba těla, vnitřní orgány, význam pro člověka Živočichové, rostliny, houby – projevy života, poznávání rostlin, živočichů, přírodní společenstva Ekologie, životní prostředí a jeho ochrana Rovnováha v přírodě Péče o pokojové rostliny Vzájemné vztahy mezi organismy, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, lidské činnosti	OSV – rozvoj osobních postojů k ochraně přírody EGS – Evropa a svět nás zajímá, objasnění důsledků globálních vlivů na životní prostředí Vv – kreslení Pč – modelování

Očekávané výstupy RV ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami	žák ví, jak se chovat ohleduplně k přírodě žák pozná a používá základní laboratorní pomůcky žák používá pracovní metody a dodržuje pracovní postupy žák provede stručný záznam pokusu, popíše výsledek	znečišťující životní prostředí, likvidace odpadů živelné katastrofy, ekologické havárie, mimořádné situace způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi	exkurze do planetária
ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události	žák ví, které mimořádné události mohou nastat žák ví, jak se při mimořádné situaci chovat žák zná pravidla silničního provozu týkající se chodců a cyklistů žák se v silničním provozu řídí pravidly žák ví, které návykové látky působí na zdraví člověka škodlivě	mimořádné události a rizik s nimi spojená, postupy v případě ohrožení, prevence mimořádných událostí (požár), integrovaný záchranný systém bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikových situacím návykové látky (kouření, alkohol, drogy, herní automaty), projevy, zdravotní a další následky, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace na sociálních sítích nadměrného užívání	EV - vztah člověka k prostředí a zdraví
ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky	žák ví, co znamená zdravý životní styl žák si uvědomuje zdravotní rizika při dlouhotrvajícím využívání digitálních technologií	zdravá výživa, pitný režim, denní režim, pohyb, ochrana před infekcemi	
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou			

Očekávané výstupy RV ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	žák uvede příklad možného nebezpečí spojeného se vstupem do online prostředí žák dokáže ošetřit drobné poranění žák dokáže přivolat pomoc při úraze, zná čísla tísňového volání	pravidla při práci s digitálními technologiemi, osobní bezpečí, bezpečné chování v online prostředí drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, ošetření	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Přírodověda

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
ROZMANITOSTI PŘÍRODY ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období	žák rozliší přírodniny neživé (voda, vzduch, minerály, horniny) a živé (organismy: rostliny, živočichové, houby) žák vyhledává informace v doporučených digitálních zdrojích žák na základě pozorování uvede příklady vztahů mezi živou a neživou přírodou žák objasní základní podmínky pro život organismů žák využije výzkumné dovednosti pro sledování změn v přírodě a způsobu života rostlin a živočichů žák zaznamená pozorování životní h podmínek rostlin s využitím digitálních technologií žák umí vysvětlit střídání dne a noci a ročních období jako důsledek pohybu Země ve vesmíru	látky a jejich vlastnosti – třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti, porovnávání látek a měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě, vlastnosti, složení, proudění vzduchu, význam pro život nerosty a horniny, půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Vesmír a Země Sluneční soustava, Měsíc Střídání dne a noci, střídání ročních období Slunce, Země a její pohyb Podnebné pásy, oceány	EV – základní přírodní zákonitosti EV – ekosystémy – les, pole, louka, voda VV, PČ – kresba, malba, modelování

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí	žák na základě společných znaků roztrídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby) žák využije digitální technologie vyhledávání informací o vybraném organismu žák popíše dané rostliny, živočichy a houby regionu žák určí, jak jsou organismy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě a ve vzduchu, podle těchto znak je roztrídí žák vysvětlí potravní vztahy a vzájemně prospěšné vztahy mezi organismy jednotlivých společenstev žák pojmenuje základní projevy života žák určí organismus podle jednoduchého klíče nebo přehledu přírody žák ví, jak se ohleduplně chovat v přírodě, ví, jak přírodu chránit a v rámci svých možností se na ochraně přírody podílí žák ví, jaké činnosti člověka poškozují životní prostředí žák dokáže pečovat o pokojové rostliny	Živočichové, rostliny, houby – základní znaky živých organismů, potrava, stavba těla, vnitřní orgány, význam pro člověka rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka životní podmínky – rozmanitost podmínek života na Zemi; význam ovzduší, vodstva, půd, rostlinstva a živočišstva na Zemi; podnebí a počasí rovnováha v přírodě – význam, vzájemné vztahy mezi organismy, základní společenstva Živočichové, rostliny, houby – základní znaky živých organismů, potrava, stavba těla, vnitřní orgány, význam pro člověka Živočichové, rostliny, houby – projevy života, poznávání rostlin, živočichů, přírodní společenstva	OSV – rozvoj osobních postojů k ochraně přírody EGS – Evropa a svět nás zajímá, objasnění důsledků globálních vlivů na životní prostředí VV – kreslení, malba PČ – modelování

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit ČJS-5-4-06 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech ČJS-5-4-06p provádí jednoduché pokusy se známými látkami ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ ČJS-5-5-01 využívá poznatky o lidském těle k podpoře vlastního zdravého způsobu života ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu	žák ví, které činnosti člověka způsobují znečištění životního prostředí žák ví, jak se chovat ohleduplně k přírodě žák používá základní laboratorní pomůcky žák používá pracovní metody a dodržuje pracovní postupy žák zaznamená výsledky pozorování s využitím digitálních technologií žák ví, které mimořádné události mohou nastat žák ví, jak se při mimořádné situaci chovat žák zná stavbu lidského těla a jeho základní funkce a projevy.	Vzájemné vztahy mezi organismy, ohleduplné chování k přírodě a ochrana přírody, lidské činnosti znečišťující životní prostředí, likvidace odpadů živelné katastrofy, ekologické havárie, mimořádné situace způsobené přírodními vlivy a ochrana před nimi Ekologie, životní prostředí a jeho ochrana Rovnováha v přírodě Lidské tělo – stavba těla, základní funkce a projevy, životní potřeby člověka, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce, vývoj jedince.	Sportem ku zdraví (projekt na české sportovce, zimní víceboj o hodinách TV, zdravý životní styl)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky	žák zná základní životní potřeby člověka a rozdíly mezi mužem a ženou. žák zná biologické a psychické změny v dospívání, základy lidské reprodukce. žák zná životní etapy lidského jedince žák zná základy zdravého životního stylu, správné výživy žák ví o nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií. žák se seznámí s pojmy jako je šikana, týrání, sexuální zneužívání. žák si uvědomuje, jak se má bránit před různými formami násilí žák uvede příklad informace, která může poškozovat druhou osobu žák zná pravidla silničního provozu týkající se chodců a cyklistů žák se v silničním provozu řídí pravidly	Péče o zdraví – zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim. Přenosné a nepřenosné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygieny. Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek. Bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky; předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích (bezpečnostní prvky). Návykové látky, závislosti a zdraví – návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek.	Lidské smysly (projekt) Zásady první pomoci (projekt – první lékařská pomoc pro případ úrazu, správné chování v mimořádných situacích) Ochrana člověka za mimořádných událostí (projektový den)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, kurzy
ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc	žák má základní znalosti o návykových látkách a jejich škodlivosti žák má základy ochrany zdraví před úrazy a přenosnými nemocemi	Nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií. Osobní bezpečí, krizové situace – vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, označování nebezpečných látek. Šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku mimořádné události a rizika ohrožení s nimi spojená – postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém	

7.3. Vlastivěda

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Vlastivěda vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět. Navazuje na učivo prvouky z 1. – 3. ročníku. Žáci se seznamují s časově i místně vzdálenějšími ději, jevy i osobnostmi. Žáci se snaží vnímat vztahy mezi lidmi, vztahy v současné společnosti jako výsledek minulosti a východisko budoucnosti.

Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.
Počet hodin	-	-	-	2	2

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových učebnách, v terénu, exkurze.

Obsahové vymezení

Obsah předmětu tvoří základy pro vyučovací předmět Dějepis a Zeměpis. Výuka je zaměřena na osvojení základních pojmů a jejich porozumění. Je zde zahrnuto získávání uceleného přehledu o naší vlasti, o jejích jednotlivých částech, o její historii a základní poznatky o evropských zemích. Výuka zahrnuje praktické dovednosti – práce s mapou a orientace v prostoru.

Místo, kde žijeme

- chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností, s důrazem na dopravní výchovu
- postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění

Lidé kolem nás

- upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty tolerance, pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
- seznamování se se základními právy a povinnostmi i problémy ve společnosti i ve světě
- směřování k výchově budoucího občana demokratického státu
- orientace v základních formách vlastnictví
- funkce peněz, půjčky, splátky
- charakteristika přírodních jevů a z nich vyplívající rizika vzniku mimořádných událostí, ochrana před nimi
- dopravní situace, jejich vyhodnocení a vyvození závěrů pro chování chodce a cyklisty
- riziko návykových látek, první pomoc
- bezpečná komunikace prostřednictvím elektronických médií

Lidé a čas

- orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

průřezová témata – v tomto předmětu jsou realizována tato: MKV, EGS, VDO

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- učí se vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo
- učí se začlenit obec (město) do příslušného kraje
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

- učí se rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- učitel umožňuje, aby žáci v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

- učí se vyjádřit různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost kraje
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- učitel vede žáky k ověřování výsledků
- učitel podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

- rozlišuje vztahy mezi lidmi, národy
- odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- učitel vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- učitel vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanské

- pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevuje toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- učitel vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

- uplatňuje elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnává minulost a současnost
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- učitel vede žáky k plánování úkolů a postupů
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat

Kompetence digitální

- žáci si vytváří společná pravidla chování ve třídě včetně pravidel při práci s technologiemi a dodržují je
- učitel vede žáky k dodržování pravidel chování při interakci v digitálním prostředí, k ochraně osobních údajů a k uvědomění si, které údaje je vhodné, a naopak nevhodné o sobě zveřejňovat a proč
- učitel vede žáky k respektování autorských práv při využívání obrázků, videí a informací
- učitel vede žáky ke zdravému používání online technologií, k uvědomění si zdravotních rizik, která mohou nastat při jejich dlouhodobém používání, a k jejich předcházení, například zařazováním relaxačních chvil
- učitel motivuje žáky ke zkoumání přírody s využitím online aplikací a ke vhodnému využívání digitálních map a navigací
- učitel dává žákům prostor k plánování a realizaci pozorování a pokusů s účelným využíváním digitálních technologií

Průřezová témata – v tomto předmětu jsou realizována tato: MKV, EGS, VDO

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
MÍSTO, KDE ŽIJEME ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí	zná základní údaje o zřízení v České republice, zná hlavní orgány státní moci, symboly státu, ví, že Praha je hlavní město ČR umí pracovat s mapou, zná světové strany, určí světové strany v mapě i v přírodě rozlišuje mezi náčrty, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapě ČR umí vyhledat ČR na mapě Evropy orientuje se v mapě regionu využívá digitální materiály o regionu pojmenuje některé rodáky, kulturní a historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	základní údaje o prezidentu, vládě, státních symbolech, politickém zřízení, státních svátcích, demokratických právech občanů, armáda ČR obsah, grafika, vysvětlivky map, měřítko, poledníky a rovnoběžky, globus, geografické značky poloha ČR, povrch a vodstvo ČR, nadmořská výška, města – vznik, vývoj a současná podoba, pohoří, vrchovina, nížina E. Štorch, K. J. Erben, K. V. Rais vybrané regiony ČR – střední, severní, východní, západní a jižní Čechy, Morava a Slezsko, stručná charakteristika oblastí	VDO – principy demokracie, obrana vlasti OSV – komunikace, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje, praktická etika VDO – principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování EGS – využití zkušeností z běžného života EV – hodnocení důsledků jednání lidí ve vztahu k přírodě Čj – vypravování o cestování, vypravování z prázdnin

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
LIDÉ KOLEM NÁS ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci LIDÉ A ČAS ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	žák zná a chová se podle pravidel slušného chování odmítne rizikovou komunikaci v digitálním světě zná možná nebezpečí spojená se vstupem do online prostředí pracuje s časovými údaji a využívá je k pochopení vztahů mezi ději a jevy srovnává a hodnotí způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti využívá doporučené digitální zdroje k vyhledávání informací o daných tématech	vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům komunikace v digitálním světě uvědomění si rizikové situace v online prostředí podle mapy, surovinové zdroje, výroba, obchod, služby minulost kraje a předků, domov, vlast rodny kraj, péče o památky průmysl, kultura, služby, vzdělávání, pověst o založení Prahy historie naší země - Slované, Přemyslovci, Lucemburkové, husitské války, Jagellonci, Habsburkové, Bílá hora, Marie Terezie, Josef II	

Vzdělávací oblast: Člověk a jeho svět

Vyučovací předmět: Vlastivěda

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
MÍSTO, KDE ŽIJEME ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí	žák určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu žák poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce žák určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě žák najde na mapě ČR jednotlivé kraje a stručně je charakterizuje, důraz klade na region východočeský žák najde na mapě ČR hlavní město a stručně jej charakterizuje žák najde na mapě ČR významná města, řeky, pohoří i nížiny žák vytvoří krátký referát o kraji ČR a seznámí s ním spolužáky žák reflektuje důležitost prvků neverbální komunikace, eliminuje hrubé výrazy z verbální komunikace, zvládá položit vhodnou otázku	Místo, kde žijeme Naše vlast – domov, krajina, národ, vlastenectví Regiony ČR – Praha, Východní Čechy, Severní Čechy, Západní Čechy, Jižní Čechy, Českomoravská vrchovina, Severní a Jižní Morava - surovinové zdroje, výroba, turistika	Náš region (projekt – VČ, vesnice ve kterých žijeme, Jičín) referát na jednotlivé kraje ČR – prezentace pro spolužáky OSV – Sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy, komunikace, řešení problémů a rozhodovací dovednosti (výchova k toleranci ve třídě i ve škole, utváření lepšího třídního klimatu, diskuse a vzájemné respektování toho druhého) OSV – Hodnoty, postoje a praktická etika VDO – Občan, občanská společnost a stát regionální dějiny - Chomutice

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-5-1-05 porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky LIDÉ KOLEM NÁS ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-01p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-02 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat ČJS-5-2-02p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých ČJS-5-2-02p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy ČJS-5-2-03 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy ČJS-5-2-03p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze	žák dokáže se těšit z radosti a úspěchu jiných, žák vyjadřuje účast na radosti i bolesti druhých, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami v rodině, v obci i při interakci v digitálním světě rozpozná ve svém okolí a v digitálním světě jednání a chování, která nelze tolerovat pozitivně hodnotí druhé v běžných podmínkách rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky a Evropy žák vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, Žák jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického žák orientuje se na geomorfologické mapě Evropy žák orientuje se na politické mapě Evropy žák ukáže na mapě evropské státy, zná jejich hlavní města žák zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	Soužití lidí – komunikace v online prostředí Rizikové situace v online prostředí Evropa a svět – kontinenty, evropské státy, EU, cestování, mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah, Evropa – povrch a členitost (ostrovy, poloostrovy, pohoří, nížiny a vodstvo), podnebí, rostlinstvo a živočišstvo, evropské státy a jejich hlavní města Evropská unie sousední země ČR obec (město), místní krajina – její části, poloha v krajině, minulost a současnost obce (města), významné budovy, dopravní síť okolní krajina (místní oblast, region) – zemský povrch a jeho tvary, vodstvo na pevnině, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, vliv krajiny na život lidí, působení lidí na krajinu a životní prostředí, orientační body a linie, světové strany regiony ČR – Praha a vybrané oblasti ČR, výroba, služby a obchod naše vlast – domov, krajina, národ,	PA – podnebné pásy ČJ – vypravování zážitku Beseda o bezpečnosti v online prostředí Čeští a světoví vynálezci (projekt k tématu průmyslové revoluce a dělnické otázky) VDO - Občanská společnost a škola, formy participace občanů v politickém životě a principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování (odlišení totality od demokracie, pozorování současné politické

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČJS-5-2-03p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz ČJS-5-2-03p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů	žák charakterizuje vývojové etapy novodobé historie naší vlasti, popíše způsob života lidí v různých etapách historie, na konkrétních příkladech porovná minulost a současnost žák vysvětlí význam vědy a techniky pro rozvoj výroby žák orientuje se v základních formách vlastnictví; žák používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy žák vyjmenuje důsledky válek pro člověka žák pozná rasismus a diskriminaci, připouští toleranci žák vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci žák rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi žák obhájí a odůvodní názory, připustí omyl a dohodne se na společném řešení žák chápe princip totalitního režimu a základní myšlenky demokracie, dokáže rozlišit tyto pojmy žák vyjmenuje některé politické strany v ČR definuje složky státní moci	základy státního zřízení a politického systému ČR, státní správa a samospráva, státní symboly, rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce,	situace doma a ve světě) EGS – Objevujeme Evropu, Jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá (stručná charakteristika jednotlivých evropských států) MV – Kulturní difference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity (odpor k rasismu a diskriminaci, vedení k toleranci, současná politická situace v ČR a ve světě) EV – Základní podmínky života (lidská práva na život, povinnost ochrany přírody)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
LIDÉ A ČAS ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy ČJS-5-3-02 využívá knihovny, sbírky muzeí a galerií jako informační zdroje pro pochopení minulosti ČJS-5-3-03 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik ČJS-5-3-03p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách ČJS-5-3-03p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji ČJS-5-3-03p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště	žák objasní důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů žák pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy žák využívá knihoven, sbírek muzeí a galerií, digitálních zdrojů jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek žák rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik Žák vyjmenuje nejdůležitější osobnosti novodobé české i světové historie a stručně je popíše žák srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	orientace v čase a časový řád – určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, průběh lidského života, státní svátky a významné dny regionální památky – péče o památky, lidé a obory zkoumající minulost báje, mýty, pověsti – minulost kraje a předků, domov, vlast, rodný kraj orientace v čase – dějiny jako časový sled událostí Průmyslová revoluce, první podnikatelé Obchod, reklama a klamavá reklama Dělnická otázka a stávky Světové válečné konflikty (chování lidí, vzájemná odlišnost) Základní lidská práva a jejich porušování nejen v 2. světové válce Osvícenství v českých zemích Rakousko-Uhersko 1. světová válka	návštěva knihovny v Chomuticích (muzeum v Jičíně nebo HK) MV - Práce v realizačním týmu, kritické čtení a vnímání

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
		Vznik samostatného Československa 2. světová válka v Čechách a ve světě Obnova ČSR a návrat k demokracii Vznik České republiky a její další směřování Politické strany a zájmové spolky Složky státní moci současnost a minulost v našem životě – proměny způsobu života – dějiny každodennosti, proměny stavebních slohů, vědy a umění Knihovny, galerie a muzea v ČR a blízkém okolí	Čeští a světoví vynálezci (projekt k tématu průmyslové revoluce a dělnické otázky) návštěva knihovny v Chomuticích (muzeum v Jičíně nebo HK)

8. ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a společnost v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot, k ochraně demokratické vlasti

8.1. Dějepis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Dějepis vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a společnost. Navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Výuka otvírá žákům pohled na hlavní období dějinného vývoje lidstva vlastního národa, seznamuje s významnými historickými událostmi a osobnostmi, které ovlivnily život předcházejících generací a mají význam i pro orientaci v současném společenském životě. Důraz je kladen především na hlubší poznání dějin vlastního národa v kontextu s evropským vývojem. Učivo je určeno k trvalému osvojení, mělo by přispívat ke komplexnějšímu pohledu na historii, k hlubšímu poznání jednotlivých období, k pochopení vzájemných vztahů mezi dějinami regionu, národa, okolních zemí a světa.

Časové vymezení

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Organizační vymezení

Dějepis je vyučován jako samostatný předmět, výuka probíhá v kmenové třídě, v terénu. Realizují se výlety, projekty, exkurze. Využívají se různé metody vyučování. Používají se mapy, obrazový materiál, ditální výukové zdroje

Obsahové vymezení

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí a hrdosti na svou vlast
- utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjení vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu okruhu
- podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s dalšími vyučovacími předměty:

zeměpis – orientace v prostoru, územní rozsah států,...

matematika, fyzika, přírodopis, chemie – vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky

výtvarná výchova – stavební slohy, umělecká díla, významní umělci,...

hudební výchova – vývoj hudebních projevů, významní skladatelé,...

jazyky – významní spisovatelé a jejich tvorba,...

občanská výchova – člověk a společnost, stát a státní zřízení, lidská a občanská práva, volební systém,...

tělesná výchova – odkaz řecké kultury, olympijské hry,...

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

- učitel zadává úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vede k zamyšlení nad historickým vývojem

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování, k věcnému argumentování
- zařazuje do výuky diskuzi
- vede žáky k práci s různými typy textů
- vede k využívání informačních a komunikačních prostředků
- žák formuluje a vyjadřuje své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřuje se výstižně, souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- účinně se zapojuje do diskuse, obhajuje svůj názor a vhodně argumentuje
- žák rozumí různým typům textů a záznamů, obrazových materiálů,...
- využívá informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- žák vyhledává a třídí informace a na základě jejich pochopení, propojení a systematizace je efektivně využívá v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě
- operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí,
- propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho si vytváří komplexnější pohled na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- učitel zařazuje rozmanité aktivity (diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika)
- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vede ke kritickému myšlení a logickému uvažování
- žák vyhledává informace vhodné k řešení problému, nachází jejich shodné, podobné a odlišné znaky, využívá získané vědomosti a dovednosti
- samostatně řeší problémy; volí vhodné způsoby řešení
- kriticky myslí, činí uvážlivá rozhodnutí, je schopen je obhájit

Kompetence sociální a personální

- učitel vytváří příznivé klima třídy, dodává žákům sebedůvěru
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- žák účinně spolupracuje ve skupině, - podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu
- přispívá k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápe potřebu efektivně spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu

Kompetence občanské

- učitel reflektuje při výuce společenské i přírodní dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstuje v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví
- žák respektuje přesvědčení druhých lidí, váží si jejich vnitřních hodnot, je schopen vcítit se do situací ostatních lidí
- odmítá útlak a hrubé zacházení, uvědomuje si povinnost postavit se proti fyzickému i psychickému násilí
- chápe základní principy, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- respektuje, chrání a oceňuje naše tradice a kulturní i historické dědictví
- projevuje pozitivní postoj k uměleckým dílům, smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojuje do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- učitel požaduje dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňuje žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- žák dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při plánování, realizaci a hodnocení činností s digitálními historickými zdroji, prameny a programy
- seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými historickými reáliemi prostřednictvím různých digitálních technologií a nástrojů pro komunikaci a sdílení
- učitel klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků, učí je odpovědnému chování a jednání v digitálním prostředí
- žák dodržuje vymezená pravidla, plní povinnosti a závazky
- využívá svých znalostí v běžné praxi

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata:

OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů, kreativita,...

VDO – demokracie, despotie, tyranie, občanská práva, náboženská nesnášenlivost, tolerance, občanská společnost, volební systém, formy vlády, totalita, rasismus, holocaust, ideologie,...

EV – člověk a příroda, příroda a první civilizace, historické památky, dopad průmyslové revoluce na přírodu, zásahy do přírodních poměrů,...

MKV – sbližování a prolínání kult. vlivů v období helénismu, náš etnický původ, předsudky, stereotypy, husitství, poznávání jiných kultur, mezinárodní solidarita,...

EGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně středověké státy, formování evropských států, křížové výpravy, mír. poselství Jiřího z Poděbrad, reformace, význam objevení Ameriky, buržoazní a buržoazně demokratické revoluce,...

MDV – národní obrození, propaganda, sdělovací prostředky a politika,...

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost**Vyučovací předmět: Dějepis**

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
ČLOVĚK V DĚJINÁCH D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnost poučit se z minulosti D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	vysvětlí smysl historického zkoumání, uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků, ale i příklad toho, jak se lidstvo často z dějin poučit nedokáže žák volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, najde klíčové slovo dá příklad historických pramenů, podle možnosti přinese některý konkrétní (staré mince, listiny apod.) orientuje se na časové ose (rozliší pojmy rok, století, tisíciletí, počítání před naším letopočtem a našeho letopočtu, doplní údaje do prázdné časové přímky, z vypracované přímky vyčte základní údaje) osvojí si základní periodizaci dějin, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu orientuje se v historické mapě dokáže pracovat s pojmy prostor, čas uvede konkrétní příklady zdrojů informací o minulosti pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány objasní dvě varianty vzniku člověka – stvoření podle bible a Darwinovu vývojovou teorii	úvod do učiva význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách historické prameny význam zkoumání dějin, získávání informací o dějinách s pomocí digitálních zdrojů člověk a lidská společnost v pravěku	Z – světové strany, světadíly, zemědělské oblasti, orientace v mapě VV – pravěké malby, pojmy OSV – komunikace, soc. dovednosti, mezilidské vztahy, kooperace, řešení problémů EV – člověk a příroda Pravěk – neolit – návštěva centra experimentální archeologie ve Všemstarech Z – orientace v mapě EV – příroda a první civilizace Z – orientace v mapě VV – řecké umění (stavitelství, sochařství, malířství) ČJ (lit.) - eposy, řecké báje a pověsti VDO – demokracie, despotie, tyranie MKV – sbližování a archivy,

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kulturní předměty	rozpozná vývojová stadia člověka (člověk zručný, vzpřímený, rozumný, dnešního typu) seznámí se se způsoby obživy a soužití lidí z časové přímky pro celý ročník vyčte, uvede: a) základní časové mezníky jednotlivých období, b) závěr o nerovnoměrnosti vývoje v různých částech světa charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu popíše život člověka v paleolitu (způsob obživy, výroba nástrojů, život v tlupě, myšlení, umění) u dalších období uvádí, v čem se podoba a kvalita života měnila ve srovnání s předchozími obdobími využívá k poznávání historické reality pravěkých a starověkých dějin aktivně, účelně a kriticky primární historické prameny v prostředí digitalizovaných sbírek muzeí a galerií podle obrazových digitálních zdrojů popisuje pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, nástroje, předměty denní potřeby a kulturní předměty pravěkých lidí objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost vysvětlí změny ve společnosti provázející vývoj uvede příklady archeologických kultur na našem území, blíže popíše především keltské osídlení	kde se vzal na zemi člověk lidská společnost v pravěku (starší doba kamenná, střední, mladší a pozdní doba kamenná, doba bronzová a železná) historické prameny, databáze, portály, kanály a pořady s výukovými dějepisnými materiály Nejstarší starověké civilizace a jejich kulturní odkaz	muzea, knihovny v regionu OSV – mezilidské vztahy, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika, poznávání lidí VV – římské umění (stavitelství, sochařství, malířství) ČJ (lit.) - římské báje ČJ (sloh) – mluvní cvičení, řečnictví VDO – občanská práva, občanská společnost, občan a stát EGS – integrace Evropy, vliv Říma na raně střed. státy, jsme Evropané, Evropa a svět nás zajímá MKV – křesťanství, židovství, lidské hodnoty

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a zrod křesťanství D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	pomocí časové přímky zjistí základní časové údaje, zasadí období prvních států do kontextu světového vývoje, porovná vývoj těchto oblastí s vývojem u nás údaje, zasadí období prvních států do kontextu světového vývoje, porovná vývoj těchto oblastí s vývojem u nás rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací do prázdné časové přímky zaznamená základní časové údaje z tabulky vysvětlí rychlejší vývoj těchto oblastí na základě popisu přírodních podmínek ukáže oblasti prvních států na mapě a uvede základní zeměpisné údaje, tj. světadíl, názvy velkých řek, dnešní státy v těchto lokalitách seznámí se s podstatou společenského uspořádání, vysvětlí pojem stát a jeho funkci, a to tak, že: a) uvede konkrétní panovníkovy pravomoci, b) vyjmenuje strukturu obyvatel na příkladu jednoho státu (např. Egypta) uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví, dá příklady objevů a základů věd pocházejících z jednotlivých oblastí prvních států, naopak dokáže rozřadit tyto přínosy civilizaci podle jednotlivých států, ocení především vynález písma pomocí vizuálních digitálních zdrojů prezentuje nejvýznamnější příklady a lokace	Antické Řecko a Řím Virtuální prohlídky, animace, 3D	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací	antických památek a příklady předmětů denní potřeby antického člověka seznámí se s projevy náboženských představ na mapě prokáže základní orientaci (Balkánský poloostrov – Řecko – Peloponés, Mykény, Atény, Kréta, Egejské moře, Malá Asie apod.) popíše přírodní podmínky pochopí podstatu antické demokracie chápe přínos řecké civilizace pro rozvoj evropské kultury uvědomuje si vlastní a občanskou identitu a nutnost respektovat identitu druhých uvědomí si prolínání kulturních vlivů vypráví o jednotlivých etapách řeckých dějin, především podrobněji o: Trójské válce a Odysseovi Životě v Aténách a Spartě Řecko – perských válkách Peloponéské válce Alexandru Makedonském na mapě prokáže základní orientaci (Apeninský poloostrov – Řím, Tiber, Pád – nížina, Sicílie, Korsika, Středomoří apod.) popíše přírodní podmínky Itálie vyjmenuje a na mapě ukáže osídlení Itálie kromě Italiků na poč. 1. tisíciletí př. n. l. (Etruskové, později Řekové) vypráví pověst o založení Říma	rekonstrukce významných dobových objektů, technických památek, sbírek muzeí	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
	učí se chápat formy státní moci vypráví o jednotlivých etapách římských dějin, především o: Začátku republiky Válkách s Kartágem Spartakově povstání Caesarovi a konci republiky Vzniku císařství Krizi císařství, pokusech o řešení, zániku říše Západořímské demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci uvědomí si význam křesťanství pro vznik raně feudálních států a souvislost křesťanství s judaismem získá představu o životě a jednání osobností a společenských skupin porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie uvědomí si rozdílný vývoj v různých částech Evropy		

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Dějepis

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	vysvětlí důsledky rozpadu římské říše vyhledá na mapě řeckou a latinskou část římské říše vyjmenuje nová evropská etnika zdokonalí dovednost čtení z mapy při vysvětlování pohybu nového obyvatelstva porovná odlišnosti způsobu organizace života nových obyvatel evropského regionu s uspořádáním v římské říši charakterizuje úlohu církve v souvislosti s utvářením nových státních útvarů vysvětlí souvislost mezi křesťanstvím a judaismem shrne, čím je Ježíšovo učení dodnes živé popíše život v klášteře a vliv klášterů pro uchování vzdělanosti zhodnotí podíl církve na utváření franské říše objasní fungování lenního systému konkretizuje přínos karolínské kultury posoudí vliv Vikingů na utváření středověkých státních útvarů	křesťanství, nový etnický obraz Evropy, utváření států a jejich specifický vývoj Franská říše, život v klášteře, Karel Veliký, lenní systém, Vikingové	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské kultury D-9-4-04p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské D-9-4-04p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu D-9-4-02: objasní situaci velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech D-9-4-02p uvede první státní útvary na našem území D-9-4-02p uvede základní informace z období počátků českého státu	volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, nalezne klíčové slovo zhodnotí přínos Viléma Dobyvatele pro upevnění anglického státu zhodnotí postavení osoby císaře v rámci Evropy uvede druhy umění v románském slohu a doloží je na konkrétních příkladech s pomocí obrázků ukáže a vysvětlí znaky románského slohu ve stavitelství, sochařství a malířství s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace románských památek architektury, které se staly součástí světového kulturního dědictví uvede příklady slovanských národů a přiřadí je k jednotlivým slovanským větvím doloží s pomocí mapy a časové osy vývoj osídlení českých zemí shrne poznatky o Sámově říši a zhodnotí její význam dá do souvislosti sjednocení slovanských kmenů s nutností obrany před kočovnými kmeny zhodnotí důležitost příchodu Cyrila a Metoděje pro další vývoj našeho národa	historické prameny, databáze, portály, kanály středověká Anglie, Svatá říše římská románská kultura virtuální prohlídky, animace 3D a rekonstrukce dobových objektů příchod Slovanů, Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě, první Přemyslovci, Kosmova kronika	EGS – formování evropských států, klíč. události – vznik Svaté říše římské VV – románský sloh (archit., soch., malířství) ČJ – první písemné památky, české pověsti, kroniky OV - národ, vlast, čeští církevní patroni MKV – náš etnický původ EV – historické památky

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-4-03 vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí D-9-4-03p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti D-9-4-03p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí D-9-4-04 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	popíše kulturní přínos Velké Moravy rozliší legendy a historická fakta objasní vnitřní vývoj českého státu v evropských souvislostech a dopady jeho christianizace charakterizuje výjimečnost osoby svatého Václava využívá k poznávání historické reality primární historické prameny v prostředí digit. sbírek muzeí uvede příklady činů, kterými Přemyslovci upevnili vznikající stát posoudí vliv církve na každodenní život lidí ve středověku popíše organizaci světské a církevní moci zhodnotí důvody a důsledky křížových výprav do Svaté země popíše činnost žebrevých řádů uvede znaky gotického slohu a příklady stavebních památek (i regionálních) popíše změny v zemědělské výrobě vysvětlí výhody trojpolního systému oproti přílohovému (známému pod pojmem „dvojpolní“) porovná život na vesnici ve středověku a dnes	virtuální prohlídky, animace 3D a rekonstrukce dobových objektů VV - erby křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy, církevní řády gotická kultura, struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti, románské a gotické umění, umění a vzdělanost posledních Přemyslovců	VV – gotické umění (archiv., soch., malířství) HV – gotická hudba OV – náš region EV – historické památky ČJ – kroniky, doba Karla IV., rozvoj vzdělání

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik D-9-5-01: vysvětlí nové myšlenky žádající reformu církve	zhodnotí úspěchy a neúspěchy posledních Přemyslovců popíše život ve středověkém městě (obchod, práva, řemesla) objasní funkci města v rámci středověké společnosti doloží s pomocí mapy úspěchy Jana Lucemburského při rozšiřování českého státu doloží na konkrétních příkladech provázanost dějin Anglie a Francie posoudí události stoleté války a vyhledá souvislosti s naší historií zhodnotí přínos vlády Karla IV. rozpozná základní prvky gotického stylu na příkladech významných gotických památek s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace gotických památek architektury, které se staly součástí světového kulturního dědictví posoudí důležitost univerzit pro rozvoj vzdělanosti v Evropě projeví pochopení k odlišnosti různých etnik diskutuje o svých názorech na způsob života Romů	vznik měst a jejich význam, Přemyslovci, Lucemburkové virtuální prohlídky, animace 3D a rekonstrukce dobových objektů Romové	ČJ – rozvoj češtiny, Jan Hus

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-5-02: vymezení význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	popíše, které katastrofy a problémy postihly ve 14. století velkou část obyvatel Evropy objasní, z čeho pramenily nejistoty a obavy a jak souvisely se stavem tehdejší církve vysvětlí, co znamenalo papežské schizma zhodnotí vliv Jana Husa na počátky reformace uvede příklady reformních hnutí (reformátoři a místa jejich působení) uvede, jaké ohlasy v našich zemích měla Husova smrt rozlišuje požadavky radikálního a umírněného husitského proudu na základě práce s mapou popíše směry křížáckých výprav charakterizuje vliv panovníků a velitelů na výsledky husitských válek popíše způsob boje (taktiku) husitů zdůvodní výsledky husitských válek objasní přínos osobnosti Jiřího z Poděbrad pro upevnění českého státu	morové epidemie, reformy, Dekret kutnohorský, Jan Hus defenestrace, husitské války, čtyři pražské artikuly, Jiří z Poděbrad	MKV – předsudky, stereotypy kat. církve, husitství EGS – mírové poselství Jiřího
D-9-5-04: objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku	popíše český stát v období poděbradském a jagellonském v evropských souvislostech vysvětlí v souvislostech pojmy česko-uherské soustátí a stavovská monarchie v Čechách objasní, kdo se vedle krále podílel na vládě	český stát a velmoci, Jagellonci	ČJ (lit.), HV – humanismus MKV – poznávání jiných kultur

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-5-01: vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve D-9-5-04: objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	ukáže a popíše na mapě důležité zámořské výpravy popíše v souvislostech objevení Ameriky zhodnotí důsledky příchodu Evropanů pro vyspělé indiánské kultury shrne význam objevných plaveb uvede odlišnosti evangelických církví od církve katolické dá do souvislosti, jak reformované církve podnítily rozvoj podnikání v západní Evropě vysvětlí změny v římskokatolické církvi a způsoby, jimiž se snažila čelit šíření reformace objasní pojem absolutní monarchie porovná způsob vlády tří evropských panovníků: Jindřicha IV., Alžběty I. a Filipa II. uvede důvody nástupu Habsburků na český trůn shrne politické problémy, se kterými se Rudolf II. potýkal uvede významné osobnosti rudolfínské doby popíše průběh a důsledky stavovského povstání vysvětlí důsledky Obnoveného zřízení zemského pro evangelíky uvede zlomové události třicetileté války	Kryštof Kolumbus reformace, protireformace, Evropa 16. století, absolutismus Habsburkové, Jednota bratrská, Rudolf II. Český stát a velmoci v 17. století, třicetiletá válka, Obnovené zřízení, J. A. Komenský	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-5-05: objasní příčiny vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku	zhodnotí osobnost J. A. Komenského a význam jeho díla vysvětlí rozdělení soupeřících stran a zaměří se na habsburské území popíše fungování dobové propagandy prokáže, že se časově a prostorově orientuje v období 16. a 17. století	důsledky třicetileté války	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost**Vyučovací předmět: Dějepis**

Ročník: 8.

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie popíše průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky jmenuje znaky charakteristické pro barokní dobu rozpozná základní znaky barokního stylu na konkrétních stavbách, sochách a obrazech uvede příklady barokních památek v různých evropských zemích a ukáže je na mapě charakterizuje znaky „českého baroka“ popíše vybraná díla popíše rozdělení společnosti v barokní době vysvětlí výhody manufakturní výroby oproti předchozím výrobním postupům charakterizuje evropský kolonialismus 17. a 18. století	křesťanství, židovství, islám; románský sloh, gotika, renesance; panovnické rody barokní kultura; čarodějnické procesy barokní architektura a malířství české baroko společnost v barokní době	OV – typy států, složky státní moci VV, HV, ČJ – baroko (archit., soch, malířství, hudba, literatura) VDO – rekatolizace, náb. nesnášenlivost EV – historické památky

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek	volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, nalezne klíčové slovo charakterizuje absolutistickou vládu Ludvíka XIV. popíše francouzské hospodářství na přelomu 17. a 18. století uvede příklady z oblasti francouzské kultury tohoto období popíše příčiny a průběh anglické revoluce charakterizuje vnitřní vývoj Ruska v 17. a 18. století charakterizuje vnitřní vývoj Osmanské říše v 17. a 18. století uvede na příkladech nové myšlenky spojené s osvícenstvím porovná názory osvícenců s názory lidí v dřívějších dobách doloží na příkladech rozvoj vědy v 18. století vytváří a využívá myšlenková schémata mapy pro orientaci v historické realitě na základě digi. prostorových informací uvede hlavní rysy klasicismu v architektuře s pomocí vizuálních digitálních zdrojů uvádí vybrané příklady a lokace	historické prameny, databáze, portály, kanály absolutistická vláda ve Francii anglická revoluce samoděržaví v Rusku Osmanská říše osvícenství rozvoj vědy využívá k orientaci v historické realitě dějin digitální zdroje, výukové kanály, pořady, aplikace, webové stránky klasicismus	VDO – VB („slavná revoluce“ ve VB) VV, HV, ČJ – klasicismus a romantismus (archit., soch., malířství, hudba, literatura)

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-6-01: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-5-06: rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede příklady významných kulturních památek D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi Francouzské revoluce a napoleonských válek a rozbitím starých společenských struktur v Evropě	klasicistních památek architektury, které se staly součástí světového kulturního dědictví uvede na příkladech osvětské reformy v Prusku v 18. století uvede na příkladech osvětské reformy v Rusku v 18. století doloží na příkladech osvětské reformy Marie Terezie a Josefa II. pojmenuje problémy, které přinášela osadníkům nadvláda Británie shrne průběh bojů za nezávislost vedoucích k vyhlášení republiky a vzniku USA objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie v době baroka a osvícenství na příkladech evropských dějin konkretizuje pojmy absolutismu, konstituční monarchie, parlamentarismu rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů se zaměřením na baroko a klasicismus a uvede příklady významných kulturních památek shrne příčiny nespokojenosti ve francouzské společnosti druhé poloviny 18. století	virtuální prohlídky, animace 3D a rekonstrukce dobových objektů osvětský absolutismus reformy Marie Terezie a Josefa II. válka za nezávislost; vznik USA Francouzská revoluce	VDO – USA (Prohlášení nezávislosti Spojených států amerických) MKV - poznávání jiných kultur, rasismus – otrokářství USA

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým nerovnoměrnost vedla;	charakterizuje události spojené s počátkem Francouzské revoluce shrne události, které vedly k vyhlášení republiky ve Francii vysvětlí rozdíly mezi konstituční monarchií a republikou ve Francii doloží na příkladech trvalost některých revolučních opatření do dnešních dnů uvede příklady zneužití myšlenek Francouzské revoluce během jakobínské diktatury popíše, jak se k moci ve Francii dostala nová vláda, direktorium shrne hlavní body Napoleonovy kariéry s pomocí mapy a časové osy popíše Napoleonovu zahraniční politiku a zhodnotí její výsledky charakterizuje dopady vídeňského kongresu na evropskou politiku popíše život měšťanských vrstev 1. poloviny 19. století uplatňuje činnosti s virtuálními 3D materiály, prohlídkami, animacemi, a aplikacemi popíše počátky průmyslové revoluce v Británii	napoleonské období vídeňský kongres rozšířená realita, činnosti s virtuálními 3D materiály průmyslová revoluce	

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a příklady významných kulturních památek	zdůvodní výhody průmyslové výroby oproti předchozím výrobním postupům charakterizuje nové možnosti v dopravě a dálkové komunikaci vysvětlí na příkladech, jaké společenské změny způsobila průmyslová revoluce popíše postavení dělníků jako nejpočetnější společenské vrstvy popíše projevy evropských národních hnutí doloží na příkladech znaky romantismu doloží na příkladech dobové projevy zájmu o český jazyk a kulturu shrne význam Josefa Dobrovského pro rozvoj novodobé spisovné češtiny popíše postupné prosazování češtiny v oblasti literatury, vědy a divadla charakterizuje osobnost Josefa Jungmanna v souvislosti s rozvojem českého jazyka doloží na příkladech odraz národní myšlenky v dílech českých spisovatelů a dalších umělců 1. poloviny 19. století shrne přínos Františka Palackého pro formování novodobého českého národa objasní, jak modernizace měnila ve 2. polovině 19. století životy lidí popíše znaky nových uměleckých směrů realismu a impresionismu	industrializace a její důsledky pro společnost, sociální otázka národní hnutí romantismus modernizace, realismus, impresionismus	EV - prům. revoluce – dopad na živ. prostředí a přírodní zdroje, tech. vynálezy MDV – NO – obroda čes. jazyka, knihy, noviny ...

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-6-04 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonii	popíše průběh sjednocování Itálie popíše průběh sjednocování Německa popíše rozdílný vývoj severních a jižních států USA shrne průběh a důsledky americké občanské války popíše ruskou společnost 2. poloviny 19. století uvede na příkladech, jak reformy změnily japonskou společnost vysvětlí důvody, které vedly evropské velmoci 2. poloviny 19. století k ovládnutí zámořských území doloží s pomocí mapy rozsah největších koloniálních říší popíše dopady kolonialismu na ovládaná území a jeho obyvatele na příkladech vyloží vznik rasových teorií a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv charakterizuje poměry v habsburské monarchii v době Bachova absolutismu doloží na příkladech oživení veřejného života po zavedení ústavy roku 1861 shrne příčiny, které vedly ke vzniku Rakouska-Uherska	sjednocení Itálie sjednocení Německa občanská válka v USA modernizace Ruska modernizace Japonska kolonialismus imperialismus bachovský absolutismus vznik Rakouska-Uherska	VV, HV, ČJ – realismus, secese, moderní umění (archít., soch., malířství, hudba, literatura)

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a příklady významných kulturních památek D-9-6-01: vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	uvede na příkladech architektonické památky ze 2. poloviny 19. století v českých zemích se zaměřením na Národní divadlo doloží pronikání moderních uměleckých směrů do českého výtvarného umění, hudby a literatury rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a příklady významných kulturních památek se zaměřením na realismus, impresionismus, novorenesanci a novogotiku vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti doloží na příkladech rozvoj přírodních věd ve 2. polovině 19. století shrne, jak nové objevy konce 19. století dodnes ovlivňují lidstvo pohovoří o vybraném vynálezu a jeho autorovi doloží na příkladech, jak moderní technika ovlivňovala životy lidí shrne změny v dopravě, které nastaly v souvislosti s vynálezem zážehového a vznětového motoru	Rozvoj přírodních věd vliv moderní techniky rozvoj dopravy	OSV – hodnoty, postoje Čj – odraz války v literatuře (J. Hašek, ...) VV – odraz války ve výtvarném umění

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-5-06 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a příklady významných kulturních památek D- 9-7-01: na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	jmenuje vynálezy sloužící k uchování obrazu a zvuku charakterizuje počátky sportu v souvislosti s celkovou modernizací společnosti popíše ideály, spojené s počátky novodobého olympijského hnutí doloží příklady prvních úspěchů českých sportovců popíše změny, které nastaly ve výtvarném umění na počátku 20. století doloží na příkladech znaky secese, expresionismu a kubismu uplatňuje činnosti s virtuálními 3D materiály, prohlídkami, animacemi, a aplikacemi shrne události a důvody, které vedly k vypuknutí první světové války vysvětlí rozdíl mezi příčinami první světové války popíše životní podmínky, v nichž bojovali vojáci během první světové války uvede příklady zneužití vědy a techniky pro válečné cíle charakterizuje zapojení českých vojáků do bojů první světové války	počátky sportu první světová válka československé legie	OSV – hodnoty, postoje

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
D-9-1-03: orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické etapy v chronologickém sledu	shrne aktivity českých a slovenských představitelů, které směřovaly k vyhlášení Československé republiky shrne příčiny, které umožnily bolševikům prostřednictvím říjnové revoluce mocensky ovládnout Rusko vysvětlí na příkladech nedemokratický charakter komunistické ideologie vysvětlí, které okolnosti vedly k vítězství dohodových mocností v první světové válce doloží dopady války na civilní obyvatelstvo shrne významné osobnosti a události, které umožnily vznik samostatného státu popíše průběh vyhlášení Československé republiky zopakuje si správné používání pojmů: občanská rovnoprávnost, Velká válka, vědecký pokrok uvede příklady modernizačních změn započatých na přelomu 19. a 20. století, které ovlivňují i dnešní společnost popíše zlomové události první světové války rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich hlavní představitele a příklady významných kulturních památek	únorová revoluce říjnová revoluce politické, kulturní a sociální důsledky první světové války mírová konference ve Versailles Masaryk, Beneš, Štefánik „muži 28. října“ historický čas a prostor	Čj – odraz války v literatuře (J. Hašek, ...) VV – odraz války ve výtvarném umění

Očekávaný výstup RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny, které charakterizují modernizaci společnosti na příkladech demonstruje zneužití techniky a jeho důsledky zaznamenává výsledky své práce s historickými prameny a archiváliemi do časových os, grafů, rodokmenů s pomocí online nástrojů	online nástroje k tvorbě časových os, diagramů, rodokmenů	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost**Vyučovací předmět – Dějepis**

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
D-9-7-01 na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky	vysvětlí územní a politické změny v Evropě po 1. světové válce vysvětlí pojmy: nástupnické státy, versailleský systém, Společnost národů, bolševická revoluce, bílí a rudí objasní okolnosti vzniku ČSR a jejich mezinárodní souvislosti zhodnotí význam TGM a československých legií vysvětlí fungování pluralitní demokracie, zná datum 28. 10. 1918 posoudí mezinárodní vztahy a systém uspořádání Evropy volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, nalezne klíčové slovo zhodnotí postavení ČSR v evropských souvislostech popíše průběh vzniku ČSR, orientuje se v osobnostech, pojmech, užívá mapu	opakování učiva 8. ročníku Pařížská mírová konference – versailleský systém Pařížská mírová konference 1919 hlavní rysy světových dějin v prvním poválečném desetiletí rozpad Rakouska-Uherska vznik ČSR, první vláda historické prameny, databáze, portály, kanály ČSR – vývoj politický, zahraniční politika, hospodářský ČSR – sociální, národnostní, problémy, kultura	EGS – vznik SN VDO – Občan, občanská společnost a stát - volební systém, formy vlády,

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
D-9-7-02: rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů D-9-7-03: charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu D-9-7-05: zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	objasní vznik nástupnických států, doplní do slepé mapy jejich názvy orientuje se v hlavních politických proudech 1. republiky uvede příčiny a důsledky světové hospodářské krize charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech, rozpozná klady a zápory demokratických systémů vysvětlí pojmy: amerikanizace života, pacifistické hnutí, KKK, stalinismus, gulag, fašismus, nacismus charakterizuje důsledky existence totalitních systémů, rozpozná destruktivní sílu totalit zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí vysvětlí příčiny Mnichovské dohody, analyzuje její důsledky, orientuje se v politické situaci 2. republiky	T. G. Masaryk, skupina Hradu světová hospodářská krize život v Sovětském svazu mezi válkami vývoj Evropy ve 20. letech, 30. letech, totalitní režimy, kommunismus, fašismus, nacismus Československo ve 20. a 30. letech 20. století Ohrožení Československa fašismem Mnichovská konference kultura, školství a sport v ČSR mezi válkami	VDO – vznik totalitního zřízení

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
D-9-7-03: charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu D-9-7-01: na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky D-9-7-03: charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu D-9-7-05: zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	charakterizuje důsledky existence totalitních systémů, rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu demonstruje na příkladech zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky rozumí pojmům: Společnost národů, demokracie, fašismus, nacismus – totalitní systém, mobilizace, Mnichovský diktát orientuje se v hlavních osobnostech vědy, politiky a kultury při učení aktivně užívá učebnici, vyhledá odpovědi na zadané otázky pracuje se SSČ, mapou, dějepisnými encyklopediemi, výukovými PC programy definuje základní mezníky 2. světové války, vybaví si její nejvýznamnější a přelomové události na příkladech demonstruje zneužití techniky ve 2. světové válce a jeho důsledky	E. Beneš, zápas o ČSR, Mnichovský diktát, důsledky Mnichova, rozbití Česko-Slovenska, protektorát věda a technika mezi světovými válkami (a. Einstein, Ch. Lindbergh, manželé Curieovi,) okolnosti vzniku a začátek 2. světové války, průběh 2. světové války, obsazování Evropy fašistickými a nacistickými vojsky, velká vlastenecká válka, vstup USA do války, boje v severní Africe situace v českých zemích za 2. světové války, život v protektorátu, domácí a zahraniční odboj, 17.listopad	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
D-9-7-04: na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv D-9-8-01: vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí	objasní pojem „okupace Čech a Moravy“, Protektorát Čechy a Morava, „heydrichiáda“, holocaust, Pražské povstání popíše domácí i zahraniční odboj správně používá pojmy: vyhlazovací válka, koncentrační tábory, holocaust, pochody smrti pochozí hrůzy vyhlazovací války charakterizuje příčiny a důsledky konečného řešení židovské otázky objasní zřetelnost koncentračních táborů objasní pojmy: Postupimská konference, OSN, NSR, NDR vysvětlí pojmy: berlínská krize, korejská válka, karibská krize, studená válka pochozí počátek studené války objasní příčiny studené války porovná vývoj v západní a východní Evropě objasní pojem sovětizace východní Evropy	1939, heydrichiáda, osvobození Československa život v koncentračních táborech, holocaust konec války v Evropě a ve světě uspořádání světa po skončení 2. světové války mezinárodněpolitické změny ve světě po 2. světové válce, hlavní světové události v 2. polovině 20. století, studená válka, hlavní vývojové rysy západních států (USA, Japonsko, západní Evropa) vývoj SSSR a zemí v jeho sféře vlivu (Varšavská smlouva, RVHP) EHS, G7, NATO	OV – problémy lidské nesnášenlivosti - životní názor (náboženství) MDV - propaganda ČSR – Češi x Němci x Židé EGS – 2. sv. válka jako mezník vývoje MKV – rasismus 20. st., lid. solidarita během válek OSV+VDO - holocaust OV – mezinárodní organizace, mezinárodní vztahy EGS – Východ x Západ, NATO, Varšavská smlouva

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
D-9-8-01: vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	správně používá pojmy: Trumanova doktrína, EHS, G7, NATO popíše a uvede příklady rozpadu koloniálního světa vysvětlí pojmy: studená válka, železná opona, únorový převrat, totalita, politické procesy – 50. léta, Varšavská smlouva, NATO? Východ, Západ, normalizace, Charta 77, sametová revoluce k osobnostem poválečného období přiřadí jejich charakteristiku volí pro vyhledávání historického digitálního zdroje vhodné digitální technologie, nalezne klíčové slovo při učení aktivně užívá učebnici, vyhledá odpovědi na zadané otázky pracuje se SSČ, mapou, dějepisnými encyklopediemi, výukovými PC programy analyzuje vývoj v Československu po 2. světové válce, objasní příčiny mocenského nástupu KSČ na příkladech vysvětlí principy komunistického režimu, popíše vývoj v Československu v 50. letech, chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím chápe poválečný vývoj v ČSR	proces dekolonizace světa svět na rozcestí mezinárodní konference a poválečné uspořádání světa studená válka, rozdělení světa do vojenských bloků poválečné uspořádání Československa historické prameny, databáze, portály, kanály nastolení komunistické moci v Československu – 1948 50. léta v Československu – totalita KSČ 3. československý odboj poválečné Československo v letech 1945 – 1948 únorový převrat 1948 v ČSR vytvoření totalitního režimu, postavení ČSR a jeho postupné začleňování do sféry vlivu SSSR	VDO – ČSR a komunismus, formy vlády, Listina práv a svobod a Charta 77 MDV - propaganda

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
	charakterizuje výsledky boje demokratických sil proti totalitnímu režimu i s využitím poznatků z jiných předmětů se orientuje v hlavních výsledcích vědy, techniky, umění rozpozná klady a zápory demokratických systémů chápe možnost různé interpretace historických faktů a nutnost kritického přístupu k interpretacím popíše vývoj v Československu v 60. letech, analyzuje události roku 1968, jejich příčiny, mezinárodní souvislosti, důsledky, zná jméno Jana Palacha zná historii 17. listopadu zná datum 1. 1. 1993 uplatňuje činnosti s virtuálními 3D materiály, prohlídkami, animacemi a aplikacemi analyzuje příčiny rozpadu sovětského bloku, svržení komunistických režimů objasní pojmy: NATO, EU má povědomí o základních problémech současného světa	uvolňování komunistického režimu v Československu v 60. letech 21. srpen 1968 období normalizace v Československu (70. – 80. léta) kultura, umění, věda a zábava v Československu politické změny v Československu v 80. a 90. letech 17. listopad 1989 Virtuální prohlídky, animace 3D krize vládnoucího systému v ČSSR, rok 1968 normalizace a rozklad totalitního režimu krize sovětského impéria a „perestrojka -přestavba“ – M. Gorbačov	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
		obnova demokracie ve východní Evropě a „sametová revoluce“ rozpad Československa – 1. 1. 1993, vznik ČSR výrazné politické změny ve světě – pád komunistických režimů v Evropě úspěchy a objevy lidstva závažné problémy ohrožující lidstvo státně politické změny ve světě pohled na Evropu a proces jejího sjednocování ČR a Evropská unie	

Učebnice: H. Mandelová, E. Lunetová, I. Pařízková: Dějiny 20. století
Pomůcky: viz 6. třída

8.2. Občanská výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Občanská výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Navazuje na učivo Prvouky, Vlastivědy a dalších předmětů. Směřuje k orientaci žáků ve významných okolnostech společenského života, seznamuje je s postavením jednotlivců ve struktuře společenských vztahů. Pomáhá utvářet vztahy ke skutečnosti, formuje jejich vnitřní postoje k důležitým oblastem lidského života, rozvíjí vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu. Podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí včetně činnosti armády. Utváří a rozvíjí způsobilost žáků k mravně odpovědnému jednání, formuje u žáků vědomí odpovědnosti za vlastní život, za důsledky svého rozhodování, za kvalitu svěřené práce. Otevírá cestu k sebepoznání a přijímání pozitivních životních hodnot.

Časové vymezení

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1

Organizační vymezení

Občanská výchova je vyučována jako samostatný předmět, který integruje poznatky a doplňuje poznatky z dalších předmětů. Žáci pracují ve třídě, v počítačové učebně, v terénu. Realizují exkurze, výlety besedy a projekty. Využívají se různé metody práce, vyučující se inspiruje aktuálními událostmi.

Obsahové vymezení

- postupné formování a rozvíjení občanského profilu žáků
- orientace ve významných okolnostech společenského života
- utváření vztahů žáků ke skutečnosti
- formování vnitřních postojů žáků k důležitým oblastem lidského života
- formování vědomí odpovědnosti za vlastní život
- vedení k sebepoznávání
- ochrana zdraví, života a majetku
- obrana státu, úloha armády

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky hodnotí, třídí a vyvozují z nich závěry
- vedení žáků k ověřování důsledků
- poskytování metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům žáci
- zadávání úkolů způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence k řešení problémů

- žáci tvořivě přistupují k řešení problému, umí vyhledat vhodné informace, pracovat s nimi a umí nalézt řešení
- žáci umí kriticky myslet a jsou schopni hájit svá rozhodnutí
- učitel klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory souvisle a kultivovaně
- žáci umí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci umí využívat ke komunikaci vhodné technologie
- učitel má zájem o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vedení žáků k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- podněcování žáků k argumentaci
- vytváření příležitostí pro komunikaci mezi žáky

..

Kompetence sociální a personální

- žáci umí spolupracovat v týmu, vzájemně si naslouchají a pomáhají
- žáci upevňují dobré mezilidské vztahy
- žáci umí hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- vedení žáků k tomu, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti

Kompetence občanské

- žáci znají legislativu a obecné morální zákony a dodržují je
- žáci respektují názory ostatních
- žáci si formují volní a charakterové rysy
- žáci se zodpovědně rozhodují podle dané situace
- žáci dovedou posoudit nebezpečí a jsou schopni na něj přiměřeně reagovat
- dovedou poskytnout první pomoc
- vědí, jak se chovat za mimořádných situací (povodeň, požár, nebezpečné chemické látky...)
- chápou nutnost obrany vlasti a znají význam armády
- vyučující vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vedení žáků k prezentaci jejich myšlenek a názorů

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- učitel napomáhá podle potřeby při cestě ke správnému řešení
- vede ke správnému způsobu používání techniky a vybavení

Kompetence digitální

- žáci jsou zapojováni do společnosti a do občanského života prostřednictvím digitálních technologií
- učitel vede žáky k rozvíjení a uplatňování odpovědného chování a jednání v digitálním světě
- učitel podporuje utváření a rozvíjení etického a právního povědomí pro situace v digitálním prostředí

Průřezová témata

- OSV (sociální rozvoj, osobnostní rozvoj)
- VDO (občan, občanská společnost a stát, formy participace občanů v politickém životě, principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování)
- EGS Evropa a svět nás zajímá, objevujeme Evropu a svět, jsme Evropané)
- MKV (kulturní diference, lidské vztahy, etnický původ, multikulturalita, princip sociálního smíru a solidarity)
- EV (lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředím)
- MDV tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu)

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost**Vyučovací předmět: Občanská výchova**

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RV ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, exkurze, kurzy
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	Žák dokáže vysvětlit význam rodiny pro vývoj člověka Žák na příkladech dokládá význam spolupráce při řešení úkolů v rodině Žák si uvědomuje postavení rodiny ve společnosti Žák rozeznává typy rodin Žák jmenuje a vysvětluje funkce rodiny Žák dokáže vysvětlit pojem domov, přejít k pojmům obec, region, kraj, vlast, Evropa a svět Žák vlastními slovy dokáže vyjádřit vztah k místu, kde žije Žák vnímá krajinné a ekologické prostředí Žák porozumí základním pojmům, popíše základní funkce složek státní moci, charakterizuje demokratický systém Žák dokáže vyjmenovat státní symboly ČR a zná jejich účel a užití	Lidská setkání, vztahy mezi lidmi rodinný život, rodina, rodinné vztahy, příbuzenské vztahy, manželství, biologická funkce rodiny, bezpečnost dětí, výchovná funkce rodiny, náhradní rodina naše obec, region, kraj – důležité instituce, zajímavá a památná místa, významní rodáci, místní tradice; ochrana kulturních památek, přírodních objektů a majetku naše vlast – pojem vlasti a vlastenectví; zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti; státní symboly, státní svátky, významné dny	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí, mezilidské vztahy, poznávání lidí, komunikace, kooperace a kompetice, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje a praktická etika VDO – občan, občanská společnost EV – vztah člověka k prostředí MKV – mezilidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity MDV – zdroj informací – mapy, aktuality

Očekávané výstupy RV ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, exkurze, kurzy
VO-9-1-02 rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem	Žák jmenuje a vyhledává v kalendáři významné dny a svátky, dokáže je spojit se zvyky a tradicemi Žák si uvědomuje význam úcty ke kulturním památkám, učí se schopnosti vystoupit proti vandalismu Žák dokáže vyjmenovat některé významné osobnosti ČR a jejich význam pro náš národ Žák rozlišuje práva a povinnosti Žák zná základní lidská práva Žák si uvědomuje povinnosti vyplývající z rolí člověka Žák označuje odlišnosti, vytváří si postoje k toleranci a respektu Žák zaujímá aktivní postoje proti projevům netolerance Žák si uvědomuje si význam vzdělání, společných pravidel a norem ve školním kolektivu, význam tolerance i spolupráce Žák zná zásady efektivního učení žák navrhuje způsoby řešení neshod a konfliktů nenásilným způsobem Žák objasňuje vlastními slovy nebezpečí spojená s krizovými situacemi, včetně oblasti šikanování Žák diskutuje nad posouzením možných následků krizových situací, navrhuje konstruktivní řešení	lidská práva – základní lidská práva, práva dítěte, jejich ochrana; úprava lidských práv a práv dětí v dokumentech; poškozování lidských práv, šikana, diskriminace naše škola – život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, společná pravidla a normy; vklad vzdělání pro život lidská setkání – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen; lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, potřební lidé ve společnosti	OSV – týmová spolupráce D – rozvoj společnosti, změny krajiny, života lidí v průběhu času OSV – mezilidské vztahy - kooperace a kompetice ICT – Internet – zdroj informací VDO – občanská společnost a škola OSV – řešení problémů MDV – aktuality

Očekávané výstupy RV ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, exkurze, kurzy
VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti VO-9-1-06p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie	žák se zapojuje do veřejného dění ve svém okolí prostřednictvím digitálních technologií Žák zná možnosti spolupráce a překonání strachu při odhalování příčin a původců šikany, vyhledávání pomoci Žák vyhledá kontaktní adresy a telefony na zařízení pro pomoc v krizi ve svém okolí Žák rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování;	

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost**Vyučovací předmět: Občanská výchova**

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, exkurze, kurzy
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem VO-9-1-03 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-05p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti	Žák uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné konflikty či neshody s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem Žák zformuluje základní funkce rodiny, chápe vzájemné potřeby jednotlivých členů rodiny Žák rozpozná projevy nelidského a nepřijatelného zacházení, rozpozná nebezpečné situace Žák kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí Žák porozumí základním pojmům Žák dokáže vysvětlit obsah pojmu kultura Žák se snaží poznat jiné kultury a porozumět odlišnostem Žák respektuje kulturní zvláštnosti, odlišné názory, způsoby chování a myšlení Žák posuzuje vliv používání digitálních technologií na život jedince a na proměnu společnosti Žák umí rozlišit druhy umění Žák se seznámí s nejvýznamnějšími náboženskými systémy a jejich principy, zamyslí se nad významem	Lidská setkání, vztahy mezi lidmi, zásady lidského soužití – přirozené a sociální rozdíly mezi lidmi, sociální skupina, mezilidská komunikace, osobní a neosobní vztahy, morálka a mravnost, pravidla chování, prostředky masové komunikace, masmédia kulturní život – rozmanitost kulturních projevů, kulturní hodnoty, kulturní tradice; kulturní instituce; masová kultura, prostředky komunikace, přírodní bohatství	OSV – verbální a neverbální sdělování, techniky sdělování Čj – hromadné sdělovací prostředky MDV – tvorba mediálního sdělení, aktuality, vliv médií na každodenní život D – náboženství Z – práce s mapou EV – ekosystémy, problémy životního prostředí, aktuální ekologické problémy D, VV – architektonické slohy Z – podnebné pásy, kraje ČR Př – přírodní ekosystémy

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, exkurze, kurzy
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy	náboženství, zamyslí se nad původem náboženství a jeho významem Žák pojmenuje organizace a instituce pro ochranu životního prostředí Žák navrhuje řešení týkající se problémů životního prostředí Žák porozumí základním pojmům Žák rozlišuje základní potřeby od marnotratných Žák respektuje cizí majetek, dobře využívá a chrání majetek vlastní Žák uspokojuje své potřeby přiměřeně s ohledem na druhé Žák zná znaky státu, rozlišuje různé formy státních zřízení Žák si uvědomuje vlastní spoluzodpovědnost za fungování státu, poznává způsoby účasti na veřejném životě Žák charakterizuje principy demokracie Žák rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí Žák objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů Žák vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech	majetek, vlastnictví – formy vlastnictví; hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana; hospodaření s penězi, majetkem a různými formami vlastnictví právní základy státu – znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu státní správa a samospráva – orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly principy demokracie – znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu; politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev	Z – životní úroveň vybraných zemí MKV – kulturní diference, multikulturalita, lidské vztahy, princip sociálního smíru a solidarity VDO – Ústava ČR VDO – Ústava ČR OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, exkurze, kurzy
VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování VO-9-5-02 uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky VO-9-5-03 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů	Žák si uvědomuje potřebu vzájemné spolupráce mezi zeměmi Žák se zajímá se o dění ve světě Žák rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobní a extrémistické projevy v chování lidí Žák popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů Žák uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva Žák dokáže na příkladu uvést souvislosti mezi globálními a lokálními problémy	Evropská integrace – podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR globalizace – projevy, významné globální problémy	EGS – Evropa a svět nás zajímá Objevujeme Evropu a svět Jsme Evropané MKV – kulturní diferenciaci, princip sociálního smíru a solidarity D – historie EU ENV – vztah k přírodě, vliv hospodářství na krajinu a životní prostředí, ochrana přírody ENV – vývoj přírodního obrazu světa, aktivní řešení problémů životního prostředí, trvale udržitelný rozvoj EGS – globalizace, globální úroveň uvažování, důsledky gl. problémů pro každého z nás

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vyučovací předmět: Občanská výchova

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, exkurze, kurzy
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-05p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti ČLOVĚK JAKO JEDINEC VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebevědomost	žák přijímá rozdíly mezi lidmi jako přirozený jev nevnímá odlišnosti lidí jako důvod k nepřátelství, vytváří si kladný vztah k sobě i k ostatním lidem popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebevědomost uvědomuje si chybné tendence při vnímání druhých lidí a snaží se je minimalizovat dokáže přiměřeně prosazovat svá práva a respektovat při tom práva druhých rozlišuje principy levicových a pravicových politických stran, orientuje se v politickém spektru uvědomuje si vývojové změny fyzické, psychické a sociální a dokáže je rozlišit vnímá vliv prožitých událostí na formování osobnosti uvědomuje si význam motivace pro dosahování dobrých výsledků činnosti dokáže pojmenovat základní emoce	Vztahy mezi lidmi, mezilidská komunikace, konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti Zásady lidského soužití vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí	OSV – Sebepoznání a sebepojetí Př – vývojové fáze člověka Z – průměrná délka života – příčiny odlišností Čj – odborné termíny Ov – testy IQ OSV – Rozvoj schopností poznávání Z – průměrný věk dožití (demografie) Čj – odborné termíny, hry se slovy

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, exkurze, kurzy
VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSVÍ VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady ČLOVĚK, STÁT, PRÁVO VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	pečuje o své zdraví po stránce duševní i tělesné upevňuje si pravidla správné životosprávy dokáže vysvětlit rozdíl mezi pojmy vjem, smyslové vnímání, myšlení, myšlenková operace, paměť, pozornost, hra, práce, city uvědomuje si součinnost smyslových orgánů učí se zvládat stresové situace, zamýšlí se nad způsoby řešení konfliktů, dokáže potlačit své emoce zamýšlí se nad způsoby prodávajících při získávání zákazníků dokáže vysvětlit podstatu fungování trhu zboží a trhu práce uvědomuje si propojenost firem a domácností porovnává cenu a kvalitu při nákupu zboží uvědomuje si význam práce jako hlavního zdroje příjmů popíše základní principy tržního hospodářství, rozlišuje pojmy nabídka, poptávka, trh uvědomuje si potřebu dodržování pravidel pro fungování společnosti dokáže vysvětlit pojmy právní vztah, právní řád, právní odpověď rozlišuje účastníky právních vztahů	Majetek, vlastnictví, forma vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem, a různými formami vlastnictví Právní základy státu - znaky státu, typy a formy státu; státní občanství ČR; Ústava ČR; složky státní moci, jejich orgány a instituce, obrana státu	OSV – Poznávání lidí Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika Čj – dramatizace Ov – test asertivity Pč – pravidla správné životosprávy

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty, exkurze, kurzy
VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	rozlišuje moc zákonodárnou, výkonnou a soudní, zná státní orgány a jejich pravomoci rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě státu dokáže přiměřeně prosazovat svá práva a respektovat při tom práva druhých Zná orgány EU a jejich funkce Zajímá se o aktuální dění v EU	Evropská integrace, podstata, význam, výhody; Evropská unie a ČR	VDO - Občan, občanská společnost a stát

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost**Vyučovací předmět: Občanská výchova**

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty
ČLOVĚK JAKO JEDINEC VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek VO-9-2-03 kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plán	Žák si uvědomuje vývojové změny fyzické, psychické a sociální a dokáže je rozlišit Dokáže pojmenovat základní emoce Žák vnímá vliv prožitých událostí na formování osobnosti Žák přijímá rozdíly mezi lidmi jako přirozený jev Žák dokáže pojmenovat hlavní znaky jednotlivých vývojových období Žák nevnímá odlišnosti lidí jako důvod k nepřátelství, vytváří si kladný vztah k sobě i k ostatním lidem Žák si uvědomuje význam motivace pro dosahování dobrých výsledků činnosti Žák popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru Žák dokáže vysvětlit rozdíl mezi pojmy vjem, smyslové vnímání, myšlení, myšlenková operace, paměť, pozornost, hra, práce, city Žák si uvědomuje součinnost smyslových orgánů Žák si uvědomuje chybné tendence při vnímání druhých lidí a snaží se je minimalizovat	podobnost a odlišnost lidí – projevy chování, rozdíly v prožívání, myšlení a jednání; osobní vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter; vrozené předpoklady, osobní potenciál vnitřní svět člověka – vnímání, prožívání, poznávání a posuzování skutečnosti, sebe i druhých lidí, systém osobních hodnot, sebehodnocení; stereotypy v posuzování druhých lidí osobní rozvoj – životní cíle a plány, životní perspektiva, adaptace na životní změny, sebezměna; význam motivace, aktivity, vůle a osobní kázně při seberozvoji	OSV – Sebepoznání a sebezpojetí Př – vývojové fáze člověka Z – průměrná délka života – příčiny odlišností Čj – odborné termíny Ov – testy IQ OSV – Rozvoj schopností poznávání Z – průměrný věk dožití (demografie) Čj – odborné termíny, hry se slovy

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI VO-9-1-04 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích VO-9-1-04p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-04p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem VO-9-1-05 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-06 rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	Žák hledá nové způsoby řešení problémů Žák procvičuje různé druhy paměti, zná svůj typ paměti Žák využívá poznatků při vlastním učení Žák se dokáže vyjadřovat a prosazovat formou přiměřenou situaci Žák zná asertivní práva a povinnosti, poznatky dokáže využívat v praxi Žák dokáže asertivně vyjadřovat pochvalu a objektivní kritiku a sám je dovede přijímat Žák se učí zvládat stresové situace, zamýšlí se nad způsoby řešení konfliktů, dokáže potlačit své emoce Žák si upevňuje pravidla zdravého života, uvědomuje si svůj aktuální zdravotní stav a řeší případné nedostatky, ví, kdy se obrátit na odborníky Žák pečuje o své zdraví po stránce duševní i tělesné Žák si upevňuje pravidla správné životosprávy Žák rozpoznává netolerantní, rasistické, xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti Žák se zapojuje do veřejného dění ve svém okolí prostřednictvím digitálních technologií a posuzuje vliv používání digitálních technologií na život jedince a proměnu společnosti	vztahy mezi lidmi – osobní a neosobní vztahy, mezilidská komunikace; konflikty v mezilidských vztazích, problémy lidské nesnášenlivosti zásady lidského soužití – morálka a mravnost, svoboda a vzájemná závislost, pravidla chování; peníze – formy placení hospodaření – rozpočet domácnosti, úspory, investice, úvěry, splátkový prodej, leasing; rozpočet státu, typy	OSV – Poznávání lidí Mezilidské vztahy Řešení problémů a rozhodovací dovednosti OSV – Hodnoty, postoje, praktická etika Čj – dramatizace Ov – test asertivity Pč – pravidla správné životosprávy D – vývoj výroby, srovnávání potřeb v dnešní době a potřeb našich předků

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ VO-9-3-02 sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet VO-9-3-04 vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí	žák na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, Žák uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení Žák sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti a objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu Žák rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané Žák vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby nabízejí	rozpočtu a jejich odlišnosti; význam daní banky a jejich služby – aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, produkty finančního trhu pro investování a pro získávání prostředků	Z - dělba práce mezi státy počet lidí na planetě potřeby lidí v různých částech světa VV - výroba reklamního materiálu a prezentace výrobku M - příprava podnikatelského záměru (plánu) Počítání s procenty M- počítání s procenty

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty
VO-9-3-05 uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků ze státního rozpočtu VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství VO-9-4-07 uvede příklady některých smluv upravujících	Žák vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využít Žák uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky Žák na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz Žák dokáže rozlišit, co patří do příjmů a co do výdajů státu Žák objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů Žák přiměřeně uplatňuje svá práva a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí Žák uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod a rozšiřuje je do oblasti digitálních technologií	principy tržního hospodářství – nabídka, poptávka, trh; tvorba ceny, inflace; podstata fungování právní řád České republiky – význam a funkce právního řádu, Ústava ČR, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů; právní norma, předpis, publikování právních předpisů	M – počítání s procenty VDO – Občan, občanská společnost a stát

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty
občanskoprávní vztahy – osobní přeprava, koupě, oprava či pronájem věci VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací VO-9-4-11 diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	Žák objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství Žák uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy Žák dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování a spolupracuje při postihování trestných činů Žák rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady Žák rozpozná protiprávní jednání, přestupek a trestný čin a uvede jejich příklady Žák diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání	protiprávní jednání – druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postižitelnost; porušování předpisů v silničním provozu, porušování práv k duševnímu vlastnictví právo v každodenním životě – důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající; základní práva spotřebitele; styk s úřady	VDO – Formy participace občanů v politickém životě

9. ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a příroda zahrnuje oblast problémů spojených se zkoumáním přírody. Žáci dostávají příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem, jako je důležitost udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav, včetně člověka.

Žáci poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností – závislost člověka na přírodních zdrojích, vliv lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Podmínkou úspěšného vzdělávání je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování, a také významná podpora vytváření otevřeného, kritického myšlení a logického uvažování. Tím dochází k propojení vzdělávací oblasti s reálným životem.

9.1. Fyzika

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Fyzika vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a příroda. Vede žáky ke zkoumání přírody a jejích zákonitostí. Učí je experimentovat a měřit, zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi, vyhledávat a analyzovat informace. Dává jim základ pro pochopení a využívání současných technologií, pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě a vede je k vytváření komplexního pohledu na vztah mezi člověkem a přírodou

Časové vymezení

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Organizační vymezení

Výuka probíhá v odborné učebně fyziky a chemie. Ve výuce se střídají různé formy práce. Frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel, pracovních listů a literatury.

Žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování, během výuky probíhají krátkodobé projekty.

Obsahové vymezení

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

Předmět Fyzika úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy, atomové teorie
- přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elektromagnetických signálů, srdce - kardiostimulátor
- zeměpis: magnetické póly Země, kompas, sluneční soustavy

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- dává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového a inkluzivního vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- učitel vede žáky k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- učitel podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k využívání digitálních technologií při pozorování fyzikálních jevů
- učitel podporuje využívání digitálních technologií při měření a zpracování naměřených dat
- učitel vede žáky k využívání digitálních záznamů experimentů a vizuálních simulací k popisu a vysvětlení fyzikálních jevů
- učitel učí žáky řešit problémy sběrem a tříděním dat z otevřených zdrojů
- vede žáky k tomu, aby při týmové práci, při řešení problémů a při diskuzi o výsledcích úloh používali efektivně digitální komunikační prostředky, volili k tomu vhodné nástroje (zejména při distanční vzdělávání)
- učitel vede žáky k tomu, aby své vytvořené nebo získané výukové materiály a záznamy o použitých zdrojích ukládali do svého elektronického portfolia k dalšímu využití při vzdělání

Průřezová témata:

- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupracovat (VDO)
- rozvíjení dovedností a schopností (OSV)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (EV)
- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a potřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (EGS)
- vzájemné respektování (MKV)

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Fyzika****Ročník: 6**

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	žák rozlišuje na příkladech mezi pojmy těleso a látka žák pozná na příkladech skupenství látek, těles žák určí základní vlastnosti látek pevných, kapalných, plynných žák rozpozná, zda na dané těleso působí síla a pomocí prodloužení pružiny porovná podle velikosti dvě působící síly žák vysvětlí na základě porozumění částicovému složení látek následující procesy – rozpouštění pevných látek v kapalině (i v závislosti na teplotě) a šíření zápachu v uzavřené místnosti žák zná druh elektrického náboje protonu, elektronu, neutronu žák určí na základě druhu náboje, zda se tělesa budou elektricky přitahovat, odpuzovat nebo na sebe nebudou el. působit žák zná dělení magnetů a pojmenuje základní části magnetu žák dokáže vysvětlit vznik mag. pole a dokáže je znázornit pomocí mag. indukčních čar žák dokáže použít kompas	Látka, těleso Vlastnosti látek pevných, kapalných, plynných Vzájemné působení těles, síla Částicové složení látek Difúze, Brownův pohyb Atomy, molekuly, sloučeniny Elektrické vlastnosti látek Magnetické vlastnosti látek	CH – návaznost atomy, ionty, prvky, chemická vazba
F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	žák dokáže pro každou veličinu zvolit vhodné měřidlo	Měřené veličiny: - délka - objem	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty
F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas .. F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod	žák dokáže hodnotu správně odečíst a určit odchylku měření žák dokáže efektivně použít při experimentech digitální měřidla a měřicí přístroje žák zná pro každou veličinu její základní jednotku a odvozené jednotky, dokáže je vzájemně převádět žák dokáže vyjmenovat příklady, kde se měření veličin v praxi používá. žák vysvětlí princip měření teploty teploměrem žák požaduje od zadavatelů úloh k měření digitální měřicí přístroje a měřidla využívá efektivně k záznamu naměřených dat a jejich zpracování digitální techniku žák objasní praktický význam veličiny hustota jako charakteristiky látky a veličin hmotnost a objem jako charakteristik konkrétního tělesa vypočítá ze vztahu pro hustotu látky i hmotnost, resp. objem tělesa (s použitím tabulek pro základní školu) žák objasní pojmy délková teplotní roztažnost a objemová teplotní roztažnost žák na základě pochopení zákonitostí pro délkovou a objemovou teplotní roztažnost uvede praktické příklady jevů a vysvětlí je (včetně anomálie vody) žák zná základní schematické značky elektrických součástek žák určí, kdy obvodem prochází el. proud a jak se to projevuje žák ví, co je to zkrat a co ho způsobuje	- hmotnost - teplota - čas Hustota Měření objemu a hmotnosti Experimentální stanovení hustoty látek Roztažnost látek změnou teploty Schematické značky Jednoduché elektrické obvody Elektrický proud a obvod Zdroj napětí spotřebič	M – převody jednotek, převodní vztahy, jednoduché výpočty MV – fungování a vliv médií ve společnosti – sleduje předpovědi změn teploty (v tisku, rozhlasu a televizi) orientuje se v grafech

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	na základě experimentu (zapojením do elektrického obvodu) nebo osobních zkušeností či charakteristik látek uvedených v literatuře, uvede příklady látek, které jsou vodiči nebo izolanty ví co je podstatou elektrického proudu a kde elektrický proud vzniká	Vodiče a izolanty	

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty
F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu	žák objasní, že pohyb je relativní, a určí, zda je těleso v klidu, či v pohybu vzhledem k jiným tělesům žák objasní pojem: trajektorie; vysvětlí rozdíl mezi trajektorií a dráhou - uvede jak značíme dráhu a v jakých jednotkách ji udáváme - podle tvaru trajektorie rozezná druhy pohybů žák na základě popisu pohybu tělesa určí, zda se jedná o pohyb rovnoměrný, nebo nerovnoměrný, přímočarý nebo křivočarý, posuvný nebo otáčivý žák vysvětlí rozdíl mezi rychlostí rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlostí nerovnoměrného pohybu	Klid a pohyb tělesa rovnoměrný, nerovnoměrný, přímocharý, křivočarý pohyb a otáčivý pohyb	M – jednoduché výpočty, desetinná čísla
F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů	žák určí na základě znalosti hodnot dvou veličin (dráha, čas nebo rychlost) hodnotu veličiny třetí žák umí převádět jednotky rychlosti žák rozliší klid a pohyb tělesa v grafu vyjadřujícím závislost dráhy na čase modeluje fyzikální děje pomocí počítačového softwaru zkoumá fyzikální jevy pomocí počítačových simulací	Rychlost rovnoměrného pohybu dráha rovnoměrného pohybu průměrná rychlost nerovnoměrného pohybu	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty
F-9-2-03 určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici F-9-2-03p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla	žák znázorní orientovanou úsečkou sílu o známé velikosti, směru, působišti žák určí graficky i výpočtem výslednici dvou sil stejného, opačného směru žák vysvětlí, kdy dochází k rovnováze sil a určí jakou velikost má v tomto případě výslednice, určí graficky výslednici dvou a více sil různého směru žák charakterizuje těžiště tělesa jako působiště gravitační síly působící na těleso žák předpoví, jak se změní deformační účinky síly, když se změní velikost síly nebo velikost plochy, na kterou síla působí žák rozhodne, zda je výhodné tlak zvětšit nebo zmenšit a navrhne, jak to udělal žák rozhodne kdy je výhodné tření zvětšit či naopak zmenšit a jakými způsoby žák rozliší smykové a valivé tření žák experimentálně ověří závislost třecí síly na tlakové síle, na kvalitě povrchu stykových ploch žák uvede příklady projevů tření v praxi vyhledává v otevřených zdrojích data dokumentující aplikace fyzikálních jevů v jiných oblastech vědy a v technice	Síla, znázornění síly gravitační síla, gravitační pole skládání sil Těžiště tělesa Tlak, tlaková síla Využití tlaku v praxi Tření, třecí síla Tření v praxi Pascalův zákon Hydraulické zařízení Hydrostatický tlak Archimédův zákon Atmosférický tlak Měření a změny atmosférického tlaku Tlak plynu v uzavřené nádobě	M – grafické sčítání a odčítání úseček M – trojúhelník
F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů	žák popíše a vysvětlí princip konkrétního jednoduchého zařízení, které využívá Pascalův zákon žák popíše změny hydrostatického, resp. atmosférického tlaku v závislosti na hloubce, resp. nadmořské výšce žák používá vztah pro velikost hydrostatického tlaku při řešení konkrétních úloh		

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty
F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	žák popíše příklady využití principu spojených nádob v běžném životě, resp. technické praxi žák objasní pojmy přetlak, resp. podtlak a využití těchto jevů v technické praxi žák uvede příklady stejnorodého optického prostředí a dále pak příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných optických prostředí žák objasní a načrtne vznik rozbíhavého a rovnoběžného svazku paprsku pomocí clony žák objasní vznik stínů za tělesem žák objasní vznik zatmění Slunce a Měsíce žák vysvětlí zákon odrazu světla při použití pojmu kolmice dopadu objasní, proč pro obraz v rovinném zrcadle používáme pojem zdánlivý obraz a proč dochází ke stranovému převrácení obrazu popíše a vysvětlí příklady, kdy v technické praxi dochází k využití zákona odrazu světla, a provádí praktické pokusy na základě tohoto zákona žák rozpozná duté a kulové zrcadlo žák popíše vlastnosti obrazu v zrcadlech a ukáže na praktických příkladech jejich využití žák vysvětlí, kdy dochází k lomu světla žák rozhodne, zda v konkrétním příkladě na rozhraní dvou různých optických prostředí dochází k lomu světla ke kolmici, nebo k lomu světla od kolmice (součástí zadání je popis, kdy dochází žák rozpozná spojku a rozptylku žák objasní princip zobrazení oční čočkou	Zdroje světla Optické prostředí Stín Zatmění Slunce a Měsíce Zákon odrazu Zobrazení rovinným zrcadlem Kulová zrcadla Lom světla Spojky a rozptylky Optické vlastnosti oka Rozklad světla optickým hranolem	ENV - vztah člověka k prostředí Z - důsledky pohybů Země na život lidí a organismů

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Fyzika

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Kurzy, projekty
F-9-4-01 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem F-9-4-01p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců)	žák umí určit, zda těleso koná mechanickou práci používá vzorec pro mechanickou práci pro výpočet práce, působící síly i velikosti dráhy, po které síla působí ze znalosti vykonané práce určí změnu energie příslušného tělesa a naopak vypočítá výkon ze zadané práce a času objasní pojem účinnost žák umí rozlišit druhy mechanické energie žák na konkrétních příkladech popíše způsoby tepelné výměny (vedení, tepelné záření, proudění) – rozliší tepelné vodiče a izolant žák vyjmenuje základní skupenské přeměny a dokumentuje na příkladech žák vymezí hlavní faktory, které ovlivňují skupenské přeměny a využívá tyto poznatky k řešení problémů a úloh	Mechanická práce Výkon Účinnost Pohybová energie Polohová energie Částicové složení látek Tepelná výměna Změny skupenství	OSV - Poznávání lidí – spolupráce při pokusech a laboratorních pracích M - úprava rovnic, vyjádření neznámé ze vzorce EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	žák umí rozeznat druhy pístových motorů žák dokáže vyjmenovat výhody/nevýhody spalovacích motorů a jejich užití	Pístové spalovací motory	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Kurzy, projekty
F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka	žák rozliší zdroje stejnosměrného a střídavého elektrického napětí a rozpozná elektrické spotřebiče připojované ke stejnosměrnému napětí od těch, které jsou připojovány ke střídavému elektrickému napětí žák změří elektrické napětí na různých součástkách elektrického obvodu žák změří elektrický proud v různých částech jednoduchého elektrického obvodu používá efektivně při experimentech digitální měřidla a měřicí přístroje používá efektivně k záznamu naměřených dat a jejich zpracování výpočetní techniku žák uvede příklady zdrojů zvuku z prostředí, ve kterém žije žák na konkrétním příkladu předvede a vysvětlí vznik zvuku žák vyhledá v tabulkách a vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích zkoumá fyzikální jevy pomocí počítačových simulací žák uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem, resp. příklady zdrojů nadměrného hluku žák popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus a navrhne ochranné prostředky, jež se mohou používat pro snížení či odstranění uvedených vlivů	Stejnosiměrný proud Střídavý proud Voltmetr Ampérmetr Zvukový rozruch Šíření zvuku prostředím Tón Rezonance Odraz zvuku Zdroje hluku Ochrana před nadměrným hlukem	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Kurzy, projekty
	žák uvede příklady, jak se v praxi provádí snižování nadměrné hladiny hluku v prostředí sestavuje počítačové prezentace výsledků svých řešení a hledá ve výsledcích vzájemné souvislosti fyzikálních jevů		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Fyzika**

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Kurzy, projekty
F-9-6-04 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny	žák popíše princip elektromagnetu a uvede příklady jeho využití žák předvede a vysvětlí vznik indukovaného proudu a napětí žák určí magnetické póly cívky žák popíše princip elektromotoru žák uvede příklady elektrických spotřebičů, které pro svoji činnost využívají elektromagnetickou indukci popíše jev elektromagnetické indukce žák charakterizuje střídavé napětí pomocí periody a kmitočtu žák určí periodu střídavého proudu (napětí) z jeho kmitočtu a naopak žák uvede příklady využití transformátoru v praxi	Magnetické pole Magnetické pole cívky s proudem Elektromagnet Elektromotor Elektromagnetická indukce Střídavý proud Transformátor Rozvodná elektrická síť	OSV – bezpečné zacházení s elektrospotřebiči, první pomoc při úrazu elektrickým proudem M - úprava rovnic, vyjádření neznámé ze vztahu EGS, EV – Evropa a svět nás zajímá, Lidské aktivity a životní prostředí EGS – alternativní zdroje energie, Elektrická energie, výroba elektrické energie a její vliv na životní prostředí
F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci s elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla	žák na základě experimentu (zapojením do elektrického obvodu) nebo osobních zkušeností uvede příklady látek, které jsou vodiči, izolanty, resp. polovodiči žák vysvětlí rozdíl mezi vodičem, polovodičem a izolantem žák uvede příklady použití vodičů a izolantů v technické praxi žák vysvětlí význam užití polovodičů v technické praxi	Vedení elektrického proudu v kapalinách, v plynech, v polovodičích	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Kurzy, projekty
F-9-6-05 využívá zákon o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákon odrazu světla při řešení problémů a úloh F-9-6-05p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití	žák efektivně využívá při experimentech digitální měřidla a měřicí přístroje používá efektivně k záznamu naměřených dat a jejich zpracování digitální techniku žák uvede příklady stejnorodého optického prostředí a dále pak příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných optických prostředí žák vysvětlí zákon odrazu světla při použití pojmu kolmice dopadu žák objasní, proč pro obraz v rovinném zrcadle používáme pojem zdánlivý obraz a proč dochází ke stranovému převrácení obrazu žák popíše a vysvětlí příklady, kdy v technické praxi dochází k využití zákona odrazu světla, a provádí praktické pokusy na základě tohoto zákona	Elektromagnetické záření Zdroje světla Odraz světla	EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí, vztah člověka k prostředí
F-9-6-06 rozhodne ze znalosti rychlosti světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici, či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami	žák vysvětlí, kdy dochází k lomu světla žák rozhodne, zda v konkrétním příkladu dochází k lomu světla ke kolmici, nebo k lomu světla od kolmice (součástí zadání je popis, kdy dochází k lomu ke kolmici a kdy od kolmice) žák rozliší spojku od rozptylky podle optických vlastností	Rychlost světla Lom světelného paprsku Spojky a rozptylky Jaderná energetika	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Kurzy, projekty
F-9-4-02 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí F-9-4-02p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země, zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci, osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru	žák využívá poznatky o stavbě atomu k objasnění pojmů jaderná síla, a jaderná energie žák vysvětlí rozdíl mezi přirozenou a umělou radioaktivitou žák objasní princip jaderných reakcí žák popíše funkci jaderného reaktoru a podstatu řízené štěpné reakce vyhledává v otevřených zdrojích data dokumentující aplikace fyzikálních jevů v jiných oblastech vědy a v technice vyhledává v otevřených zdrojích data k řešení zadaného problému, třídí je a kriticky vyhodnocuje žák popíše, z čeho se skládá sluneční soustava žák rozliší pevné a plynné planety žák vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily; obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet žák popíše s využitím modelu, proč dochází k zatmění Slunce a zatmění Měsíce žák jednoduše vysvětlí (s použitím modelu) podstatu střídání měsíčních fází žák vytváří a při dalším vzdělávání využívá vlastní digitální portfolio	Vesmír	Z - Země - vesmírné těleso, postavení Země ve sluneční soustavě a ve vesmíru D - vývoj kosmologických představ, historie dobývání vesmíru EV – základní podmínky života

9.2. Chemie

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Chemie vychází z obsahu vzdělávacího oboru Člověk a příroda, je částečně spjat s vyučovacím předmětem Fyzika. Cílem výuky je, aby žáci porozuměli zákonitostem přírodních procesů, uvědomovali si užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikaci v praxi. Dále, aby si osvojili dovednost objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, pracovat s tabulkami a grafy, vyhledávat informace.

Časové vymezení

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	-	-	2	2

Organizační vymezení

Výuka probíhá v odborné učebně fyziky a chemie. Učitel při výuce využívá různé formy práce. Frontální výuka je spojena s praktickými cvičeními, s nácvikem jednoduchých laboratorních metod a postupů. Učitel využívá pro názornost demonstračních pokusů.

Obsahové vymezení

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí se řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí se využívat poznatky k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí se získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

Předmět Chemie je úzce spjat s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda a z části s Matematikou (např. Zeměpis – surovinové zdroje chemického průmyslu, Přírodopis – význam zelených rostlin, životní prostředí, zdraví, Fyzika – vlastnosti látek, Matematika – chemické výpočty).

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení
- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

- učitel předkládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi
- využívá získané vědomosti a dovednosti k řešení problémů

Kompetence komunikativní

- učitel vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat
- žák dokáže obhájit své myšlenky

Kompetence sociální a personální

- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat názory jiných

Kompetence občanské

- učitel společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc, zachovat se přiměřeně v situaci jako je požár, povodeň, chemická havárie)

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel / povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků v běžné praxi

Kompetence digitální

- učitel vede žáky ke kritické práci s informacemi, efektivní komunikaci a vzájemné spolupráci v digitálním prostředí
- vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- klademe důkaz na ne etické jednání při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitální prostředí, na ohleduplnost a respekt
- učitel seznamuje žáky s principy bezpečného chování na internetu a vedeme je k tomu, aby při práci s informacemi uplatňovali právní a etické normy spojené s využíváním převzatých zdrojů

Průřezová témata

OSV (zodpovědnost za zdraví každého jedince), VDO, EV (zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí).

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Chemie**

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Kurzy, projekty
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek, rozpozná přeměny skupenství látek CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami SMĚSI CH-9-2-01 rozlišuje směsi a chemické látky CH-9-2-02 vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení CH-9-2-03 navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	Rozliší skupenství látek a jejich přeměny; porovná společné a rozdílné vlastnosti vybraných látek; určí skupenství, barvu, zápach, rozpustnost ve vodě uvede zásady bezpečné práce v laboratoři; na základě výstražných symbolů a varování na etiketě posoudí nebezpečnost látky; popíše způsoby bezpečné práce s chemickými látkami ve školní laboratoři; pro práci s chemickými látkami volí vhodné ochranné pomůcky a správně je využívá; dovede poskytnout 1. pomoc; zná tel. číslo záchr. služby a umí přivolat pomoc zná příklady plynných, kapalných a pevných směsí; rozliší u známých směsí, zda jsou různorodé, nebo stejnorodé; uvede příklady směsí a čistých látek; samostatně sestaví filtrační aparaturu s využitím laboratorních pomůcek; vysvětlí princip usazování a destilace na konkrétním příkladu; aplikuje poznatky o oddělování složek směsí na příkladech z běžného života;	Vlastnosti látek – hustota, rozpustnost, tepelná a elektrická vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek Zásady bezpečné práce – ve školní pracovně (laboratoři) i v běžném životě Nebezpečné látky a přípravky – H – věty, P – věty, piktogramy a jejich význam Směsi – různorodé, stejnorodé roztoky; hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku; koncentrovanější, zředěnější, nasycený a nenasycený roztok; oddělování složek směsí (usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace)	Opakování F6 Vkz - Člověk a zdraví

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Kurzy, projekty
CH-9-2-04 rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití, uvede příklady znečišťování vody a vzduchu CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě CH-9-2-04p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití, uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula, prvek a sloučenina ve správných souvislostech CH-9-3-02 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky CH-9-3-02p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti	pojmenuje správnými názvy vodu v plynném, kapalném a pevném skupenství; vysvětlí, jak voda v závislosti na fyzikálních podmínkách mění své skupenství a uvede, jak se změny skupenství nazývají; uvede základní fyzikální a chemické vlastnosti vody; uvede příklady využití vody v domácnosti, v průmyslu a v zemědělství; vysvětlí význam vody pro život na Zemi; žák používá správně pojmy: odpadní voda, pitná voda, užitková voda, destilovaná voda žák aktivně využívá digitální technologie za účele získávání, uchovávání, vyhodnocování a sdílení informací a dat při zkoumání vlastností látek, chemických procesů a jevů rozlišuje částice atomu, atomy a molekuly; popíše umístění protonů, elektronů a neutronů v atomu; uvede znaménko elektrického náboje elektronu a protonu rozliší periody a skupiny v periodické soustavě chemických prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi; rozliší mezi známými prvky kovy a nekovy; uvede charakteristické vlastnosti kovů a nekovů	Voda – destilovaná, pitná, odpadní; výroba pitné vody; čistota vody Vzduch – složení, čistota ovzduší, ozonová vrstva částicové složení látek – molekuly, atomy, atomové jádro, protony, neutrony, elektronový obal a jeho změny v chemických reakcích, elektrony prvky – názvy a značky vybraných prvků, vlastnosti a použití vybraných prvků, skupiny a periody v periodické soustavě chemických prvků; protonové číslo chemické sloučeniny – chemická vazba, názvosloví jednoduchých anorganických a organických sloučenin	F, Př - koloběh vody, skupenství, teplota varu, tuhnutí Př, VkJ - význam kyslíku pro dýchání a hoření, potřeba čistého vzduchu pro zdraví EV – význam vody a vzduchu jako základní podmínky života EV – osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Kurzy, projekty
CHEMICKÉ REAKCE CH-9-4-01 rozliší a zapíše rovnici výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí a zhodnotí jejich využívání CH-9-4-02 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí	rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, rozliší neutralizaci od ostatních chemických reakcí popíše vliv teploty, plošného obsahu povrchu, koncentrace reaktantů a katalyzátorů na rychlost chemické reakce; popíše správný způsob ředění hydroxidů a kyselin; popíše první pomoc při zasažení lidského těla roztoky hydroxidů a kyselin	chemické reakce – zákon zachování hmotnosti, chemické rovnice, látkové množství, molární hmotnost faktory ovlivňující rychlost chemických reakcí – teplota, plošný obsah povrchu výchozích látek, katalýza	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti (osobní zodpovědnost při práci se žíravými kyselinami a hydroxidy) poskytnutí první pomoci při poleptání, zabezpečení lékařské pomoci zraněnému

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Chemie**

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RV ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Kurzy, projekty
ANORGANICKÉ SLOUČENINY CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí CH-9-5-02 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí CH-9-5-02p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem	uvede vlastnosti a použití prakticky významných nebo mediálně známých oxidů, kyselin, hydroxidů a solí; užívá vedle názvů i vzorce vybraných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí, které souvisejí s bezpečností a zdravím člověka a s ochranou životního prostředí; vysvětlí rozdíl mezi tvrdou a měkkou vodou; popíše způsob odstraňování kotelního (vodního) kamene v domácích spotřebičích; rozlišuje mezi jednosložkovými a kombinovanými průmyslovými hnojivy; posoudí vliv přírodních a průmyslových hnojiv na životní prostředí rozliší kyselé a zásadité roztoky pomocí hodnot pH; prakticky změří pH roztoku, se kterým se setká v běžném životě; uvede příklady neutralizace prováděné v běžném životě	oxidy – názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů kyseliny a hydroxidy – kyselost a zásaditost roztoků; vlastnosti, vzorce, názvy a použití vybraných prakticky významných kyselin a hydroxidů solí kyslíkaté a nekyslíkaté – vlastnosti, použití vybraných solí, oxidační číslo, názvosloví, vlastnosti a použití vybraných prakticky významných halogenidů	OSV – řešení problémů a rozhodovací dovednosti (osobní zodpovědnost při práci se žiravými kyselinami a hydroxidy) poskytnutí první pomoci při poleptání, zabezpečení lékařské pomoci zraněnému EV – nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů

Očekávané výstupy RV ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Kurzy, projekty
ORGANICKÉ SLOUČENINY CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	zařadí uhlovodíky mezi organické látky; užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků; popíše vlastnosti nejjednodušších uhlovodíků; uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků; uvede příklady zdrojů uhlovodíků rozliší fosilní a ostatní paliva; uvede výhody a nevýhody využívání fosilních a ostatních druhů paliv vzhledem k životnímu prostředí a vyčerpatelnosti zdrojů; uvede příklady produktů získávaných při frakční destilaci ropy; uvede příklady výrobků chemického průmyslu, jejichž výchozí surovinou je ropa nebo zemní plyn rozliší halogenderiváty uhlovodíků, alkoholy, organické kyseliny a další kyslíkaté deriváty; popíše používání freonů v praktickém životě a jejich vliv na životní prostředí; jmenuje nejjednodušší alkoholy a popíše jejich vlastnosti; zhodnotí rizika konzumace alkoholu z hlediska zdraví člověka; uvede příklady neznámějších organických kyselin (i triviálních názvů) a jejich výskytu uvede příklady zdrojů bílkovin a jejich význam	uhlovodíky – příklady v praxi významných alkanů, uhlovodíků s vícenásobnými vazbami a aromatických uhlovodíků paliva – ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva deriváty uhlovodíků – příklady v praxi významných alkoholů a karboxylových kyselin	EV – nebezpečí havárie při přepravě a zpracování ropy Př, VkZ – vliv alkoholu na lidský org., alkoholismus

Očekávané výstupy RV ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Kurzy, projekty
CH-9-6-04 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy CH-9-6-04p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě CHEMIE A SPOLEČNOST CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin	pro člověka; uvede příklady zdrojů tuků a jejich význam pro člověka; uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka; uvede příklady zdrojů vitaminů a jejich význam pro člověka uvede příklady prvotních a druhotných surovin významných pro chemickou výrobu; zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů; popíše význam ropy, uhlí a zemního plynu pro chemický průmysl i pro praktický život člověka žák na základě osvojených poznatků z chemie kriticky hodnotí informace šířené v přímé (běžné mezilidské) nebo mediální komunikaci uvede telefonní čísla, na která má volat v případě vzniku požárů; popíše správné chování při požáru; rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek; rozliší základní hasební látky v hasicích přístrojích jmenuje zástupce významných plastů a jejich vlastnosti; zhodnotí význam plastů z hlediska praktického využití člověkem a dopady jejich	přírodní látky – zdroje, vlastnosti a příklady funkcí bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů chemický průmysl v ČR – výrobky, rizika v souvislosti se životním prostředím, recyklace surovin, koroze průmyslová hnojiva tepelně zpracovávané materiály – cement, vápno, sádra, keramika plasty a syntetická vlákna – vlastnosti, použití, likvidace detergenty, pesticidy a insekticidy hořlaviny – význam tříd nebezpečnosti léčiva a návykové látky	OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu – nadměrný příjem tuků, cholesterol, nadměrný příjem cukrů EV – plasty v odpadech, význam recyklace EGS – plasty jako globální problém lidstva OSV – osobní zodpovědnost při nakládání s použitými plasty

Očekávané výstupy RV ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Kurzy, projekty
CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka	využívání na životní prostředí; popíše vliv mycích a čistících prostředků na životní prostředí; jmenuje skupiny běžně dostupných léčiv a způsoby jejich použití; uvede zástupce látek, které nejčastěji znečišťují ovzduší, vodu a půdu		OSV – osobní zodpovědnost při užívání chem. látek (hnojiva apod.) EV – nebezpečí nadměrného hnojení um. hnojivy (stav plodin, ohrožení zdrojů pitné vody, poškození půdy apod.) EV – znečištění odpadní vody saponáty

9.3. Přírodopis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis vychází z obsahu vzdělávacího oboru Člověk a příroda, navazuje na předmět Přírodověda. Cílem předmětu je poskytnout žákům základní vědomosti o přírodě, přírodních dějích s důrazem na jejich praktické využití. Úkolem je vést žáky k porovnávání a zobecňování nových poznatků a vlastních zkušeností a využít je v praktickém životě. Pracovat se získanými informacemi, hledat odpovědi na otázky, snažit se poznat vztahy a souvislosti mezi činnostmi lidí a přírodním prostředím a vést žáky k tomu, aby se svým chováním podíleli na ochraně životního prostředí. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody.

Časové vymezení

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2

Organizační vymezení

Výuka probíhá v učebně přírodopisu. Frontální výuka s demonstračními pomůckami, skupinová práce (s využitím přírodnin, pracovních listů, odborné literatury), laboratorní práce (zaměřené na praktické zjišťování), přírodovědné vycházky s pozorováním, krátkodobé projekty, besedy.

Obsahové vymezení

Vzdělávání v předmětu Přírodopis:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o přírodu a přírodniny
- poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům
- umožňuje poznat přírodu jako systém, jehož součásti jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- učí aplikovat přírodovědné poznatky v praktickém životě
- vede k chápání podstatných souvislostí mezi stavem přírody a lidskou činností, závislosti člověka na přírodních zdrojích
- podporuje potřebu klást si otázky o průběhu a příčinách přírodních procesů, které mají vliv na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, hledat řešení
- vede žáky k pochopení významu vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů,
- vede žáky k ochraně před událostmi způsobenými výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy
- vede k poznání podstaty zdraví a příčiny jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- vede k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného chování v různých situacích ohrožení vlastního zdraví i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných situacích
- seznamuje žáka se stavbou živých organismů

Předmět Přírodopis úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti Člověk a příroda:

- Chemie: ochrana životního prostředí – chemické znečištění, chemické vlastnosti minerálů a hornin, herbicidy, pesticidy, insekticidy
- Fyzika: fotosyntéza, světelná energie, sluch, zrak
- Zeměpis: rozšíření živočichů a rostlin, výskyt, biotopy, CHKO, Národní parky

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj kompetencí žáků

Kompetence k učení

- učitel vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- ke správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí

Kompetence k řešení problémů

- učitel zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů
- učitel zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, docházejí k závěrům
- a vyhodnocují získaná fakta

Kompetence komunikativní

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- učitel vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- učitel umožňuje prezentaci práce žáků, žáci mají možnost sami zhodnotit výsledky své práce a reagovat na hodnocení ostatních, argumentovat, přijmout kritiku

Kompetence sociální a personální

- využívání skupinového vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- učitel navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti

Kompetence občanské

- učitel vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učitel vede žáky k pochopení práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví svých blízkých

Kompetence pracovní

- učitel vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s mikroskopickými preparáty a s živými přírodními
- učitel zadává úkoly tak, aby měli žáci možnost si práci sami organizovat, navrhnout postup a časový rozvrh

Kompetence digitální

- učitel vede žáky ke kritickému vyhledávání informací o pozorovaných a zkoumaných organismech a k porovnávání vyhledaných informací s informacemi v dalších zdrojích
- učitel vede žáky k dovednostem analyzovat a vyhodnocovat informace a vyvozovat z nich odpovídající závěry
- vede žáky k tvorbě a úpravám digitálního obsahu v různých formátech a jeho sdílení s vybranými lidmi
- při spolupráci, komunikaci a sdílení informací v digitálním prostředí klademe důraz na etické jednání spojené s využíváním převzatých zdrojů

Průřezová témata:

VDO tolerance k odlišnostem, zodpovědnost za své zdraví, angažovaný přístup k prostředí

OSV lidská komunikace, chování a kreativita, seberegulující jednání

EV porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí, zachování biologické rovnováhy

MDV komunikace a kooperace, kritické čtení

EGS evropská a globální dimenze v základech ekologie

MKV vzájemné respektování

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředm. vztahy Kurzy a projekty
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA P-9-1-01 rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů P-9-1-02 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti P-9-1-03 uvede příklady dědičnosti v praktickém životě P-9-1-04 uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	rozliší získávání energie pro život výživou autotrofní a výživou heterotrofní a uvede příklady; vysvětlí uvolňování energie pro život za využití kyslíku (buněčné dýchání); rozliší pojmy růst a vývoj; uvede příklady různých projevů reakce organismů na vnější podněty; uvede příklady přizpůsobení organismů k prostředí jako podmínku vývoje rozmanitosti života na Zemi (biodiverzity) vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady; vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování i z hlediska přenosu dědičných informací uvede konkrétní příklady využití poznatků z genetiky rostlin, živočichů a člověka v praktickém životě; uvede příklady vlivu šlechtění na vzhled rostlin a živočichů s pomocí aplikací umožňujících provádět různé techniky animace zachycuje vybrané projevy života organismů (růst, vývoj) vysvětlí význam bakterií a virů pro život	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam – výživa, dýchání, růst, rozmnožování, vývin, reakce na podněty; názory na vznik života dědičnost a proměnlivost organismů – podstata dědičnosti a přenos dědičných informací, gen, křížení Modely a multimediální aplikace, techniky animace životních projevů organismů, časosběry virý a bakterie – výskyt, význam a praktické využití	EV – základní pojmy rozmanitosti přírody, probudit citový vztah EGS - pandemie nemocí, očkování EGS – revoluční objev antibiotik, problém rezistence bakterií vůči antib. OSV- základní hygienické návyky

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředm. vztahy Kurzy a projekty
P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života P-9-1-04p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka, má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích, pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	v přírodě a v životě člověka; uvede příklady využívání bakterií člověkem; uvede příklady nemocí způsobených bakteriemi a viry uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin bezobratlých (žahavců, měkkýšů, kroužkovců a členovců /pavoukoců, korýšů, hmyzu/); uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů; uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.); vysvětlí rozdíl mezi obojetným a rozlišeným pohlavím, mezi vývojem přímým a nepřímým a uvede příklady uvede příklady skupin bezobratlých; zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin - u bezobratlých do kmenů: žahavci, měkkýši, kroužkovci, členovci (popřípadě do tříd	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – viry, bakterie, prvoci, bezobratlí (žahavci, ploštěnci, hlísti, měkkýši, kroužkovci, členovci) rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy chování živočichů	Př. 8 – roztoči a onemocnění nervové soustavy EV, Ch – insekticidy EV- narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy hmyzu - důsledky

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředm. vztahy Kurzy a projekty
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	a řádů: pavoukovci, korýši, hmyz) uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory a parazity; uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období; uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady uvede význam rozmanitosti živočichů pro život v přírodě a pro člověka; objasní význam biologické rovnováhy; uvede příklady bezobratlých, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi; uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční; uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek; vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady	Př. 8 – roztoči a onemocnění nervové soustavy EV, Ch – insekticidy EV- narušení přírodní rovnováhy, přemnožené druhy hmyzu - důsledky	2.LP – žížala obecná

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředm. vztahy Kurzy a projekty
BIOLOGIE ROSTLIN P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití P-9-3-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce BIOLOGIE HUB P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků	rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla; uvede příklad pletiva v orgánech rostliny; rozliší rozdílnou složitost stavby těla vybraných rostlin (např. zelené řasy, mechy, kapradiny, rostliny nahosemenné) uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh; objasní význam fotosyntézy pro život; objasní význam dýchání pro život rostlin; rozliší děje v rostlině probíhající za světla (fotosyntéza, dýchání) a za tmy (dýchání); uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování zařadí vybrané rostliny do základní systematické skupiny (řasy, mechy, kapradiny, přesličky, plavuně, rostliny nahosemenné); přiřadí k vybraným rostlinám název rodový, případně druhový s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů podle přírodnin, modelů nebo obrázků přírodnin s rozlišovacími znaky určí nejznámější houby	fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů řas, mechorostů, kaprad'orostů (plavuně, přesličky, kapradiny), nahosemenných, jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana houby bez plodnic – základní charakteristika, pozitivní a negativní vliv na člověka a živé organismy houby s plodnicemi – stavba, výskyt, význam, zásady sběru, konzumace a první	První pomoc při otravě houbami

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředm. vztahy Kurzy a projekty
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	naší přírody; rozliší mezi vybranými houbami jedlé a jedovaté podle typických znaků; uvede zásady bezpečného sběru hub rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy; používá jednoduchý žákovský mikroskop; aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy	pomoc při otravě houbami praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	OSV – rozvoj schopností poznávání

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředm. vztahy Kurzy a projekty
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	uvede charakteristické rysy vnější stavby těla živočicha z vybraných skupin obratlovců (ryb, obojživelníků, plazů, ptáků, savců); uvede význam orgánových soustav a příklady jejich orgánů; uvede příklady přizpůsobení stavby orgánových soustav živočichů k životu na souši a ve vodě a k různému způsobu života (k využívání různé potravy, k různé aktivitě během dne apod.) uvede příklady skupin obratlovců; zařadí vybrané živočichy do hlavních taxonomických skupin - u obratlovců do tříd: ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci jejich charakteristických znaků uvede příklady živočichů žijících odděleně a ve skupinách (i v párech), živočichy stálé a migrující, aktivní ve dne a v noci, býložravce, predátory; uvede změny ve způsobu života živočichů podle ročních období; uvede znaky, jimiž je organismus přizpůsobený prostředí a způsobu života, uvede příklady	stavba těla, stavba a funkce jednotlivých částí těla – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, rozmnožování vývoj, vývin a systém živočichů – významní zástupci jednotlivých skupin živočichů – strunatci (kruhoústí, paryby, ryby, obojživelníci, plazi, ptáci, savci) rozšíření, význam a ochrana živočichů – hospodářsky a epidemiologicky významné druhy, péče o vybrané domácí živočichy, chov domestikovaných živočichů, živočišná společenstva projevy chování živočichů	Z - rozšíření organismů, migrace D – rybníkářství v Čechách EV – ochrana živočichů EV, OSV – chov domácích savců

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředm. vztahy Kurzy a projekty
P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka; uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	pro život v přírodě a pro člověka; objasní význam biologické rovnováhy; uvede příklady obratlovců, kteří se mohou stát škůdci, a způsoby ochrany před nimi; uvede příklady živočichů žijících v přírodě, které lidé využívají nebo jsou pro člověka užiteční; uvede příklady živočichů, které člověk chová pro užitek; vysvětlí zásady bezpečného chování ve styku se živočichy a uvede příklady		Herbář rostlin
BIOLOGIE ROSTLIN P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům P-9-3-02 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin P-9-3-03 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	rozliší pojmy buňka, pletivo, orgán rostlinného těla; uvede příklad pletiva v orgánech rostliny; rozliší rozdílnou složitost stavby těla vybraných rostlin krytosemenných uvede vstupy a výstupy fotosyntézy a podmínky ovlivňující její průběh; objasní význam fotosyntézy pro život; objasní význam dýchání pro život rostlin; uvede příklady ovlivňování podmínek pro život rostlin při jejich pěstování zařadí vybrané rostliny do základní systematické skupiny (rostliny krytosemenné: dvouděložné, jednoděložné, případně čeledi); přiřadí k	anatomie a morfologie rostlin – stavba a význam jednotlivých částí těla vyšších rostlin (kořen, stonek, list, květ, semeno, plod) fyziologie rostlin – základní principy fotosyntézy, dýchání, růstu, rozmnožování systém rostlin – poznávání a zařazování daných zástupců běžných druhů krytosemenných rostlin (jednoděložných a dvouděložných), jejich vývoj a využití hospodářsky významných zástupců význam rostlin a jejich ochrana	EV – ochrana rostlin EV - léčivé rostliny, bio – produkty EGS - hospodářsky významné rostliny

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředm. vztahy Kurzy a projekty
P-9-3-02p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití P-9-3-02p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování P-9-3-03p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	vybraným rostlinám název rodový, případně druhový s využitím zjednodušených či upravených klíčů a atlasů rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy; používá jednoduchý žakovský mikroskop; aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy Stavba rostlinného těla zaznamenává a vyhodnocuje na základě pozorování v přírodě i na internetu (např. s využitím webkamery) základní projevy chování vybraných živočichů české přírody, objasní na konkrétních příkladech způsob života pozorovaných živočichů s využitím tištěných i on-line určovacích klíčů a mobilních aplikací pro identifikaci rostlin určuje v regionu běžně se vyskytující rostliny přispívá k mapování výskytu vybraných živočichů regionu s využitím vhodných webových stránek a aplikací	praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek etologická pozorování živočichů	OSV – rozvoj schopností poznávání

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
BIOLOGIE ČLOVĚKA P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	určí přibližné umístění hlavních orgánů orgánových soustav v těle člověka; popíše stavbu a funkci orgánových soustav člověka s důrazem na propojení jejich činnosti; vysvětlí, že řízení lidského organismu se uskutečňuje hormonální a nervovou soustavou; objasní způsob získávání informací o okolním prostředí uvede, že podle vědeckých názorů se člověk nevyvinul z dnes žijících lidoopů; uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka podle převažujícího vědeckého názoru; má základní představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky, charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života	anatomie a fyziologie – stavba a funkce jednotlivých částí lidského těla, orgány, orgánové soustavy (opěrná, pohybová, oběhová, dýchací, trávicí, vylučovací a rozmnožovací, řídící), vyšší nervová činnost fylogeneze a ontogeneze člověka – rozmnožování člověka	MKV - rasy, národnostní menšiny - projevy rasové nesnášenlivosti, diskriminace VDO - tolerance k odlišnostem D - vývoj člověka

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby pomocí názorných multimediálních prostředků vysvětluje funkci orgánových soustav a metabolické procesy v lidském těle s využitím mobilní aplikace změří srdeční tep rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy; používá jednoduchý žákovský mikroskop; aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy	nemoci, úrazy a prevence – příčiny, příznaky, praktické zásady a postupy při léčení běžných nemocí; závažná poranění a život ohrožující stavy, epidemie multimediální aplikace pro zobrazení orgánových soustav člověka, měření metabolických funkcí praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	VDO – zodpovědnost za své zdraví DO – zodpovědnost za své zdraví

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vyučovací předmět: Přírodopis

Ročník: 9

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředm. vztahy Projekty a kurzy
NEŽIVÁ PŘÍRODA P-9-6-01 rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek P-9-6-02 rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	uvede příklady znaků, podle kterých může rozlišovat nerosty a horniny; rozezná nejběžnější horniny z naší přírody na základě pozorování jejich charakteristických znaků a za pomoci určovacích pomůcek uvede příklady vnějších a vnitřních geologických dějů a jejich důsledky, popíše horninový cyklus a vysvětlí oběh vody v přírodě	Země – vznik a stavba Země nerosty a horniny – vznik, vlastnosti, kvalitativní třídění, praktický význam a využití zástupců, určování jejich vzorků vnější a vnitřní geologické procesy – příčiny a důsledky půdy – složení, vlastnosti a význam půdy vývoj zemské kůry a organismů na Zemi – geologické změny, vznik života, výskyt typických organismů a jejich přizpůsobování prostředí	Z - planeta Země, stavba Ch - chem. vzorce, značky prvků Z – sopečná činnost, zemětřesení Z - vznik pohoří, pohoří v ČR, ve světě

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředm. vztahy Projekty a kurzy
P-9-6-03 uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi P-9-6-01p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny P-9-6-02p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů P-9-6-03p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi ZÁKLADY EKOLOGIE P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-02 na příkladu objasní základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	uvede rozdíl mezi počasím a podnebím; vysvětlí skleníkový jev a jeho možný vliv na klimatické změny; uvede faktory podnebí, které jsou rozhodující pro vývoj jednotlivých typů ekosystémů; charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy i jejich doprovodné jevy; charakterizuje možné dopady mimořádných událostí a ochranu před nimi uvede příklady organismů v přírodních i umělých ekosystémech naší přírody; uvede příklady různých vztahů mezi organismy vlastními slovy objasňuje vývoj populací organismů s využitím názorných multimediálních prostředků a modelů pro zobrazení průběhu přírodních dějů vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém; vysvětlí význam vztahů mezi organismy pro oběh látek v přírodě	podnebí a počasí ve vztahu k životu – význam vody a teploty prostředí pro život, ochrana a využití přírodních zdrojů, význam jednotlivých vrstev ovzduší pro život, vlivy znečištěného ovzduší a klimatických změn na živé organismy a na člověka mimořádné události způsobené přírodními vlivy – příčiny vzniku mimořádných událostí, přírodní světové katastrofy, nejčastější mimořádné přírodní události v ČR (povodně, větrné bouře, sněhové kalamity, laviny, náledí) a ochrana před nimi organismy a prostředí – vzájemné vztahy mezi organismy, mezi organismy a prostředím; populace, společenstva, přirozené a umělé ekosystémy, potravní řetězce, rovnováha v ekosystému simulace a modely vývoje populací a společenstev organismů	EV – aktivní přístup k ochraně ŽP EV – funkce ekosystémů EGS – objasňování důsledků globálních vlivů na ŽP EV – ochrana základních podmínek života Z – hydrosféra, atmosféra EV- principy udržitelného rozvoje

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředm. vztahy Projekty a kurzy
P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi P-9-7-02p objasní základní princip některého ekosystému P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu	vysvětlí vztahy v potravních řetězcích pastevně-kořistnických a rozkladných; vysvětlí důležitost biologické regulace a kdy se organismus může stát škůdcem; vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům posoudí, které lidské činnosti životní prostředí ohrožují a které přispívají k jeho zlepšování zkoumá vybrané vlastnosti životního prostředí (teplota, vlhkost, hluk) pomocí mobilních zařízení, aplikací a měřících systémů vyhodnocuje vybrané vlastnosti životního prostředí pomocí grafů, schémat a mapových portálů rozlišuje detaily při pozorování přírody pouhým okem a za použití lupy; používá jednoduchý zářivkový mikroskop; aktivně používá především zjednodušené určovací klíče a atlasy	ochrana přírody a životního prostředí – globální problémy a jejich řešení, chráněná území měření fyzikálních vlastností prostředí data a mapové portály o kvalitě životního prostředí, zdroje informací o vlivu člověka na přírodu a krajinu praktické metody poznávání přírody – pozorování lupou a mikroskopem (případně dalekohledem), zjednodušené určovací klíče a atlasy, založení herbáře a sbírek	EV – změny krajiny vlivem člověka EV – ekologické zátěže, přírodní katastrofy OSV – rozvoj schopností poznávání

Metody, formy, nástroje, pomůcky: nástěnné obrazy, mapy, přírodní materiály, sbírky nerostů, hornin a zkamenělin, videokazety, mineralogické a geologické klíče a atlasy

9.4. Zeměpis

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Zeměpis vychází ze vzdělávacího oboru Člověk a příroda. Navazuje na vzdělávací obor Člověk a jeho svět. Žáci poznávají složitosti a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, závislost člověka na přírodních zdrojích. Zeměpis umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Časové vymezení

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	1	1

Organizační vymezení

Výuka probíhá v učebně zeměpisu. Zeměpis je vyučován jako samostatný předmět, výuka probíhá v kmenové třídě, v učebně s nainstalovanou interaktivní tabulí, v terénu. Realizují se výlety, projekty a exkurze. Využívají se metody frontálního vyučování i skupinové práce. Jsou používány mapy, obrazový materiál, internet, pracovní listy, časopisy.

Obsahové vymezení

Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k:

- získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod
- získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací
- respektování přírodních hodnot, lidských výtvorů a k podpoře ochrany životního prostředí
- pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci života, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech
- rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka
- rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování
- aplikování geografických poznatků v praktickém životě
-

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci vybírají a využívají vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojují získané poznatky do širších celků, nalézají souvislosti
- žáci získané poznatky kriticky posuzují, porovnávají a formulují závěry
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení
- Učitel vede žáky:
 - k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací
 - k používání odborné terminologie
 - k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
 - k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů

Kompetence komunikativní

- žáci formulují a vyjadřují své myšlenky a názory v logickém sledu, vyjadřují se souvisle a kultivovaně v písemném i ústním projevu
- žáci se učí naslouchat promluvám druhých lidí, vhodně na ně reagují
- učitel vede žáky:
 - ke komunikaci mezi sebou a učitelem a k dodržování předem stanovených pravidel vzájemné komunikace
- k naslouchání a respektování názorů druhých

- k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou schopni pochopit problém, vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- žáci se učí myslet kriticky, jsou schopni hájit svá rozhodnutí
- učitel vede žáky k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů
- k využívání metod, při kterých docházejí k objevům, řešením a závěrům sami žáci
- k argumentaci, k diskusi na dané téma, k obhajobě svých výroků
- k odpovědím na otevřené otázky
- k práci s chybou

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k využívání skupinového a inkluzivního vyučování
- k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání
- k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků
- k dodržování dohodnuté kvality, postupů, termínů
- k občanské odpovědnosti za vytváření podmínek pro udržitelný rozvoj v lokálním a globálním měřítku

Kompetence občanské

- žáci respektují názory druhých, uvědomují si svá práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- žáci se rozhodují zodpovědně podle dané situace
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje
- Učitel vede žáky k dodržování pravidel slušného chování
- k pochopení práv a povinností v souvislosti s principem trvale udržitelného rozvoje
- k tomu, aby brali ohled na druhé
- k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

- žáci jsou seznámeni s pravidly bezpečného chování v terénu
- žáci jsou vedeni k efektivní práci
- učitel vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- k vyhledávání a využívání různých zdrojů informací

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k volbě a účelnému využívání vhodných digitálních technologií při činnostech s digitalizovanými geoinformačními zdroji, prameny a programy
- seznamuje žáky s různými možnostmi, jak komunikovat činnosti a výsledky práce s digitalizovanými geografickými reáliemi
- učitel klade důraz na bezpečnou a efektivní komunikaci žáků a na jejich odpovědné chování a jednání v digitálním světě

Předmětem prolínají průřezová témata:

VDO: občanská společnost a stát; formy participace občanů v politickém životě; principy demokracie

EV: znečištění atmosféry, hydrosféry, biosféry, rozšíření živočichů a rostlin, biotopy, CHKO, národní parky

OSV: rozvoj schopností poznávání; seberegulace, sebeorganizace; kreativita; poznávání lidí; mezilidské vztahy; komunikace; kooperace; řešení problémů a rozhodovací dovednosti; hodnoty, postoje

EV: ekosystémy; základní podmínky života; problémy životního prostředí; vztah člověka k prostředí

MDV: kritické čtení a vnímání mediálního sdělení; interpretace vztahu mediálního sdělení a reality; stavba mediálního sdělení; tvorba mediálního sdělení; práce v realizačním týmu

EGS: objevování Evropy, světa

MKV: kulturní difference;

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Zeměpis**

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE Z-9-1-01 Organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-02 používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii	žák doplní ze zdrojů informací vybrané geografické, topografické a kartografické pojmy uvede příklady geoinformačních technologií v geografii i běžném životě žák vysvětlí základní geografické, topografické a kartografické pojmy žák používá geoinformační technologie ve výuce i v běžném životě žák využívá výhody tištěných i digitálních map pro znázornění, analýzu a hodnocení geografických objektů, jevů a procesů v krajině žák používá globus jako zmenšený model Země k demonstraci rozmístění základních útvarů na zemském povrchu používá různé druhy plánů a map a přepočítává podle různých měřítek vzdálenosti efektivně využívá atlas světa – pracuje s obsahem, rejstříkem a vysvětlivkami – dokáže v něm vyhledat potřebné informace používá zeměpisnou síť a pomocí zeměpisných souřadnic určuje na mapě zeměpisnou polohu různých míst na Zemi vysvětlí příčiny rozdílného času jednotlivých míst na Zemi rozumí pojmům: časová pásma, světový čas, datová hranice žák využívá digitální mapy a mapové portály žák používá mapy, mapové aplikace a globální	komunikační geografický a kartografický jazyk – vybrané obecně používané geografické, topografické a kartografické pojmy; základní topografické útvary: důležité body, výrazné liniové (čárové) útvary, plošné útvary a jejich kombinace: sítě, povrchy, ohniska – uzly; hlavní kartografické produkty: plán, mapa; jazyk mapy: symboly, smluvené značky, vysvětlivky; statistická data a jejich grafické vyjádření, tabulky; základní informační geografická média a zdroje dat Geografická kartografie a topografie – glóbus, měřítko glóbusu, zeměpisná síť, poledníky a rovnoběžky, zeměpisné souřadnice, určování zeměpisné polohy v zeměpisné síti; měřítko a obsah plánů a map, orientace plánů a map vzhledem ke světovým stranám; praktická cvičení a aplikace s dostupnými kartografickými produkty v tištěné i elektronické podobě Digitální mapy, mapové portály – charakteristiky, příklady užití v geografii i v běžném životě, příklady digitálních map a mapových portálů ve vztahu k poloze školy,	MDV - kritické čtení a vnímání mediálního sdělení MDV – práce v týmu MDV – tvorba mediálního sdělení Projekt – přírodní krajiny

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ Z-9-2-01 prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybu Země na život lidí a organismů Z-9-2-01p objasní důsledky pohybů Země Z-9-2-02 rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu Z-9-2-03 porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	družicové navigační systémy k orientaci v terénu rozliší na příkladech rozdíl mezi analogovou a digitální mapou, uvede jejich výhody a nevýhody žák uvede příklady využití vybraných geoinformačních technologií, využívá vybrané geoinformační technologie v běžném životě Žák popíše umístění Země ve sluneční soustavě a ve vesmíru Žák porovná vlastnosti planety Země s ostatními planetami z hlediska podmínek pro život na Zemi Žák objasní konkrétní důkaz tvaru planety Země podle určitých jevů nebo podle zjištění pomocí přístrojů Žák vyjmenuje důsledky sklonu zemské osy na život organismů a lidí Žák vyjádří vlastními slovy důsledky oběhu Země kolem Slunce, rotace Země kolem osy a pohybů Měsíce Žák vyjádří na příkladech vliv pohybů Země a	rozdíl mezi digitální a analogovou mapou, výhody a nevýhody obou map Země jako vesmírné těleso – tvar, velikost a pohyby Země, střídání dne a noci, střídání ročních období, světový čas, časová pásma, pásmový čas, datová hranice, smluvený čas krajinná sféra – přírodní sféra, společenská a hospodářská sféra, složky a prvky přírodní sféry	EV – pochopení objektivní platnosti základních přírodních zákonitostí EGS – Objevujeme Evropu a svět, objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí EGS – mezinárodní spolupráce při ochraně přírody MDV – kritický odstup od mediálních sdělení

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
Z-9-2-03p uveďte příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost Z-9-2-03p uveďte příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-02 aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	Měsíce na život organismů a lidí Žák přiřadí vybraný přírodní prvek k příslušné složce přírodní sféry Žák vyjmenuje příklady příčinných vztahů v krajině Žák se orientuje v terénu s pomocí orientačních objektů (body, linie, plochy), plánů a map Žák určí světové strany pomocí přístrojů Žák použije prakticky plán nebo mapu a přístroje pro plánování tras a pohybu v terénu Žák využívá globální polohové systémy a aplikace satelitního a leteckého snímkování k orientaci v terénu, k pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny žák rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii, využívá výhody digitální map a mapových portálů pro orientaci v terénu Žák rozliší konkrétní objekty, jevy a procesy ve sledované krajině Žák zobrazí pozorované objekty do jednoduchého náčrtu, do tištěné nebo	systém přírodní sféry na planetární úrovni – geografické pásy, geografická (šířková) pásma, výškové stupně systém přírodní sféry na regionální úrovni – přírodní oblasti cvičení a pozorování v terénu místní krajiny, geografické exkurze – orientační body, jevy, pomůcky a přístroje; stanoviště, určování hlavních a vedlejších světových stran, pohyb podle mapy a azimutu, odhad vzdáleností a výšek objektů v terénu; jednoduché panoramatické náčrtky krajiny, situační plány, schematické náčrtky pochodové osy, hodnocení přírodních jevů a ukazatelů ochrana člověka při ohrožení zdraví a života – živelní pohromy; opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích	VDO - význam armády při mimořádných situacích

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
Z-9-7-03 uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě	elektronické mapy Žák porovná změny v pozorované krajině na základě vybraných historických a současných zdrojů informací Žák při popisu sledované krajiny se vyjádří správně odbornou geografickou terminologií Žák respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality přírodního prostředí žák popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací Žák objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny)		

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Zeměpis**

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
REGIONY SVĚTA Z-9-3-01 lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-01p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány Z-9-3-02 porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-02p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů Z-9-3-02p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů,	 žák lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa žák charakterizuje užití geoinformačních technologií v běžném životě žák srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny žák využívá vybraný geografický informační systém pro znázorňování, srovnávání a hodnocení vybraných charakteristik států světa žák lokalizuje geografickou polohu a rozlohu jednotlivých světadílů, oceánů a modelových států (regionů) žák porovná vybrané modelové státy (regiony) světa podle přírodních, kulturních, společenských, hospodářských a politických hledisek žák vytváří jednoduchou digitální tematickou mapu přírodního, společenského nebo hospodářského jevu vybraných států nebo regionů světa	 světadíly, oceány, makroregiony světa – určující a porovnávací kritéria; jejich přiměřená charakteristika z hlediska přírodních a socioekonomických poměrů s důrazem na vazby a souvislosti (přírodní oblasti, podnebné oblasti, sídelní oblasti, jazykové oblasti, náboženské oblasti, kulturní oblasti) příklady užití geoinformačních technologií v geografii a v běžném životě; navigační přístroje a systémy v dopravě, digitální mapy, digitální zdroje pro znázornění modelové regiony světa – vybrané modelové přírodní, společenské, politické, hospodářské a environmentální problémy, možnosti jejich řešení prostorová data – charakteristika, druhy, příklad užití v geografii; co to jsou prostorová data, databázové systémy ČR i zahraniční, jejich užití jako zdroje informací, zpracování dat, výstupy	 EV – stav životního prostředí, další vývoj, ochrana. možnost změny EGS – život v mezinárodním prostoru, globalizace, závislost sv. hospodářství na těžbě ner. surovin, vyčerpatelnost ner. surovin, šetření MDV – zdroje informací, aktuality EGS – objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí EGS – Objevujeme Evropu a svět OSV – poznávání lidí, mezilidské vztahy VDO – občan, občanská společnost a stát MKV – etnický původ – rovnocennost všech

oceánů a vybraných států Z-9-3-03 zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	Žák vysvětlí svými slovy, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik a procesů Žák odhadne, jaký dopad budou mít tyto změny na přírodní prostředí Žák vysvětlí na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech Žák vyjmenuje, jaké dopady mají společenské změny na budoucí vývoj společenského prostředí		etnických skupin, kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, postavení národnostních menšin Př – lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva,
---	--	--	---

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Zeměpis**

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ Z-9-4-01 posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace Z-9-4-02 posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	žák porovná rozdíly v rozložení a základních charakteristikách obyvatelstva různých částí světa (podle hustoty zalidnění, podle věkové a náboženské struktury, podle zaměstnanecké struktury) na základě využití vybraných informačních zdrojů žák svými slovy charakterizuje obyvatelstvo hospodářsky vyspělých a méně vyspělých zemí podle různých hledisek žák porovná společenské a kulturní odlišnosti různých částí světa žák vysvětlí svými slovy na příkladech kulturní odlišnosti ve svém osobním okolí (školní třída, rodina, přátelé, sousedé, denní život dětí apod.) žák vyjmenuje význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel žák popíše na příkladech sídla různé hierarchické úrovně a různých funkcí žák svými slovy jmenuje specifika života na venkově a ve městě	obyvatelstvo světa – základní kvantitativní a kvalitativní geografické, demografické, hospodářské a kulturní charakteristiky globalizační společenské, politické a hospodářské procesy – aktuální společenské, sídelní, politické a hospodářské poměry současného světa, sídelní systémy, urbanizace, suburbanizace světové hospodářství – sektorová a odvětvová struktura, územní dělba práce, ukazatele hospodářského rozvoje a životní úrovně regionální společenské, politické a hospodářské útvary – porovnávací kritéria: národní a mnohonárodnostní státy, části států, správní oblasti, kraje, města, aglomerace; hlavní a periferní hospodářské oblasti světa; politická, bezpečnostní a hospodářská seskupení (integrace) států geopolitické procesy, hlavní světová konfliktní ohniska	ENV – vztah k přírodě, vliv hospodářství na krajinu a životní prostředí, ochrana přírody EGS – život v mezinárodním prostoru, globalizace, závislost sv. hospodářství na těžbě ner. surovin, vyčerpatelnost ner. surovin, šetření MDV – zdroje informací, aktuality MKV – etnický původ – rovnocennost všech etnických skupin, kultur, odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost, postavení národnostních menšin Př – lidská populace, lidské rasy, podmínky života na Zemi, vliv osídlení na krajinu, obživa obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl, podvýživa, hlad,

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy Poznámky
Z-9-4-03 zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-04 porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Z-9-4-05 porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	Žák svými slovy vysvětlí vzájemný vztah mezi venkovem a městem žák objasní výhody digitálních tematických map pro zobrazení a hodnocení geografické reality a geografického prostředí vybraných společenských, hospodářských a environmentálních jevů žák rozliší sektorovou strukturu hospodářství a její vývoj, nejlépe podle sektorové zaměstnanosti v jednotlivých zemích žák lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznamnější země jejich spotřeby, nejlépe na příkladu ropy žák popíše složky a funkce světového hospodářství žák svými slovy vysvětlí funkci zemědělství pro život lidí žák vyjádří vlastními slovy funkci zpracovatelského průmyslu ve světovém hospodářství žák vyjmenuje obecné předpoklady pro územní rozmístění výroby a spotřeby žák vysvětlí na příkladech hlavní lokalizační faktory konkrétních vybraných hospodářských aktivit Žák zařadí do určitých kategorií státy světa a regiony států světa podle různých kritérií – kulturních, hospodářských, obchodních, politických, bezpečnostních (vojenských)	prostorová data – charakteristika, druhy, příklad užití v geografii; co to jsou prostorová data, databázové systémy ČR i zahraniční, jejich užití jako zdroje informací, zpracování dat, výstupy (tvorba jednoduchých tematických map), propojení s využitím jednoduchého online GPS digitální mapy, mapové portály – charakteristiky, příklady užití v geografii i v běžném životě, příklady digitálních map a příklady mapových portálů	Ov- rozdílné podmínky života lidí v různých částech světa M – rozbor grafů, kartogramů, porovnávání čísel, určování hustoty zalidnění, průměrné hodnoty, jednotky plochy Ch – chemizace v zemědělství – vliv na přírodu, kvalitu potravin – vitamíny, využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie, složení výfukových plynů, katalyzátory F – parní stroj, typy elektráren, jaderná reakce, rychlost dopravních prostředků VDO – prvky vlády, demokracie, totalita, vztahy mezi státy světa MKV – politické a sociální konflikty, tolerance, výchova proti rasismu

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
-9-4-06 lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ Z-9-5-01 porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín Z-9-5-02 uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a	Žák jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integraci států světa, vysvětlí jejich působení Žák lokalizuje příklady ohnisek napětí a konfliktů ve světě Žák pojmenuje na příkladech charakter napětí a konfliktů ve světě a vysvětlí jejich nebezpečí Žák uvede význam a úlohu vybraných mezinárodních institucí a organizací při řešení konfliktních situací Žák vyjmenuje specifické znaky a funkce pozorované krajiny Žák ilustruje na příkladech vzhled a znaky krajín z hlediska působení lidských činností Žák ilustruje na konkrétních příkladech přírodních a kulturních složek a prvků krajiny v místním regionu Žák objasní, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, na rozmanitost přírody	krajina – přírodní a společenské prostředí, typy krajín vztah přírody a společnosti – udržitelný život a rozvoj, principy a zásady ochrany přírody a životního prostředí, chráněná území přírody, globální ekologické a environmentální problémy lidstva	Ch – skleníkový efekt, kyselý dešť, složení atmosféry, ozón, oteplování, výfukové plyny, ropné havárie, nerostné suroviny, jiné zdroje energie, pitná voda – znečištění D – rozvoj společnosti, změny krajiny, života lidí v průběhu času F, Ch – alternativní zdroje energie, rozvoj techniky

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda**Vyučovací předmět: Zeměpis**

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
ČESKÁ REPUBLIKA Z-9-6-01 vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy Z-9-6-02 hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Z-9-6-03 hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva	Žák lokalizuje místní region podle zvolených kritérií (bydliště, sídlo školy, obec s pověřeným obecním úřadem, obec s rozšířenou působností – město, statutární město, krajské město, kraj, chráněná krajinná oblast, národní park, euroregion apod.) Žák vysvětlí na příkladech znaky a specifika místního regionu Žák vyjmenuje silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů Žák zařadí místní region do příslušného kraje a do vyšších územních celků Žák určí geografickou polohu České republiky Žák vyhodnotí relativní geografickou polohu České republiky podle různých kritérií	místní region – zeměpisná poloha, kritéria pro vymezení místního regionu, vztahy k okolním regionům, základní přírodní a socioekonomické charakteristiky s důrazem na specifika regionu důležitá pro jeho další rozvoj (potenciál × bariéry) Česká republika – zeměpisná poloha, rozloha, členitost, přírodní poměry a zdroje; obyvatelstvo: základní geografické, demografické a hospodářské charakteristiky, sídelní poměry; rozmístění hospodářských aktivit, sektorová a odvětvová struktura hospodářství; transformační společenské, politické a hospodářské procesy a jejich územní projevy a dopady; hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	ENV – stav přírody, ochrana, předpoklad vývoje EGS – poloha státu na mapě, orientace M – porovnávání rozlohy ENV – stav přírody, ochrana, základní podmínky života (ochrana biologických druhů) Př – geologická stavba, ochrana přírody F – atmosférické prvky Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí OSV – jednání s lidmi jednotlivých národů, vlastní názor, naslouchání, národnostní menšiny, rasismus, xenofobie

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
	žák porovná rozlohu ČR s rozlohou vybraných států světa a s rozlohou sousedních států žák popíše s pomocí obecně zeměpisných a tematických map vznik a vývoj reliéfu, určí a vyhledá horopisné celky, charakterizuje podnebí, vodstvo, půdy, rostlinstvo a živočišstvo žák zhodnotí stav životního prostředí, vymezí NP a CHKO a pochopí jejich důležitost žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech žák vyhledá, popíše a zdůvodňuje na mapách největší a nejmenší soustředění obyvatelstva v České republice žák vyhledá na mapách největší a nejvýznamnější sídla v České republice a určí jejich lokalizační faktory žák srovnává ukazatele o lidnatosti, rozmístění, pohybu a struktuře obyvatelstva České republiky se sousedními státy		Čj – nářečí M – hustota obyvatelstva Př – vliv osídlení na krajinu D – vznik prvních měst, vývoj urbanizace ENV – vliv hospodářství na životní prostředí – těžba, průmyslové závody, doprava, cestování OSV – vytvoření názoru na stav hospodářství EGS – postavení hospodářství v rámci EU a světa, rozvoj služeb MDV – reklama, zdroj informací, aktuality Ch – využití nerostných surovin, chemický průmysl, petrochemie D – historie průmyslu Př – obživa obyvatelstva, produkty obyvatelstva, produkty rostlinné a živočišné výroby, fosilní paliva, suroviny pro textilní a potravinářský průmysl

Z-9-6-04 lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti Z-9-6-05 uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	žák rozlišuje a porovnává předpoklady, rozmístění a perspektivu hospodářských aktivit v České republice žák charakterizuje hospodářství České republiky po jednotlivých oblastech: průmysl, zemědělství, doprava a spoje, služby, cestovní ruch, zahraniční obchod žák lokalizuje na mapách jednotlivé kraje a administrativní celky ČR žák charakterizuje přírodní podmínky, hospodářství, zvláštnosti, kulturní zajímavosti jednotlivých regionů a porovnává jejich hospodářskou funkci a vyspělost	regiony České republiky – územní jednotky státní správy a samosprávy, krajské členění, kraj místního regionu, přeshraniční spolupráce se sousedními státy v euroregionech hospodářské a politické postavení České republiky v Evropě a ve světě, zapojení do mezinárodní dělby práce a obchodu	F – typy továren
--	---	--	-------------------------

10. UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast UMĚNÍ A KULTURA je zařazena na obou stupních ZŠ. V této oblasti vedou učitelé žáky k hledání a ochraně krásy. Oblast směřuje žáky k chápání tradic, ke kritickému přístupu k umění a ke kultuře. Sleduje smysl a podstatu tvůrčí činnosti. Ukazuje na podstatu tvorby: dozvědět se něco o sobě, překonat sama sebe, přiblížit se tomu, co nás přesahuje. Postupy umělecké tvorby jsou blízké projektovým pracovním postupům, tedy tvořivé činnosti žáků. Jde o objevování projevů autonomie, tělesné a duševní pohody, vnímání prožitku.

Vzdělávací oblast zahrnuje vyučovací předměty: Hudební výchova, Výtvarná výchova

10.1. Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Předmět rozvíjí u žáků porozumění hudbě a jejímu aktivnímu vnímání. Je rozvíjena celková osobnost žáka vzájemným propojením všech činností v rámci hudební výchovy. Důraz je kladen na práci s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu. V Hudební výchově usilujeme o to, aby žák chápal hudbu jako součást umění a rozvíjel své estetické citění.

Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Organizační vymezení

Žáci mají k dispozici jednu učebnu s pianinem, ve většině tříd je keyboard. Učitelé využívají doprovodných nástrojů (Orffova škola) a výukové programy na interaktivní tabuli, digitální zdroje.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy:

Vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého i mluveného projevu, rytmus, improvizace, reprodukce motivů,

Instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

Hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty, rozpoznání tanců stylových období

Poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, hudební formy, poznávání žánrů, stylů a podob, analýza a interpretace hudby, vnímání hudebních výrazových prostředků, seznámení s českou hudební kulturou i kulturou jiných národů

Organizace

Žáci pracují ve třídě nebo v hudební učebně s využíváním audiovizuální techniky, za pomoci různých forem s využitím dostupných vyučovacích pomůcek

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

- žák zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase
- učitel vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- učitel umožňuje každému žákovi zažít úspěchy

Kompetence k řešení problémů

- rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání

Kompetence komunikativní

- žák rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem
- reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků

- učitel vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence občanská

- žák je veden ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl
- učitel umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků

Kompetence pracovní

- využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřuje hudební náladu
- učitel sleduje při hodině pokrok všech žáků
- učitel vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- učitel vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení

Kompetence digitální

- učitel vede žáky k aktivnímu a smysluplnému využívání elektronických hudebních nástrojů, digitálních aplikací i dostupných programů jako nástrojů reprodukčních, produkčních i vlastní tvorby
- učitel motivuje žáky k zaznamenávání, snímání a přenosu i prezentaci hudby a hudebních i zvukových projektů prostřednictvím digitálních technologií, případně k uplatnění digitálních technologií jako nástroje sebeprezentace v rámci vlastních audiovizuálních projektů
- vede žáky k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem k autorství a autorským právům

Průřezová témata-v tomto předmětu jsou realizována tato: EGS, MKV, EV, MDV, MV

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Hudební výchova**

Ročník: 1

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty HV-3-1-02p dýchá a zřetelně vyslovuje při rytimizaci říkadel i při zpěvu HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	žák zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty dbá na správné dýchání a držení těla, provádí dechová a hlasová cvičení zřetelně vyslovuje, zná význam not rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní umí vytleskat rytmus podle vzoru rozlišuje krátké a dlouhé tóny pozná vybrané hudební nástroje podle zvuku (klavír, kytaru, flétnu, housle, bubínek) pozná hymnu ČR a rozumí smyslu textu žák používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře (rytmická cvičení, hudební doprovod) žák z nabízených způsobů doprovodu vybere ten, který se mu zdá pro danou píseň nejvhodnější	Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) -hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 taktu) Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, popř. zobcových fléten). -rytmizace, hudební hry (ozvěna) Hudebně pohybové činnosti -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) Poslechové činnosti -kvality tónů -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) Hudební doprovody vhodných lidových písní a umělých písní interpretovaných učitelem ve spolupráci se žáky na akustické i elektronické nástroje (Orffův instrumentář)	EGS – Evropa a svět nás zajímá -poznávání evropské hudby MKV-Kulturní diference, Lidské vztahy - hudba etnických skupin EV – Základní podmínky života - výchova k životnímu prostředí – hudba – rámus ČJ, M (Jedna, dvě ..) Prv (Prší, prší) OSV – kreativita, komunikace, psychohygiena

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Hudební výchova**

Ročník: 2.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem HV-3-1-02p dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmicizaci říkadel i při zpěvu HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny	žák zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty dbá na správné dýchání a držení těla, provádí dechová a hlasová cvičení zřetelně vyslovuje, zná význam not rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní umí vytleskat rytmus podle vzoru rozlišuje krátké a dlouhé tóny pozná vybrané hudební nástroje podle zvuku (klavír, kytaru, flétnu, housle, bubínek) pozná hymnu ČR a rozumí smyslu textu žák používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře (rytmická cvičení, hudební doprovod) žák z nabízených způsobů doprovodu vybere ten, který se mu zdá pro danou píseň nejvhodnější	Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) -hudební rytmus (realizace písni ve 2/4 taktu) Lidové a umělé písně Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, popř. zobcových fléten). -rytmizace, melodizace, hudební hry (ozvěna) Hudebně pohybové činnosti -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) Poslechové činnosti -kvality tónů -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) Pohybové vyjádření hudby Hudební doprovody vhodných lidových písní a umělých písní interpretovaných učitelem ve spolupráci se žáky na akustické i elektronické nástroje (Orffův instrumentář)	Vv - ilustrace Tv – pochod, taneční kroky Čj – říkadla Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice MV – Vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci) MKV – Lidské vztahy (mezilidské vztahy v lidové písni) OSV – hodnoty, postoje, praktická etika, kreativita, psychohygiena

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Hudební výchova**

Ročník: 3.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty
HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku Pozorně vnímá jednoduché skladby HV-3-1-05 rozpozná v proudu hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	žák zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty dbá na správné dýchání a držení těla, provádí dechová a hlasová cvičení zřetelně vyslovuje, zná význam not rozlišuje tón, zvuk, hlas mluvený a zpěvní umí vytleskat rytmus podle vzoru rozlišuje krátké a dlouhé tóny pozná vybrané hudební nástroje podle zvuku (klavír, kytaru, flétnu, housle, bubínek) pozná hymnu ČR a rozumí smyslu textu žák používá jednoduché nástroje Orffova instrumentáře (rytmická cvičení, hudební doprovod) rozlišuje výšku a délku tónů žák z nabízených způsobů doprovodu vybere ten, který se mu zdá pro danou píseň nejvhodnější pozná různé doprovody k písním včetně doprovodu elektronickým nástrojem	Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) -hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 taktu) - Lidové a umělé písně Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje (reprodukce motivů, témat, jednoduchých skladbiček pomocí nástrojů z Orffova instrumentáře, popř. zobcových fléten). -rytmizace, melodizace, hudební hry (ozvěna) Hudebně pohybové činnosti -pohybové vyjádření hudby (pohybová improvizace) Poslechové činnosti -kvality tónů -hudba vokální, instrumentální, vokálně instrumentální, lidský hlas, hudební nástroj -hudební styly (hudba pochodová, taneční, ukolébavka) Pohybové vyjádření hudby	Vv - ilustrace Tv – pochod, taneční kroky Čj – říkadla Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice MV – Vnímání autora mediálních sdělení (uplatnění výrazových prostředků v hudbě a tanci) MKV – Lidské vztahy (mezilidské vztahy v lidové písni) OSV – hodnoty, postoje, praktická etika, kreativita, psychohygiena

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Hudební výchova**

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
HV-5-1-01 zpívá v jednohlase v durových i molových tóninách, využívá získané pěvecké dovednosti HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem HV-5-1-02 realizuje zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní HV – 5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry, dohry a provádí elementární hudební improvizaci HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy	Zapívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti, orientuje se v notovém /grafickém záznamu písně píseň, či melodii zahraje, zazpívá nebo ji pohybově ztvární na dostupném elektronickém hudebním nástroji zvolí s dopomocí vhodný rejstřík a doprovodí píseň prodlevou, hrou basových tónů či rytmickým vzorkem připraveným učitelem ve skladbě prezentované prostřednictvím digitálního zobrazení seřadí části hrané skladby do správného celku dokáže pohybem vyjádřit hudbu rozpozná na základě poslechu jednotlivé nástroje vyjadřuje své pocity z poslechové skladby pozná písně ve dvoučtvrtečním a tříčtvrtečním taktu	Vokální činnosti -pěvecký a mluvní projev (pěvecké dovednosti, hlasová hygiena) -hudební rytmus (realizace písní ve 2/4 , 3/4 a 4/4 taktu) -dvojhlas a vícehlas (kánon a lidový dvojhlas) -intonace a vokální improvizace (durové a mollové tóniny) -grafický záznam vokální hudby (čtení a zápis rytmického schématu písně, orientace v notovém záznamu) Instrumentální činnosti -hra na hudební nástroje z Orffova instrumentáře -rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace (tvorba hudebního doprovodu, hudební hry pomocí aplikace) - Hra na keyboard -taktování, pohybový doprovod znějící hudby (3/4 a 4/4 takt, valčík, menuet) -pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace, jednoduché lidové tance) hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...) -hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) -interpretace hudby -slovní vyjádření (jaká je to hudba)	ČJ – rytmizace říkadel MKV – kulturní diference, multikulturality OSV - komunikace (řeč těla), kreativita, psychohygiena hudební styly a žánry (hudba pochodová, taneční, ukolébavka, ...) -hudební formy (malá a velká písňová, rondo, variace) -interpretace hudby -slovní vyjádření (jaká je to hudba)

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Hudební výchova**

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
HV-1-01 zpívá v jednohlase a dvojhlas v durových a mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti HV-5-1-02 realizuje zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-5-1-02p propojí vlastní pohyb s hudbou HV-5-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře i reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni HV-5-1-03p doprovází spolužáky na rytmické hudební nástroje HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby HV-5-1-05 vytváří jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizaci HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, vytváří pohybové improvizace	zaspívá vybranou lidovou píseň dodržuje zásady hlasové hygieny dokáže realizovat hudbu dokáže vytleskat rytmus ztvární hudbu pohybem předvede ukázkou tanečních kroků žák využívá snadno ovladatelné akustické a elektronické hudební nástroje nebo vybrané hudební aplikace k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písni z dostupných zdrojů vybere vhodnou aplikaci pro vlastní hudební pokusy a navrhne, jak by šlo aplikaci využít, zrealizuje svůj vlastní hudební nápad dokáže určit hudební formu vybrané ukázky reaguje na znějící hudbu pohybem	Vokální činnosti pěvecký a mluvený projev hudební rytmus dvojhlas a vícehlas intonace, vokální improvizace záznam vokální hudby Instrumentální činnost – hra na hudební nástroje z Orfeova instrumentáře rytmizace, melodizace, hudební improvizace záznam instrumentální melodie hra na keyboard, propojení s PC (prodleva, basové tóny, doprovody z rytmické databanky Poslechové činnosti kvalita tónů, vztahy mezi tóny hudební výrazové prostředky a hudební prvky s výrazným sémantickým nábojem hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj hudební styly a žánry hudební formy interpretace hudby Hudebně pohybové činnosti pohybové vyjádření hudby (pantomima a pohybová improvizace)	Vv - ilustrace Tv – pochod, taneční kroky Vl - vlast Čj – vypravování Prv – lidové zvyky a tradice MDV - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení -vnímání autora mediálních sdělení MKV - výchova k mezilidským vztahům -etnický původ EGS - Evropa a svět nás zajímá

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
HV-9-1-01 využívá své schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě (zpívá v jednohlase i vícehlase) HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-06 zařadí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07p uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jeho děl	využije grafický záznam k interpretaci orientuje se v notovém zápisu zazpívá vybranou píseň dodržuje zásady hlasové hygieny dokáže zahrát jednoduchý doprovod zaznamenaná hudební aktivitu spolužáků na mobilní zařízení či na dostupné zařízení ve třídě a uloží ji ve vhodném formátu ztvární hudbu pohybem předvede taneční kroky poukáže na změnu tempa, melodie, rytmu, dynamiky pozná hudební ukázky	Vokální činnost pěvecký a mluvený projev, zásady hlasové hygieny intonace a vokální improvizace hudební rytmus orientace v notovém záznamu rozvoj hudebního sluchu a hudební představivosti záznam hudebních aktivit prostřednictvím analogových i digitálních prostředků Hudebně pohybová činnost pohybový doprovod znějící hudby dramatizace písní pochod, polka, valčík, mazurka hra na dirigenta Instrumentální činnost hra na hudební nástroje záznam hudby Poslechová činnost orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby hudební dílo a jeho autor hudební styly a žánry interpretace znějící hudby	Přírodopis, Výchova ke zdraví OSV – komunikace, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje OSV - Kreativita Soutěž pro celý II. stupeň: Mladý textař „Malý kurz tance a společenského chování“ Tělesná výchova: rytmický pohyb na hudbu Projekt: Výroba pravěkých rytmických hudebních nástrojů + následovná hra VDO – rozvíjet kritické myšlení, aktivita, kooperace OSV – rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita Výtvarná výchova: Graficky znázorní, jak na tebe a tvoje pocity působí hudba OSV - citová stránka osobnosti

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
		Hudební teorie Délkové hodnoty not a pomlka, takt, opakovací znaménka Výrazové prostředky hudby (tempo, rytmus, melodie, barva, dynamika) Jednohlas, vícehlas, homofonie, polyfonie, hudba vokální a instrumentální, hudební forma, hudební druhy a žánry Typy tanců + balet jako druh umění hudební formy Stručný přehled dějin hudby: od nejstarších hudebních památek po současnost Souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění Hudba jako součást každodenního života	Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Poslech hymen vybraných evropských států Matematika Ukázka z vybraného baletního představení (např. Labutí jezero) Dějepis Multikulturní výchova: hudba různých národů Mediální výchova Výtvarná výchova, Literatura, Dějepis OSV – umění jako prostředek komunikace

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
 Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
HV-9-1-01 využívá své schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě (zpívá v jednohlase i vícehlase) HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-06 zařadí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07p uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jeho děl	dokáže se orientovat v notovém záznamu dodržuje hlasovou hygienu volí a vytváří jednoduché doprovody zaznamenává realizovanou hudební aktivitu prostřednictvím dostupných digitálních technologií, zaznamenanou aktivitu použije ,např. jako součást prezentace skupinové práce v projektu reaguje pohybem na hudbu dokáže aktivně naslouchat popíše základní znaky typické pro hudbu jednotlivých slohových období	Vokální činnost pěvecký a mluvený projev, zásady hlasové hygieny intonace a vokální improvizace hudební rytmus orientace v notovém záznamu Instrumentální činnost hra na hudební nástroje záznam hudebních aktivit prostřednictvím dostupných analogových i digitálních prostředků prezentace individuální či skupinové aktivity vyjadřování hudebních představ pomocí hudebního nástroje tvorba doprovodů Rytmická cvičení, hra na ozvěnu Hudebně pohybová činnost pohybový doprovod znějící hudby dramatizace písní, tanec na hudbu pantomimické ztvárnění písní - hádanky hra na dirigenta, rytmické hádanky vytleskávání rytmu/metra Poslechová činnost orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby hudební dílo a jeho autor hudební styly a žánry interpretace znějící hudby	Přírodopis, Výchova ke zdraví OSV – komunikace, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje Soutěž pro celý II. stupeň: Mladý textař (zpěv vítězných textů na původní melodie písní) OSV - Kreativita Tělesná výchova: rytmický pohyb na hudbu VDO – rozvíjet kritické myšlení, aktivita, kooperace

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
		Hudební teorie Procvičování základních vědomostí a dovedností z předešlého ročníku (notový zápis atd.) Intervaly + písně (Ovčáci 1,3,5...) Výrazové prostředky hudby hudební druhy a žánry hudební formy - rozlišování Opakování přehledu dějin hudby Dějiny hudby – blíže: Pravěká hudba Hudba starověku Středověká hudba Souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění Hudba jako součást každodenního života	OSV – rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita Výtvarná výchova: Grafické znázornění melodie OSV - citová stránka osobnosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Poslech hymen vybraných evropských států Matematika Multikulturní výchova: hudba různých národů Dějepis, Literatura Mediální výchova – filmová hudba (poslechové hádanky) Výtvarná výchova, Literatura, Dějepis OSV – umění jako prostředek komunikace

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
 Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
HV-9-1-01 využívá své schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě (zpívá v jednohlase i vícehlase) HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-06 zařadí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07p uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jeho děl	dodržuje zásady hlasové hygieny respektuje projev druhého zazpívá v sólovém i společném zpěvu při vlastních či společných hudebních aktivitách (hra, zpěv, tvorba doprovodů) využívá elektronické hudební nástroje a dostupné elektronické nástroje i digitální technologie a tato aktivity následně zaznamená prostřednictvím dostupných digitálních technologií volí vhodné pohybové kroky poukáže v ukázce na místo, v němž dojde ke změně tempa, rytmu, dynamiky v digitálním prostředí vyhledá multimediální hudební projekt, popíše jaké druhy umění se na projektu podílejí, kým nebo čím byl projekt inspirován	Vokální činnost pěvecký a mluvený projev, zásady hlasové hygieny intonace a vokální improvizace orientace v notovém záznamu reflexe vokálního projevu Instrumentální činnost hra na hudební nástroje rytmická cvičení, hra na ozvěnu, rytmické hádanky, vytleskávání rytmu/metra vyjadřování hudebních představ pomocí hudebního nástroje výběr či tvorba doprovodů, vlastní zvukové experimenty v dostupné aplikaci volba vhodného hudebního nástroje či vhodné aplikace nebo hudebního programu a pořízení záznamu na dostupné médium Hudebně pohybová činnost dramatizace písní, pantomima pohybový doprovod znějící hudby hudební klip, hudební film a muzikál, předloha, inspirace, porovnání různých způsobů provedení Poslechová činnost orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby hudební dílo a jeho autor hudební styly a žánry	Přírodopis, Výchova ke zdraví OSV – komunikace, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje Soutěž pro celý II. stupeň: Mladý textař (zpěv vítězných textů na původní melodie písní) OSV - Kreativita Tělesná výchova: rytmický pohyb na hudbu VDO – rozvíjet kritické myšlení, aktivita, kooperace OSV – rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita Výtvarná výchova: Grafické znázornění melodie OSV - citová stránka osobnosti Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: Poslech hymen vybraných evropských států Matematika Multikulturní výchova: hudba různých národů Dějepis, Literatura Mediální výchova – Vypracování referátů na daná témata + přednes Výtvarná výchova, Literatura, Dějepis OSV – umění jako prostředek komunikace

		interpretace znějící hudby Hudební teorie Procvičování (notový zápis atd.) Intervaly, stupnice, předznamenání hudební druhy a žánry, hudební formy Dějiny hudby Souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	
--	--	---	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura
Vyučovací předmět: Hudební výchova
 Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
HV-9-1-01 využívá své schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě (zpívá v jednohlase i vícehlase) HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-04 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě HV-9-1-05 orientuje se v proudu znějící hudby, přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-06 zařadí slyšenou hudbu do stylového období HV-9-1-07 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění HV-9-1-07p uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jeho děl	využívá své hudební schopnosti při hudebních aktivitách dodržuje hlasovou hygienu dokáže vytvořit jednoduchý doprovod předvede jednotlivé taneční kroky vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění vyhledává v digitální prostředí originální díla, která se citují nebo byla východiskem pro multimediální projekty, zachovává bezpečnost a ochranu osobních údajů a soukromí včetně respektování autorských práv	Vokální činnost pěvecký a mluvený projev, zásady hlasové hygieny intonace a vokální improvizace orientace v notovém záznamu reflexe vokálního projevu Instrumentální činnost hra na hudební nástroje rytmická cvičení, hra na ozvěnu, rytmické hádanky, vytleskávání rytmu/metra vyjadřování hudebních představ pomocí hudebního nástroje tvorba doprovodů Hudebně pohybová činnost dramatizace písní, pantomima pohybový doprovod znějící hudby legální a nelegální stahování hudby, ochrana autorských práv, copyright vhodné a nevhodné užití hudby (reklama, počítačové hry...) Poslechová činnost orientace v hudebním prostoru a analýza hudební skladby hudební dílo a jeho autor hudební styly a žánry interpretace znějící hudby	OSV – komunikace, mezilidské vztahy, hodnoty, postoje Soutěž pro celý II. stupeň: Mladý textař „Malý kurz tance a společenského chování“ TV: rytmický pohyb na hudbu VDO – rozvíjet kritické myšlení, aktivita, kooperace OSV – rozvoj smyslového vnímání, obecná kreativita OSV - citová stránka osobnosti Multikulturní v.: hudba různých národů Mediální výchova – referáty Výtvarná výchova, Literatura, Dějepis OSV – umění = prostředek komunikace

10.2. Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Předmět Výtvarná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Umění a kultura. Pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy. Dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k dílu, k sobě samému i k okolí. Přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace.

Výtvarná výchova je postavena na tvůrčích činnostech. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici.

Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	2	2	1	1	2	1	1	1

Organizační vymezení

Výuka je realizována formou vyučovacích hodin, projektů, účastí na kulturních akcích. Probíhá v učebně i v exteriéru.

Obsahové vymezení

Výtvarná výchova užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků, tvůrčími aktivitami jsou žáci vedeni k rozvíjení pocitů a prožitků. Mají možnost uvědomit si, které prostředky jim nejvíce vyhovují a které by chtěli dále rozvíjet. Nabízena je kresba, malba, koláž, prostorová tvorba a další techniky. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Výtvarná výchova směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění, vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově. Seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik, učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace, učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání.

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata: VDO, EGS, EV, MDV

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- učitel vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- žáci využívají poznatky v dalších výtvarných činnostech
- žáci zaujímají a vyjadřují svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

- učitel vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- žáci samostatně kombinují vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- žáci přemýšlí o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a zaujímají k nim svůj postoj
- žáci využívají získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

- žáci se zapojují do diskuse
- respektují názory jiných
- žáci pojmenovávají vizuálně obrazné elementy, porovnávají je, umí ocenit vizuálně obrazná vyjádření
- učitel vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti

Kompetence sociální a personální

- žáci umí tvořivě pracovat ve skupině
- učitel vede žáky ke kolegiální pomoci
- žáci respektují různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnost alternativního přístupu

Kompetence pracovní

- žáci užívají samostatně vizuálně obrazné techniky
- žáci dodržují hygienická a bezpečnostní pravidla
- učitel vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi

Kompetence občanské

- žáci chápou a respektují estetické požadavky na životní prostředí
- učitel pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům

Kompetence digitální

- motivujeme žáky k využívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě, nalézání neobvyklých postupů a různých variant řešení
- poskytujeme žákům prostor ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků tvůrčí práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace
- vedeme k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů, uměleckých děl i běžné produkce s respektem a autorství a autorským právům
-

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je úzce spjat s ostatními předměty všech vzdělávacích oblastí. Ve vyučovacím předmětu se realizují tato průřezová témata: VDO, EGS, EV, MDV

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Výtvarná výchova**

Ročník: 1.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-01–05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošné i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-01–05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích	zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami umí míchat barvy dovede používat různé druhy štětců dle potřeby, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary) zvládne prostorovou techniku a rozfoukávání barev zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, uhlem modeluje z plastelíny, moduritu, tvaruje papír zvládne koláž, frotáž umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, otisk apod.	malba - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti (pocit chladu a tepla pro teplé a studené barvy) kombinace barev kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti techniky plastického vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslového vnímání ilustrátoři dětské knihy utvářet osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby	VDO – Občanská společnost a škola- výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost EV - Ekosystémy, vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí MDV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup k výtvarnému umění a věst k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ Čj - čtení

činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům	pozná známé ilustrace např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové apod. žáci zvládnou použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti - citového prožitku, vnímání okolního světa pomocí všech vjemů		
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Výtvarná výchova**

Ročník: 2.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty; porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-01–05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu VV-3-1-01p rozpoznává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti svým spolužákům	zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami umí míchat barvy správně drží a vede štětec dovede používat různé druhy štětců dle potřeby, rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, objekty, tvary) zvládne prostorovou techniku a rozfoukávání barev rozliší teplé a studené barvy rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ učí se rozlišovat mezi jednotlivými vizuálními obsahy a objevuje, k čemu jsou určeny (kresba v knize, animace v reklamě, filmu pro děti v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i	malba - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev, Goethův kruh kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti techniky plastického vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslovém vnímání vybraná vizuální díla umělecké i běžné produkce (malba, grafika, socha, ilustrace, architektura); vnímání reprodukce a originálu ilustrátoři dětské knihy	VDO – Občanská společnost a škola- výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost EGS – Evropa a svět nás zajímá -poznávání evropských kultur EV - Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí -výchova k životnímu prostředí Např. – pocit chladu a tepla pro teplé a studené barvy, vyjádření rytmu MDV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup k výtvarnému umění a vést k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění ČJ– čtení

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-3-1-03 vnímá události různými smysly a vyjadřuje je VV-3-1-01–05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu	prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností na základě zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil umí výtvarně zpracovat přírodní materiál nalepování, dotváření, tisk, otisk apod. pozná známé ilustrace např. M. Aleše, J. Čapka žáci zvládnou použití výtvarných technik na základě vlastní životní zkušenosti - citového požitku, vnímání okolního světa pomocí sluchových vjemů, hmatových, zrakových vjemů, které jsou prvotním krokem k vyjádření a realizaci jejich výtvarných představ, komunikuje na základě vlastní zkušenosti a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil	utváření osobního postoje v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby	HV – ilustrace k písni

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Výtvarná výchova**

Ročník: 3.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-3-1-01 rozpoznává linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-01–05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své	žák zvládne techniku malby vodovými barvami, temperami, suchým pastelem, voskovkami umí míchat barvy zvládne kresbu měkkým materiálem, dřívkem (špejlí), perem, měkkou tužkou, rudkou, uhlem zvládne koláž, frotáž zvládne prostorovou techniku a rozfoukávání barev žák umí výtvarně zpracovat přírodní materiál - nalepování, dotváření, tisk, otisk apod. vnímá objekty a situace různými smysly a pro jejich vizuální vyjádření nalézá různé prostředky a pracuje s nimi rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (barvy, linie, objemy, objekty, tvary), porovnává je a třídí na základě odlišností při vlastní tvorbě objevuje možnosti různých	malba - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev kresba - rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti techniky plastického vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslového vnímání linie, tvary, objemy, textury, jejich jednoduché vztahy, kombinace uspořádání objektů do celků na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení	VDO – Občanská společnost a škola- výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost EGS – Evropa a svět nás zajímá -poznávání evropských kultur

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
činnosti sdělit svým spolužákům VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností VV-3-1-01–05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	prostředků (digitální fotografie, nástroje vybraných programů pro kreslení) žák v torbě projevuje své vlastní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace žák vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností pozná ilustrace známých výtvarníků žák si utváří osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby experimentuje s prostředky, kterými je možné vyjádřit smyslový vjem, seznamuje se s jednoduchými postupy a prostředky animace s využitím digitálních technologií seznamuje se s různorodostí vizuální produkce v online prostředí, vybere díla, která ho zaujala, sdělí důvod svého výběru	různé typy obrazných vyjádření, jejich rozlišení, výběr a uplatnění (hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, komiks, fotografie ...) interpretace vizuálně obrazných vyjádření v rámci skupin, jejich porovnání s vlastní interpretací záměry tvorby vlastních vizuálně obrazných vyjádření různorodá vizuální díla umělecké i běžné produkce; výběr díla a jeho vnímání – sdělení pocitů, důvodů výběru; reprodukce a originál; vybrané online sbírky a díla	MDV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup k výtvarnému umění a vést k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění Návštěva výstavy výtvarného umění

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Výtvarná výchova**

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kursy
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů VV-5-1-01p, VV-5-1-06 uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr VV-5-1-01p, rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i	prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období umí barevně vyjádřit své pocity a nálady pojmenovává a porovnává prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní poměry, barevné kontrasty a proporční vztahy žák uspořádá objekty do celků na základě jejich výraznosti, velikosti a vzájemného postavení žák komunikuje o obsahu svých děl dokáže kresbou vyjádřit pocity, fantazii, představy a zkušenosti experimentuje s prostředky, kterými je možné zdůraznit smyslový vjem, seznamuje se i s jednoduchými nástroji digitálních technologií pro animaci a podle zájmu je i užívá zvládne obtížnější práce s linií užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném	Malba – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev Kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše grafické techniky – tisk z koláže, ze šablon, otisk, vosková technika umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film vizuální prostředky – vlastnosti, rozdíly, vlastní preference; různost výsledků tvorby v závislosti na užití prostředků, variantní řešení, kombinace různé vizuální prostředky; originální využití běžného předmětu; záznam, prezentace	VDO – Občanská společnost a škola- výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost EGS – Evropa a svět nás zajímá -poznávání evropských kultur EV - Ekosystémy, Vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí EGS - Vánoce, Velikonoce EV – Bramborák ČJ – literatura

sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností, fantazie VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy	vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelováním žák hledá a nalézá vhodné prostředky pro svá vyjádření na základě smyslového vnímání, které uplatňuje pro vyjádření nových prožitků žák se pokouší o vizuálně obrazná vyjádření hmatových, sluchových, pohybových podnětů žák rozlišuje typy vizuálně obrazných vyjádření žák poznává přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, rozlišuje hledisko jejich motivace (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) skulpturní postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model zajímá se o výsledky tvorby ostatních a vnímá je jako zdroj inspirace žák nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě zrakového vnímání i vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v ploše, objemové i prostorové tvorbě	typy vizuálně obrazných vyjádření kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhl, např. kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru. techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů Další techniky – koláž, frotáž prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností manipulace s objekty zdroje jako inspirace – různé druhy zdrojů, jejich výběr, třídění, ukládání; společná i osobní kritéria pro třídění, interakce s publikem	
---	---	--	--

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech užívá prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů VV-5-1-01p, rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasy – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) VV-5-1-01p, VV-5-1-06 uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr VV-5-1-02 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se zaměřuje na projevení vlastních zkušeností VV-5-1-02p, VV-5-1-03p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků a fantazie VV-5-1-03 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání	žák pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů – světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné žák kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření, proměňuje je v ploše, objemu a prostoru užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a skulpturální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model dokáže kresbou vyjádřit emoce, pocity, náladu, představy, fantazii a osobní zkušenosti objevuje, jak použít digitální technologie pro propojení zvuku a obrazu, může zdůraznit smyslový vjem či pocit; vychází ze svých nápadů i pracuje podle zadání vnímá hledisko motivace vizuálně obrazného vyjádření (fantazijní, založené na smyslovém vnímání) žák vybere vhodný prostředek pro vizuálně obrazné vyjádření pracuje s vybranými zdroji v digitálním	rozpoznávání kresby, malby, fotografie, prostorových objektů, architektury. Experimentování s barvou, proporce objektů rozpoznávání světlostních a barevných kontrastů prostorové proporční vztahy upořádání objektů do celků, statické a dynamické vyjádření, manipulace s objekty, pohyb těla rozvoj prostorového vidění a citění, vyjádření na základě pozorování uvědomění rozdílnosti svého vnímání podle toho, jaký smysl zapojí (zrak, sluch, hmat) vizuální prostředky; různost výsledků tvorby v závislosti na užití prostředků, variantní řešení výtvarné vyjádření zážitků, emocí, myšlenek, událostí, pohybu – malba, kresba a další techniky	EV- ekosystémy - základní podmínky života - lidské aktivity a problémy životního prostředí - vztah člověka k prostředí (prolíná výukou VV během celého období) MKV - kulturní difference - lidské vztahy (empatie) - etnický původ EGS - Vánoce, Velikonoce

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurisy
k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě VV-5-1-04 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky a postupy VV-5-1-05 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace VV-5-1-05p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla VV-5-1-06 nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazových vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	prostředí, učí se užívat digitální zdroje a dokumentaci pro svoji vlastní práci zachycuje projevy vlastních životních zkušeností, zobrazí realitu žák uplatňuje vztah zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly porovná různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a inspiruje se jimi jedinečnost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; svobodně volí a kombinuje prostředky žák si vytváří a zdůvodňuje postoj v komunikaci o vizuálně obrazných vyjádřeních (samostatně vytvořených i přejatých) v rámci skupin, v nichž se pohybuje, porovnává je s vlastní interpretací žák v komunikaci se spolužáky, ve skupině (i mimo školu) vysvětlí záměry tvorby a proměny obsahu vlastních vizuálně obrazných vyjádření	vizuálně obrazná vyjádření pomocí skulptury, plastiky, komiksu, fotografie, plakátu, reklamy zdroje jako inspirace, ukládání, využití; dokumentace vlastních děl – digitální fotografie a nástroje pro úpravu; uspořádání fotodokumentace ilustrace známých českých ilustrátorů - např. J. Lady, O. Sekory, H. Zmatlíkové, J. Trnky, J. Čapka, Z. Müllera, A. Borna, R. Pilaře a další	ČJ – literatura MDV- stavba mediálních sdělení

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru VV-9-1-01p až VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby,	žák vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. Uplatňuje osobitý přístup k realitě. variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků. žák nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě žák při vlastní tvorbě vědomě vnímá mimovizuální podněty	kresebné studie - linie, tvar, objem - jejich rozvržení v obrazové ploše, v objemu, v prostoru, jejich vztahy, podobnost, kontrast, rytmus jednoduché plošné kompozice z geometrických tvarů - spirály, elipsy, řazení, rytmus, prolínání, množení, vyvažování, přímka, křivka rozvíjení smyslové citlivosti souvislost zrakového vnímání s vjemy ostatních smyslů (hmat - reliéfní autoportrét, sluch - výtvarné zpracování hudebních motivů, tvary ze zmačkaného papíru. malba	HV - rytmus, melodie OSV - kreativita (pocity vyjádřené linií) OSV – rozvoj schopností poznávání EV – lidské aktivity a problémy životního prostředí OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace Hv- poslech nahrávek

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
porovnává je s výsledky ostatních VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	žák správně užívá techniku malby, texturu, míchá a vrství barvy. zobrazuje vlastní fantazijní představy a odhaluje interpretační kontext vlastního vyjádření žák při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné). vytváří společné kompozice v prostoru - instalace, své představy dokáže převést do objemových rozměrů dokáže využít perspektivu ve svém vlastním výtvarném vyjádření dokáže uspořádat objekty do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu žák subjektivně vyjádří výtvarnou realitu využívá prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a zkušeností	teorie barev - Goethův barevný kruh - teplé a studené barvy, barvy příbuzné subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů - kombinované techniky užitá grafika, písmo - styly a druhy písma umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama plastická a prostorová tvorba společná práce na jednom objektu - koordinace, komunikace nauka o perspektivě - (perspektiva paralelní a šikmá), umístění postav na plochu, velikost objektů subjektivní vyjádření fantastických představ za využití různorodých materiálů a výtvarných postupů - kombinované techniky pohyb těla a jeho umístění v prostoru, manipulace s objekty typy vizuálně obrazných vyjádření	OSV – rozvoj schopností poznávání Př – anatomie lidského těla Např. adventní věnec, svícen, vánoční ozdoby.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	žák vybere z nabídky výtvarných děl ta, která působí na jeho smysly rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla záměrně vyhledává a zachycuje objekty, které jsou podnětné pro různé smysly; fotografii upravuje tak, aby určitý smyslový vjem zdůraznil vytváří si sestavy prvků v grafickém editoru a různě je variuje změnou jejich vzájemných velikostních poměrů, změnou jejich barevných kvalit s změnou jejich umístění ve vrstvách žák rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření pozná charakteristické znaky daných vizuálních vyjádření dokáže vyjádřit záměr tvorby svých vlastních vizuálně obrazných děl i děl výtvarného umění	(volná malba, komiks, fotografie...) reprodukce výtvarných děl experimenty s reprodukcemi uměleckých děl (hledání detailu, skládání, dokreslování, deformování, dotváření) vizuální prostředky – jejich potenciál, kombinace, experiment; metody, postupy, prostředky (fotografie, animace, video, počítačová grafika), předvídání výsledků v souvislosti se zvolenými prostředky osobní postoj v komunikaci, jeho utváření a zdůvodňování kritéria porovnávání vizuálně obrazných vyjádření prezentace před spolužáky mediální prezentace	MDV – fungování a vliv médií ve společnosti OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Výtvarná výchova**

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy Poznámky
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává jej s výsledky ostatních VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v	vybírá a samostatně vytváří bohatou škálu vizuálně obrazných elementů zkušeností z vlastního vnímání, z představ a poznání. uplatňuje osobitý přístup k realitě. komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů. Žák záměrně vyhledává a zachycuje objekty, které jsou podnětné pro různé smysly;	Prvky viz. obr. vyjádření - kresebné etudy - objem, tvar, světlostní a barevné kvality, textury, linie - šrafování. Vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura). Kategorizace poznatků a uplatnění při vlastní tvorbě a interpretaci. Barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice. Vizuální prostředky – jejich potencionál, kombinace, experiment,; tvůrčí záměr, metody,	OSV – rozvoj schopností poznávání EV- vztah člověka k prostředí OSV – rozvoj schopností poznávání D - byzantské, arabské umění EV- lidské aktivity a problémy životního prostředí MKV - multikulturalita

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy Poznámky
proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-05 vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit z vnímání tvůrčích činností vlastní, ostatních i uměleckého díla Uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů. VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	využívá grafický editor pro práci s obrazem a jeho záměrnou proměnou žák záměrně využívá aplikace při tvorbě svého vlastního díla při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty užívá viz. obr. vyjádření k zachycení zkušeností získaných pohybem, hmatem a sluchem. uvědomuje si možnost kompozičních přístupů a postupů. vytváří vlastní digitální databanku uměleckých děl pro další využití, postupuje podle pravidel v oblasti autorských práv a licencí	postupy, prostředky; východiska pro tvorbu – smyslové vjemy, pocity, zkušenosti, představy Prvky, sestavy prvků, variace; obraz a jeho proměny – změna velikostních poměrů, tvarová deformace, umístění, změna barevných kvalit, detail a celek Nová média (digitální fotografie, animace, video); vektorová a bitmapová grafika; animace, práce s věcmi a materiály; transformace objektů; vztahy mezi objekty v obraze – zvětšování jednoho vůči druhému hledisko vnímání vizuálně obrazových vyjádření (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech online sbírky regionálních, národních a světových galerií a muzeí výtvarného umění – výběr informací dle zájmu, prezentace informací a sdílení s ostatními	OSV - kreativita MDV, ČJ – tvorba mediálního sdělení Např. kresba detailu, malba zátiší Např. vytrhávaný reliéfní portrét, kola na vodě – papírový reliéf + kresba tuší Např. návrh šperků, barevnost motýlích křídel Např. kašírování - výtvarné náměty z Asie, Afriky a Ameriky - masky. Např. tiskátka ze sádry, návrh plakátu, adventní věnec

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty, kurzy Poznámky
VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvářených viz. obr. vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) uvědomuje si na konkrétních příkladech různorodost zdrojů interpretace viz. obr. vyjádření.	Analýza celistvě vnímaného tvaru na skladebné prvky. experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií v ploše i prostoru - horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanty) rozvíjení smyslové citlivosti. Přenášení prostoru na plochu. záznam autentických smyslových zážitků, emocí, myšlenek. sdílení a postprodukce – autorská práva a licence; formy prezentace, prezentace jako událost, prezentace cílená na diváka, prezentace jako experiment, prezentace na sociálních sítích – výhody a rizika	Např. vyjádření pocitů pomocí barev - špatná a dobrá nálada Např. rozvíjení jednotné výchozí situace - kolorovaná kresba. Např. Arcimboldo – jeho portréty, Leonardo da Vinci Např. charakteristické stavby románského slohu. Např. gotické vitráže. Např. vytrhávaný reliéfní portrét OSV – sebepoznání a sebepojetí ČJ - literární texty

Vzdělávací oblast: Umění a kultura**Vyučovací předmět: Výtvarná výchova**

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	určí na příkladech výtvarných uměleckých děl prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary); si zvolí samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky; u svého díla zdůvodní volbu vizuálních prostředků a způsob (techniku) zpracování sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenost, ze které při tvorbě vycházel; sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosti, ze které při tvorbě vycházel; vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie; shromáždí zdroje podněcující jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií	prvky vizuálně obrazného vyjádření – linie, tvary, objemy, světlostní a barevné kvality, textury uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření reflexe a vztahy zrakového vnímání ke	OSV - kreativita OSV – rozvoj schopností poznávání OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace OSV – rozvoj schopností poznávání

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření	vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje; vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší; seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek vytváří si sestavy prvků v grafickém editoru a různě je variuje podle svého záměru, experimentuje s jejich změnou a proměnou; komunikuje svůj tvůrčí zájem s ostatními vybere takové prostředky a jejich vztahy (např.: harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro	vnímání ostatními smysly – vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – manipulace s objekty, pohyb těla a jeho umístění v prostoru, akční tvar malby a kresby; výběr, uplatnění a interpretace vizuální prostředky – jejich potencionál, kombinace, experiment; tvůrčí záměr, metody, postupy, prostředky, prezentace, interakce s publikem smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření – umělecká výtvarná tvorba, fotografie, film, tiskoviny, televize, elektronická média, reklama; výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních	Př – anatomie lidského těla MDV – fungování a vliv médií ve společnosti OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	samostatně zvolené či zadané téma za nejvhodnější; najde na příkladech děl dalších autorů vizuální prostředky a jejich vztahy, které při tvorbě použil volí odpovídající nástroje k tvorbě a proměně digitálního vizuálního obsahu experimentuje s propojením zvuku, obrazu a textu podle vlastního záměru vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu; najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen rozšiřuje a třídí podle osobně vytvořených kritérií digitální databanku uměleckých děl pro další využití, postupuje podle pravidel v oblasti autorských práv a licencí	děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti nová média (digitální fotografie, animace, video), klip (rychlost, efektnost, dynamika, expresivita, rytmus, zábavnost, humor), jeho kladné i záporné stránky – pasivní konzumenství; obrazová a zvuková složka klipu; obraz – zvuk - text komunikační obsah vizuálně obrazných vyjádření – utváření a uplatnění komunikačního obsahu; vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby s respektováním záměru autora; prezentace ve veřejném prostoru, mediální prezentace online sbírky regionálních, národních a světových galerií a muzeí výtvarného umění; umělecké školy a ateliéry; významné výstavy a události, domácí i zahraniční	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru	rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy; využije své portfolio s utříděnými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření; určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické; představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom; zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků ověřuje si účinky dvě tvorby v rámci školy s využitím digitálních technologií hledá různé způsoby prezentace výsledků vlastní tvorby tak, aby byla v souladu se záměrem a mohla oslovit skupinu, pro kterou je určen	sdílení a postprodukce – autorská práva a licence; formy prezentace, prezentace jako událost, prezentace cílená na diváka, prezentace jako experiment, prezentace na sociálních sítích – výhody a rizika	

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vyučovací předmět: Výtvarná výchova

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává prvky vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvky a jejich vztahy pro získání osobitých výsledků VV-9-1-02 zaznamenává vizuální zkušenost, i zkušenosti získané ostatními smysly, zaznamenává podněty z představ a fantazie VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních	určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické; si zvolí samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky; u svého díla zdůvodní volbu vizuálních prostředků a způsob (techniku) zpracování sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenost, ze které při tvorbě vycházel; sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosti, ze které při tvorbě vycházel; vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace) vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie; shromáždí zdroje podněcující jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové	prvky vizuálně obrazného vyjádření – vztahy a uspořádání prvků v ploše, objemu, prostoru a v časovém průběhu (podobnost, kontrast, rytmus, dynamické proměny, struktura), ve statickém i dynamickém vizuálně obrazném vyjádření uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu – vyjádření vztahů, pohybu a proměn uvnitř a mezi objekty (lineární, světlostní, barevné, plastické a prostorové prostředky a prostředky vyjadřující časový průběh) ve statickém i dynamickém vyjádření	OSV - kreativita OSV – rozvoj schopností poznávání OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-9-1-03 zachycuje jevy a procesy v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku	odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje; vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší; seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek volí odpovídající nástroje k tvorbě a proměně digitálního vizuálního obsahu experimentuje s propojením zvuku, obrazu a textu podle vlastního záměru experimentuje s postprodukcí vlastních tvůrčích počin vybere takové prostředky a jejich vztahy (např.: harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejvhodnější; najde na příkladech děl dalších autorů vizuální prostředky a jejich vztahy, které při tvorbě použil	reflexe a vztahy zrakového vnímání ke vnímání ostatními smysly – reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických) prostředky pro vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností – uspořádání prostoru, celku vizuálně obrazných vyjádření a vyjádření proměn; výběr, uplatnění a interpretace nová média (digitální fotografie, animace, video), klip (rychlost, efektnost, dynamika, expresivita, rytmus, zábavnost, humor), jeho kladné i záporné stránky – pasivní konzumenství; obrazová a zvuková složka klipu; obraz – zvuk - text typy vizuálně obrazných vyjádření – hračky, objekty, ilustrace textů, volná malba, socha, plastika, animovaný film, komiks, fotografie, elektronický obraz, reklama, vizualizované dramatické akce, komunikační grafika; rozlišení, výběr a uplatnění pro vlastní tvůrčí	OSV – rozvoj schopností poznávání

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu; najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen se záměrem si rozšiřuje a třídí podle osobně vytvořených kritérií digitální databanku uměleckých děl pro další využití, postupuje podle pravidel v oblasti autorských práv a licencí	záměry přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením – hledisko jejich vnímání (vizuální, haptické, statické, dynamické), hledisko jejich motivace (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech online sbírky galerií a muzeí výtvarného umění; umělecké školy a ateliéry; významné výstavy a události, domácí i zahraniční	MDV – fungování a vliv médií ve společnosti OSV – sebepoznání a sebepojetí, komunikace
VV-9-1-07 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření	rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy; využije své portfolio s utříděnými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření; určí, co je pro daný typ	proměny komunikačního obsahu – záměry tvorby a proměny obsahu vizuálně obrazných vyjádření vlastních děl i děl výtvarného umění; historické, sociální a kulturní souvislosti osobní postoj v komunikaci – jeho utváření a zdůvodňování; důvody vzniku odlišných interpretací vizuálně obrazných	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VV-9-1-01p až VV-9-1-07p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity	vizuálního vyjádření charakteristické; představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom; zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků ověřuje si účinky své tvorby, s využitím digitálních technologií je sdílí s ostatními, a to v rámci školy s využitím digitálních technologií si volí různé způsoby prezentace výsledků vlastní tvorby tak, aby byla co nejvíce v souladu se záměrem při sdílení vizuálního a multimediálního obsahu dodržuje pravidla v oblasti autorských práv a licencí	vyjádření (samostatně vytvořených a přejatých), kritéria jejich porovnávání, jejich zdůvodňování sdílení a postprodukce – autorská práva a licence; formy prezentace, prezentace jako událost, prezentace cílená na diváka, prezentace jako experiment, prezentace na sociálních sítích – výhody a rizika	

11. ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je oblastí, kde vzdělání směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, smysl zdravotní prevence i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví.

Žáci se seznamují s různým nebezpečím, které ohrožuje zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova. Obsah této oblasti prolíná i do ostatních vzdělávacích oblastí a do života školy.

11.1. Tělesná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Hlavními úkoly Tělesné výchovy je postupné zvyšování fyzické zdatnosti, rozvoj základních pohybových schopností, síly, vytrvalosti, obratnosti. Tělesná výchova vede žáky k poznávání vlastních pohybových možností a zájmů, k poznání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Žáci získají pohybové dovednosti v oblasti sportovní gymnastiky, sportovních pohybových her, lehké atletiky, plavání.

Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	2	2	2	2	2	2	2	2	2

Organizační vymezení

S přihlédnutím k určité sportovní aktivitě výuka probíhá v tělocvičně školy, na školním hřišti, ve volném terénu, v plaveckém bazénu. Žáci se účastní sportovních soutěží pořádaných školou i mimoškolních akcí.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah je rozdělen na 3 tematické okruhy:

- činnosti ovlivňující zdraví - význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
- činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností - pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, vybudování nouzového příbytku a přežití v přírodě, plavání, lyžování a bruslení, další pohybové činnosti
- činnosti podporující pohybové učení - komunikace v TV, organizace při TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k osvojení si základního tělocvičného názvosloví, učí se cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení
- změní základní pohybové výkony a porovnají je s předchozími, orientují se v informačních zdrojích o aktivitách a sportovních akcích
- učitel umožňuje žákům, aby se naučili na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky.

Kompetence k řešení problémů

- uplatňují zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí a adekvátně reagují v situaci úrazu spolužáka,
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním (podvádění zneužívání podpůrných látek, korupce při hodnocení výsledků), nevhodným sportovním prostředím

- a nevhodným sportovním náčiním a nářadím.
- učitel dodává žákům sebedůvěru, podle potřeby žákům v činnostech pomáhá.

Kompetence komunikativní

- žáci jsou vedeni ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- učí se reagovat na základní povely a pokyny a sami je i vydávají, zorganizují
- jednoduché pohybové soutěže, činnosti a jejich varianty
- učitel vede žáky k vzájemnému naslouchání a oceňování přínosu druhých,
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci, napomáhá spolupráci, přátelství, řešení konfliktů, toleranci a ke zvládnutí agresivity a soutěživosti žáků

Kompetence sociální a personální

- žáci jsou vedeni k jednání v duchu fair-play, dodržují pravidla, označí přestupky, respektují opačné pohlaví, zvládají pohybové činnosti ve skupině
- učitel zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat, umožňuje každému žákovi zažít úspěch.

Kompetence občanská

- podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu a projevují přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení své zdatnosti
- chápou nutnost obrany vlasti
- spojují svou pohybovou činnost se zdravím, zařazují si do vlastního pohybového režimu korektivní cvičení, jsou vedeni ke kritickému myšlení, hodnotí cvičení,
- učí se být ohleduplní a taktní. Žáci přijímají sebe sama, přijímají i druhé bez ohledu na odlišnost, výkon, projevují úct
- učitel žákům umožňuje, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků.

Kompetence pracovní

- žáci jsou vedeni učitelem k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě, učí se užívat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní.

Kompetence digitální

- žáci se seznamují s různými možnostmi získávání poznatků (v digitálním i fyzickém prostředí) a s tím, jaký význam pro zdraví má intenzita pohybového zatížení a doba trvání pohybových aktivit (naplňování pyramidy pohybu)
- motivujeme žáky k aktivnímu rozvoji a zlepšování zdravotně orientované zdatnosti pomocí dlouhodobého sledování a zaznamenávání různými digitálními přístroji, k měření základních pohybových výkonů a porovnávání s předchozími výsledky
- motivujeme žáky k získávání informací v digitálním prostředí o pohybových aktivitách ve škole i v místě bydliště
- klademe důraz na provádění kompenzačních cvičení, která snižují zdravotní rizika spojená s používáním digitálních technologií

Průřezová témata

V tomto předmětu jsou realizována: MKV, EV, MDV a VDO

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví**Vyučovací předmět: Tělesná výchova**

Ročník: 1.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy Poznámky
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou si každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	žák si uvědomuje si prospěšnost pohybu využívá nabídku pohybových aktivit uvědomuje si své přednosti a nedostatky měří a posuzuje pohybové výkony žák rozvíjí základní pohybové vlastnosti zvyšuje tělesnou kondici pohybovými činnostmi a dovednostmi zvládá základní přípravu organismu před pohybovou aktivitou zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků dbá na správné dýchání zná kompenzační a relaxační cviky zná pojmy z pravidel sportů a soutěží	pohybový režim správné držení těla délka a intenzita cvičení příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – jednoduché tanečky, základy estetického pohybu tělocvičné pojmy-komunikace v TV základy sportovních her-míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla	OSV – Seberegulace a sebeorganizace (organizace sportovních závodů ve třídě, účast na závodech)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy Poznámky
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické	zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích zná a dodržuje základní pravidla her, jedná v duchu fair-play je schopen soutěžit v družstvu je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo respektuje pravidla bezpečného chování ve cvičebním prostředí dodržuje hygienu pohybových činností zná a dodržuje základní pravidla při organizaci činností ve známém prostoru (tělocvična, školní hřiště)	zjednodušených osvojovaných činností – her, soutěží, zásady jednání a chování základy atletiky- rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu základy gymnastiky -cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti rytmické a kondiční cvičení průpravné úpoly (přetahy a přetlaky) žák zná techniku hodu kriketovým míčkem zná nízký start zná princip štafetového běhu nacvičí skok do dálky účastní se atletických závodů zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. jednoduchá cvičení na žebřinách umí skákat přes švihadlo dokáže podbíhat dlouhé lano, provádí cvičení na lavičkách pohybové hry – s různým zaměřením netradiční pohybové hry a aktivity využití netradičního náčiní při cvičení pohybová tvořivost základy sportovních her – manipulace s míčem, pálkou či jiným herním náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti	VDO – Občanská společnost a škola- rozvíjíme smysl pro spravedlnost a odpovědnost OSV – spolupráce, přiměřené sebeprosazení, zvládnutí agresivity, soutěživosti, řešení konfliktů OSV - psychohygiena

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kursy Poznámky
TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti	žák užívá osvojené tělocvičné názvosloví používá smluvené povely a signály žák zná techniku hodů kriketovým míčkem zná nízký start zná princip štafetového běhu nacvičí skok do dálky účastní se atletických závodů zvládne kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. jednoduchá cvičení na žebřinách umí skákat přes švihadlo dokáže podbíhat dlouhé lano, provádí cvičení na lavičkách	herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry utkáni podle zjednodušených pravidel zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly organizace a bezpečnost manipulace s náradím a s náčiním cvičební úbor, obuv bezpečnost při sportování, základ první pomoci, ošetření drobných úrazů určení bezpečného místa pro hru a trávení volného času MKV – napodobování, identifikace, vzory v médiích PA – zásady první pomoci, péče o zdraví	PA – zásady první pomoci, péče o zdraví Čarodějnický čtyřboj

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví**Vyučovací předmět: Tělesná výchova**

Ročník: 2.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	žák zná protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění, dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, správné dýchání	příprava ke sportovnímu výkonu- příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti bezpečnost při sportování	OSV-seberegulace a sebeorganizace PA-zásady první pomoci, péče o zdraví
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	žák zvládne přihrávku jednoruč, obouruč žák zvládne techniku hodů kriketovým míčkem, zvládne nízký start, zná princip štafetového běhu žák zvládne skok do dálky, kotoul vpřed, stoj na lopatkách apod. žák umí skákat přes švihadlo, zvládne jednoduchá cvičení na žebřinách	základy atletiky základy gymnastiky	MKV-lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce)
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	žák spolupracuje při jednoduchých týmových a pohybových činnostech a soutěžích, je schopen soutěžit v družstvu žák zná a dodržuje základní pravidla her, jedná v duchu fair-play	základy sportovních her-míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností-her a soutěží, zásady jednání a chování	OSV-akceptace druhého, umění odpustit, společné plnění úkolů, podílí se na dodržování jasných a splnitelných pravidel

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti TV-5-1-12 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	žák používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv žák dokáže rozeznat nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času žák dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, žák zná a užívá základní tělocvičné pojmy-názvy pohybových činností, tělocvičného náradí a náčiní žák zná hygienu plavání adaptuje se na vodní prostředí zná základní plavecké dovednosti umí nejméně jeden plavecký způsob zná prvky sebezáchrany a bezpečnosti	určí vhodná místa pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí i způsoby, jak jim čelit hygiena při TV-hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obuv pro pohybové aktivity komunikace v TV-základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály organizace při TV-základní organizace prostoru a činností ve známém prostředí základní plavecká výuka	MKV-napodobování, identifikace, vzory v médiích OSV-psychohygiena

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví**Vyučovací předmět: Tělesná výchova**

Ročník: 3.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost	Žák si uvědomuje význam pohybu pro zdraví. Žák chápe důležitost rozcvičení organismu před pohybovou činností.	Význam pohybu pro zdraví -pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu Příprava organismu - příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži Zdravotně zaměřené činnosti - správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení	OSV – Seberegulace a sebeorganizace (organizace sportovních závodů ve třídě, účast na závodech) MKV – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) OSV - akceptace druhého, umění odpustit, společné plnění úkolů, podílí se na dodržování jasných a splnitelných pravidel
TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení	Žák zvládá základní prvky techniky atletiky. Žák zvládá základní prvky techniky gymnastiky. Žák chápe a ovládá jednoduché prvky estetického pohybu a tance.	Základy atletiky - rozvoj různých forem běhu (rychlost, vytrvalost) - skok daleký (spojení rozběhu a odrazu) - hod míčkem - manipulace s míčem (jednoruč a obouruč) Základy gymnastiky - průpravná kompenzační cvičení - cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající věkové skupině dětí, velikosti a hmotnosti - kotoul vpřed Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti - cvičení s hudbou nebo rytmičkým doprovodem - základy estetického pohybu - jednoduché taneční kroky	OSV - psychohygiena EV – Vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví) VDO – Občanská společnost a škola- rozvíjíme smysl pro spravedlnost a odpovědnost

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojené činnosti a její organizaci TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti, projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám, zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů TV-5-1-11 adaptuje se na vodní prostředí, dodržuje hygienu plavání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady plavecké dovednosti TV-5-1-12 Zvládá v souladu s individuálními předpoklady	Žák se umí dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji. Žák respektuje pravidla her. Žák si uvědomuje možná nebezpečí při pohybových činnostech a snaží se jim předcházet. Žák chápe nutnost vhodného oblečení a obuvi pro pohybové aktivity. Žák užívá osvojené tělocvičné názvosloví na úrovni cvičence. žák zná hygienu plavání adaptuje se na vodní prostředí zná základní plavecké dovednosti umí nejméně jeden plavecký způsob	Základy sportovních her -manipulace s míčem -průpravné hry -spolupráce ve hře Hygiena při TV -vhodné oblečení a obuv pro pohybové aktivity v tělocvičně i na hřišti Základní tělovýchovné pojmy -smluvené prvky, signály Zásady jednání a chování fair play Základní plavecká výuka	EV - Vztah člověka k prostředí OSV – spolupráce, přiměřené sebeprosazení, zvládnutí agresivity, soutěživosti, řešení konfliktů MKV – napodobování, identifikace, vzory v médiích PA – zásady první pomoci, péče o zdraví VDO - Občan, obč. spol. a stát - respekt k identitám, zdroje konfliktů MKV - Lidské vztahy Prv – držení těla Čj – přesné vyjadřování Prv – bezpečnost Prv – komunikace lidí význam pravidel M – měření délky bodové hodnocení Vv – sport. nářadí

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
vybranou plaveckou techniku, prvky sebezáchrany a bezpečnosti	zná prvky sebezáchrany a bezpečnosti		

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví**Vyučovací předmět: Tělesná výchova**

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do denního režimu	Žák se denně účastní (v režimu školy) pohybových aktivit se střední nebo vyšší intenzitou zatížení a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval alespoň jednu hodinu denně. Žák uvede základní ukazatele tělesné zdatnosti a příklady jejich rozvoje. Žák uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost (aerobní zdatnost, svalovou sílu, svalovou vytrvalost, pohyblivost). Žák udržuje dobrou úroveň své tělesné zdatnosti.	Význam pohybu pro zdraví -pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu Příprava organismu -příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení Zdravotně zaměřené činnosti -správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití -pohybové aktivity	OSV – Seberegulace a sebeorganizace (organizace sportovních závodů ve třídě, účast na závodech) MKV – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) OSV - akceptace druhého, umění odpustit, společně plnění úkolů, podílí se na dodržování jasných a splnitelných pravidel OSV - psychohygiena
TV-5-1-02 zařazuje do svého pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením TV-5-1-02p zařazuje do svého pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením	Žák vyjmenuje hlavní znaky vadného držení těla. Žák pojmenuje (ukáže na obrázku, na spolužákovi, na sobě) hlavní svalové skupiny, které je třeba posilovat a které protahovat. Žák ve svém pohybovém režimu uplatňuje protahovací, posilovací a relaxační cvičení.	Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu Základy gymnastiky -průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti Základy atletiky -rychlý běh, vytrvalý běh, štafetový běh, skok do dálky, skok do výšky, hod míčkem Turistika a pobyt v přírodě	EV – Vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví) VDO – Občanská společnost a škola- rozvíjíme smysl pro spravedlnost a odpovědnost
TV-5-01-3 zvládá v souladu s individuálními		Pohybové hry, pohybové dovednosti	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
předpoklady osvojené pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her TV-5-01-3p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti	Žák zvládá pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, základy plavání. Žák uplatňuje základní dovednosti spojené s pobytem v přírodě. Žák vytváří varianty jednoduchých pohybových her. Žák používá vhodné oblečení a obuv pro dané pohybové aktivity. Žák dbá na osobní hygienu. Žák dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti. Žák předvede v modelové situaci přivolání první pomoci a správnou komunikaci s operátorem. Žák poskytne první pomoc při drobných poraněních. Žák ukáže spolužákovi např. základní postoj při míčových hrách, správné držení míče, hokejky, pátky a opraví případné chyby u spolužáka. Žák zhodnotí svými slovy spolužákovu provedení vybrané pohybové dovednosti.	-využití hraček a netradičního náčiní při cvičení, pohybová tvořivost Gymnastika Atletika Plavání Základy sportovních her -manipulace s míčem -spolupráce ve hře -pravidla sportovních her Bezpečnost při pohybových činnostech -organizace a bezpečnost cvičebního prostoru -bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek -první pomoc v podmínkách TV Rytmické a kondiční formy cvičení pro děti	EV- Vztah člověka k prostředí OSV – spolupráce, přiměřené sebeprosazení, zvládnutí agresivity, soutěživosti, řešení konfliktů MKV – napodobování, identifikace, vzory v médiích PA – zásady první pomoci, péče o zdraví VDO - Občan, obč. spol. a stát - respekt k identitám, zdroje konfliktů MKV - Lidské vztahy Prv – držení těla Čj – přesné vyjadřování Prv – bezpečnost Prv – komunikace lidí význam pravidel M – měření délky bodové hodnocení

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play -zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla -zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	Žák upraví svou pohybovou činnost na základě učitelova pokynu. Žák vysvětlí podstatu chování fair play. Žák dává najevo svým chováním, že umí přijmout porážku v soutěži. Žák dokáže vysvětlit základní pravidla vybraných pohybových a sportovních her. Žák bere ohled na rozdíly mezi chlapci a děvčaty při pohybových aktivitách. žák dokáže předvést několik jednoduchých cviků a označit je tělocvičným názvoslovím. Žák změří, zapíše a vyhodnotí výkon v konkrétní osvojované pohybové dovednosti. žák ohodnotí přiměřeně výkon a pohybovou sestavu spolužáka. žák zhodnotí vývoj své zdatnosti a posoudí, zda své výkony zlepšil nebo zhoršil. používá digitální technologie pro sledování základních kondičních činností měří a zaznamenává pohybové výkony moderními technologiemi sleduje informace o akcích zaměřených na pohybové aktivity ve škole i v místě bydliště, diskutuje o nich	-cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem -základy estetického pohybu -jednoduché tance a taneční kroky Rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti -koordinace pohybu Zásady slušného chování a jednání v duchu fair play a jejich vysvětlení (olympijské symboly a ideály) Pravidla pohybových činností (hry, závody, soutěže) Smluvené signály a povely -organizace při TV -osvojování pohybových činností Základy atletiky -rychlý běh, vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem (měření výkonů) Měření a posuzování pohybových dovedností -základní pohybové testy sledování úrovně tělesné zdatnosti vyhodnocování tělesné zdatnosti a osobního zlepšení využití digitálních technologií ke sledování pohybových aktivit měření výkonu zaznamenávání výkonů (tabulkové procesory)	Prv – zdraví Hv – rytmus, melodie Prv – bezpečnost

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví**Vyučovací předmět: Tělesná výchova**

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy
TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli pro zlepšení úrovně své zdatnosti TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a snaží se začleňovat pohyb do denního režimu TV-5-1-02 zařazuje do svého pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením TV-5-1-02p zařazuje do svého pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením TV-5-01-3 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her	ovládá protahovací a napínací cviky, cviky pro zahřátí a uvolnění podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením dbá na správné držení těla při různých činnostech i provádění cviků, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti zná kompenzační a relaxační cviky pohybové hry základy gymnastiky	příprava ke sportovnímu výkonu – příprava organismu, uklidnění po zátěži, délka a intenzita pohybu, napínací a protahovací cvičení zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže, průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení cvičení během dne, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – tanečky, základy estetického pohybu bezpečnost při sportování základy sportovních her - míčové hry a pohybové hry, pohybová tvořivost a využití netradičního náčiní při cvičení, organizace při	OSV – Seberegulace a sebeorganizace (organizace sportovních závodů ve třídě, účast na závodech) MKV – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) OSV - akceptace druhého, umění odpustit, společné plnění úkolů, podílí se na dodržování jasných a splnitelných pravidel OSV - psychohygiena

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy
TV-5-01-3p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při	průpravové úpoly základy atletiky základy sportovních her další pohybové činnosti (dle možností a klimatických podmínek) uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka dodržuje pravidla bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě, ve vodě adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka používá vhodné sportovní oblečení a sportovní obuv zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti	TV, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových her bezpečnost při pohybových činnostech, organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, první pomoc v podmínkách TV	EV – Vztah člověka k prostředí (životní styl, prostředí a zdraví) VDO – Občanská společnost a škola- rozvíjíme smysl pro spravedlnost a odpovědnost EV- Vztah člověka k prostředí OSV – spolupráce, přiměřené sebeprosazení, zvládnutí agresivity, soutěživosti, řešení konfliktů MKV – napodobování, identifikace, vzory v médiích PA – zásady první pomoci, péče o zdraví Sportem ku zdraví (projekt - čeští sportovci, národní sporty)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy
pohybových činnostech opačné pohlaví TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play -zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla -zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace	pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví ovládá přihrávky jednoruč a obouruč, driblink nacvičuje střelbu na koš ovládá pravidla házené a basketbalu je schopen soutěžit v družstvu umí se dohodnout na spolupráci a jednoduché taktice družstva a dodržovat ji, je si vědom porušení pravidel a následků pro sebe i družstvo zná a reaguje na smluvené povely, gesta, signály pro organizaci činnosti ovládá techniku hodu kriketovým míčkem ovládá princip štafetového běhu uběhne 400 m a 800 m umí skákat do dálky nacvičí správnou techniku skoku z místa umí šplhat na tyči zvládne cvičení na žíněnce – napojované kotouly, kotouly vpřed a vzad s různým zakončením, stojka umí správnou techniku odrazu z můstku při cvičení na koze, roznožku	vztah ke sportu – zásady jednání a chování – fair play základy atletiky - rychlý běh, skok do dálky, hod míčkem, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly a pohyblivosti a koordinace pohybu základy gymnastiky - cvičení na náradí a s náčiním odpovídající velikosti a hmotnosti, zásady jednání a chování	Čarodějnický čtyřboj

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy
	zdokonaluje se ve cvičení na ostatním nářadí – kruhy, žebřiny, lavičky apod. provádí kondiční cvičení s plnými míči projevuje přiměřenou radost z pohybové činnosti, samostatnost, odvahu a vůli pro zlepšení pohybové dovednosti respektuje zdravotní handicap změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získává informace v digitálním prostředí měří pohybové výkony moderními technologiemi a zaznamenává je do tabulky a navzájem je porovnává	sledování úrovně tělesné zdatnosti pomocí digitálních technologií testy tělesné zdatnosti pro danou věkovou skupinu, rozvojové pohybové programy, pomůcky pro měření výkonů měření a sledování pohybových aktivit a tělesné zdatnosti v průběhu dne, týdne hodnocení a porovnávání naměřených výkonů (grafy, tabulky)	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví**Vyučovací předmět: Tělesná výchova**

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	žák chápe zdraví jako nejdůležitější věc v životě žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu žák některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	Význam pohybu pro zdraví	VDO – Občan, občanská společnost a stát OSV - psychohygiena
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí	žák usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti žák dlouhodobě sleduje s využitím digitálních technologií svůj pohybový režim a úroveň tělesné zdatnosti, snaží se o jejich zlepšení	Kompenzační cvičení Prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí	 VKZ – péče o zdraví
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity	žák uplatňuje vhodné a bezpečné chování žák odmítá drogy a jiné škodliviny	Bezpečnost Hygiena Drogy a jiné škodliviny	PA – zásady první pomoci, péče o zdraví MV – Kulturní difference (sportovní odlišnosti, různorodost výkonů jednotlivých žáků)
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojení pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži	Atletika – běhy, skoky, hody	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	žák zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody žák zpracovává naměřené data žák sleduje výkony, eviduje je a vyhodnotí naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci s aktivním využitím digitálních technologií žák dodržuje pravidla fair play žák chápe olympijskou chartu a její význam	Sportovní zápasy, turnaj Aktivní (samostatné) organizace prostoru a pohyb. činností Statistická zjištění – měření délky, rychlosti (stopky, pásmo) Práce s tabulkou (výsled. listinou) – čtení, zjišťování, doplňování dat Olympijská charta a historie olympijských her	MKV – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) OSV – Rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace EGS – Objevujeme Evropu a svět (různé druhy sportů v různých zemích světa)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy	žák užívá osvojené názvosloví žák zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojení pohybové dovednosti, obtížnější prvky s dopomocí žák posuzuje pohybové činnosti žák se dohodne na spolupráci i jednoduché taktice vedou k úspěchu družstva a dodržuje ji žák se samostatně připravuje před pohybovou činností	Komunikace v TV Gymnastika Akrobacie – přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí Sebehodnocení u dané pohybové činnosti Sportovní hry (vybíjená, košíková, kopaná, házená, volejbal, basketbal, florbal, ...) Individuální rozcvičení, strečink celého těla před i po ukončení hodiny	OSV - akceptace druhého, umění odpustit, společné plnění úkolů, podílí se na dodržování jasných a splnitelných pravidel

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví**Předmět: Tělesná výchova****Ročník: 7**

Očekávané výstupy ZVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	žák zapojuje pohyb do denního režimu	Správné držení těla, správné dýchání, preventivní činnost	Správné držení těla, správné dýchání, preventivní činnost
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	žák užívá osvojené názvosloví žák má přehled o sportovním dění	Komunikace v TV – zjišťuje např. na internetu, v časopisech a v novinách – sportovní zprávy	Komunikace v TV – zjišťuje např. na internetu, v časopisech a v novinách – sportovní zprávy
TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka			
TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	žák usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti žák si umí uspořádat svůj pohybový režim sleduje a vyhodnocuje pomocí digitálních technologií pohybové aktivity v průběhu dne (týdne), zaznamenává jejich rozsah a intenzitu	Kompenzační cvičení Celkové posilování svalového aparátu Rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost Testy tělesné zdatnosti pro danou věkovou skupinu, rozvojové pohybové programy Pomůcky pro měření Hodnocení naměřených výkonů Drogy a jiné škodliviny	Kompenzační cvičení Celkové posilování svalového aparátu Rozvoj vytrvalosti, zdravotně orientovaná zdatnost
TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí			
TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	žák se orientuje v problematice dopingu a jiných škodlivin, jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím		Drogy a jiné škodliviny Zimní víceboj
TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o			

znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními	žák uplatňuje vhodné a bezpečné chování v méně známém prostředí sportoviště, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu pozoruje přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určuje zjevné nedostatky navrhuje možnosti zlepšení sledovaného a hodnocení pohybu žák se dohaduje na spolupráci i taktice a dodržuje je k úspěchu družstva žák vysvětlí různé účinky jednotlivých cvičení žák rozpozná své přednosti, nedostatky žák se dovede soustředit na správné a přesné provedení pohybu žák zvládá v souladu s indiv. předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě aplikuje ve hře	Bezpečné chování při TV Hygiena při TV Sebehodnocení dané pohyb. činnosti Záznam pohybu – způsoby sledování pohybových činností z hlediska kvantity a kvality pomocí digitálních technologií (mobil, tablet...), korekce pohybu na základě digitálního záznamu Týmové hry dle dohodnutých pravidel Atletika Pohybové hry	MKV – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) OSV – Rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace OSV - akceptace druhého, umění odpustit, společné plnění úkolů,
---	--	---	--

předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	žák naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochrana přírody při sportu zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje naměřená data i s pomocí digitálních technologií a diskutuje o nich	Sportovní hry Gymnastika Akrobacie Šplh Moderní gymnastika (míč, švihadlo, šátek, tyč) Turistika a pobyt v přírodě VDO – Občan, občanská společnost a stát EGS – Objevujeme Evropu a svět (různé druhy sportů v různých zemích světa) MV – Kulturní difference (sportovní odlišnosti, různorodost výkonů jednotlivých žáků) OSV - psychohygiena	podílí se na dodržování jasných a splnitelných pravidel EV- Vztah člověka k prostředí
---	--	--	---

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 8

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy Poznámky
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní	žák chápe zdraví jako nejdůležitější věc v životě žák aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu žák některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem žák rozlišuje rekreační a výkonnostní sport žák odmítá drogy a jiné škodliviny žák usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti žák si umí uspořádat svůj pohybový režim měří pomocí testů tělesné zdatnosti svou zdatnost i zdatnost jiných, naměřená data zaznamenává s využitím digitálních technologií, posuzuje je, hodnotí je a navrhuje úpravy pohybového režimu žák se samostatně připravuje před i po pohybové činnosti	Význam pohybu pro zdraví Drogy a jiné škodliviny Celkové posilování svalového aparátu, rozvoj vytrvalosti Kompenzační cvičení Testy tělesné zdatnosti pro danou věkovou skupinu, rozvojové pohybové programy Pomůcky pro měření Hodnocení naměřených výkonů a jejich porovnávání (tabulkové procesory, grafy) Individuální rozcvičení Strečink celého těla před i po hodině	VDO – Občan, občanská společnost a stát OSV - psychohygiena VKZ – péče o zdraví PA – zásady první pomoci, péče o zdraví OSV – Rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy Poznámky
kompensační a relaxační techniky k překonání únavy TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí	žák vysvětlí různé účinky jednotlivých cvičení žák rozpozná své přednosti a nedostatky a ovlivňuje je žák dovede prožívat cvičení a soustředit se na správné a přesné provedení pohybu žák pomůže spolužákovi při provádění činností žák zná a rozumí základním pravidlům žák zvládá základní herní činnosti jednotlivce žák používá jednoduché herní kombinace žák zvládá základní údržbu náčiní a úpravu hřiště žák zvládá jednotlivé prvky žák předvede jednoduchou sestavu pozoruje přímo nebo ze záznamu pohybovou činnost, určuje zjevné nedostatky navrhuje možnosti zlepšení sledovaného a hodnocení pohybu	Pohybové hry Sportovní hry Atletika Záznam pohybu – způsoby sledování pohybových činností z hlediska kvantity a kvality pomocí digitálních technologií (mobil, tablet...), korekce pohybu na základě digitálního záznamu Rytmická a kondiční gymnastika Gymnastika	MKV – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) MV – Kulturní diference (sportovní odlišnosti, různorodost výkonů jednotlivých žáků) OSV - akceptace druhého, umění odpustit, společné plnění úkolů, podílí se na dodržování jasných a splnitelných pravidel EV- Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, mezipředmětové vztahy, projekty a kurzy Poznámky
úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	žák uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v neznámém prostředí žák zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje a sdílí naměřená data v rámci skupinové prezentace žák navrhuje možné způsoby prezentace a sdílení zjištěných dat v rámci školy	Turistika a pohyb v přírodě Evidence dat a informací o pohybových aktivitách, činnostech a výkonech pomocí digitálních technologií; různé způsoby vyhodnocování a prezentace dat pomocí digitálních technologií	

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Tělesná výchova

Ročník: 9.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy
TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného	žák chápe zdraví, jako nejdůležitější věc v životě aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu - chápe rozdíly ve sportu dívek a chlapců žák pohybové činnosti zařazuje pravidelně do svého režimu s konkrétním účelem žák samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy a předcházení stresových situací vyhodnocuje s využitím digitálních technologií podíl pohybové aktivity a pohybové neaktivity v měřeném pohybovém režimu, porovnává je s předchozím měřením žák uplatňuje vhodné a bezpečné chování (i v méně známém prostředí), odmítá drogy a jiné škodliviny - žák předvídá nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	Význam pohybu pro zdraví, správné držení těla, preventivní pohyb. činnost Kompenzační a relaxační cvičení Tělesná zdatnost Bezpečnost Hygiena	VDO – Občan, občanská společnost a stát OSV - psychohygiena VKZ – péče o zdraví PA – zásady první pomoci, péče o zdraví EV- Vztah člověka k prostředí

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy
TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změří úroveň své tělesné zdatnosti TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků	žák se podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu žák uplatňuje kondičně zaměřené činnosti žák projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti žák naplňuje základní olympijské myšlenky žák zvládá v souladu s indiv. předpoklady osvojování pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži žák se snaží zlepšit techniku žák zvládá jednotlivé prvky	Atletika Gymnastika Pohybové hry Bruslení Historie olymp. Her Týmová hra Lední hokej, bruslení Sportovní hry Košiková, odbíjená, kopaná, florbal, házená, minikopaná Sebehodnocení v dané činnosti	MV – Kulturní difference (sportovní odlišnosti, různorodost výkonů jednotlivých žáků) MKV – Lidské vztahy (ohleduplnost, spolupráce) OSV – Rozvoj schopností poznávání, seberegulace a sebeorganizace EGS – Objevujeme Evropu a svět (různé druhy sportů v různých zemích světa) OSV - akceptace druhého, umění odpustit, společné plnění úkolů, podílí se na dodržování jasných a splnitelných pravidel

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata, Mezipředmětové vztahy, Projekty a kurzy
TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu žák TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	žák užívá osvojené názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu žák umí vytvořit jednoduchou taktiku mužstva žák aktivně reaguje na změny situace ve hře žák jedná v duchu fair play žák dodržuje pravidla her soutěží žák pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje žák zpracovává, vyhodnocuje a prezentuje a sdílí naměřená data v rámci skupinové prezentace žák navrhuje možné způsoby prezentace a sdílení zjištěných dat v rámci školy	Komunikace v TV Pravidla her Sportovní hry Pohybové a sportovní hry Evidence dat a informací o pohybových aktivitách, činnostech a výkonech pomocí digitálních technologií; různé způsoby vyhodnocování a prezentace dat pomocí digitálních technologií	

11.2. Výchova ke zdraví

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Úzce souvisí s předměty Přírodopis a Fyzika. Žák je veden k pochopení a následnému bezpečnému chování spojenému se zdravím fyzickým a psychickým. Důraz je kladen na základní hygienické, stravovací, pracovní a jiné zdravotně preventivní návyky, na dovednost odmítat škodlivé látky, předcházení úrazům, prevenci nemocí a získávání orientace v základních otázkách sexuality. Vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí se být za zdraví zodpovědný. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových a mimořádných situacích. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Časové vymezení

Ročník	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	0	0

Organizační vymezení

Výuka probíhá v kmenových třídách, vyučující využívá různé výukové metody, využívá krátkodobých projektů, besed, exkurzí.

Obsahové vymezení

Vzdělávání je zaměřeno na:

- preventivní ochranu zdraví
- na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- na dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování, chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování
- respektování změn v období dospívání, vhodná reakce na ně
- ochrana před přenosnými chorobami, cesty přenosu, prevence
- základy první pomoci
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc
- posilování schopnosti racionálně přistupovat k řešení osobních problémů
-

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žáci jsou vedeni k efektivnímu učení,
- vyhledávají a třídí informace, využívají je v procesu učení
- vytváří si komplexnější pohled na přírodní a společenské jevy
- plánují, organizují a řídí vlastní učení
- učitel se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- zařazuje metody, při kterých dochází k závěrům, řešením sami žáci
- sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

- žáci vnímají nejružnější problémové situace – mimořádné situace, krizové situace a plánují způsob řešení problémů
- vyhledávají informace vhodné k řešení problémů
- kriticky myslí
- jsou schopni obhájit svá rozhodnutí
- učitel klade otevřené otázky
- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence komunikativní

- žáci komunikují na odpovídající úrovni
- žáci si osvojí kultivovaný ústní projev
- žáci se účinně zapojují do diskuze
- žáci uplatňují bezpečné a odpovědné sexuální chování s ohledem na zdraví a etické partnerské vztahy
- učitel vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupině
- žáci se podílí na utváření příjemné atmosféry v týmu
- v případě potřeby poskytnou pomoc nebo o ni požádají
- učitel zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

- žáci respektují názory ostatních
- formují volní a charakterové rysy
- zodpovědně se rozhodují podle dané situace
- chápou základní ekologické souvislosti, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí
- rozhodují se v zájmu podpory a ochrany zdraví
- učitel vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- zajímá se, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

- jsou vedeni k efektivitě při organizování vlastní práce
- mohou využít ICT pro hledání informací
- využívají znalostí v běžné praxi
- ovládají základní postupy první pomoci
- učitel umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi,...
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím znalostí a dovedností na modelové situace

Kompetence pracovní

- podporujeme rozvíjení digitálních kompetencí prostředky a technologiemi, které jsou vhodné pro výchovu ke zdraví
- vedeme žáky k poznání důvěryhodných digitálních zdrojů v oblasti výchovy ke zdraví, k běžnému využívání digitálních technologií pro zaznamenávání, ukládání a vyhodnocování dat, které jim umožní vhodně utvářet jejich denní režim a rozhodovat v situacích podporujících i ohrožujících jejich zdraví
- vedeme žáky k bezpečné komunikaci prostřednictvím digitálních technologií a cílenému snižování rizik souvisejících se ztrátou soukromí a osobního bezpečí při nedodržení pravidel komunikace

Průřezová témata:

VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpovídající chování

OSV – obecné modely řešení problémů, zvládání různých životních situací, poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích

MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, rozeznat argumentaci a výrazové prostředky komerční i politické reklamy

EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí

EGS – osvojování evropských hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, kritické myšlení,...

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví

Ročník: 6

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a	vysvětlí pojmy jedinec, skupina, komunita, společnost; odůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě) a vysvětlí rozdíl mezi legislativními a etickými pravidly; podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě; vyjmenuje přijatá pravidla a vyhodnocuje dopad vlastního jednání a jednání spolužáků na utváření mezilidských vztahů v komunitě; rozlišuje na základě reálných situací ve třídě, škole nebo jiné komunitě, které způsoby jednání mají pozitivní a které negativní vliv na vztahy v komunitě rozliší a vysvětlí na příkladech různé role v rodině, třídě, vrstevnické skupině a hierarchii vztahů v daných komunitách; uvede příklady chování, které přispívají k utváření dobrého sociálního klimatu (např. přátelství, vstřícnost, důvěra) nebo ho narušují (např. agresivní chování a šikana); určí možný dopad vlastního jednání a chování na utváření klimatu ve třídě či jiné komunitě interpretuje zdraví jako stav úplné tělesné, psychické, sociální, případně duchovní pohody a	VZTAHY MEZI LIDMI A FORMY SOUŽITÍ vztahy ve dvojici – kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity – rodina, škola, vrstevnická skupina, obec, spolek HODNOTA A PODPORA ZDRAVÍ	OSV – komunikace a rozhodování v běžných i vypjatých situacích, sociální vztahy, mezilidské vztahy (chování podporující dobré vztahy, empatie) Ov – učivo vztahy mezi lidmi (7. ročník)

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurisy
hodnotou zdraví VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím VZ-9-1-04p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností	nejen jako nepřítomnost nemoci nebo úrazu; uvede faktory (determinanty), které ovlivňují lidské zdraví (životní styl, prostředí, zdravotnická péče, genetické faktory); uvede možné klady a zápory jednotlivých oblastí životního stylu (výživa, pohybová aktivita, sexuální chování, režimová opatření, stres, duševní hygiena aj.); vysvětlí význam základních (biologických) a tzv. vyšších lidských potřeb a uvede příklady jejich uspokojování; uvede příklady, jak mohou mít neuspokojené základní lidské potřeby vliv na zdraví člověka vysvětlí pojem „rizikového chování“; určí, které způsoby chování mohou ohrozit jeho zdraví i zdraví ostatních lidí (např. zneužívání alkoholu a jiných drog; rizikové sexuální chování, vč. možnosti neplánovaného těhotenství či nákazy pohlavně přenosnou chorobou; rizikové chování v dopravě, při sportu, při manipulaci s nebezpečnými látkami a materiály; chování při riziku infekčních onemocnění); uvede příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na úrovni státu, regionu, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody, zdravotnický systém) vysvětlí význam aktivního přístupu ke zdraví (vlastní péče o zdraví); určí oblasti životního stylu, ve kterých může aktivně podporovat své zdraví; charakterizuje pojem prevence a uvede význam prevence při posilování zdraví a při minimalizaci	celostní pojetí člověka ve zdraví a nemoci – složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie podpora zdraví a její formy – prevence a intervence, působení na změnu kvality prostředí a chování jedince, odpovědnost jedince za zdraví, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurisy
usiluje o aktivní podporu zdraví VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	negativních vlivů na zdraví; uvede a zhodnotí zásady zdravého životního stylu a aktivní podpory zdraví, které aplikuje do svého běžného života charakterizuje správné držení těla; uplatňuje zásady správného sezení při práci; uplatňuje vhodné relaxační cviky pro uvolnění, zklidnění, zvládnutí stresu; uplatní vhodnou sociální dovednost pro předcházení stresové situaci (např. pozorování druhých, empatické naslouchání, vedení dialogu, přesvědčování, vyjednávání, omluvu, dovednost říci „nevím“, „neumím“, „potřebuji pomoci“, uznání prohry) uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby umí vyhledat odbornou pomoc sobě nebo druhým	RIZIKA OHROŽUJÍCÍ ZDRAVÍ A JEJICH PREVENCE stres a jeho vztah ke zdraví – kompenzační, relaxační a regenerační techniky překonávání únavy, stresových reakcí a posilování duševní odolnosti autodestruktivní závislosti – psychická	OSV – seberegulace a sebeorganizace, poznávání lidí, chyby při poznávání lidí

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurisy
VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby	vyjádří vlastními slovy, jak mohou některé sociální skupiny nebo jednotlivci manipulovat ostatními lidmi a uvede možná rizika manipulace; odůvodní potřebu kritického přístupu k mediálním informacím; vyhodnotí informace na obalech výrobků a dalších dostupných informačních materiálech; zhodnotí pravdivost tvrzení v konkrétních reklamách; uvede pravidla asertivní komunikace; asertivních a dalších komunikačních dovedností využije v modelových situacích na obranu proti manipulativním vlivům; diskutuje o manipulaci a agresivním chování; příklady možného řešení pro oběť manipulace či agrese (např. kontakty na odbornou pomoc); uvede pravidla bezpečného chování na internetu a sociálních sítích analyzuje konkrétní situaci v silničním provozu nebo v železniční dopravě; uvede nebezpečí (pro sebe i druhé) plynoucí z nevhodného chování v roli chodce, cyklisty, cestujícího v dopravních prostředcích; vysvětlí na modelové situaci vztahy a etické chování jednotlivých účastníků silniční a železniční dopravy; popíše prvky výbavy cyklisty a použití zádržných systémů v dopravních prostředcích a vysvětlí jejich smysl; předvede, jak v případě ohrožení zdraví či	onemocnění, násilí namířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, dopink ve sportu skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita – šikana a jiné projevy násilí; formy sexuálního zneužívání dětí; kriminalita mládeže; komunikace se službami odborné pomoci bezpečné chování a komunikace – komunikace s vrstevníky a neznámými lidmi, bezpečný pohyb v rizikovém prostředí, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, sebeochrana a vzájemná pomoc v rizikových situacích a v situacích ohrožení manipulativní reklama a informace – reklamní vlivy, působení sekt	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurisy
chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí VZ-9-1-13p dává do souvislosti zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel	života přivolá zdravotní a technickou pomoc; v modelových situacích demonstruje postup poskytnutí první pomoci při úrazových stavech charakterizuje možná nebezpečí vyplývající z konkrétních situací běžného života i z mimořádných událostí; uvede příčiny jejich vzniku i možné dopady na zdraví, životy lidí, majetek a životní prostředí; vysvětlí význam Integrovaného záchranného systému a jeho složek při přípravě na mimořádné události a při záchranných a likvidačních pracích; volí v modelových situacích ohrožení a mimořádných událostí vhodné způsoby jednání a chování, které vedou k bezpečí a ochraně jeho zdraví (i zdraví jiných); rozliší signály používané při vzniku mimořádných událostí	dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu včetně zvládnutí agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti) ochrana člověka za mimořádných událostí – klasifikace mimořádných událostí, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku mimořádných událostí	Ov – učivo naše škola (6. ročník)

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví**Vyučovací předmět: Výchova ke zdraví**

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc	vysvětlí význam základních živin (bílkovin, tuků, sacharidů), vedlejších živin (vitaminů a minerálních látek) a vody pro organismus; uvede příklady zdrojů jednotlivých živin v potravě; rozpozná správný stravovací a pitný režim, který podporuje zdraví a minimalizuje jeho možné poškození; ve škole uplatňuje zásady správného stravování; vybere do (svého) jídelníčku potraviny a potravinové skupiny na základě aktuálních výživových doporučení (omezuje příjem jednoduchých cukrů, nevhodných a skrytých tuků, několikrát denně volí zeleninu a ovoce, cereálie ap.); určí, které faktory ovlivňují jeho výživu (rodina, kultura, media, vč. reklamy, hlad, chuť, čas aj.), a z nich rozlišuje pozitivní a negativní vlivy na stravovací návyky; uvede vliv výživy jako jednoho z faktorů životního stylu na zdravotní stav a možný výskyt civilizačních, tj. chronických neinfekčních nemocí (cukrovka II. typu, obezita, zubní kaz, srdečněcévní choroby, nádorová onemocnění aj.); žák diskutuje o poruchách příjmu potravy (mentální	ZDRAVÝ ZPŮSOB ŽIVOTA A PÉČE O ZDRAVÍ výživa a zdraví – zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek a způsobu stravování na zdraví; poruchy příjmu potravy vlivy vnějšího a vnitřního prostředí na zdraví – kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota tělesná a duševní hygiena, denní režim – zásady osobní, intimní a duševní hygieny, otužování, denní režim, vyváženost pracovních a odpočinkových aktivit, význam pohybu pro zdraví, pohybový režim	EV – vliv prostředí na vlastní zdraví i na zdraví ostatních lidí

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurisy
VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví	anorexie a mentální bulimie) v souvislosti s jejich vznikem a příznaky vysvětlí pojem nemoc a možné příčiny jejího vzniku (biologické, mechanické, chemické, fyzikální aj.); uvede cesty přenosu infekčních chorob a preventivní opatření před jejich nákazou (respirační, alimentární, pohlavně přenosné nemoci a nemoci spojené s pobytem v přírodě); uplatňuje základní hygienická opatření při prevenci nákazy i šíření přenosných nemocí; dává do souvislosti jednotlivé faktory životního stylu se vznikem chronických neinfekčních onemocnění (civilizačních chorob); objasní význam preventivních zdravotních prohlídek a povinného očkování; vysvětlí, proč je nutné v případě vzniku nemoci či jiné poruchy zdraví vyhledat zdravotnickou pomoc; uvede možná odborná zařízení v jeho okolí, která lze v případě potřeby kontaktovat sestaví žebříček vlastních životních hodnot a zdůvodní jejich hierarchii; odůvodní, proč zdraví patří mezi důležité hodnoty lidského života; diskutuje se svými vrstevníky o žebříčku životních hodnot a vhodně argumentuje pro nutnost podpory zdraví a aktivního přístupu ke zdraví; uvede	ochrana před přenosnými chorobami – základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sexuálním kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty ochrana před chronickými nepřenositelnými chorobami a před úrazy – prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění; preventivní a léčebná péče; odpovědné chování v situacích úrazu a život ohrožujících stavů (úrazy v domácnosti, při sportu, na pracovišti, v dopravě), základy první pomoci OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ ROZVOJ	Pč – kapitola Sebepojetí je probírána také v Pč 8. třída

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurisy
VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví VZ-9-1-12 respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování	příklady konkrétního chování lidí ze svého nejbližšího okolí (rodina, kamarádi), kterými pozitivně či negativně ovlivňují své zdraví formuluje hlavní důvody odpovědnosti každého jedince za své zdraví; vysvětlí, proč je období dospívání zásadní pro přijetí odpovědného vztahu k sobě samému, ke svému zdraví, k životnímu stylu a životním hodnotám; zhodnotí hlavní faktory ovlivňující jeho zdraví a zdravý vývoj; navrhne (posoudí) denní rozvrh činností dospívajícího s ohledem na zásady zdravého životního stylu; vyhledá a porovná nabídku programů podpory zdraví v rámci školy (obce), určí, které jsou vhodné pro jeho vlastní zapojení	sebepoznání a sebepojetí – vztah k sobě samému, vztah k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí, utváření vědomí vlastní identity seberegulace a sebeorganizace činností a chování – cvičení sebereflexe, sebekontroly, sebeovládání a zvládání problémových situací; stanovení osobních cílů a postupných kroků k jejich dosažení; zaujímání hodnotových postojů a rozhodovacích dovedností pro řešení problémů v mezilidských vztazích; pomáhající a chování psychohygiena v sociální dovednosti pro předcházení a zvládání stresu, hledání pomoci při problémech mezilidské vztahy, komunikace a kooperace – respektování sebe sama i druhých, přijímání názoru druhého, empatie; chování podporující dobré vztahy, aktivní naslouchání, dialog, efektivní a asertivní komunikace a kooperace v různých situacích, dopad vlastního jednání a chování prosociální ZMĚNY V ŽIVOTĚ ČLOVĚKA A JEJICH REFLEXE dětství, puberta, dospívání – tělesné,	Ov – vztahy mezi lidmi (9. ročník) Př – vývoj člověka Ov – rodina, manželství

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
	charakterizuje jednotlivá období lidského života; popíše s užitím vhodné terminologie tělesné a fyziologické změny v období dospívání; uvede příklady, jak vhodně reagovat na změny v psychosociální oblasti v období dospívání: sebeuvědomění, sebeprosazování, abstraktní myšlení, výkyvy nálad, nabývání vlastních postojů a odpovědnosti, osobních životních hodnot, rozlišování vlastních silných a slabých stránek, zájem o sexualitu, navazování vztahů ve skupině vrstevníků, odpoutávání od rodičů aj.; uplatňuje v praxi (ve třídě, škole) respekt k opačnému i stejnému pohlaví a základní pravidla etikety; charakterizuje období gravidity charakterizuje lidskou sexualitu jako kombinaci fyziologické a psychosociální složky osobnosti (uvede význam vůle, rozumu, citu a pudu v sexualitě); rozliší, které chování odpovídá sexuální normě a které ji překračuje (z hlediska věku, zdraví, práva, etiky, sociokulturního prostředí aj.); popíše rizika předčasného pohlavního styku v dospívání pro tělesné zdraví (např. riziko pohlavně přenosných infekcí, možné vedlejší účinky antikoncepce, riziko	duševní a společenské změny sexuální dospívání a reprodukční zdraví – zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást formování osobnosti, zdrženlivost, předčasná sexuální zkušenost, promiskuita; problémy těhotenství a rodičovství mladistvých; poruchy pohlavní identity	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
	předčasného otěhotnění), pro psychické zdraví (např. nesprávná motivace k sexu), pro sociální zdraví (např. nedostatečné rozvinutí sexuality); rozhodne na modelových příkladech o vhodném řešení vzniklých rizikových situací v oblasti reprodukčního zdraví a lidské sexuality; popíše souvislost mezi reprodukčním chováním (věrným vztahem, manželstvím, partnerstvím) a možnou životní perspektivou		

Během výuky využíváme media: články v časopisech, novinách, práce na PC, dokumenty na DVD

12. ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika oblasti

Oblast člověk a svět práce postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech.

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

12.1. Pracovní činnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti vychází ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Vede žáky k získávání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti, přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Zaměřuje se na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a společnosti.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu Pracovní činnosti zahrnuje na 1. stupni čtyři tematické celky, Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které se prolínají jednotlivými ročníky. Na 2. stupni je z osmi možných tematických okruhů realizováno v rámci předmětu Pracovní činnosti pět okruhů, přičemž v 6. a 7. ročníku se jedná o tematické celky Provoz a údržba domácnosti, Pěstitelské práce a chovatelství, Příprava pokrmů a v 8. a 9. ročníku o tematické celky Práce s laboratorní technikou a Svět práce.

Časové vymezení

Ročník	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Počet hodin	1	1	1	1	1	1	1	1	1

Organizační vymezení

Žáci pracují během vyučování v kmenových učebnách, na školním pozemku a v kuchyňce. K výuce používají různé formy a metody práce.

Obsahové vymezení

Vzdělávací obsah je rozdělen na 1. stupni na čtyři tematické okruhy:

- Práce s drobným materiálem
 - vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
 - funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
 - jednoduché pracovní postupy a organizace práce
 - lidové zvyky, tradice a řemesla
- Konstrukční činnosti
 - práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
 - práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
- Pěstitelské práce
 - základní podmínky pro pěstování rostlin
 - péče o nenáročné rostliny
 - pěstování rostlin ze semen
 - pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledků pozorování
- Příprava pokrmů
 - pravidla správného stolování
 - příprava tabule pro jednoduché stolování

Vzdělávací obsah je rozdělen na 2. stupni na tematické okruhy

- Pěstitelské práce a chovatelství
 - pěstování vybraných rostlin
 - pěstování zeleniny
 - pěstování okrasných rostlin
 - technologická kázeň, bezpečnost práce
 - základní znalosti chovu drobných zvířat
 - zásady bezpečného kontaktu se zvířaty
 - hygiena a bezpečnost chovu
- Příprava pokrmů
 - pravidla správného stolování
 - zařízení kuchyně
 - příprava jednoduchých pokrmů studené i teplé kuchyně
 - výběr potravin
 - údržba domácnosti
- Práce s laboratorní technikou
 - konkrétní pozorování, měření a experimenty
 - zpracování protokolů
 - první pomoc při úrazech v laboratoři
- Svět práce
 - pracovní činnosti vybraných profesí
 - možnosti při rozhodování o budoucím povolání a profesní přípravě
 - trh práce

Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

- žák pracuje samostatně a tvořivě, s učitelem si stanovuje podmínky úspěšné práce
- učitel vede žáky k pochopení základních informací, k jejich vyhledávání a třídění
- žáci poznávají smysl a cíl učení, mají pozitivní vztah k učení
- učitel vede žáky k samostatnému tvůrčímu projevu, k posuzování výsledků své práce
- učitel dbá na správné používání odborné terminologie

Kompetence pracovní

- žák si upraví pracovní místo
- žák po dobu práce udržuje pracovní pořádek, postará se o úklid
- žák bezpečně a účinně používá materiály, nástroje a vybavení a dodržuje vymezená pravidla
- žák naplňuje s učitelem dílčí činnosti nutné ke splnění úkolu
- žák rozpozná kvalitní práci a dobře splněný úkol
- žák vybere nástroje a materiály, které odpovídají úkolu

Kompetence sociální a personální

- žák vymezuje s ostatními kritéria dobře odvedené práce
- žák vyslovuje své ocenění nápadů a práce druhých dříve než kritiku, děkuje druhým za uznání
- žák probere ve skupině zadaný úkol a rozdělí si ve skupině role
- žák při potížích vyhledá pomoc, nebo nabízí svou
- žák vyslechne, co mu učitel nebo druhí o jeho práci říkají, radí se, jak se zlepšit

Kompetence komunikativní

- žák popisuje, co se mu nelíbí na výsledku práce druhé osoby, ne na osobě samotné
- učitel umožní žákům prezentovat výsledky své práce a jejich hodnocení
- žáci se učí naslouchat a respektovat názory druhých

Kompetence k řešení problémů

- žák se nebojí problémů
- žáci se učí diskutovat o možnostech řešení dané problematiky
- učitel vede žáky k vnímání problémové situace
- učitel vede žáky ke kritickému myšlení a schopnosti uvážlivých rozhodnutí

Kompetence občanské

- učitel vede žáky k základnímu pochopení principu práva a povinnosti ve škole i mimo školu
- učitel vede žáky k pochopení základních ekologických souvislostí

Kompetence digitální

- žák se seznamuje s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků
- žáci jsou podporováni při tvorbě videonávodů vlastního výrobku nebo pokrmu
- vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody v doporučených online zdrojích
- motivujeme žáky k zaznamenávání výsledků pozorování přírody a pěstitelských pokusů s využitím digitálních technologií
- vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy
- motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu
- prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a týmových úkolů

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména Osobnostní a sociální výchova a Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci), Environmentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí).

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 1.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ČSP-3-2-01p zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	žák zná vlastnosti materiálů - přírodnin, modelovací hmoty, papíru a kartonu, textilu, žák zná funkce a využití nástrojů a pomůcek žák zvládá jednoduché pracovní operace a postupy, umí si zorganizovat svoji práci žák se seznamuje s lidovými zvyky, tradicemi, řemesly žák dovede dle návodu složit jednoduchý výrobek z papíru i jiného materiálu žák umí pracovat se stavebnicemi prostorovými, plošnými, konstrukčními, staví dle své fantazie i návodu žák dokáže ze stavebnice sestavit model podle návodu, podle předlohy a jednoduchého náčrtku	výrobky z přírodnin výrobky z modelovací hmoty výrobky z papíru a kartonu práce s textilem práce se stavebnicí	OSV-rozvoj schopnosti poznávání MKV-lidské vztahy VDO-občanská společnost a škola OSV-kreativita, psychohygiena, kooperace

PĚSTITELSKÉ PRÁCE ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny ČSP-3-3- 01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny PŘÍPRAVA POKRMŮ ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování ČSP-3-4 –01p upraví stůl pro jednoduché stolování	žák zná základní podmínky pro pěstování rostlin žák umí se postarat o pokojové rostliny žák umí připravit tabuli pro jednoduché stolování žák dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	péče o pokojové rostliny množení rostlin základní vybavení kuchyně, kuch. spotřebiče výběr jednoduchá úprava stolu pravidla správného stolování praktická příprava studených pokrmů nacvičení kulturního stolování	Prvouka Velikonoce-setí a rychlení rostlin ENV- základní podmínky pro život EGS-Vánoce, Velikonoce OSV-kreativita, psychohygiena, kooperace VV-estetika stolování Projekty-Vánoce, Velikonoce
--	---	--	--

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 2.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy Poznámky
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ČSP-3-2-01p zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	žák zná vlastnosti materiálů-přírodnin, modelovací hmoty, papíru a kartonu, textilu, folie aj. žák zná funkce a využití nástrojů a pomůcek žák zvládá jednoduché pracovní operace a postupy, umí si zorganizovat svoji práci žák se seznamuje s lidovými zvyky, tradicemi, řemesly žák umí pracovat se stavebnicemi prostorovými, plošnými, konstrukčními žák dokáže ze stavebnice sestavit model podle návodu, podle předlohy a jednoduchého náčrtku	výrobky z přírodnin výrobky z modelovací hmoty výrobky z papíru a kartonu práce s textilem práce se stavebnicí	OSV-rozvoj schopnosti poznávání MKV-lidské vztahy VDO-občanská společnost a škola OSV-kreativita, psychohygiena, kooperace

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
PĚSTITELSKÉ PRÁCE ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny ČSP-3-3- 01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny PŘÍPRAVA POKRMŮ ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování ČSP-3-4 –01p upraví stůl pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	žák zná základní podmínky pro pěstování rostlin, výživa rostlin, osiva žák umí vypěstovat rostliny ze semen (okrasné léčivky, koření, zelenina, aj.) žák umí se postarat o pokojové rostliny umí rozeznat rostliny jedovaté -např. drogy, alergen žák zaznamenává výsledky pozorování s využitím digitálních technologií žák umí připravit tabuli pro jednoduché stolování	péče o pokojové rostliny množení rostlin pěstování rostlin ze semen základní vybavení kuchyně, kuch. spotřebiče výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu pravidla správného stolování praktická příprava studených pokrmů nacvičení kulturního stolování	Prvouka Velikonoce-setí a rychlení rostlin ENV- základní podmínky pro život EGS-Vánoce, Velikonoce OSV-kreativita, psychohygiena, kooperace VV-estetika stolování Projekty-Vánoce, Velikonoce

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 3.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle předlohy a slovního návodu ČSP-3-1-02p pracuje podle předlohy a slovního návodu KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi ČSP-3-2-01p zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Žák rozlišuje vlastnosti materiálů (ohebnost, vláčnost, tvrdost, pružnost, atd.). Žák dokáže zvolit správný postup práce. Žák dokáže vytvořit předmět. Žák ovládá jednoduché pracovní operace a zvládá jednoduché pracovní postupy. Žák vytvoří výrobek (vlastní fantazie, vizuální předloha, návod, náčrtek).	Druhy a vlastnosti materiálu -přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, kov, plast, apod. Pracovní pomůcky a nástroje -funkce a využití Jednoduché pracovní postupy -organizace práce Lidové tradice, zvyky, řemesla Práce s návodem, předlohou a jednoduchým náčrtem Tvorba výrobku podle videonávodu Vyhledání vhodného videonávodu, volba vhodných pomůcek a materiálu Stavebnice -plošné, prostorové, konstrukční -sestavování modelů Hlavalamy	VDO – občanská společnost a stát VV, prvouka EV – vztah člověka k prostředí OSV – mezilidské vztahy, komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika OSV – kreativita, psychohygiena, kooperace a kompetice

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
PĚSTITELSKÉ PRÁCE ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročné rostliny ČSP- 3-3-02p pečuje o nenáročné rostliny PŘÍPRAVA POKRMŮ ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování ČSP-3-4-02p chová se vhodně při stolování	Žák umí vyjmenovat názvy některých rostlin. Žák zaznamená, popíše a zhodnotí výsledky pozorování rostlin. Žák chápe rozdíl mezi rostlinami užitkovými a okrasnými. Žák zvládá péči o nenáročné rostliny. Žák dokáže připravit stůl pro běžné stolování.	Základní podmínky pro jednoduché pěstování rostlin -půda a její zpracování -pěstování rostlin ze semen -výživa rostlin Základní druhy rostlin (užitkové, okrasné) Jednoduchá úprava stolu Základní vybavení kuchyně Příprava jednoduchých pokrmů	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 4.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-03p volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Žák zvolí postup a pracovní operaci vzhledem k zamýšlenému výrobku. Žák dokáže vytvořit předmět, výrobek. Žák uplatňuje svoji zručnost a představivost. Žák vybere z nabídky prvek a techniku uplatňovanou v lidové tvorbě a použije ho ve své práci. Žák zhotoví jednoduchý výrobek vztahující se k lidové tradici. Žák zná některé příklady lidových řemesel. Žák popíše základní vlastnosti materiálů. Žák vysvětlí účel běžně používaných pomůcek a nástrojů. Žák vybere vhodnou pomůcku a nástroj Zvolí si výrobek, samostatně vyhledá vhodný videonávod, výrobek vytvoří Žák udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor. Žák dodrží zásady hygieny a bezpečnosti.	Zásady hygieny a bezpečnosti práce Základy zdravotvědy Stavebnice (plošné, prostorové, konstrukční) -sestavování modelů Tvorba výrobku podle videonávodu Práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem -pracovní postupy dle videozáznamu	EV – vztah člověka k prostředí dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu dle svých schopností a možností VV M – zlomky M – finanční gramotnost, sestavení rozpočtu OSV – kreativita, psychohygiena, kooperace a kompetice

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ČSP-5-2-01p provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-02p pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu, užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky	Žák na příkladech popíše postup poskytnutí první pomoci v případě úrazu. Žák ošetří v modelové situaci drobné poranění. Žák provede podle návodu jednoduchou montáž a demontáž jednoduchého objektu. Žák využívá vlastní představivosti při práci se stavebnicí. Žák dokáže využít různé díly stavebnice tak, aby byl výsledný objekt kompaktní. žák rozumí pojmům, značkám a symbolům používaných v jednoduchých návodech. Žák dodrží zadaný postup dle slovního návodu, předlohy, náčrtu. Žák umí vytvořit vlastní plošné a prostorové kompozice ze stavebnicových prvků. Žák dodrží zásady hygieny a bezpečnosti. Žák udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor. Žák popíše na příkladech postup v případě úrazu.	Zásady hygieny a bezpečnosti práce Základy zdravotvědy	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
PĚSTITELSKÉ PRÁCE ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ČSP-5-3-03p volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Žák ošetří v modelové situaci drobné poranění. Žák vypěstuje rostlinu ze semena nebo sazenice. Žák dokáže rozmnožit rostlinu odnožemi a řízkováním. Žák umí z výsledků pokusů a pozorování vysvětlit správný postup při pěstování rostliny. Žák vypěstuje rostlinu podle zadaných pokynů a pečuje o ni. Žák uplatní svoje znalosti a schopnosti při aranžování rostlin. Žák popíše účel běžně používaných pomůcek a nástrojů určených k pěstitelským pracím. Žák vybere z nabídky potřebné pomůcky (nářadí, nádoby aj.) pro zadanou činnost. Žák dodrží zásady hygieny a bezpečnosti práce. Žák popíše na příkladech postup v případě úrazu. Žák ošetří v modelové situaci drobné poranění.	Základní podmínky pro pěstování rostlin -půda a její zpracování -výživa rostlin -osivo Pěstování rostlin ze semen (okrasné rostliny, léčivky, koření, užitkové rostliny aj.) -v místnosti -na zahradě Rostliny jedovaté (rostliny jako drogy, alergie) Pozorování rozmnožování rostlin a jeho záznam s pomocí digitálních technologií	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě PŘÍPRAVA POKRMŮ ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-02p připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	Žák popíše základní vybavení kuchyně. Žák popíše účel kuchyňského vybavení. Žák vybere vhodné potraviny. Žák zvolí vhodné kuchyňské nádobí a náčiní. Žák dodrží podle receptu postup práce. Žák představí a zhodnotí připravený pokrm. Žák prostře stůl k jednoduchému obědu. Žák předvede modelovou situaci vhodného stolování a společenského chování. Žák udrží čistý a uspořádaný pracovní prostor. Žák dodrží zásady hygieny a bezpečnosti. Žák popíše postup ošetření zranění. Žák předvede v modelové situaci ošetření drobného poranění.	Zásady hygieny a bezpečnosti práce Základy zdravotní výchovy Základní vybavení kuchyně Technika v kuchyni -historie a význam	

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
ČSP-5-4-04p udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni -uplatňuje zásady správné výživy		Výběr, nákup a skladování potravin jednoduchá úprava stolu Pravidla správného stolování	

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 5.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě představivosti různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-03p volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	Žák umí vytvořit přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu Zvládne různé druhy stehu – přední, zadní, ozdobný Udrží pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu Žák využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic Žák volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu, vidoenávodu Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	Vlastnosti materiálu (přírodniny, modelovací hmota, papír a karton, textil, drát, fólie aj.) Pracovní pomůcky a nástroje – funkce a využití Jednoduché pracovní operace a postupy, organizace práce Lidové zvyky, tradice, řemesla Vyhledávání vhodných videonávodů, postup práce podle vidoenávodu, vhodné zdroje k vyhledávání	OSV – Rozvoj schopností poznávání MKV – lidské vztahy OSV – kreativita, psychohygienu, kooperace a kompetice Čj – návod, postup práce aj.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-02p pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu PĚSTITELSKÉ PRÁCE ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu, užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky	Žák umí sestavit jednoduchý konstrukční výrobek dle návodu Žák zná hygienické návyky při práci, zná zásady bezpečné práce, umí poskytnout první pomoc při běžném úrazu Žák volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu Dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu Provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a	Práce s návodem, videonávodem, předlohou, jednoduchým náčrtem Hygienické návyky při práci, bezpečnost práce, první pomoc Pěstování rostlin ze semen v místnosti, na zahradě (okrasné rostliny, léčivky, koření, zelenina aj.) Základní podmínky pěstování rostlin Půda a její zpracování Výživa rostlin, osivo Rostliny jedovaté, rostliny jako drogy, alergie	ENV – Základní podmínky života OSV – Kooperace a kompetice VV – estetika stolování VI – historie stolování

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Mezipředmětové vztahy Průřezová témata Projekty a kurzy
PŘÍPRAVA POKRMŮ ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-02p připraví samostatně jednoduchý pokrm ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni ČSP-5-4-04p udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni -uplatňuje zásady správné výživy	Orientuje se v základním vybavení kuchyně Připraví samostatně jednoduchý pokrm Žák zvládá připravit jednoduchý pokrm dle vyhledané receptury Dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování Udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch Dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni	Základní vybavení kuchyně výběr, nákup a skladování potravin Jednoduchá úprava stolu, pravidla správného stolování vyhledávání receptur ve vhodných online zdrojích postup práce podle návodu a videonávodu Technika v kuchyni – historie a význam	Praktická příprava studených a teplých pokrmů Nacvičení kulturního stolování FG – nákupní seznam, rozpočet M – úprava receptu dle množství připravovaných porcí

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 6.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	Žák použije pro přípravu práce návod pro pěstování vybraných rostlin (zálivka, půda, světlo, teplo); popíše a vysvětlí jednotlivé kroky důležité při procesu pěstování rostlin; připraví pracovní prostor, prostředí pro pěstování vybraných rostlin (květináč, záhonek...); udržuje pracovní prostor pro pěstování rostlin (odstraňuje plevel...) Žák vybere z nabídky vhodné pracovní pomůcky, nástroje, nářadí pro pěstování vybraných druhů rostlin a použije je při výsadbě, výsevu, pěstování, péči a sklizni vybraných druhů rostlin; popíše a vysvětlí, jakým způsobem ochrání nástroje a nářadí používané při pěstitelských činnostech před poškozením žák z nabídky vybere vhodné rostliny pro výzdobu interiéru, exteriéru podle daných podmínek, podle dané příležitosti; použije vhodné nástroje, nářadí při pěstování a aranžování květin; volí vhodný postup pěstování vybrané rostliny, zajistí průběžnou péči (zalít, přesadit, sestříhat...), rostlinu pozoruje a plánovaný postup podle potřeby upraví; využije	základní podmínky pro pěstování – půda a její zpracování, výživa rostlin, ochrana rostlin a půdy zelenina – osivo, sadba, výpěstky, podmínky a zásady pěstování; pěstování vybraných druhů zeleniny okrasné rostliny – základy ošetřování pokojových květin, pěstování vybraných okrasných dřevin a květin; květina v exteriéru a interiéru (hydroponie, bonsaje), řez, jednoduchá vazba, úprava květin	OSV - kooperace Čj – návod, postup práce EV – vztah člověka k prostředí dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu dle svých schopností a možností

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami	květiny při výzdobě interiéru, upraví květiny do vázy nebo jiné nádoby žák při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce při pěstitelských pracích; popíše a vysvětlí jednotlivé kroky své práce dle stanoveného postupu a dodrží kázeň při práci; při práci s rostlinami, s příslušnými nástroji i při zacházení s drobnými zvířaty dodržuje zásady bezpečnosti; poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních); dodržuje hygienu práce žák popíše a vysvětlí základní pravidla a nutné podmínky chovu vybraných druhů drobných zvířat; vysvětlí zásady bezpečného kontaktu se zvířaty	ovocné rostliny – druhy ovocných rostlin, způsob pěstování, uskladnění a zpracování léčivé rostliny, koření – pěstování vybrané rostliny; rostliny a zdraví člověka; léčivé účinky rostlin, rostliny jedovaté; rostliny jako drogy a jejich zneužívání; alergie chovatelství – chov zvířat v domácnosti, podmínky chovu, hygiena a bezpečnost chovu; kontakt se známými a neznámými zvířaty	OSV – vztah ke zvířatům

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 7.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti	žák ovládá způsoby placení a domácího hospodaření žák ovládá jednoduché pracovní postupy v domácnosti, zorientuje se v návodech obsluhy běžných domácích spotřebičů žák umí správně zacházet s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně jejich údržby a provádí drobnou domácí údržbu	finance, provoz a údržba domácnosti – rozpočet, příjmy, výdaje, platby, úspory; hotovostní a bezhotovostní platební styk, ekonomika domácnosti; údržba oděvů a textilií, úklid domácnosti, postupy, prostředky a jejich dopad na životní prostředí, odpad a jeho ekologická likvidace; spotřebiče v domácnosti elektrotechnika v domácnosti – elektrická instalace, elektrické spotřebiče, elektronika, sdělovací technika, funkce, ovládání a užití, ochrana, údržba, bezpečnost a ekonomika provozu, nebezpečí úrazu elektrickým proudem	ČJ – popis pracovního postupu, vypravování FG, OV – domácí rozpočet, příjmy x výdaje, půjčky M – počítání úrokových sazeb Př – energetická hodnota živin Ch – bílkoviny, cukry, tuky

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií PŘÍPRAVA POKRMŮ ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ČSP-9-5-01 používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče ČSP-9-5-02 připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy ČSP-9-5-03 dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	žák umí poskytnout první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem, dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy popíše základní vybavení kuchyně; popíše základní pravidla pro práci s inventářem kuchyně a se spotřebiči, své znalosti a dovednosti využije při přípravě pokrmů; účelně a bezpečně zachází s vybavením kuchyně; vybere vhodné nástroje a spotřebiče pro přípravu jednoduchého pokrmu vybere vhodné suroviny pro přípravu pokrmu (z nabídky, dle receptu); používá recept, dodržuje logické kroky při přípravě pokrmů; rozpozná zdravé a nezdravé pokrmy, zná rizika spojená s konzumací nezdravých jídel zná a používá při jídle základní příbory, vyjmenuje základní chody, orientuje se v základních potravinách a pochutinách, kterými se jídlo ochucuje (sůl, cukr,	příprava pokrmů – úprava pokrmů za studena, základní způsoby tepelné úpravy, základní postupy při přípravě pokrmů a nápojů úprava stolu a stolování – jednoduché prostírání, obsluha a chování u stolu, slavnostní stolování v rodině, zdobné prvky a květiny na stole	OSV – kreativita, kooperace a kompetice VV – estetika stolování Praktická příprava pokrmů studené a teplé kuchyně MV – negativní vliv reklamy v rámci potravinářských firem na výživu obyvatel F – váhové jednotky EGS a MKV – rozmanité stravovací zvyklosti národů v Evropě, ve světě Nacvičení kulturního stolování

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	pepř, olej, ocet...); se chová společensky přijatelně doma, v jídelně, v restauraci nebo na jiném veřejném místě, kde konzumuje jídlo při práci dodržuje stanovená pravidla a zásady práce ve školní žákovské kuchyni; dodrží zásady bezpečnosti při práci s kuchyňským nádobím a dalšími prostředky v kuchyni; poskytne první pomoc (ošetří drobná zranění, přivolá pomoc při závažnějších poraněních); dodržuje hygienu práce, udržuje kuchyni čistou a bezpečnou (umývání nádobí, vypínání elektrických přístrojů...)		Ukázky prostírání VKZ – bezpečnost práce

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 8.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
SVĚT PRÁCE ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravu ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života	popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností; vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí) na pracovní zařazení; popíše pracovní prostředí vybraných profesí žák vyhledává na specializovaných portálech informace o vybraných profesích a profesních dovednostech, interaktivně se seznamuje s pracovními činnostmi, nástroji a prostředím vybraných profesí využívá testy, hry a speciální aplikace k sebepoznávání a hodnocení svých schopností porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání; navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravu a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích žák umí sestavit své osobní portfolio dovedností, zkušeností a úspěchů	trh práce – povolání lidí, druhy pracovišť, pracovních prostředků, pracovních objektů, charakter a druhy pracovních činností; požadavky kvalifikační, zdravotní a osobnostní; rovnost příležitostí na trhu práce vhodné online zdroje digitální nástroje sebehodnocení volba profesní orientace – základní principy; sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, osobní vlastnosti a schopnosti, sebehodnocení, vlivy na volbu profesní orientace; informační základna pro volbu povolání, práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb podnikání – druhy a struktura organizací, nejčastější formy podnikání, drobné a soukromé podnikání digitální osobní kariérové portfolio	OV – stát a hospodářství OV – stát a právo ČJ – životopis MS – inzeráty s nabídkou a poptávkou práce

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU ČSP-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů ČSP-9-6-01p vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu ČSP-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl ČSP-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci ČSP-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci ČSP-9-6-04p dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech	žák umí používat laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky pro provádění pozorování, měření a experimenty; pracuje podle daného pracovního postupu žák umí zpracovat protokol o svém experimentu (cíl, průběh, výsledky a závěr); zná pravidla bezpečné práce a dodržuje je; umí poskytnout první pomoc při úrazu v laboratoři a přivolat pomoc	základní laboratorní postupy a metody základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky laboratorní práce (F, CH, Př) – podle probíraného učiva a možnostem vybavení ZŠ (např. filtrace, sublimace, chromatografie, vliv některých faktorů na průběh chemické reakce, použití mikroskopu,)	F – 6. – 8. tř. Ch – 8. tř. Př – 6. – 8. tř.

Očekávané výstupy RVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	sebepoznávání: osobní zájmy a cíle, tělesný a		

Vzdělávací oblast: Člověk a svět práce

Vyučovací předmět: Pracovní činnosti

Ročník: 9.

Očekávané výstupy ZVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
SVĚT PRÁCE ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání, byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů, byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání	popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností; vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí) na pracovní zařazení; popíše pracovní prostředí vybraných profesí porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání; navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích	možnosti vzdělávání – náplň učebních a studijních oborů, přijímací řízení, informace a poradenské služby zaměstnání – pracovní příležitosti v obci (regionu), způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce; práva a	OV – osobnostní vlastnosti člověka MS – inzeráty s nabídkou práce OV – posouzení vlastní možnosti a schopností

Očekávané výstupy ZVP ZV	Indikátory	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy Projekty a kurzy
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU ČSP-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů ČSP-9-6-01p vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu ČSP-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl ČSP-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci ČSP-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	umí používat laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky pro provádění pozorování, měření a experimenty; pracuje podle daného pracovního postupu; umí zpracovat protokol o svém experimentu (cíl, průběh, výsledky a závěr); zná pravidla bezpečné práce a dodržuje je; umí poskytnout první pomoc při úrazu v laboratoři a přivolat pomoc	základní laboratorní postupy a metody základní laboratorní přístroje, zařízení a pomůcky laboratorní práce (F, CH, Př) – podle probíraného učiva a možnostem vybavení ZŠ (např. filtrace, sublimace, chromatografie, vliv některých faktorů na průběh chemické reakce, použití mikroskopu,), kreativita	F – 6. – 9. tř. Ch – 8. - 9. tř. Př – 6. – 9. tř.

13. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce základní školy je hodnocení a klasifikace žáků. Hodnocení žáka má motivační, diagnostickou a regulativní funkci. Při hodnocení a klasifikaci se vychází z ustanovení zákona č. 561/2004 Sb. (školský zákon), vyhlášky č. 48/2005 Sb. o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky v platném znění těchto předpisů.

13.1. Obecné zásady

Hodnocení žáka je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu a jeho řízení.

Za první i za druhé pololetí se žákovi vydává vysvědčení.

Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm, slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

Klasifikace je jednou z forem hodnocení, její výsledky se vyjadřují stanovenou stupnicí.

Ve výchovně vzdělávacím procesu se uskutečňuje klasifikace průběžná a celková.

Průběžná klasifikace se uplatňuje při hodnocení dílčích výsledků a projevů žáka.

Klasifikace souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.

Při hodnocení žáka klasifikací jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

Chování neovlivňuje klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech.

Při hodnocení a při průběžné i celkové klasifikaci pedagogický pracovník uplatňuje přiměřenou náročnost a pedagogický takt vůči žákovi.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

V předmětu, ve kterém vyučuje více učitelů, určí výsledný klasifikační stupeň za klasifikační období příslušní učitelé po vzájemné dohodě.

Ohodnocením výkonu žáka klasifikačním stupněm posuzuje učitel výsledky práce objektivně a přiměřeně náročně.

Pro určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici. Přihlíží se i ke snaživosti a pečlivosti žáka, k jeho individuálním schopnostem a zájmům. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru a klasifikace za příslušné období.

Ředitel školy je povinen působit na sjednocování klasifikačních měřítek všech učitelů.

Zákonní zástupci žáka jsou o prospěchu žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím elektronické žákovské knížky, v 1. a 2. třídě průběžně prostřednictvím tištěných žákovských knížek

- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období)

- na informativních schůzkách pro rodiče v měsíci listopadu a dubnu

případně kdykoliv na požádání zákonných zástupců žáka. V případě mimořádného zhoršení prospěchu informuje učitel zákonné zástupce žáka bezprostředně a prokazatelným způsobem. Případy zaostávání žáků v učení se projednávají v pedagogické radě.

Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli tam klasifikováni za pololetí ze všech, popřípadě jen z některých předmětů, se po návratu do kmenové školy znovu nezkoušejí a neklasifikují. Jejich klasifikace ze školy při zdravotnickém zařízení v předmětech, ve kterých byli klasifikováni, je závazná. V předmětech, ve kterých nebyli vyučováni, se neklasifikují.

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za první pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za první pololetí nehodnotí.

Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního pololetí nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání

vysvědčení, požádat ředitele školy o komisionální přezkoušení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Komisionální přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka.

Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval; tomuto žákovi může ředitel školy na žádost jeho zákonného zástupce povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

13.2. Podklady pro hodnocení a klasifikaci

- soustavné diagnostické pozorování
- soustavné sledování výkonů žáka a jeho připravenost na vyučování
- analýza výsledků různých činností žáka
- konzultace s ostatními učiteli
- konzultace s pracovníky PPP a zdravotních služeb (zejména u žáků s trvalejšími psychickými a zdravotními potížemi a poruchami)
- rozhovor se žákem a se zákonnými zástupci žáka
- různé druhy zkoušek
- didaktické testy, kontrolní písemné práce, laboratorní práce a praktické zkoušky

13.3. Kritéria pro hodnocení a klasifikaci

Při hodnocení a klasifikaci je třeba vždy dbát na:

- věkové zvláštnosti žáka
- schopnosti a talent žáka
- problémy spojené s poruchami učení a chování
- zdravotní stav žáka a další indispozice
- specifiku předmětu
- posouzení komplexního výkonu žáka za celé klasifikační období
- dodržení zásady, že známka není aritmetickým průměrem
- přiměřenou náročnost ze strany učitele
- takové formy zkoušení, ověřování vědomostí a dovedností i komunikace s žáky, aby bylo vyloučeno zesměšnění, stresování či potrestání
- seznámení žáka s veškerými výsledky zkoušení, s možností nápravy chyb a příčinami špatných výsledků či omylů

Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učebních výkonech pro určitou indispozici.

Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jejich výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické pohybové....) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.

Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů.

Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nehromadily v určitých obdobích.

V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.

Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost.

Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu.

Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celá klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období.

Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednávají v pedagogické radě.

Zákonný zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině

prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci požádají.

V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

Třídní učitelé jsou povinni seznamovat ostatní učitele s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů.

Učitelé jsou povinni vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci průkazným způsobem.

13.4. Zodpovědnost za hodnocení a klasifikaci

Prospěch

Za hodnocení a klasifikaci žáka zodpovídají vyučující jednotlivých předmětů. Žák 6. až 9. ročníku musí být z předmětu vyzkoušen ústně nebo písemně alespoň dvakrát za každé pololetí, z toho nejméně jednou ústně. Znamky musí být zapsány do elektronických žákovských knížek, v 1. a 2. třídě do tištěných žákovských knížek.

Chování

Za věcnou správnost podkladů pro klasifikaci chování žáků zodpovídá třídní učitel. O snížené známce z chování rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě. Třídní učitel prokazatelným způsobem uvědomí zákonného zástupce žáka o důvodech udělení snížené známky z chování.

13.5. Hodnocení a klasifikace

V předmětech s převahou naukového zaměření

Stupeň 1 (výborný)

Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí logicky správně. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuse. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti. Myslí správně, v myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Zapojuje se do diskuse. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí.

Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. Částečně se zapojuje do diskuse. Je schopen studovat podle návodu učitele. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

Stupeň 4 (dostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuse. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

Stupeň 5 (nedostatečný)

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti, nezapojuje se do diskuse. Chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

Ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

Používání motivačních razítek a obrázků

V nižších ročnících 1. stupně mohou učitelé používat motivační razítka a obrázky.

13.6. Zásady a pravidla sebehodnocení žáků

Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.

Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.

Chybu je potřeba chápat jako přirozenou věc v procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat. Chyba je důležitý prostředek učení.

Při sebehodnocení se žák snaží popsat:

- co se mu daří
- co mu ještě nejde
- jak bude pokračovat dál

Při školní práci vedeme žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.

Známky nejsou jediným zdrojem motivace.

Žák se prostřednictvím učitelova hodnocení postupně učí, jaké jsou meze a perspektivy jeho výkonu, sféry jeho úspěchů a úspěšného uplatnění. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci. Oba názory jsou průběžně konfrontovány. Učitel a žák na konci klasifikačního období společně hodnotí průběh výkonů žáka tak, aby se shodli na výsledné známce. Autonomní hodnocení se nesmí stát prostředkem

nátlaku na učitele. Cílem je ideální shoda obou hodnocení tak, aby byla pro žáka motivační do dalšího období.

13. 8. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami:

Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.

Při způsobu hodnocení a klasifikace žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení. Např. bodové hodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.

Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.

Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.

13. 9. Zásady pro používání slovního hodnocení:

O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě.

V případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyuč. ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných i nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

13. 10. Způsob hodnocení nadaných žáků:

Ředitel školy může mimořádně nadaného žáka na žádost zákonného zástupce přeargovat do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeargování je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah stanoví ředitel školy. Součástí žádosti žáka, je vyjádření školského poradenského zařízení a registrujícího praktického lékaře pro děti a dorost.

Individuálně vzdělávaný žák koná každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

13. 11. Zásady pro hodnocení chování ve škole:

Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli, rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě.

Kritériem pro klasifikaci je chování a dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně

se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná.

Škola hodnotí a klasifikuje žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.

Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.

Zákonní zástupci žáka jsou o chování žáka informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:

- průběžně prostřednictvím žákovské knížky, v 1. a 2. třídě prostřednictvím zápisníků
- před koncem každého čtvrtletí (klasifikační období),
- na informativních schůzkách pro rodiče v měsících listopadu a dubnu
- okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu

13. 12. Hodnocení a klasifikace chování:

Stupeň 1 (velmi dobré)

Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)

Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování, vnitřnímu řádu školy nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnosti školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)

Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Výchovná opatření

Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření.

Ocenění mimořádných výsledků

K ocenění mimořádných výsledků žáka ve studiu nebo jeho příkladného chování je možné využít:

Pochvalu třídního učitele, která je udělována za méně výrazný resp. jednorázový skutek. Třídní učitel přihlíží i k celkovému profilu žáka. S pochvalou třídního učitele jsou seznámeni i rodiče, resp. zákonní zástupci nezletilého žáka vhodným způsobem.

Pochvalu ředitele školy, která je plně v jeho kompetenci. Třídní učitel, případně jiný učitel navrhuje toto ocenění zejména na jednání pedagogické rady školy s řádným zdůvodněním. Pochvala ředitele je udělována za významný úspěch žáka, resp. za jeho dlouhodobě dosahované mimořádné výsledky a vždy je přihlíženo k jeho studijnímu a morálnímu profilu. Návrh na pochvalu ředitele nemusí být ředitelem akceptován a udělení odměny může být vráceno do kompetence třídního učitele. Pochvala ředitele je vyhotovována písemně, jsou o ní průkazným způsobem spraveni i rodiče, resp. zákonní zástupci.

Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly ředitele školy se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

Opatření k posílení kázně

Proviní-li se žák proti ustanovení školního řádu, ať už ve škole, či při akcích mimo školu, může mu být uděleno podle závažnosti provinění některé z následujících výchovných opatření:

napomenutí třídního učitele je zcela v kompetenci třídního učitele

důtku třídního učitele je zcela v kompetenci třídního učitele, udělení DTU třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy

důtku ředitele školy, uděluje ředitel školy na základě návrhu třídního učitele, případně jiného vyučujícího, po projednání pedagogické rady

Druh uděleného výchovného opatření je závislý na stupni závažnosti přestupku a na jeho případném opakování v průběhu pololetí. Z hlediska výchovného dopadu na chování žáka se výchovné opatření uděluje bez zbytečného odkladu a po jeho důkladném prošetření.

Celkové hodnocení:

Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

prospěl(a) s vyznamenáním

Žák prospěl s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanoveným školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré; v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace postupuje škola podle pravidel hodnocení žáků

prospěl(a)

Žák prospěl, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

neprospěl(a)

Žák neprospěl, je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

Hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany ČR:

Při hodnocení žáků, kteří nejsou občany ČR a plní v ČR povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v ČR vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkony žáka.

Přezkoumání výsledků hodnocení žáka

Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti klasifikace v jednotlivých předmětech na konci prvního nebo druhého pololetí, může do tří dnů ode dne, kdy bylo žákovi vydáno vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení. Je-li vyučujícím daného předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. ČSI poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

Komise je tříčlenná a tvoří ji:

předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,

zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,

přisedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

Opravná zkouška:

Komisi pro opravnou zkoušku jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

Žák koná opravnou zkoušku v případě, že byl na konci druhého pololetí klasifikován stupněm nedostatečně nejvýše ve dvou předmětech.

Termíny opravných zkoušek určí ředitel školy tak, aby byly vykonány nejpozději do 31. srpna. Pokud se žák v tomto termínu z vážných důvodů nemůže k opravné zkoušce dostavit, lze povolit vykonání opravné zkoušky nejpozději do 15. září. Do této doby žák navštěvuje podmíněčně nejbližší vyšší ročník.

Žák může v jednom dnu skládat pouze jednu opravnou zkoušku.

O termínu konání opravné zkoušky informuje třídní učitel písemně zákonného zástupce. Žák, který se bez vážných důvodů ve stanoveném termínu k opravné zkoušce nedostaví a do dvou dnů se neomluví, je klasifikován z daného předmětu stupněm prospěchu nedostatečný

Dodatečná zkouška:

Dodatečnou zkoušku koná žák:

který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci prvního pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí, ve výjimečných případech do konce klasifikačního období za druhé pololetí.

který nemohl být klasifikován pro závažné objektivní příčiny na konci druhého pololetí. Termín dodatečné zkoušky určí ředitel školy tak, aby klasifikace mohla být provedena do 31. srpna příslušného školního roku, nejpozději do 15. října. Do té doby žák navštěvuje podmíněně vyšší ročník. Žák, který z vážných důvodů nemohl být klasifikován do 15. října, opakuje ročník.

který podle posouzení vyučujícího nemá v daném předmětu dostatečný počet známek ve srovnání s ostatními žáky třídy z důvodu vysoké absence. O dodatečné zkoušce rozhoduje pedagogická rada na návrh vyučujícího daného předmětu.

Postup do dalšího ročníku:

Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

14. POZNÁMKY KE VZDĚLÁVACÍM OBLASTEM

14. 1. Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V Komunikační a slohové výchově se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V Jazykové výchově žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V Literární výchově žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

Verbální i neverbální komunikace se může vhodně rozvíjet i prostřednictvím Dramatické výchovy, zařazené v RVP ZV jako doplňující vzdělávací obor.

Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa.

Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry, a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako nositele historického a kulturního vývoje národa a důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založeným na uměleckém textu a k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

14. 2. Matematika a její aplikace

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu Číslo a početní operace na prvním stupni, na který na druhém stupni navazuje a dále ho prohlubuje tematický okruh Číslo a proměnná, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací.

V tematickém okruhu Závislosti, vztahy a práce s daty žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového softwaru nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce.

V tematickém okruhu Geometrie v rovině a v prostoru žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací.

Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou Nestandardní aplikační úlohy a problémy, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojování si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů
- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby

- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základ zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů

14. 3. Informatika

Vzdělávací oblast Informatika se zaměřuje především na rozvoj informatického myšlení a na porozumění základním principům digitálních technologií. Je založena na aktivních činnostech, při kterých žáci využívají informatické postupy a pojmy. Poskytuje prostředky a metody ke zkoumání řešitelnosti problémů i hledání a nalézání jejich optimálních řešení, ke zpracování dat a jejich interpretaci a na základě řešení praktických úkolů i poznatky a zkušenost, kdy je lepší práci přenechat stroji, respektive počítači. Pochopení, jak digitální technologie fungují, přispívá jednak k porozumění zákonitostem digitálního světa, jednak k jejich efektivnímu, bezpečnému a etickému užívání.

Na prvním stupni základního vzdělávání si žáci prostřednictvím her, experimentů, diskusí a dalších aktivit vytvářejí první představy o způsobech, jakými se dají data a informace zaznamenávat, a objevují informatické aspekty světa kolem nich. Postupně si žáci rozvíjejí schopnost popsat problém, analyzovat ho a hledat jeho řešení. Ve vhodném programovacím prostředí si ověřují algoritmické postupy. Informatika také společně s ostatními obory pokládá základy uživatelských dovedností. Poznáváním, jak se s digitálními technologiemi pracuje, si žáci vytvářejí základ pro pochopení informatických konceptů. Součástí je i bezpečné zacházení s technologiemi a osvojování dovedností a návyků, které vedou k prevenci rizikového chování.

I na druhém stupni základního vzdělávání žáci tvoří, experimentují, prověřují své hypotézy, objevují, aktivně hledají, navrhuje a ověřují různá řešení, diskutují s ostatními a tím si prohlubují a rozvíjejí porozumění základním informatickým konceptům a principům fungování digitálních technologií. Při analýze problému vybírají, které aspekty lze zanedbat a které jsou podstatné pro jeho řešení. Učí se vytvářet, formálně zapisovat a systematicky posuzovat postupy vhodné pro automatizaci, zpracovávat i velké a nesourodé soubory dat. Díky poznávání toho, jak a proč digitální technologie fungují, žáci chápou základní principy kódování, modelování a s větším porozuměním chrání sebe, své soukromí, data i zařízení.

V průběhu základního vzdělávání žáci začínají vyvíjet funkční technická řešení problémů. Osvojují si časté testování prototypů a jejich postupné vylepšování jako přirozenou součást designu a vývoje v informačních technologiích. Zvažují a ověřují dopady navrhovaných řešení na jedince, společnost, životní prostředí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- systémovému přístupu při analýze situací a jevů světa kolem něj □ nacházení různých řešení a výběru toho nejvhodnějšího pro danou situaci
- ke zkušenosti, že týmová práce umocněná technologiemi může vést k lepším výsledkům než samostatná práce
- porozumění různým přístupům ke kódování informací i různým způsobům jejich organizace
- rozhodování na základě relevantních dat a jejich korektní interpretace, jeho obhajování pomocí věcných argumentů
- komunikaci pomocí formálních jazyků, kterým porozumí i stroje
- standardizování pracovních postupů v situacích, kdy to usnadní práci
- posuzování technických řešení z pohledu druhých lidí a jejich vyhodnocování v osobních, etických, bezpečnostních, právních, sociálních, ekonomických, environmentálních a kulturních souvislostech
- nezdolnosti při řešení těžkých problémů, zvládání nejednoznačnosti a nejistoty a vypořádání se s problémy s otevřeným koncem
- otevřenosti novým cestám, nástrojům, snaze postupně se zlepšovat

14. 4. Člověk a jeho svět

Vzdělávání v oblasti Člověk a jeho svět rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi, vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných.

Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků.

Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech Člověk a společnost, Člověk a příroda a ve vzdělávacím oboru Výchova ke zdraví.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět je členěn do pěti tematických okruhů. V tematickém okruhu Místo, kde žijeme se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu Lidé kolem nás si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu Lidé a čas se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od nejznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země. Proto je důležité, aby žáci mohli samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z dostupných zdrojů, především pak od členů své rodiny i od lidí v nejbližším okolí, aby mohli společně navštěvovat památky, sbírky regionálních i specializovaných muzeí, veřejnou knihovnu atd.

V tematickém okruhu Rozmanitost přírody žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu Člověk a jeho zdraví žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací a k časovému a místnímu propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených a přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- objevování a poznávání všeho, co ho zajímá, co se mu líbí a v čem by v budoucnu mohl uspět
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

14. 5. Člověk a společnost

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory Dějepis a Výchova k občanství. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Vzdělávací obor Dějepis přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vzdělávací obor Výchova k občanství se zaměřuje na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů, včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřené o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečnosti, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovedního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nahlížení na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

14. 6. Člověk a příroda

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je to, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy

lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je v zájmu zachování celistvosti oboru umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, který vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech nezávislejšími způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů
- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

14. 7. Umění a kultura

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického cítění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp.

V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory Hudební výchova a Výtvarná výchova. Vzdělávací oblast lze rozšířit o doplňující vzdělávací obor Dramatická výchova, který je na úrovni školního vzdělávacího programu možné realizovat formou samostatného vyučovacího předmětu, projektu, kurzu apod.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředky pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat.

S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také literární a dramatická díla (divadlo, film), multimediální tvorba i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů, a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy.

Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými.

Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření.

Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků.

Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci.

Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest.

Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky.

Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace.

V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, cítění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace.

Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které žákovi umožňují rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.

Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které žáka vedou k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které žákovi umožňují utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, cítění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života

- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

14. 7. Člověk a zdraví

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdelávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi. Naplnění těchto záměrů je v základním vzdělávání nutné postavit na účinné motivaci a na činnostech a situacích posilujících zájem žáků o problematiku zdraví.

Při realizaci této vzdělávací oblasti je třeba klást důraz především na praktické dovednosti a jejich aplikace v modelových situacích i v každodenním životě školy. Proto je velmi důležité, aby celý život školy byl ve shodě s tím, co se žáci o zdraví učí a co z pohledu zdraví potřebují. Zpočátku musí být vzdělávání silně ovlivněno kladným osobním příkladem učitele, jeho všestrannou pomocí a celkovou příznivou atmosférou ve škole. Později přistupuje důraz i na větší samostatnost a odpovědnost žáků v jednání, rozhodování a činnostech souvisejících se zdravím. Takto chápané vzdělávání je základem pro vytváření aktivních přístupů žáků k rozvoji i ochraně zdraví.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech Výchova ke zdraví a Tělesná výchova, do níž je zahrnuta i zdravotní tělesná výchova. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají (aplikují), a do života školy.

Vzdělávací obor Výchova ke zdraví vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědní. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví obsahuje vzdělávací obor Výchova ke zdraví výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor Tělesná výchova jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitek z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Pro pohybové vzdělávání je charakteristické rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení – v povinné tělesné výchově, případně ve zdravotní tělesné výchově. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje
- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

14. 7. Člověk a svět práce

Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů, které jsou pro školu povinné. Na 2. stupni je rozdělen na osm tematických okruhů, Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů, Práce s laboratorní technikou, Využití digitálních technologií, Svět práce. Tematické okruhy na 2. stupni tvoří nabídku, z níž tematický okruh Svět práce je povinný a z ostatních školy vybírají podle svých podmínek a pedagogických záměrů minimálně jeden další okruh. Vybrané tematické okruhy je nutné realizovat v plném rozsahu.

Tematický okruh Svět práce je povinný pro všechny žáky v plném rozsahu a vzhledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání je vhodné jej zařadit do nejvyšších ročníků 2. stupně.

Vzdělávací obsah je realizován na 1. i 2. stupni vzdělávání a je určen všem žákům (tedy chlapcům i dívkám bez rozdílu). Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření. Proto je vhodné zařazovat do vzdělávání žáků co největší počet tematických okruhů

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, náradí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

15. OCHRANA ČLOVĚKA ZA BĚŽNÝCH RIZIK A MIMOŘÁDNÝCH SITUACÍ

V rámci průřezových témat jsou žáci po celý rok seznamováni se zásadami ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných situacích. Celoškolní projekt probíhá závěrem každého školního roku, kdy žáci prakticky zkoušejí reagovat v simulovaných situacích ohrožující zdraví a bezpečnost

- odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech
- osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí
- dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví – bezpečné prostředí ve škole, ochrana zdraví při různých činnostech, bezpečnost v dopravě, rizika silniční a železniční dopravy, vztahy mezi účastníky silničního provozu vč. zvládání agresivity, postup v případě dopravní nehody (tísňové volání, zajištění bezpečnosti)

16. REALIZACE PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT V ŠVP

1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
OSOBNOSTNÍ ROZVOJ									
Rozvoj schopností poznávání	Čj Pč	Čj Pč	Aj	Vl Př	Čj, M Inf Pč	Čj, M Vv Hv Inf Přír Tv	Čj, M Vv Hv Tv Přír	Čj, M Vv Nj Ch Ov Z Hv Vv	M Nj Ch Vv Hv
Sebepoznání a sebepojetí					Vl Př Tv	Vv Tv	Tv Vv	Čj Ov Tv Vv	Ov Tv Vv
Seberegulace a sebeorganizace	Tv	Tv	Tv	Tv	Tv Inf	Tv Inf Pč	Tv	Tv Ch VkZ	Tv Ch
Psychohygiena	Tv Hv Pč	Tv Hv Pč	Tv Hv Pč	Tv Hv Pč	Tv Inf Pč	Tv Inf VkZ	Tv Přír	Tv Ch VkZ	Tv Ch
Kreativita	Vv Hv Pč	Vv Hv Pč	Vv Hv Pč	Čj Vv Hv Pč AJ	Čj Vv Hv Inf Aj	Čj, M Vv Hv Aj Inf	Čj, M F Vv Hv VkZ Pč	Vv M Hv Pč VkZ	Čj, M Vv Hv Pč
SOCIÁLNÍ ROZVOJ									
Poznávání lidí			Aj		Čj Vl Př	Tv	Tv Z	F Tv Přír Ch	Tv
Mezilidské vztahy	Čj Dv	Čj Dv	Aj	Aj Vl	Aj Vl Tv	Aj D Tv Hv VkZ Ov	Aj Z Tv Hv	Aj Nj Hv Tv Ch VkZ Pč Ov	Aj Tv Hv Pč D Ov
Komunikace	Čj Hv Tv Pč Prv	Čj Prv	Aj Čj Prv Hv	Aj Čj M Vl Hv	Aj Čj M Tv Inf	Čj D Aj Inf Tv Hv	Čj Aj Hv Tv Vv	Čj Aj Nj Vv, Hv Tv Přír	Čj Aj Nj Hv Tv Pč

						VkZ		VkZ Pč	
Kooperace a kompetice	Prv Pč	Tv Pč	M Pč Tv	M Pč	M Pč Aj Tv	D Aj Tv Ov Z	Aj Tv Hv Pč Tv Vv	Aj Tv Hv Pč Vv	Aj Tv Hv Pč
MORÁLNÍ ROZVOJ									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				M	M Inf	Inf Tv D Ov	M Tv Pč	M Vv Tv	Ov Tv
Hodnoty, postoje, praktická etika	Prv	Prv Hv	Prv	Vl	Vl	Ov D	Čj Ov	Ov D	Čj Ov Vv Z

2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Občanská společnost a škola	Čj M Tv Vv Prv	M Vv Pč Prv	Tv Vv Prv		Čj Aj Vl	Aj	Aj	Aj Nj	Aj Nj Ov
Občan, občanská společnost a stát			Prv Tv	Vl Tv Aj	Vl Čj Tv	Tv	Čj Tv Z	Přír Tv	Čj D Ov Ch Tv
Formy participace občanů v politickém životě					Vl				D Ov
Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování				Vl	Vl				Aj

3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Evropa a svět nás zajímá	Prv Čj Hv	Čj Vv Pč	Hv Vv Aj	Př Aj Vv	ČJ Aj Vl Hv	Čj D Aj Přír Tv Ov	Čj Aj Hv Přír Vv Ov D	Nj Aj Hv Ch Přír Vv ČJ Z, Ov	Čj Nj Aj Ov Ch D, Z Ov Pč

Objevujeme Evropu a svět					Čj Vl	Aj Přír Z Ov	Ov Z	Přír Ov	Z Čj Nj Ch Přír
Jsme Evropané		Čj	Aj	Aj	Aj Vl	AJ, D Vv	Aj Vv	Aj Vv	Aj Vv

4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kulturní difference	Hv	Prv	Čj Aj	Hv Vv Aj	Aj Vl Vv	Čj Aj D Hv Tv	Aj D Ov Hv	Aj Nj Přír D Ov	Nj Aj Čj Ov D
Lidské vztahy	Hv	ČJ Pr Hv Tv Pč	Tv	Čj Aj Vv Tv Pč	Čj Aj Vl Vv Hv Tv Pč	D Aj Inf Ov	D Aj	D Aj Přír Vv	Aj Ov
Etnický původ		Čj		Čj Aj Pč Vv Tv	Čj Aj Vl Pč Vv Tv	Aj	D Aj	Z Aj Nj	Aj Nj
Multikulturalita			Aj	Čj Hv	Vl Aj	Ov	Aj Vv Hv	Aj Nj Přír Tv	Ov Aj Vj Tv
Princip sociálního smíru a solidarity			Pr		Vl	Ov	Ov		

5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Ekosystémy	Vv	Vv	Vv Prv	Vv Př	Vv Př Vl	Vv Přír	Ov Přír	Ch	Vv Ch Přír
Základní podmínky života		Prv		Vv	Vl Př	Př		Ch	Ch Přír
Lidské aktivity a problémy životního prostředí	Prv			Vv	Vv Př	Vv Přír	Vv Aj Přír	Vv Nj Aj Ch Přír	D Nj Aj Ch Přír
Vztah člověka k prostředí	ČJ, M Vv Tv Pč	M Prv Vv Tv	Prv Vv Tv	Pr Vv Pč Vl	Vl Pr Vv Čj Tv Pč	Z Přír Ov Tv Ov	Z Vv Aj Přír Tv	Aj Nj Přír Ch Tv Vv	Čj Aj Nj Ch Přír Tv Ov Vv

6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Tematické okruhy	1. stupeň					2. stupeň			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	Čj Vv	Čj Vv	Čj Vv	Čj M	Čj Inf M Hv	Čj Inf Z VkZ	Čj M Z Hv	Čj D Z M Ch	Čj M Ov Ch
Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality					Čj	Čj Inf	Čj	Čj Ch	Čj Ch
Stavba mediálních sdělení				Vv	Čj Vv	Čj	Čj		Čj
Vnímání autora mediálních sdělení	Hv	Čj Hv	Hv		Čj	Čj	Čj	Čj	Čj
Fungování a vliv médií ve společnosti					Čj Vl	Inf Hv Vv Ov	Čj	Čj Hv	Čj D Z
Tvorba mediálního sdělení					Čj Inf	Čj	Čj Vv, Ov	Čj Nj Hv Nj	Čj Nj Hv
Práce v realizačním týmu					Př Vl	Čj Pč		Čj	Čj